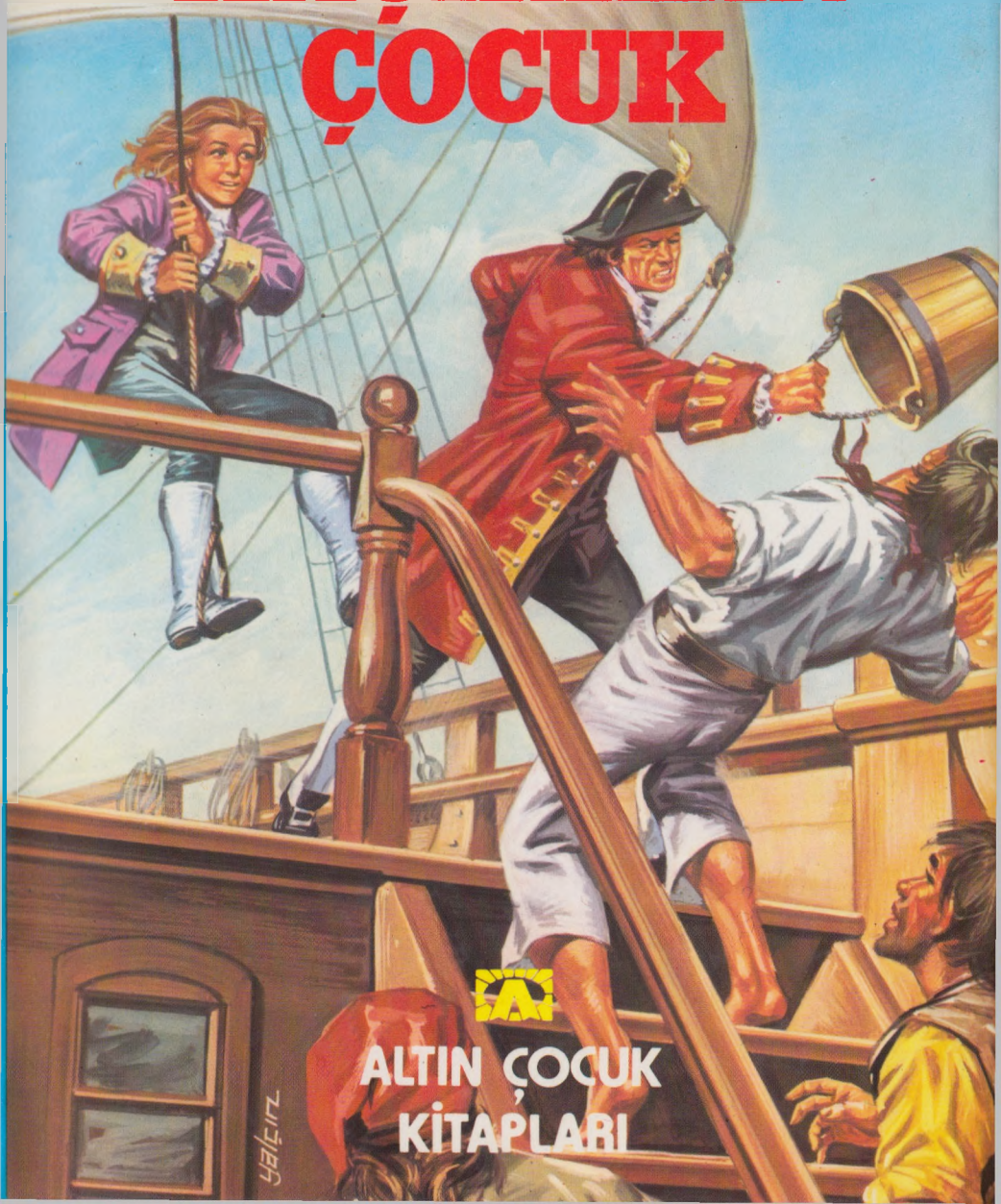

R.L.STEVENSON

KAÇIRILAN

ÇOCUK

ALTIN ÇOCUK
KİTAPLARI

YALIN

ÇOCUKLAR!

İşte kitaplığınızın güvenilir dostları

ISBN 975 - 405 - 274 - 3

altın çocuk kitapları

ISBN 975 - 405 - 274 - 3
91-34-y-0131-75

Kitabın Orijinal Adı	KIDNAPPED
Yayın Hakları ©	ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Kapak Resmi	ASLAN
Baskı	ALTIN KİTAPLAR BASIMEVİ
	3. BASIM / TEMMUZ 1991

Bu kitabın her türlü yayın hakları
Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereğince
Altın Kitaplar Yayınevi'ne aittir.

Celâl Ferdi Gökçay Sk. Nebioğlu İşhanı
Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 522 40 45 - 526 80 12

R.L. STEVENSON

**KAÇIRILAN
ÇOCUK**

**TÜRKÇESİ:
GÜLTEN SUVEREN**

MİLLİ EĞİTİM, GENÇLİK VE SPOR
BAKANLIĞI TALİM VE TERBİYE KURULU-
NUN 27.5.1986 TARİH VE 4429 NUMARA-
LI YAZISIYLA, 1739 SAYILI KANUN GERE-
Ğİ, İLK VE ORTAOKULLARA TAVSİYE
EDİLMİŞTİR.

ROBERT LOUIS STEVENSON

İngiliz edebiyatının ünlü çocuk romanları yazarı Robert Louis Stevenson, 1850 yılında Edinburg'da doğdu.

Edinburgh Üniversitesinde mühendislik okudu ama bir türlü bu mesleği sevedemedi. Babasıyla birkaç işi denedikten sonra yazarlıkta karar kıldı. Yazarlık tutkusu daha on yaşında başlamış, yaşam boyu da aynı şiddetini korumuştur.

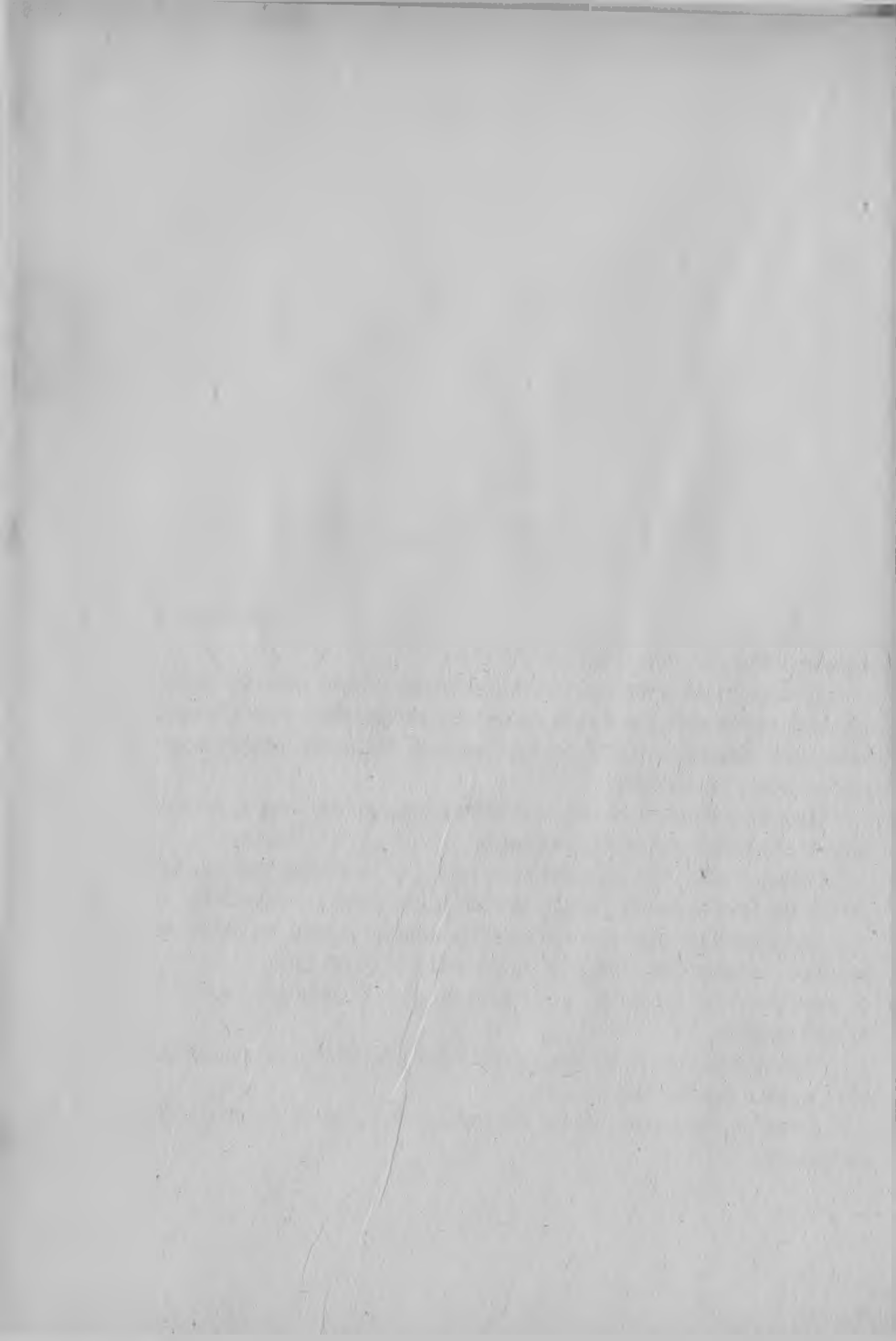
Gençlik yıllarında vereme yakalandı. İyileştikten sonra, Avrupa'yı, Amerika'yı ve Güney Pasifik'i dolaştı.

Güney Denizi'nde uğradığı Samoa'yı çok sevmiştir, yeniden oraya döndü ve 1894'te orada öldüğünde bir dağın tepesine gömüldü.

Stevenson'un çocuklar için yazdığı kitaplar dünya klasikleri arasına girdi. Yapıtlarında sunduğu büyümlü dünya, hayal gücünün sınırsızlığı, kendine özgü duyarlılığı, çocukların en sevdiği yazarlar arasına katılmasını sağladı.

Gezilerinden edindiği izlenimleri Kara Ok, Define Adası ve Kaçırılan Çocuk romanlarında yansıttı.

Stevenson çocuklar kadar büyüklerin de severek okuduğu güçlü bir yazardır.

Evimden Ayrılıyorum

Hikâyem 1751 yılında başlıyor.

Güzel bir haziran sabahı erken saatlerde evden çıktım. Babamın evini bir daha görmeyecektim. Ağır ağır yoldan yürüyerek aşağıya doğru indim. Köyümüzdeki kilisenin rahibi olan iyi kalpli Bay Campbell bahçe kapısında beni bekliyordu.

«Merhaba, David,» dedi. «Seni geçireceğim. Birlikte biraz yürürüz.»

Böylece sessiz sedasız yolumuza devam ettik. Rahip ancak birkaç dakika sonra bu sessizliği bozdu. «Essendean'den ayrıldığın için üzgün müsün, oğlum?»

«Bilemiyorum, efendim,» diye cevap verdim. «Essendean güzel bir yer. Burada mutlu oldum. Ama henüz dünyayı görmedim. Annemle babam da öldü. Geleceğimi sağlayabilmek için buradan ayrılıyorum.»

Rahip sözlerimi dikkatle dinledikten sonra, «Neyse...» dedi. «Sana söylemem gereken bir şey var. Annen öldüğü sırada baban çok hastaydı. Kendisi bana bir mektup bıraktı. 'Bu oğlumun mirasıdır,' dedi. 'Ben ölünce oğluma bu mektubu verin ve onu Shaw'ların evine yollayın. Ben oradan geldim. Oğlumun da oraya dönmesi gerekir. Shaw'ların yeri Cramond'un yakınındadır.' İşte baban bunları söyledi.»

Heyecanla, «Shaw'ların evi!» diye bağırdım. «Babam oradan mı gelmiş? Hem miras ne olabilir?»

Bay Campbell, «Bilemiyorum,» diye karşılık verdi. «Ama sen o ailenin adını taşıyorsun. Shaw soyundan Balfour. Eski ve onurlu bir İskoç ailesidir. Baban da bir centilmendi. Onunla konuşmak bana büyük zevk verirdi. Akrabalarım olan beylerle tanıştırmak için onu sık sık evime davet ederdim.»

Mektubu bana verdi. Babam üstüne, «Shaw soyundan Ebenezer Balfour'a verilecek,» diye yazmıştı. «Mektubu oğlum David teslim edecek.»

Kalbim deli gibi çarpmaya başlamıştı. Geleceğim böylece güven altına girecekti. On yedi yaşındaydım ve İskoçyalı, yoksul bir köy öğretmeninin oğluydum.

Yine de dayanamayarak sordum. «Ne dersiniz, Bay Campbell? Oraya gideyim mi?»

İyi kalpli rahip başını salladı. «Evet. Hemen gitmelisin. Cramond, Edinburg'a yakındır. Sen de genç ve güçlüsün. Şimdi yola çıkarsan yarın oraya varırsın. Eğer soylu akrabaların seni kabul etmezlerse geri dönüp bana gelebilirsin. Ama seni memnurlukla karşılayacaklarını umuyorum. Şimdi sana biraz öğüt vermem gerek.»

Yüzü birden ciddileşmişti. Bir ağacın altına oturdu.

«Sakin dua etmeyi unutma,» diye söze başladı. «Her gün Tanrıyı an. Akrabalarına gelince... Shaw'ların yaşadığı yer bir şato sayılabilir. Onlar çok soylu kimselerdir. Göreceğin kişi bir lord da olabilir. Orada pek çok uşak ve hizmetçi vardır. Akrabanın evinde dikkatli davranmalısın, David. Bizi utandırmamalısın. Aslında sen de bir centilmenin oğlusun. Ama hep köyde yaşadın. Onun için akrabanın yaşantısına yabancı-sın tabii. Aklını kullan. O evin sahibine saygı göster ve ona itaat et.»

Başımı salladım. «Dediklerinizi yapmaya çalışacağım, efendim.»

Bay Campbell, «Bu iyi bir cevap,» dedi.

Sonra elini ceketinin cebine attı. «Babanın eşyalarını ve kitaplarını ben satın aldım, oğlum. İşte onların parası, şu üç küçük armağan da Bayan Campbell'le benden.»

«Teşekkür ederim efendim.»

Rahip ayağa kalkarak benim için dua etti. Bir an bana sarıldı. Sonra, «Allahaismarladık,» diyerek döndü ve hızlı adımlarla uzaklaştı. Benden ayrılmayı istemediğini anlamıştım.

İyi kalpli rahip Campbell üzgündü ama ben mutluydum. Bu sessiz, küçük köyden ayrılp büyük, harika bir eve gidecektim. Aynı adı ve kanı taşıdığım, zengin, soylu kimselerin arasında olacaktım. Gözlerimin önünde türlü güzel eşyalarla dolu odalar belirdi. Orada pek çok çalışan hizmetkâr da vardı tabii.

Birden kendimden utandım. Kendi kendime, David, dedim. Sen minnet duymuyorsun. Öyle olsaydı bu iyi kalpli, eski dostlarını böyle hemen unutmazdın.

Rahibin üç armağanına baktım. Bana bir dua kitabı, yarım altın ve köyde kullanılan ilaçlardan bir şişe vermişti.

Bunları da küçük çıkınıma yerleştirdim ve tepeye tırmandım. Orada durup döndüm ve Essendean'e baktım. Rahibin evini, köy kilisesini, mezarlıktaki ağaçları gördüm. Annemle babam o mezarlıkta yatıyordu.

Sonra yine dönerek çıkınımı omzuma vurup yürümeye devam ettim.

Ertesi sabah yüksek bir tepeden aşağıdaki ucu bucağı bulunmayan düzlüğe göz attım. Bu düzlüğün ortasında bir kent vardı. Gördüğüm Edinburg'du. Bu düzlüğün ötesinde de masmavi deniz uzanıyordu. Şatoda bir bayrak, denizde de gemileri gördüğümde ne kadar şaşırdığımı bilemezsiniz.

Biraz daha gidince bir kulübeye geldim. Oradaki insanlara yolu sordum. Bir adam Cramond'un kentin batısında kaldığını söyledi. Bunun üzerine yürümeye devam ettim. Bir hayli yol aldığımı da söylemeliyim. Bir ara anayolda ilerleyen askerleri farkettim. Onların kırmızı tünikleri ve bandonun çaldığı neşeli marş pek hoşuma gitti.

Sonunda Cramond'a vardım. İlk gördüğüm adama, «Shaw'ların evine nereden gidebilirim?» diye sordum.

Adam beni tuhaf tuhaf süzdü. Sorumun onu şaşırttığını anlamıştım. Köylülere özgü kılığıma bakıyor, diye düşündüm. Hem bu kadar

yol yürüdüğüm için üstüm başım toz toprak içinde kaldı. Benim o kibar eve uygun biri olmadığımı inanıyor. Evet, Shaw'ların evine yakışmaya-
cağımı geçiriyor aklından.

Adam bana cevap vermeden uzaklaşınca çaresiz ilerledim. Bu kez başka biriyle konuştum. O da bana acayip acayip baktı. Ne oluyordu böyle? Başkaları da sorum karşısında şaşırarak aynı tavırla beni süzmekle yetindiler. Ne vardı? Bana böyle davranmalarının nedenini anlayamamıştım.

Sonra yan yoldan çıkan adamı gördüm. Arabasını sürerek yaklaşan adam dürüst bir insana benziyordu. Ona doğru gidip, «Shaw'ların evini biliyor musunuz?» dedim.

O adam da birden durup bana garip garip baktı.

Sonunda, «Evet,» diye karşılık verdi.

«Büyük bir ev midir?»

«Evet. Ev iyice büyüktür.»

«Ya içindekiler?»

Adam telaşa, «Deli misin sen?» diye bağırdı. «O evde hiç kimse yok artık.»

Büsbütün şaşırdım. «Kimse yok mu?»

«Hayır.»

«Ya Bay Ebenezer?» dedim.

Adam kaşlarını çattı. «Ah, evet. Evin sahibi orada. Onu arıyorsan sorun yok. Orada ne işin var, delikanlı?»

Bir yabancıya amacımın ne olduğunu anlatmak istemiyordum. Onun için aklıma ilk gelen şeyi söyledim. «Orada iş bulacağımı umuyorum.»

Adam sert bir sesle, «Neee?» diye haykırdı. «Sakin ha! Öyle bir şey olur mu hiç! Sana bir öğüt vermem gerekiyor, delikanlı. Sakın Shaw'ların yakınına gitme.»

Bunun nedenini öğrenmek istedim. Ama adam başka bir şey söylemeden atının dizginlerini çekti ve arabasıyla uzaklaşıp gitti.

İyice şaşırmıştım. Kimse bana Shaw'ların evini göstermek istemi-

yordu. Buna bir anlam verememiştim. Düşünceli düşünceli ilerledim. Elbet Shaw'ların evini bilen birini bulacaktım.

Sonunda çok güzel beyaz bir peruk takmış, temiz kılıklı ufak tefek bir adama rastladım. Peruğundan onun berber olduğunu anlamıştım. Berberler herkesi ve her şeyi bilirlerdi. Çünkü saç keserlerken müşterileriyle konuşurlar ve her türlü şeyi öğrenirlerdi.

Yanına yaklaştığımda berber dost bir tavırla gülümsedi. Ona da aynı şeyi sordum. «Shaw soyundan Bay Balfour'u tanıyor musunuz?»

Berber ummadığım bir şey yaptı. Acı bir sesle güldü. «Ebenez'er'i mi? Evet, kendisini tanırım.»

«İşte bu iyi.»

Ufak tefek adam, «Ama dostum değildir,» diye kestirip attı. Başka bir şey söylemeye gerek görmeden dönüp gitti.

Kimse Ebenezer'den söz etmek istemiyordu. Onun pek sevilmediğini anlamıştım. Bu da benim için ağır bir darbe oldu doğrusu. Hayallerim bir anda altüst olmuştu. Kimse açık açık bir şey söylemiyordu. Onun için de aklıma en kötü şeyler geliyordu. Aradığım o şato gibi büyük ev nasıl bir yerd'i? Neden orasını sorunca kasabadakilerin hepsi durup kaygıyla yüzüme bakıyorlardı? Ayrıca orada yaşayan beyin adı neden böyle kötüye çıkmıştı? Yol yakın olsaydı o anda Essendean'e geri dönerdim. Bu maceradan vazgeçerek Bay Campbell'in yanına giderdim. Oysa Shaw'ların evini bulabilmek için onca yol tepip tâ buralara gelmiştim. Durumu gözlerimle görmedikçe oradan ayrılmamaya kararlıydım. Hem gururumda geri dönmeme engel oluyordu. Duyduklarım hoşuma gitmemekle birlikte bu işi sonuna kadar götürecektim. Ağır ağır yürümeye devam ettim. Hâlâ yolu soruyor ve bana bilgi vermelerini bekliyordum.

Güneş ufukta iyice alçaldığı sırada iriyarı, esmer, aksi suratlı bir kadın gördüm. Aynı soruyu sorunca kadın birden döndü ve biraz önce indiği tepeye çıktı. Eliyle yan tarafta kalan yemyeşil vadideki büyük binayı gösterdi. Bunun etrafında hiç ev yoktu. Vadi çok güzeldi doğrusu. Alçak tepeler, akarsular, ağaçlar ve yeşil tarlalar gözlerime pek hoş

göründü. Ama o kocaman ev oldukça haraptı. Üstelik yolu da yoktu. Bacalarından birinden duman yükselmüyordu. Önünde bahçeye benzer bir şey de göremedim. O anda büyük bir umutsuzluğa kapıldım. «Demek bu!» diye bağırdım.

Kadının yüzünde korkunç bir öfke belirdi. Sert bir sesle bağırdı. «İşte Shaw'ların evi bu! Kanla yapıldı bu ev. Yine kan, büyümesine engel oldu! Onu yıkacak olan da yine kan! Buraya bak! Yere tükürüyorum! Onun çöküşü de korkunç olacak! Evin sahibini görürsen duyduklarını söyle. Jennet Clouston'un bin iki yüz on dokuz defa onu, evini, ahırlarını, topraklarını, konuklarını, eşini ve her şeyini lanetlediğini söyle!»

Tiz bir sesle bağıran kadın birden dönerek uzaklaştı. Ben olduğum yerde kaldım. Saçlarım dimdik olmuştu. O günlerde insanlar hâlâ cadılara inanırlar ve bir lanetleme karşısında korkuyla titrerlerdi. Kadının birden karşıma çıkıp böyle konuşması dizlerimde derman bırakmamıştı.

Oturup Shaw'ların evine baktım. Baktıkça o vadi bana daha da güzel gözükmeye başladı. Kır çiçekleri açmıştı. Meralarda koyunlar otliyordu. Orada toprak verimli, hava iyiydi. Gelgelelim kafamdaki hayaller bana rahat vermiyordu.

Tarlalardan dönen köylüler yanımdan geçtiler. Ben hâlâ bir hendeğin yanında oturuyordum ve onlara, «Merhaba,» diyecek halim bile yoktu. Sonunda güneş battı ve gökyüzü sarımsı bir renk aldı. O zaman evin bir bacasından yükselen dumanı gördüm. Çok inceydi, ama evde bir ateş yandığı anlaşılıyordu. Belki de biri yemek pişirmekteydi.

Ayağa kalkıp patikayı izleyerek vadiye indim. Ve taştan yapılmış, güzel iki sütuna yaklaştım. Üstlerinde asma olan kapı sütunlarıydı bunlar. Ama ikisinin arasında bir bahçe kapısı yoktu. Biri kapı yerine oraya birkaç sıra ip germişti.

Bahçenin duvarları da yoktu zaten. Bir bahçe yolu da göremedim. Sadece eski bir yolun izi kalmıştı. Eve doğru gidiyordu yol. Tekrar baktım. Evin tam anlamıyla bir yıkıntı olmadığını o zaman farkettim. Bazı bölümleri bitirilmemiş, yarım kalmıştı. Bir bölümün üstü açıktı, yani damı yoktu. Merdiven ve basamakları da seçtim. Bilemediğim bir

nedenle kimse bunları tamamlamamıştı. Pek çok pencerede de cam yoktu. Pencereleden yarasalar girip çıkıyordu.

Eve yaklaştım. Hava kararmıştı artık. Yüksek dar bir pencereden çok küçük bir ateşin ışığı süzülüyordu.

Hayalimdeki ev bu muydu? Eşsiz geleceğim burada mı başlayacaktı? Babamın Essendean'deki küçük evini hatırladım. Ateşin parlak ışıkları tâ uzaklardan seçilirdi. Hem her zaman herkese, zengin veya yoksula açıktı.

Çekine çekine yaklaşarak etrafımı dinledim. Biri tabak çanağı taşıyordu galiba. Şakırtıya benzer bir ses işittim. Bunu kuru bir öksürük izledi. Ama ne konuşan biri vardı, ne de havlayan bir köpek.

O loşlukta üstünde aile arması bulunan boydan boya çivi çakılı büyük kapıyı seçerek istemeye istemeye elimi kaldırdım. Kapıya bir kez vurdum ve beklemeye başladım. Eve derin bir sessizlik çökmüştü. Aradan bir dakika geçti. Yarasalardan başka kımıldayan bir yaratık yoktu. Tekrar kapıya vurup dinlemeye koyuldum. Kulaklarım sessizliğe iyice alışmıştı artık. Onun için de içerideki saatin tıkırtısını duyuyordum. Ağır ağır saniyeleri saymaya başladım. Evde kim varsa hiç sesini çıkarmadı. Soluğunu tutmuş duruyordu galiba.

O anda ne yapacağımı bilemez haldeydim. Kaçıp gitmeyi düşünüyordum. Ama sonunda öfkem baskın çıktı ve kapıyı yumruklayıp tekmeleyerek, «Bay Balfour!» diye bağırmaya başladım. Böyle ne kadar haykırdım bilemiyorum, sonra yukarıdan birinin öksürdüğünü duydum. Geriye zıplayıp başımı kaldırıncı birinci kat pencerelerinden birinden bakan, başına gecelik takkesi giymiş, elinde koca bir silah bulunan adamı gördüm.

Bir ses, «Silah doludur,» dedi.

Bağırdım. «Ben Shaw ailesinden Bay Ebenezer'e mektup getirdim. Kendisi burada mı?»

Silahlı adam, «Mektup kimden?» diye sordu.

Kızmaya başlıyordum. «Bunun önemi yok.»

«O halde mektubu eşige bırak ve git.»

«Böyle bir şey yapacak değilim!» diye bağırdım. «Bunu istenen şekilde Bay Balfour'un eline vereceğim. Bu bir tanıtma mektubu.»

Ses sertleşti. «Ne... ne?»

Sözlerimi tekrarladım.

Uzun bir sessizlik oldu, «Sen kimsin?» dedi.

«Adımdan utanmıyorum,» diye karşılık verdim. «Bana David Balfour derler.»

İşte o zaman adam şaşırdı. Silahın pencerenin içine vurduğunu duydum. Eli titriyordu sanırım. Yine uzun bir sessizlikten sonra umulmayacak kadar yumuşak bir sesle konuştu. «Baban öldü mü?»

Buna öyle şaşırdım ki, sesim çıkmadı ve karşılık veremedim. Öyle bakakaldım.

Adam, «Evet,» diye devam etti. «Ölmüş olması gerek. Bu yüzden gelip kapımı çaldın.» Yine bir sessizlik oldu. Sonra kafa tutar gibi konuştu. «Pekâlâ. Seni içeri alacağım.» Pencereden çekildi.

Amcamla Tanışıyorum

Zincirler şakırdadı ve sürgüler çekildi. Kapı usulca açıldı ve ben içeri girer girmez de kapandı.

«Mutfağa gir ve bir şeye de dokunma,» dedi. Adam kapının zincirlerini ve sürgülerini takarken ben de loş ışıktaki güç bela mutfağı buldum.

Mutfaktaki ocakta ateş yanıyordu. Bu sayede içerisini seçebildim. Bu kadar boş bir yer daha gördüğümü anımsamıyorum. Raflarda ancak yarım düzine tabak vardı. Akşam yemeği için sofraya kurulmuştu. Masada bir kâse tirit, boynuzdan yapılma bir kaşık ve küçük bir bardak bira duruyordu. Mutfakta bu saydıklarımın dışında başka bir şey yoktu. Sadece dolapların hepsi sıkıca kapanmış ve üstlerine de asma kilitler takılmıştı.

Adam son zinciri de taktıktan sonra gelip dikkatle beni süzdü. Dar

omuzlu, kamburu çıkmış, soluk yüzlü, kötü bakışlı biriydi. Yaşı elliyle yetmiş arasında olabilirdi. Başındaki gecelik takkesi de, yelek ve ceket yerine giydiği entari gibi, pazenden yapılmıştı. Bu gecelik entarisini eski bir gömleğin üstüne geçirmişti. Uzun süredir traş olmamıştı. Ama beni en rahatsız eden ve ürküten bakışları oldu. Gözlerini benden alamıyordu fakat bir türlü açık açık bana bakamıyordu. Onun kim olduğunu ve ne iş yaptığını bilemiyordum. Daha çok yoksul, yaşlı bir uşağa benziyordu.

«Aç mısın?» diye sordu. «Şu tiriti yiyebilirsin.»

«Sanırım bu sizin yemeğiniz,» diye mırıldandım.

«Zaten karnım aç değil. Ama birayı içerim. Bira öksürüğüme de iyi geliyor.» Bardağı alıp birayı yarısına kadar içti. Bu arada gözlerini benden ayırmamıştı. Sonra birden elini uzattı. «Şu mektubu görelim.»

«Mektubu size değil, Bay Balfour'a vereceğim,» dedim.

«Benim kim olduğumu sanıyorsun? Haydi bana Alexander'in mektubunu ver!»

«Babamın adını biliyorsunuz demek?»

«Bilmemem garip olurdu,» diye karşılık verdi. «Çünkü o benim kardeşimdi. Benden, evimden ve yemeğimden hoşlanmadın ama senin amcamım, David. Sen de yeğenimsin işte. Onun için mektubu ver ve oturup karnını doyur.»

Birkaç yaş daha küçük olsaydım utanç, yorgunluk ve düşkünlüğü yüzünden hüngür hüngür ağlardım sanırım. O durumda söyleyecek bir laf bulamayarak oturdum. Mektubu verdikten sonra isteksizce tiriti yemeye çalıştım.

Bu arada amcam ateşin önünde eğilmiş, mektubu elinde evirip çeviriyordu. Birden, «Bunda neler yazılı olduğunu biliyor musun? diye sordu.

«Gördüğünüz gibi mektubun balmumu kırık değil.»

«Öyle. Ama neden buraya geldin?»

«Size mektubu vermek için geldim.»

Sinsi sinsi, «Hayır,» diye karşılık verdi. «Kuşkusuz bazı umutların vardı. Öyle değil mi?»

«Açık konuşmam gerekirse, efendim, durumları iyi akrabalarım olduğunu duyunca bana yardım edebilecekleri umuduna kapıldım. Ama ben dilenci değilim. Sizden bir şey istemiyorum. İçten gelerek verilmeyen bir şeyi de alamam. Çok yoksul gözükmekle birlikte yardıma koşacak dostlarım var.»

Ebenezer Amcam, «Haydi haydi,» diye mırıldandı. «Böyle öfkelenme. Seninle anlaşacağımızdan eminim. O tiriti yemek istemiyorsan bana ver.» Ben iskemleden kalkar kalkmaz da yerime oturup kaşığı kaparak hemen yemeye koyuldu. «Doğrusu tirit kadar lezzetli ve yararlı bir yemek daha yoktur. Baban et severdi. Obur değildi ama iştahlı bir insandı. Oysa ben yemeğe düşkün değilimdir.» Birasından bir yudum aldı. O anda ev sahipliğini hatırlamış olacak ki, ekledi. «Belki susamışsındır. Kapının ardında su var.»

Ona cevap vermedim. Ayakta durmuş, büyük bir öfkeyle amcama bakıyordum. O acelesi varmış gibi yemeğini atıştırıyor ve arada sırada da ayakkabılarıma, el örgüsü çoraplarıma göz atıyordu. Sadece bir kez başını kaldıracak oldu ve o zaman göz göze geldik. Eli soyduğu adamın cebinde yakalanan bir hırsız bile onun kadar telaşlanamazdı. Onun bu tutumu beni düşündürdü. Herhalde uzun süre insanlardan uzak kaldığı için böyle çekingen olmuştu. Zamanla bu hali geçebilir ve amcam tam anlamıyla değişebilirdi. Ben böyle düşünürken onun sert sesiyle kendime geldim.

«Baban öleli çok oldu mu?»

«Üç hafta oldu, efendim,» diye cevap verdim.

«Alexander duygularını gizleyen bir adamdı. Duygularını gizleyen, sessiz bir adam. Gençliğinde de fazla konuşmazdı. Benden de söz etmemiştir herhalde?»

«Siz söyleyene kadar onun bir ağabeyi olduğunu bilmiyordum, efendim.»

Ebenezer, «Amanın,» diye mırıldandı. «Amanın. Bu durumda Staw' lardan da söz etmemiştir herhalde?»

«Bu adı ağzına bile almadı, efendim.»

Amcam, «Şu işe bak hele,» dedi. «Ne garip bir insanmış!» Yine de bu durumdan memnun kalmışa benziyordu. Kendisinden mi, benden mi, yoksa babamın bu tutumundan mı memnun kalmıştı, bilemiyorum. Yalnız ilk karşılaştığımız zamanki düşmanca tavrı tümüyle kaybolmuştu. Birden yerinden kalkıp yanıma gelerek omzuma vurdu. «Seninle çok iyi anlaşacağımızdan eminim! Seni eve aldığıma da sevindim doğrusu. Haydi şimdi gel yat.»

Onun lamba veya mum yakmadan karanlıklara daldığını görünce şaşırdım. Kesik kesik soluk alarak bir merdiveni çıktı ve durup bir kapıyı anahtarıyla açtı. Ben arkasındaydım. O odanın benim olduğunu, içeriye girmemi söyledi. Dediğini yaptım ama birkaç adım sonra durarak bana bir mum vermesini rica ettim.

Ebenezer Amcam, «Haydi, haydi,» diye söylendi. «Ay ışığı var.»

«Ne ay ışığı, ne de gökte bir yıldız var. Etraf zindan gibi karanlık. Yatağı bile göremiyorum.»

Amcam, «Haydi, haydi,» diye tekrarladı. «Ben evde ışık olmasından hoşlanmam. Yangın çıkacağından korkarım. Haydi iyi geceler, oğlum David.» İtiraz edemeden çıkıp kapıyı kapattı. Sonra kapıyı dışarıdan kilitlediğini duydum.

Gülmek mi, ağlamak mı gerektiğini bilemedim. Oda buz gibi soğuktu ve yatak da bir bataklık kadar ıslaktı. Neyse ki, bohçamda kareli küçük battaniyem vardı. Ona sarılıp yere yattım. Uyuyakalmışım.

Sabahın ilk ışıklarıyla gözlerimi açtım. Kendimi çok değerli eşyalarla dolu, üç pencereyi büyük bir yatak odasında buldum. On ya da yirmi yıl önce burası insana zevk veren bir yatak odasıydı herhalde. Gelgelelim nem, kir, kullanılmamak, fare ve örümcekler uzun yıllar boyunca çok zarar vermişti. Hem pencerelerdeki camların çoğu da kırıktı. Zaten evdeki camların çoğu kırılmıştı. Belki de bir gün amcama sinirlenen komşular evi taşınmışlardı. Başlarında da Jennet Clouston olabilirdi.

Dışarıda güneş parlıyordu. Bu pis odada donuyordum. Gardiyamın gelip kapıyı açana kadar bağırp çağırdım. Kapıyı yumrukladım.

Amcam beni evin arkasındaki tulumaya götürdü. «İstersen bura-

da yüzünü yıkayabilirsin,» dedi. Yüzümü gözümü temizledim. Geri döndüğümde mutfakta ateş yakmış, yine tirit yapıyordu. Masaya iki tas ve iki boynuz kaşık koymuştu. Ama bir tek küçük bardakta bira vardı. Bardağa şaşkınlıkla bakmış olmalıyım. Çünkü amcam soruma cevap verir gibi bira isteyip istemediğimi sordu.

«Genellikle evde bira içerdik,» dedim. «Ama benim yüzümden rahatsız olmanızı istemem.»

«Yok, yok, sana mantıklı olan her şeyi vereceğim.»

Raftan bir bardak aldı ve içine bira dolduracak yerde kendi bardağındakinin yarısını buna aktardı. Ne kadar şaşırdığımı bilemezsiniz.

Yemeğimizi bitirince Ebenezer Amcam bir çekmeyi anahtarla açarak bir pipo ve biraz tütün çıkardı. Bu tütünden birazını ayırıp kalanını çekmeye koydu ve kilitledi. Güneşli pencerelerden birinin önüne oturarak sessiz sedasız piposunu içti. Zaman zaman bana bakıyor ve bir soru soruyordu. Bir keresinde, «Ya annen?» dedi. Ona annemin de öldüğünü söyledim. «Ah, annen pek güzeldi.» Uzun bir sessizlikten sonra bu kez de «Dostların kimler?» diye sordu.

Campbell ailesinin beni koruduklarını söyledim. Aslında sadece bir tek Bay Campbell vardı, yani yalnızca rahip benimle ilgilenmişti. Ama amcam beni hiç önemsemiyordu ve çaresiz olduğumu düşünmesini istemiyordum.

Bir süre de bunu düşündü. Sonra, «Davie, oğlum,» diye söze başladı. «Ebenezer Amcana gelmekle akıllılık ettin. Ben ailemize saygı duymuşumdur hep. Senin için de gerekeni yapmak niyetindeyim. Senin için en iyi mesleğin hangisi olduğunu düşüneneğim. Hukuk, din ya da askerlik... Bence gençler en çok askerlikten hoşlanırlar. Yalnız ben karar verene kadar Campbell'lere haber yollama, mektup da yazma. Kimseye bir şey söyleme. Balfour'ların, Campbell'lerin önünde küçük düşmesini istemem. Aksini düşünüyorsan kapı şurada.»

«Ebenezer Amca, bana iyilik etmek istediğinizden eminim. Bununla birlikte benim de gururum var. Ben kendiliğimden çıkıp sizi görmeye gelmedim. Bana tekrar kapıyı gösterirseniz bu sözünüzü dinler ve giderim.»

Bu sözlerimden rahatsız oldu. «Ah, böyle sinirlenmene gerek yok. Sadece birkaç gün bekle. Sana yardım edeceğim. Ama sakın kimseye bir şey söyleme.»

«Pekâlâ,» diye karşılık verdim. «Bana yardım ederseniz minnettar kalırım.» Daha sonra yatağımın rahatsız olduğunu anlattım. «Şilte de, çarşaf da ıslak. Ben iyi yatağa alıştım.»

Birden sinirlenerek bağırды. «Bu ev benim mi, senin mi?» Sonra durakladı. «Yok, yok. Her şeyim senindir, David. Burada her şey seninle benim. Kan bağları her zaman güçlüdür. Hem ailede seninle benden başka kimse de kalmadı artık.»

Aileden ve görkemli geçmişinden söz etmeye koyuldu. «Bu ev epey eskidir. Babam evi büyütüyordu ama sonra ben işi durdurdum. Çünkü parayı ziyan etmekten hoşlanmam.»

Bunun üzerine Jennet Clouston'un sözlerini hatırladım. Kadının söylediklerini tekrarladım.

Amcam, «Aşağılık yaratık!» diye bağırды. «Demek bin iki yüz on dokuz defa ha! Kendisini kulübeden attığım günden beri bela okuyor! Onun oturduğu kulübeyi sattığım günden beri... Dinle David, mümkün olsa o kadını ateşe atıp yakardım. Cadının biridir. Gidip kâtimimle konuşacağım.»

Bir sandık açarak içinden iyi cins ama eskimiş mavi bir ceketle yelek çıkardı. Çabucak giyindi. Bir dolaptan da bir baston aldı. Sandığı ve dolabı kilitledikten sonra kapıya gitti. Orada durarak, «Seni tek başına bu evde bırakamam,» diye söylendi. «Seni de dışarı çıkarıp kapıyı kilitlemeliyim.»

İşte bu çok ağır bir hakaretti. Birden öfkelen dim. «Ben hırsız değilim, efendim. Beni dışarıya atıp kapıyı kilitlerseniz sizinle asla dost olamayız.» Yüzüm kıpkırmızı kesilmişti.

Amcamın rengi ise kül gibi oldu. İçini çekerek gözlerini yere dikti. «Böyle davranmakla sevgimi kazanamazsın, David.»

«Efendim,» dedim. «Yaşınıza ve aynı kandan olmamıza saygı duyuyorum. Ama sizi memnun etmek için gururumu çiğneyemem. Beni

gururlu bir insan olarak yetiştirdiler. Dünyada amca olarak bir tek siz kalsaydınız bile, bu koşullar altında size kendimi sevdirmeye asla kalkışmazdım.»

Ebenezer Amca bir süre pencereden baktı. Onun hastalıklı biri gibi tir tir titrediğini gördüm. Ama bana döndüğü zaman gülümsüyordu. «Pekâlâ. O zaman bazı şeylere dayanmamız gerekecek. Ben de bir yere gitmeyeceğim. Bu sorunu burada keselim.»

«Ebenezer Amca,» diye atıldı. «Bu işten bir şey anlamıyorum. Bana bir hırsız mışım gibi davranıyorsunuz. Evde olmamdan nefret ediyorsunuz. Her an her s z n zle beni istemediğinizi açık açık belli ediyorsunuz. Bana gelince... şimdiye dek hiç kimseyle böyle konuştuğu mu hatırlamıyorum. Öyleyse neden beni burada tutmaya çalışıyorsunuz? Bırakın gideyim... Beni seven dostlarımla yanına d neyim!»

Amcam büyük bir içtenlikle karşılık verdi. «Hayır, hayır, hayır! Senden hoşlanıyorum. Seninle iyi anlaşacağımızdan eminim. Bu evin onurunu düşünmeliyim, seni geldiğin gibi geri g nderemem. Burada bir süre kalırsan çok iyi anlaşacağımızı göreceksin.»

Bir süre sessizce bu durumu düşündüm. «Pekâlâ, efendim. Bir süre kalacağım. Yabancıların değil de, kendi kanımdan olan birinin bana yardım etmesi daha doğru tabii. İyi geçinmemiz için elimden geleni yapacağım, ama anlaşamazsak suç bende olmayacak.»

Shaw'ların Evinde Büyük Bir Tehlikeyle Karşılaşıyorum

Tatsız başlayan gün neyse ki iyi geçti.  ğle yemeğinde soğuk tirit ve akşam yemeğinde de sıcak tirit yedik. Amcam tirit ve küçük bir bardak birayla yetiniyordu. Fazla konuşmuyor, yalnız araya bana sorular soruyordu. Onunla geleceğimi konuşmaya çalıştım ama amcam konuyu kapatıverdi. Sonunda mutfağın yanındaki büyük odaya girmeme iste-

meye istemeye izin verdi. Orada bulduğum İngilizce ve Latince kitapları okuyarak öğleden sonrasını keyifli geçirdim. Bu güzel kitaplar sayesinde başıma gelenleri unutmıştım. Hatta Shaw'ların evinde kalmaya bile razı gibiydim. Yalnızca gözlerini benden kaçıran amcamı görünce kuş-kularım tekrar uyandı.

Beni kuşkuya düşüren başka bir şey daha oldu. Bir kitabın içinde babamın yazısını gördüm. «Kardeşim Ebenezer'e beşinci yaşgünü armağanı» diye yazmıştı. Buna şaşım tabii. Çünkü babam, amcamdan küçük olduğu halde daha o yaşta çok düzgün yazı yazmasını öğrenmişti.

Bu olayı kafamdan çıkarmaya çalıştım. Eski ve yeni pek çok yazarın kitaplarına baktım. Ama bir türlü babamın yazdıklarını unutamıyordum. Sonunda mutfığa döndüm. Tiriti yiyip küçük bardak birayı içmek için masaya oturduğum sırada Ebenezer Amcama, «Babam okuma ve yazmayı çok küçük yaşta mı öğrenmişti?» diye sordum.

«Alexander mi? Yok canım! Ben ondan daha yetenekliydim. Baban okuma çağına geldiği sırada ben okuma ve yazmayı öğrendim.»

Buna büsbütün şaşım. Bu kez aklıma başka bir şey geldi. «Babamla siz ikiz miydiniz?»

İskemlesinden fırladı ve elinden boynuz kaşık düştü. «Neden sordun bunu?» Ceketimin yakasını tutarak beni çekti ve gözlerimin içine baktı. Küçük parlak gözlerini tıpkı bir kuş gibi durmadan kırıştırıyordu.

Sakin bir sesle, «Ne demek istiyorsunuz?» dedim. Çünkü ondan güçlüydüm ve kolay kolay da korkmazdım. «Elinizi ceketimden çekin. Bu biçimde davranmanız hoş değil.»

Amcam kendini bütün gücüyle zorladı sanırım. «Bak David, bana babandan söz etmemelisin. İşte bütün hata bu.» Oturup gözlerini tasa dikerek bir süre hareketsiz kaldı. «O benim tek kardeşimdi.» Ama sözlerinde içtenlikten eser yoktu. Ondan sonra kaşığını alarak yemeğini yemeye koyuldu. Fakat hâlâ tir tir titiyordu.

Amcamın bu son hareketi, yani yakama yapışması ve babamı çok sevdiğini anlatmaya çalışması beni hem korkuya düşürdü, hem de

umutlandırdı. Amcamın deli, dolayısıyla tehlikeli olabileceğini düşünüyordum. Öte yandan aklıma bir hikâye gelmişti. Belki de o hikâyedeki gibi bu konağın asıl sahibi bendim. Kötü niyetli akrabam mirasımı alma engel olmaya çalışıyordu. Amcam kapısına gelen ve kılığı dilencilenden pek farklı olmayan bir akrabasına neden böyle rol yapıyordu? Böyle davrandığına göre korktuğu bir şey olmalıydı.

Böyle düşündükten sonra ben de amcam gibi yapmaya başladım. Onun gibi gizli gizli bakıyordum. Sofrada kedi fare oyunu oynar gibi birbirimizi sinsi sinsi süzmekteydik. Amcam bana başka bir şey söylemedi. Sadece benden gizlediği bir şeyi düşündüğünü seziyordum. Ona bakarken benden aslında hiç hoşlanmadığından da emin oldum.

Yemek bitince sofrayı topladı. Yine piposuna biraz tütün doldurdu. Sabahki gibi ocağın öbür yanındaki iskemleye oturdu. Arkasını bana dönerek piposunu içmeye koyuldu.

Sonunda, «Davie,» dedi. «Düşündüm... Evet, düşündüm. Sen daha doğmadan önce babana söz verdim. Sana biraz para vereceğimi söyledim. Bu konuda yasa beni zorlamıyor tabii. Bunu anlayacağını umarım. Neyse, o parayı bir kenara ayırdım. Aslında benim için bu parayı ayırmak zor oldu ama söz sözdür. Para hâlâ duruyor. Bu tam...» Bir an durdu. «Tam kırk sterlin!» Son sözü söyledikten sonra omzunun üstünden bakarak, «İskoç sterlini,» diye ekledi.

Aslında İskoç sterlini öyle değerli değildi. Yani kırk sterlin aslında sadece dört altın tutuyordu. Ayrıca bu hikâyenin yalan olduğunu da anlamıştım. Amcamın böyle bir yalan uydurmasının nedeni olmalıydı. Bunun üzerine alaycı bir tavırla konuştum. «Ah, bir daha düşünün, efendim! Herhalde siz kırk altın demek istediniz!»

Amcam hemen, «Öyle dedim zaten,» diye cevap verdi. «Kırk altın. Şimdi şu kapıdan çıkıp havaya bir bakarsan, ben de gidip parayı getirir ve seni çağırırım.»

Dediğini yaparak kapıdan çıktım. Beni kandırmaya çalıştığını biliyordum. Gökyüzü kapkaraydı, sadece iki üç yıldız seçilebiliyordu. Dışarıda dururken tepelerde inleyen rüzgârın sesini duydum. Kendi kendime,

hava bozacak, dedim. Çok geçmeden bunun benim için ne kadar önemli olabileceği aklıma bile gelmedi.

Amcam beni içeriye çağırdığı zaman altınlar yanındaydı. Otuz yedi altını avucuma saydı. Geri kalanlarsa çeyrek altın ve gümüş paraydı. Ama bunları bana vermeye kıyamadı ve elini cebine soktu.

«İşte! Böylece gördün! Ben garip bir adamım. Yabancılarla dokunmam. Ama verdiğim söz yemin sayılır. İşte bunu da kanıtladım.»

Amcam son derece cimriye benziyordu. Onun için bu cömertliği karşısında aptallaştım ve söyleyecek söz bulamadım.

Amcam, «Bir şey söyleme,» diye bağırdı. «Teşekkür de etme. Teşekkür istemem. Ben görevimi yaptım. Herkesin aynı şeyi yapabileceğini iddia etmiyorum tabii. Ama kendi hesabıma kardeşimin oğluna yardım ettiğim için mutluyum. Hem bundan böyle seninle dost olacağımız için de seviniyorum.»

Buna karşılık ben de gereken şeyleri söylemeye gayret ettim. Bir yandan da daha sonra neler olacağını düşünüyordum. Amcam neden bu kadar değer verdiği altınlarından ayrılmıştı? Ortadaki nedene küçük bir bebek bile inanmazdı.

Sonunda yan gözle bana baktı. «İşte böylece ödeştik. Ama senden bir istediğim var.»

«Yapabileceğim bir şey varsa memnun olurum, amca.» Onun olmayacak bir şeyi istemesini bekledim.

Ama amcam cesaretini toplayıp konuşmaya başlayınca şaşırdım. «Artık yaşlandım... Sağlığım da pek iyi sayılmaz. Onun için evi onarmama ve bahçeye düzen vermeme yardım edersen memnun olurum.»

«Tabii, amca.»

Amcam, «O halde başlayalım,» diyerek cebinden paslı bir anahtar çıkardı. «Bu evin arka köşesindeki kulenin merdiveninin anahtarı. Oraya ancak evin dışından girebilirsin. Çünkü binanın o kısmı tamamlanmadı. Oraya git ve merdivene çık. Yukarıdaki küçük sandığı bana getir. Onun içinde bazı kâğıtlar var.»

«Bir mum verebilir misiniz, amca?»

Sinsi sinsi, «Hayır,» diye karşılık verdi. «Evimde ışık istemem.»

«Pekâlâ, efendim. Basamaklar sağlam mı?»

«Sapasağlam.» Ben giderken de ekledi. «Duvar tarafından çık, çünkü tırabzan yoktur ama merdiven sağlam.»

Yine dışarıya çıktım. Rüzgâr uzakta inliyordu ama evin çevresi sakin ve sessizdi. Hava eskisinden daha da karanlıktı. Duvarı yoklaya yoklaya ilerledim. Sonunda bitmemiş bölümün kulesine geldim. Anahtar deliğe sokup çevirdiğim sırada gökyüzü birden aydınlandı, sonra yine zindan gibi karanlık oldu. Karanlığa alışabilmek için ellerimle gözlerimi örttüm. Kuleye girdiğim sırada yarı kör gibiydim.

İçerisi inanılmayacak kadar karanlıktı. Ama elimle, ayaklarımla yoklayarak duvarı ve alt basamağı buldum. Dokunduğum duvar sağlam taştan yapılmışa benziyordu. Biraz yüksek ve dar olan basamaklar da yine iyi cins taşı galiba. Amcamın tırabzan konusunda söylediklerini hatırlayarak duvarı yoklaya yoklaya çıkmaya başladım. O zindan gibi karanlıkta kalbim deli gibi çarpıyordu.

Shaw'ların evi mahzen dışında, tam beş kattı. Ben yukarıya çıktıkça merdivenin daha havadar ve daha ışıklı olduğunu farkettim. Bunun nedenini düşünürken tekrar şimşek çaktı. Korkumdan boğazım kuruduğu için bağıramadım. Tanrı beni koruduğu için de aşağıya yuvarlanmadım. Gökyüzünün aydınlandığı an merdivenin bitiminde bir tahta iskeletin yanına gelmiş olduğumu görmüştüm. Duvarda büyük delikler vardı ve bunlardan birinin birkaç santim gerisindeydim.

Demek büyük merdiven bu, diye düşündüm. O anda öfkelendiğim için inanılmaz bir cesarete kapıldım. Amcam tehlikeye düşmem ve belki de ölmem için beni buraya göndermişti. Ama bunun hesabını sormaya kararlıyım. Dizüstü çöküp emekleye emekleye yukarıya çıkmayı sürdürdüm. Çok ağır gidiyor her taşı yoklayıp beni çekip çekmeyeceğini anlamaya çalışıyordum. Zaman zaman çakan şimşek gözlerimi alıyordu. Böyle sürüne sürüne ilerledim. Uçuşan yarasalar yüzüme, ellerime çarpıyorlardı. Ama yine de yoluma devam ettim. Kule dörtköşeydi. Her köşeye başka bir biçim basamak yerleştirilmişti. Böylece bunlar ta-

mamlanarak merdivenle birleşecekti. Bu köşe basamaklarından birine çıktım. Etrafı yoklamak için elimi uzattım ve birden kaydım. O yanda duvar yoktu. Basamaklar orada boşlukla sonlanıyordu.

Amcamın çıkmamı istediği sağlam basamaklar bunlardı demek! Amcam canımı tehlikeye atmam için beni buraya göndermişti. Beşinci kattan aşağı düşmemi istiyordu. Beni ölüme yollamıştı. Beni o şimşek kurtarmıştı.

Titriyordum ama çok da öfkeliydim. Korkumdan kurtulmuştum artık. Dönerek yine ellerimle etrafı yoklaya yoklaya ilerledim. Yani emekleyerek çıktığım merdiveni indim. Rüzgâr iyice şiddetlenmişti. Ben aşağı indiğimde yağmur da başlamıştı. Başımı dışarıya uzatarak mutfığa doğru baktım. Çıkıp kapattığım mutfak kapısı açıktı şimdi. Oradan hafif bir ışık sızıyordu. Kapının içinde de biri duruyormuş gibi geldi bana. Evet, etrafı dinleyen biri vardı orada. Sonra gözleri kamaştıran bir şimşek çaktı ve amcamın gerçekten orada durduğunu gördüm. Şimşegi korkunç bir gökgürültüsü izledi.

Amcam bu gürültüyü başka şey sandı. Tanrının kendisini cinayet işlediği için cezalandıracağını düşündü sanırım. Kapıyı açık bırakarak telaşla eve daldı. Ben de usul usul yaklaşarak mutfığa girdim ve durup onu seyrettim.

Amcam köşedeki dolabı açmaya vakit bulmuştu. Bir şişe konyak çıkarmış, arkası bana dönük masanın önünde duruyordu. Zaman zaman yüksek sesle inleyip titriyor ve şişeyi ağzına götürerek o sert içkiyi içiyordu.

Yaklaşip ellerimi omuzlarına dayadım ve, «Ahh!» diye bağırdım.

Amcam garip bir sesle inleyerek kollarını iki yana açtı, sonra bir öl gibi yere serildi. Bunun beni biraz kaygılandırıldığını söylemeliyim. Ama önce kendimi düşünmem gerekiyordu. Onun için de amcamı yattığı yerden kaldırmadım. Anahtarlar dolabın üstündeydi. Amcam kendine gelip başka kötülük düşünmeden bir silah bulmak istiyordum. Dolapta birkaç şişe ilaç, bir sürü fatura ve bazı kâğıtlar gördüm. Zamanım olsaydı bu kâğıtları okurdum. Ancak aradığım gibi bir silah yoktu.

Bu kez çekmeleri karıştırdım. İlki un doluydu. İkincisinde torbalarla para ve destelerle senetler vardı. Üçüncüsünde kını olmayan paslı bir hançer buldum. Bunu yeleğimin içine gizleyerek amcama döndüm. O hâlâ aynı yerde yatıyordu. Yüzü mavimsi bir renk almıştı ve soluk almıyordu galiba. Ölmüş olabileceğini düşünerek korktum. Biraz su alıp yüzüne çarptım. O zaman kendine gelir gibi oldu. Gözkapakları titredi, dudakları kımıldadı. Sonunda başını kaldırarak beni gördü. Gözlerindeki korkuyu size anlatabilmeme imkân yoktu.

«Haydi,» dedim. «Oturun.»

Amcam hıçkırdı. «Sen sağ mısın? Aman Tanrım, sen sağ mısın?»

«Evet, sağım. Bunun için de size teşekkür borçlu değilim tabii.»

Kesik kesik soluyordu. «Mavi şişe,» diye mırıldandı. «Çekmedeki mavi şişe.»

Gidip çekmede mavi şişeyi buldum. Üstündeki kâğıtta ne kadar içileceği yazılıydı. Telaşla amcama ilacı içirdim.

Amcam biraz kendine gelir gibi oldu. «Derdim var. Hastayım, Davie, kalbim bozuk.»

Onu bir iskemleye oturttuk ve yüzüne baktım. Böyle hasta haldeki adama acıdığımı söylemeliyim. Ama bir yandan da haklı olarak kızıyordum. Ondan bazı şeyleri açıklamasını istedim. «Neden durmadan bana yalan söylediniz? Neden sizi bırakıp gideceğimden korktunuz? Neden babamla ikiz olup olmadığınızı sorunca sinirlendiniz? Bu doğru muydu? Hem hak iddia edemeyecek durumdayken o parayı neden bana verdiniz? Sonunda neden beni öldürmeye kalktınız?»

Hiç ses çıkarmadan beni dinledi. Sonunda da titreyen bir sesle yalvardı. «Ne olur, bırak da gidip yatayım. Sana her şeyi sabah anlatacağım söz veriyorum.»

Çok bitkin halde olduğu için bunu kabul etmek zorunda kaldım. Ama bu kez de ben onu odasına kilitleyerek anahtarı cebime attım. Sonra mutfığa dönüp o zamana kadar görülmemiş kocaman bir ateş yaktım. Kareli battaniyeme sarılarak bir sandığın üstüne uzandım ve uyuyakaldım.

Queen's Ferry'e Gidiyorum

O gece aralıksız yağmur yağdı. Sabah da kuzeybatıdan esen sert bir rüzgâr bütün bulutları dağıttı. Ama ben bunlara aldırmadım. Evin yan tarafındaki derede yüzdüm ve iyice yıkandım. Soğuk su beni kendime getirmişti. Mutfğa gidip ateşi iyice canlandırdıktan sonra acı acı durumumu düşünmeye başladım.

Amcamın bana düşman olduğundan kuşku yoktu. Hayatım tehli-
kedeydi ve canımı almak için elinden gelen her çareye başvuracaktı.
Ama genç ve sağlıklıydım. Köyde büyümüş çocukların çoğu gibi ben
de pek akıllı olduğumu sanıyordum. Amcamın kapısına öksüz ve yetim
bir çocuk olarak gelmişim. Bir dilenciden pek farkım yoktu, ama o
bana kötülük etmiş ve öldürmeye kalkmıştı. Bu kez güç bendeydi ve
ondan hesap soracaktım.

Ateşin karşısında oturarak bir süre düşündüm. Kendime pek güve-
niyordum doğrusu... Sonunda yukarıya çıkıp amcamın kapısını açtım.
Nazik nazik bana, «Günaydın,» dedi. Kendimi ondan üstün gördüğüm
için ben de aynı şekilde karşılık verdim. Kısa süre sonra da kahvaltıya
oturduk. Durum bir gün önceki gibiydi sanki.

Alaylı bir sesle, «Bana söyleyeceğiniz bir şey yok mu, efendim?»
diye sordum. Karşılık vermeyince de devam ettim. «Birbirimizi anlama-
mızın zamanı geldi artık. Benim taşralı bir budala olduğumu sandınız.
Oysa ben sizin iyi bir insan ya da başkalarından farksız biri olduğunuzu
düşünüyordum. Ama ikimizin de yanıldığı ortaya çıktı. Benden korkma-
nızın, kötülük etmenizin, canıma kıymaya kalkmanızın nedenini öğrene-
bilir miyim?»

Amcam ağzının içinde bir şeyler mırıldandı. Şaka yaptığını söyledi.
Böyle eğlenmekten hoşlanıyormuş... Ama gülüşümü görünce bu yalan-
dan vazgeçerek kahvaltı biter bitmez her şeyi açıklayacağını belirtti.
Yüzünden bana söyleyecek bir yalan hazırlayamamış olduğunu anla-

dım. Ama uygun bir yalan bulabilmek için bütün gücüyle uğraşıyordu. Ona bunu söyleyeceğim sırada kapı vuruldu.

Amcama yerinden kalkmamasını söyleyerek kapıya gittim. Gemici kılığı giymiş bir çocuk gördüm. Kapı açılır açılmaz bir gemici şarkısı söyleyerek dansa başladı. Bir yandan da bir elinin parmaklarını şaklatıyor ve zıplıyordu. Ama yüzü soğuktan adeta morarmıştı. Gülmesi mi, ağlaması mı gerektiğini bilemez gibiydi. Bu neşeli davranışıyla üzüntülü yüzü birbirine taban tabana zıttı doğrusu.

Çocuktan ne istediğini sordum. Bunun üzerine bu kez de başka bir şarkıya başladı.

«Burda işin yoksa,» dedim. «Kabalık olacak ama kapıyı yüzüne kapatacağım.»

Çocuk telaşlandı. «N'olur dur, ağabey! Sen gülmesini bilmez misin? Yoksa dayak yememi mi istiyorsun? Bay Balfour'a ihtiyar Hoeason'dan bir mektup getirdim.» Bana mektubu göstererek ekledi. «Açlıktan ölecek haldeyim.»

«Tamam,» diye mırıldandım. «İçeriye gir. Ben aç kalsam bile senin karnını doyuracağım.»

Bu sözleri söyledikten sonra onu mutfığa sokup yerime oturttum. Çocuk kahvaltının kalanını aç kurt gibi yuttu. Zaman zaman durup bana göz kırpyordu. Bu arada amcam da mektubu okuyarak düşünmeye başladı. Sonra birden büyük canlılıkla ayağa kalkarak beni mutfağın öbür köşesine çekti.

«Şunu oku,» diyerek mektubu elime tutuşturdu.

Dediğini yaptım tabii.

Queen's Ferry'de Hawes Hanı

Sayın efendim,

Gemimle limana demirledim. Durumu bilmeniz için kamarotumu gönderiyorum. Benden istediğiniz bir şey var mı? Bu son fırsattır. Çünkü rüzgâr dönecek ve birkaç saat sonra yola çıkaca-

ğım. Avukatınız Bay Rankeillor bana epey zorluk çıkardı. Onu görüp konuşmanız yerinde olur. Senedinizi bankanıza vererek para aldım. Size ayrıntıları da bildireceğim.

*Sadık hizmetkârınız,
Elias Hoseason*

Ben mektubu okur okumaz, amcam, «Anlayacağın, bu geminin kaptanı Hoseason'la işim var, Davie,» dedi «*Covenant* adlı tüccar gemisi bir hayli büyüktür. Şimdi şu çocukla birlikte gidip Hawes'u görelim. İmzalanacak kağıtlar varsa gemiye de gidebiliriz. Ondan sonra da avukat Bay Rankeillor'a uğrarız. Bütün olanlardan sonra bana güvenemeyeceğinin farkındayım. Ama Rankeillor'a inanacaksın. Bu yörede yaşayan soyluların çoğunun avukatıdır. Çok saygıdeğer bir insan. Babanı da iyi tanırdı.»

Bir an düşündükten sonra bunu kabul ettim. Ne de olsa gemilerin olduğu bir yere gidecektim. Orası kalabalıktı herhalde. Amcam öyle bir yerde bana saldırmaya kalkamazdı. Hatta o kamarotun yanında bile bana ilişeceğini sanmıyordum. Rıhtıma indikten sonra da amcamı zorlar ve gidip avukatı görürdüm. Amcam belki yine yalan söylüyordu ama ne yapıp edip avukata gidebilirdim. Bu arada denizi ve gemileri yakından görmeyi çok istiyordum. Ömrümü tepelerin arasında geçirmiştım. Sadece iki gün önce uzaktan denizi görmüştüm. O masmavi düzlükte ilerleyen gemiler birer oyuncak gibi gözük müştü bana. İşte böylece kararımı verdim.

«Pekâlâ. Hana gidelim.»

Amcam yine o eski ceketıyla yeleğini giydi. Beline de paslanmış, eski bir kılıç taktı. Sonra ateşi söndürdük, dışarı çıkıp kapıyı kilitledik ve yola koyulduk.

Kuzeybatıdan esen rüzgâr buz gibiydi. Oysa aylardan hazırandı. Kırklar bembeyaz papatyalarla kaplanmış, meyva ağaçları çiçek açmıştı. Ama hava aralık ayındaymışız gibi soğuktu.

Ebenezer Amcam tarladan dönen yaşlı bir çiftçi gibi iki yana sallaa-

narak yürüyordu. Yol boyunca ağzını açıp tek sözcük söylemedi. Ben de kamarot çocukla konuştum. Adının Ransome olduğunu ve dokuz yaşından beri gemide çalıştığını söyledi. Ama şu anda kaç yaşında olduğunu bilemiyordu. Çünkü aradan geçen zamanı hesaplayamıyordu. Esen soğuk rüzgâra aldırmadan göğsünü açarak bana dövmelemini gösterdi. Soğuktan öleceğini düşünerek böyle bir şey yapmaması için ısrarımın da yararı olmadı. Kötü olayları anımsamış olacak ki, ağza alınmayacak küfürleri sıraladı. Ama yaşını başını almış bir adam gibi değil, yaramaz bir okul öğrencisi gibi konuşuyordu. Ondan sonra da yaptığı türlü kötü şeyle övünmeye kalktı. Hırsızlık yaptığını, iftira ettiğini, hatta adam öldürdüğünü söyledi. Ama bu sözlerle inanmak imkânsızdı tabii. Bu yüzden onun yarı deli olduğunu düşünerek kendisine acıdım.

Çocuğa sevmediği bu işi neden seçtiğini sordum. Ama o cevap verecek yerde Kaptan Hoseason'u övmeye başladı. «Kaptan Hoseason gibi bir insan daha bu dünyada bulunamaz,» dedi. «Sert, aksi, hain, korkusuz ve kötüdür.» Bu zavallı çocuk saydığı şeylerin iyi olduğunu sanıyor, bir erkeğin böyle olması gerektiğine inanıyordu. Hayran olduğu Bay Hoseason'un bir tek kusuru vardı. «Aslında Bay Hoseason iyi bir kaptan değildir. Gemiye Bay Shuan yönetir. Onun gibi eşsiz bir denizci olamaz. Yalnız fazla içer. İçmese ondan daha iyi bir kaptan olamaz doğrusu. Şuna bak.» Çorabını indirerek bana henüz kapanmamış bir yarayı gösterdi. Bacağının durumunu görünce kanımın donduğunu hissettim. Gururla ekledi. «Bunu Bay Shuan yaptı.»

«Neden bu kötü davranışlara dayanıyorsun?» diye bağırdım. «Sen onların elinde tutsak değilsin ya!»

Zavallı geri zekâlı çocuk bunun üzerine birden fikrini değiştirdi. «Öyle. Bir gün bunu Bay Shuan da anlatacak. Şuna bak!» Bana koca-man bir bıçak gösterdi. «Bunu çaldım ben. Hele Bay Shuan canımı yakmaya kalksın, bu kez ona yapacağımı biliyorum. Zaten daha önce de adam öldürdüm!»

Bu zavallı çocuğa ne kadar acıdığımı anlatamam. Bu arada *Conve-*
nant adlı geminin bir cehennemden farksız olduğuna inanmaya başla-
mıştım.

«Hiç arkadaşın yok mu?» diye sordum.

Babasından söz etti. «Çok iyi bir insandı ama öldü.»

«Tanrı aşkına!» diye bağırdım. «Kendine karada doğru dürüst bir iş bulamıyor musun?»

Sinsi sinsi bakarak göz kırptı. «Yok, karada kalırsam sıkıntılı bir işe girmem gerekir. Oysa benim bildiğim işe yarar şeyler de var!»

«Ama yaptığın iş çok kötü. Sadece deniz ve rüzgârın tehlikesine karşı koymakla kalmıyorsun, efendilerin de sana çok acımasız davranıyorlar.»

«Çok doğru. Ama ben o hayattan zevk alıyorum. Cebimde parayla bir limana çıkıp alışveriş etmek, istediklerimi almak çok hoş. Hem ben o yirmi sterlinliklerden çok daha talihliyim. Ayrıca küçükleri alıp götürdüğümüz zaman onları kırbaçla dövabiliyorum da!»

«Yirmi sterlinlikler dediğin nedir?»

Çocuk yine sinsi sinsi güldü. «O yirmi sterlinlikler mahkûmlardır. Onları gemiye alırız. O adamların halini bir görsen. Saçlı sakallı adamların gemide hüngür hüngür ağladıklarını gördüm. Bu mahkûmları hükümet Kuzey Amerika'ya yolluyor. Orada her birini yirmi sterline satıyorlar. Hepsi de pamuk ve tütün tarlalarında çalışan köleler oluyorlar.»

«Ya küçükler kim?»

Yine sırttı. «Küçükler... Yani küçük çocuklar. Onları evlerinden kaçıırız. Ya da bir numara yaparak sokakta yakalarız. Gemiye götürürüz. O çocuklar da köle olarak satılırlar.»

Anladığımı kadariyle, bazı kötü kalpli kişiler çocukları böyle kaçırpı satarak para kazanıyorlardı. Bu da çok kötü bir olaydı.

O sırada tepeye geldik. Ve yine denizi gördüm. Queen's Ferry kasabası daha batıda kalıyordu. Hawes hanıysa hemen kıyıdaıdı. Yakında küçük bir tekne vardı. Herkes bir kıyidan diğerine geçmek için bu teknedен yararlanıyordu. Han pek ıssız bir yerdeydi. Böyle bakarken teknenin müşterileri alarak kalktığını ve uzaklaştığını gördüm.

Sahilde bir de kayık duruyordu. İçinde birkaç gemici vardı. Ransome, «Bu bizim kaptanın kayığı,» dedi. Sonra eliyle gemiyi gösterdi.

Gemi kıydan yarım mil kadar açıktaki demirlemişti. Bazı gemicilerin halatları çektikleri görülebiliyordu. Bir yandan da bir denizci şarkısı söylüyorlardı. Anlaşılan yola çıkmak için hazırlık yapıyorlardı.

Convenant gemisine büyük bir korkuyla baktım. Yirmi sterline satılan kölelerle küçük çocukları götüren bu gemi korkunçtu. O gemide olan herkese acıyordum.

Amcama dönerek, «Hiçbir güç beni o gemiye binmeye zorlayamaz,» dedim.

Amcam o zaman daldığı düşüncelerden kurtulur gibi oldu. «Ne... Ne dedin?»

«Hiçbir güç beni o gemiye bindiremez,» diye tekrarladım.

«Anlaşıldı. Senin isteğine uymamız gerekiyor sanırım. Ama neden burada duruyoruz? Hava çok soğuk. Yanılmıyorsam *Convenant* da denize açılmaya hazırlanıyor.»

Handa Başıma Gelenler

Hana gelir gelmez Ransome bizi bir merdivenden çıkararak küçük bir odaya soktu. Şöminedeki kocaman ateş yüzünden içerisi fırın gibi sıcaktı. Şöminenin biraz gerisindeki bir masanın başına oturmuş olan uzun boylu, esmer, ciddi görünümlü adam bir şeyler yazıyordu. Oda çok sıcaktı ama bütün düğmeleri ilikli bir gemici ceketi giymişti. Kürklü başlığı da kulaklarına kadar geçirmişti. Bununla birlikte hiçbir insanın bu kaptan kadar sakin, ciddi ve kendinden emin olduğunu görmemiştim. Odanın sıcaklığı da onu etkilemez gibiydi.

Adam hemen ayağa kalkarak yanımıza yaklaşmış kocaman elini Ebenezer'e uzattı. Kalın ve ahenkli bir sesle konuştu. «Sizi gördüğüm için onur duydum, Bay Balfour. Buraya vaktinde gelmenize de memnun oldum. Rüzgâr iyi ve neredeyse sular alçalmaya başlayacak. Gece olmadan May adasına ulaşacağımızdan eminim.»

Amcam, «Kaptan Hoseason,» dedi. «Odan fazla sıcak doğrusu.»

Kaptan başını salladı. «Buna alışığım, efendim. Aslında ben çok üşüyen bir insanım. Doğuştan kanım soğuk. Ne kürk, ne fanila, ne de sıcak rom beni ısıtabiliyor. Yıllarca çok sıcak yerlerde dolaştığım için böyle üşüyorum sanırım. Tropiklerde dolaşan pek çok denizci de benim gibi böyle çabuk üşürler, efendim.»

Amcam, «Neyse,» diye mırıldandı. «Herkes başka türlü yaratılmıştır, kaptan.»

Kaptanın böyle sıcaklığı sevmesinin felaketime yol açacağını o anda bilemezdim tabii. Amcamı gözümün önünden ayırmamaya kararlıyım. Ama hem denizi görmek istiyordum, hem de bu sıcak odadan sıkılmaya başlamıştım. Onun için de amcam, «Haydi sen aşağıya in. Biraz eğlen,» deyince hiç düşünmeden kabul ettim.

İki adamı kağıt dolu masanın başında bırakarak odadan çıktım. Hanın önündeki yolu izleyerek kıyıda dolaştım. Rüzgâr hafiflemiş olduğu için dalgalar pek büyük değildi. Gölde böyle dalgalar görmüştüm. Ama o yosunlar benim için yenilikti. Kimi yeşil, kimi kahverengi olan yosunlara baktım. Denizin tuzlu kokusunu duyuyordum. *Convenant* da yelkenlerini açmaya başlamıştı. Bunu görünce birden yabancı yerlere gitmeyi arzuladım.

Sonra büyük kayıktaki gemicilere baktım. Kimi gömlekli, kimi ceketli, kimi boynuna renkli mendil bağlamış olan gemiciler, güneşten renkleri esmerleşmiş, iriyarı adamlardı. Hepsinin belinde tabanca, bıçak gibi silahlar vardı. Diğerleri kadar korkunç görünüşlü olmayan birine, «Gemi ne zaman kalkacak?» diye sordum.

«Sular alçalmaya başlar başlamaz yola çıkacağız. Buradan ayrılacağımıza seviniyorum doğrusu. Ne içecek yer, ne de müzik var.» Adam bu sözleri söylerken korkunç küfürler ettiği için çabucak oradan uzaklaştım.

Böylece Ransome'un yanına gittim. Gemidekilerin en iyisi oydu galiba. Ransome arkamdan handan fırlayarak, «Bana bir kâse punç içir,» diye yalvarmaya başlamıştı.

«İkimiz de punç içecek yaşta değiliz,» diye karşılık verdim. «Ama istersen sana bir bardak bira ikram edebilirim.»

Bağırıp çağırdıysa da, sonunda razı oldu. Birlikte hanın ön tarafındaki bir masaya oturduk. Büyük bir iştahla yiyip içmeye başladık.

O sırada hancının da bu kasabadan olabileceği aklıma geldi. Onunla ahbaplık kurmam yararlı olacaktı. Onun için de kendisine bira ikram etmeye yeltendim. Ancak o, Ransome ve benim gibi yoksul müşterilerle oturmayacak kadar büyük bir adamdı. Hancı odadan çıkarken seslendim. «Bay Rankeillor'u tanıyor musunuz?»

«Tabii, tabii,» diye cevap verdi. «Çok dürüst bir insandır. Ha, aklıma gelmişken sorayım. Ebenezer'le gelen sen miydin?»

«Evet, bendim.»

«Onun akrabası değilsin herhalde.»

Bu soruya nedense, «Öyle,» diye karşılık verdim. «Akrabası değilim.»

Hancı düşünceli düşünceli konuştu. «Ben de öyle düşündüm. Ama nedense Bay Alexander'e çok benziyorsun.»

Ebenezer'in bu kasabada hiç sevilmediğini anlamıştım. Bunu da adama sordum.

Hancı, «Bundan kuşkun olmasın,» dedi. «Kendisi çok kötü bir ihtiyardır. Pek çok kişi onun ortadan kalkmasını ister sanırım. Jennet Clouston'dan başka daha pek çok kimseyi oradaki kulübelerinden attı. Hepsini de evsiz bıraktı. Oysa bir zamanlar hoş bir erkekti. Ama Bay Alexander'e o oyunu oynadıktan sonra çok değişti.»

«Bay Alexander'e ne yaptır?»

Hancı, «Ebenezer onu öldürttü,» diye karşılık verdi. «Bunu hiç duymamış mıydın?»

«Peki neden Bay Alexander'i öldürttü?»

«Neden olacak, o yeri eline geçirmek için tabii.»

«Yer mi? Yani Shaw'ların evini mi söylüyorsun?»

«Evet, o ev ve toprakları ele geçirmek için.»

Şaşırmıştım. «Yaa? Demek böyle... Acaba benim... Yani Alexander ailenin büyük oğlu muydu?»

Hancı, «Bay Alexander, Balfour ailesinin büyük oğluydu tabii,» dedi. «Yoksa kardeşi onu öldürtmezdi değil mi?»

Bunu epey süre önce sezmiştim zaten. Ama sezmek başka, bilmek bambaşka şeylerdi. Bu olağanüstü haber yüzünden iyice sersemledim. İki gün Ettrick Ormanında toz toprak içinde yol alan yoksul gencin çok zengin olabileceğine inanmak zordu. Büyük bir evim, ucu bucağı görünmeyen topraklarım vardı. Yarın bütün bunlar elime geçebilirdi. Böyle düşlere daldığım için etrafta ne olduğunu fark bile etmedim. Sadece bir ara Kaptan Hoseason'un adamlarının yanında durmuş emir verdiğini gördüm.

Kaptan biraz sonra onların yanından ayrılarak bana döndü. Son derece ağırbaşlı, ciddi görünüşlü bir adamdı. Acaba Ransome'un hikâyeleri doğru olabilir mi, diye düşündüm. Bunlara inanamıyordum artık. Çocuğun söyledikleri adamın davranışlarına hiç de uymuyordu.

Daha sonra amcamın bana seslendiğini duydum. Kaptan Hoseason'la yolda duruyordu. Kaptan benimle konuşmaya başlayınca gururlandığımı açıklamalıyım. Çünkü bana eşitmişiz gibi davranıyordu.

«Efendim, Bay Balfour sizin harika bir insan olduğunuzu söyledi. Ben de kendi hesabıma sizden hoşlandım. Keşke burada daha uzun süre kalabilseydim. O zaman sizinle dostluk etme fırsatını bulurdum. Ne yazık ki, buna imkân yok. Ancak elimizdeki zamandan yararlanmalıyız. Benimle gemiye gelip bir punç içerseniz memnun olurum. Daha gemimin kalkmasına yarım saat var.»

Geminin içini görmeyi ne kadar istediğimi bilemezsiniz. Ama kendimi tehlikeye atacak değildim. Onun için, «Özür dilerim,» dedim. «Amcamla avukata gitmemiz gerek. Avukat bizi bekler.»

Kaptan, başını salladı. «Evet, evet. Amcanız da öyle söyledi. Ama kayıgımla sizi kasabanın rıhtımına çıkaracağım. Avukat Rankeillor'un evi de hemen oradadır.» Birden eğilerek kulağıma fısıldadı. «Bu ihtiyar kurbağaya dikkat edin. Size kötülük etmek niyetinde. Gemiye gelin de şu işi konuşalım.»

Sonra koluma girerek beni kayığına doğru götürdü. Yine bir şey

yokmuş gibi yüksek sesle konuşmaya başlamıştı. «Carolina'dan size ne getirmemi istersiniz? Tütün mü? Kızılderililerin tüy başlıklarından mı? Vahşi bir hayvanın postunu mu? Taştan yapılmış bir pipo mu? Tıpkı kedi gibi miyavlayan bir kuş mu? Kıpkırmızı renkleri olan bir kardinal kuşu mu? Bana istediğinizi söyleyin.»

Bu arada kayığa gelmiştik. İçeriye atlamama yardım etti. Gerilemek aklımdan bile geçmemişti. Budalalığımın dolayısı iyi bir dost ve yardımcı bulduğumu sandım. Hem gemiyi de görecektim. Yerlerimize oturur oturmaz kayık hareket etti. Suları yarararak ilerliyorduk. Çok hoşuma gitmişti doğrusu. Karşıdaki gemi gittikçe büyüyordu adeta. Kaptanın sözlerini pek anlamıyor ve rastgele cevaplar veriyordum.

Geminin yanına yanaşır yanaşmaz kaptan önce ikimizin çıkması gerektiğini bildirdi. Yukarıdan bize bir halat attilar. Kısa süre sonra da kendimi güvertede buldum.

Birden başım döndüğü için şaşkın şaşkın orada durdum. Belki de biraz korkuyordum. Ama bana yabancı olan şeylere bakmak büyük zevk veriyordu. Bu sırada kaptan bana her şeyi işaret ederek adlarını söylüyordu.

Birden, «Amcam nerede?» diye sordum.

Hoseason birden kaşlarını çattı. «Evet. Sorun da bu işte!»

O anda tehlikede olduğumu anladım. Bütün gücümle kaptanı iterek küpeşteye doğru koştum. Yanılmamıştım, çünkü kayık kasabaya dönüyordu. Amcam da içindeydi. Olanca sesimle, «İmdat, imdat!» diye bağırdım. «Adam öldürüyorlar!»

Sesim etrafta yankılandı. Amcam da oturduğu yerden dönerek bana baktı. Yüzünden bütün hainliği ve korkusu okunuyordu.

Son gördüğüm de bu oldu işte. Güçlü eller beni küpeşteden çekip aldılar. Birden şimşek çarpmış gibi oldum. Bir ateşin parladığını gördüm ve kendimden geçerek yere yığıldım.

Convenant Gemisiyle Denize Açılıyorum

Karanlıkta kendime geldiğim zaman her tarafım sızlıyordu. Ellerim ve ayaklarım bağlanmıştı. Kulaklarım alışmadığım gürültülerden sağır olacaktı neredeyse. Üstelik olduğum yer de sallanıyordu. Bir başaşağı, bir aksi yöne doğru yuvarlanıyordum. Kafam iyice karışmıştı ve canım da çok yanıyordu. Onun için eli ayağı bağlanmış olarak bu uğursuz gemide yatmakta olduğumu biraz geç anlayabildim. Esen rüzgâr da sertleşip fırtına halini almıştı herhalde. Kendi çılgınlığım yüzünden başıma gelen felaketi anlayınca, pişman oldum. Amcama büyük bir nefret duydum. O sırada tekrar kendimden geçmişim.

Kendime geldiğim zaman o gürültü ve şiddetli sallantı devam ediyordu. Bunlar yetmiyormuş gibi ağrı ve sızılarımı da hissetmeye başlamıştım. O yaşı gelene kadar başımdan türlü şeyler geçmişti ama bu gemide geçirdiğim ilk saatler kadar umutsuz olduğumu hiç hatırlamıyorum.

Bir top sesi duydum. Fırtınaya dayanamadığımızı ve onun için imdat istediğimizi sandım. Derin denizde boğularak ölmeye bile razıydım. Böylece bu korkunç gemiden kurtulabilirdim. Ama daha sonra ortada bir tehlike olmadığını öğrendim. Bana anlattıklarına göre, her kötü insanın bir iyi yanı vardır. Gemi Dysart'da yapılmıştı. Kaptan buranın birkaç mil açığından geçerken hep böyle top attırırılmış. Çünkü annesi de o kasabada oturuyormuş. Kaptan gemisiyle gelir ya da giderken annesi için hem bayrak çekiyor, hem top attırıyordu.

Zamandan da haberim yoktu. Geminin dibindeki bu pis kokulu in gibi karanlık yerde, geceyle gündüzü ayırt etmem olanaksızdı. Üzüntüm yüzünden saatler daha ağır geçiyordu sanki. Onun için de geminin bir kayaya çarpıp parçalanmasını ne kadar süre beklediğimi bilemeyeceğim. Sonunda derin bir uykuya daldım.

Yüzüme tutulan bir gemici fenerinin ışığı uyandırdı beni. Yeşil göz-

l , sarı saçlı, otuz ya larında kadar gözüken, ufak tefek bir adam bana bakıyordu.

«Eee, na ılsın bakalım?» diye sordu.

Cevap verecek yerde hı kurdım. O zaman adam nabzımı tuttu.  akaklarımı yokladı. Sonra ba ımdaki yarayı temizleyerek sardı.

«Evet, evet, ba ının derisi yarılmış. Ama bunun ne önemi var, oğlum? Kendine gel! Dünyanın sonu değil ya! Kötü ba ladın ama sonu iyi olacaktır. Yemek yedin mi?»

Güçlükle, «Yemek yiyecek durumda değilim,» diye mırıldandım.

O zaman k  k bir teneke ma rapayla bana konyak ve su verdi. Beni yine yalnız bırakarak gitti.

 kinci kez geldiğinde yarı uyur gibiydim. Karanlıkta gözlerim açıktı ve acı duymuyordum. Ama ba ım fena halde dönüyordu. Ayrıca ba larım da çok sıkıyordu. Kaslarım sanki alev almış gibi sızlamaktaydı. Yattı ım deliğin kokusu da genzime doluyordu. Bir yandan da gemideki farelerden  d m patlıyordu. Fareler ko uşuyor, bazen de yüzüme basarak geçiyorlardı.

Gemici lambasının ı ı ı bana cennetin güneşi gibi geldi. O anda hapsedildi im k  k yeri gördüm ama neredeyse sevincimden ba ıracaktım. Evet, tepedeki kapak açılmıştı. İlk a a ı inen de o yeşil gözlü adam oldu. Biraz sallanarak yakla tı ını gördüm. Onu kaptan izledi.  kisi de konu madılar. Sadece yeşil gözlü adam beni muayene ederek ba ımdaki sargıyı de i tirdi. Hoseason da durmuş, i karartıcı bir tavırla ve garip garip beni s zlemekteydi.

Birinci adam, «Kendiniz de görüyorsunuz,» dedi. «Ateşi var.  ştahı yok. Karanlık bir yerde a  kalmanın anlamını çok iyi bilirsiniz.»

Kaptan, «Ben sihirbaz değilim, Bay Riach,» diye söylendi.

Riach, «Bana izin verin, efendim,» dedi. «Akı başında bir insansınız.  stedi iniz şeyi kolaylıkla elde edecek kadar etkileyici bir konu manız var. Ama bu i de ileri sürecek bir mazeretiniz yok. Bu gencin bu delikten çıkarılarak ba altına götürülmesini istiyorum.»

Kaptan, « stedi iniz şey ancak sizi ilgilendirir,» diye homurdandı.

«Ama olacağı söyleyeyim. Bu genç burada kalacak.»

Bay Riach üsteledi. «Sizin bol para aldığınızı anlıyorum. Ama bu gemide yeterince para almadığımı da size hatırlatmama izin verin. Bu eski teknenin üçüncü kaptanı olmak pek önemli değil. Ben görevimi elimden geldiği kadar yapıyorum. Ancak başka konularda kimseden emir alman.»

Kaptan, «Elinizi içki masrafasından çekerseniz,» diye çıkıştı. «Sizden hiçbir şikâyetim kalmayacak. Hem nefesinizi bana bilmece sorarak harcamak yerine çorbanızı soğutmak için saklayın. İkimize de güverte-de ihtiyaç var.» Sesi daha da sertleşmişti. Ayağını merdivene attı.

Ama Bay Riach onu kolundan yakaladı. «Cinayet işlemek için para aldığınızı itiraf ederseniz...»

Hoseason, birden ona döndü. «Bu ne biçim söz?»

Bay Riach korkusuzca onun yüzüne baktı. «Tek anlayabileceğiniz konuşma bu sanırım.»

Kaptan, «Bay Riach,» dedi. «Sizinle üç sefer yaptım. Bu zaman boyunca beni tanımanız gerekirdi. Ben sert bir adamım... Aksi bir adamım. Ama şimdi söylediğiniz... Yazıklar olsun size... Bu sözler kötü bir kalbiniz ve kötü düşünceleriniz olduğunu gösteriyor. Bu gencin öleceğini söylüyorsunuz...»

Bay Riach, «Evet,» diyerek, başını salladı. «Ölecek.»

«Pekâlâ, onu istediğiniz yere götürebilirsiniz!»

Kaptan bu sözleri söyledikten sonra merdiveni tırmanıp çıktı. Bu konuşma boyunca hiç sesimi çıkarmamıştım. Bay Riach'ın onun arkasından bakarak alaylı bir tavırla eğildiğini ve selam verdiğini gördüm. O hasta halimde bile iki şeyi anlamıştım. Üçüncü kaptan, Bay Hoseason'un söylediği gibi içkiyi fazla kaçırmıştı. Ama sarhoş ya da ayık benim için değerli bir dost olacaktı.

Beş dakika sonra bağlarım kesildi. Bir adam beni sırtına aldı ve başaltına taşıyarak bir ranzaya yatırdı. Orada tekrar kendimden geçtim. Gözlerimi açıp güneş ışığını ve etrafımda adamları görmek beni ne kadar memnun etti bilemezsiniz. Başaltında büyük yer vardı ve ranzalar

sıralanmıştı. Vardiyası biten gemiciler ranzalara oturmuş pipo içiyor veya uyuyorlardı. Hava güzel, deniz sakin olduğu için üst güvertedeki kapağı da açmışlardı. İçeriye güneş ışınları doluyordu.

Ben uyanır uyanmaz adamlardan biri Bay Riach'ın hazırlamış olduğu ilacı getirerek içirdi. Hareketsiz yatmamı ve kısa süre sonra iyileşeceğimi söyledi.

Adam, «Neyse kemiklerin kırılmamış,» dedi. «Başına vurulmasının önemi yoktur. Zaten kafana vuran da bendim.»

Orada günlerce yattım. Aslında başaltına hapsedilmiştim. Bu arada sağlığıma kavuştuğum gibi, orada kalanları iyice tanımak fırsatını da elde ettim. Bu gemiciler çok sert yaratıklardı doğrusu. Ülkenin türlü yerlerinden gelen bu adamlar fırtınalı denizde buluşmuşlardı. İçlerinden korsanların yanında çalışmış, anlatılmayacak kadar korkunç işlere karışmış olanlar vardı. Bazıları da idam mahkûmuydu. Ölümden kaçarak bu gemiye sığınmışlardı. Birbirlerine de çok sert davranıyorlardı. Ama her insanın kötü olduğunu düşünmekle hata etmişim. Çünkü en sert insan da bile iyi yanlar bulunabiliyor.

İçlerinden kırk yaşlarında biri gelip saatlerce ranzamda oturuyor ve bana karısıyla çocuğunu anlatıyordu. Aslında teknesini kaybetmiş bir balıkçıydı. O yüzden bu gemide çalışmak zorunda kalmıştı. Aradan yıllar geçti ama ben o gemiciyi unutmadım. Karısının kendisini beklediğini söylüyordu. Ancak bir daha vatanına dönemeyecekti. Zaten olaylar o adamların çoğunun son seferlerini yaptıklarını da kanıtladı. Derin denizler ve köpekbalıkları onları ortadan kaldırdı. Bu yüzden bu adamların arkasından kötü konuşmak istemiyorum.

Bu sert adamlar bana bir iyilik daha yaptılar. Aralarında bölüşmüş oldukları paramı iade ettiler. Bunun üçte biri eksikti ama aldırmadım. Gideceğim yerde bu paradan yararlanacağımı umuyordum. Gemi Kuzey Amerika'ya gidiyordu ve ben oraya götürüldüğümü düşünmek istemiyordum. O sıralarda zencilerle birlikte beyazları da köle olarak çiftliklere satıyorlardı. Aslında kötü ruhlu amcam da benim bir köle olmamı istemişti.

Kamarot Ransome vakit buldukça beni görmeye geliyordu. Zaten başıma gelecekleri de o anlatmıştı. Zaman zaman bana yaralarını göstererek Bay Shuan'ın acımasızlığından yakınıyordu. Onun halini görünce içim kan ağlıyordu. Gelgelelim gemicilerin Bay Shuan'a büyük saygıları vardı. Hepsı de, «Bu gemide ondan başka denizci yoktur,» diyorlardı. «Ayık olduğu zamanlar da öyle kötü bir insan değildir.»

İşin garibi, ikinci ve üçüncü kaptanlar birbirinden çok farklıydılar. Bay Riach ayık olduğu zaman somurtkan, acımasız ve sertti. Bay Shuan da içmedikçe bir sineğe bile zarar vermeyen bir tipti.

O süre içinde Ransome'la ilgilendim. Ona yardım edebilmek için elimden geleni yaptım. Ama çocuk gerçekten geri zekâlıydı. Gemiye gelişinden önceki zamanı hiç hatırlamıyordu. Sadece babasının saat onardığını ve oturma odasında «Kuzey Ülkesi» şarkısını ıslıkla çalan bir papağan olduğunu anımsıyordu. Gemide çektikleri yüzünden geri kalan her şeyi unutmuştu. Ayrıca karada yaşamak da istemiyordu. Biri onun kafasına acayip bir fikrin yerleşmesine neden olmuştu. Gençlerin iş denilen bir tutsaklığa mahkûm olduklarını ve çırağların sık sık kırbaçlanıp hapse atıldıklarını sanıyordu. Ona karada çok mutlu olduğumu, bana çok iyi baktıklarını anlatıyordum. Bay Shuan'dan dayak yemiştir, bu sözlerim üzerine ağlıyor ve gemiden kaçacağına yemin ediyordu. Ama neşesi yerinde olunca sözlerime gülüp geçiyordu.

Bu arada gemi durmadan baştan rüzgâr alıyor, kabarık denizlerde çalkalanıp duruyordu. Dolayısıyla da tepemizdeki kapak genellikle kapalıydı. Başaltını tavadandan sarkan gemici feneri aydınlatıyordu sadece. Gemideki herkes olanca gücüyle çalışıyordu. Her saat yelkenler onarılıyor ya da kısaltılıyordu. Adamların sinirli davranışlarından çok yorulduklarını anlıyordum. Güverteye adım atmama izin verilmiyordu. Onun için de çok bezgindim ve bir değişiklik olması için dua ediyordum.

İstediğim değişikliğin olduğunu belirtmeliyim. Ama daha önce biraz cesaretlenmemi sağlayan bir şeyi anlatacağım. Bay Riach'la konuşmak biraz umutlanmama yardım etti. İktiği için neşesi yerinde olan adamı yakalayarak söyleyeceklerimi kimseye açıklamaması için yemin ettirdim. Sonra başımdan geçen her şeyi bir bir anlattım.

Bay Riach, bana yardım edeceğine söz verdi. «Sana kâğıt, kalem ve mürekkep bulacağım,» dedi. Bay Campbell'e bir mektup yazmalısın. Bay Rankeillor'a da. Eğer doğru söylüyorsan, onların yardımıyla seni bu durumdan kurtaracağım. Hakkın olan mirası almanı da sağlayacağım.»

Sonra, «Yalnız bu ara cesaretini kaybetme,» diye ekledi. «Başına böyle bir iş gelen tek insan sen değilsin. Şu anda köyünde ya da kasa-basında atına binerek dolaşması gereken pek çok erkek tütün tarlalarını çapalıyor. Hem hayat çok garip. Bana bak. Ben bir soylunun oğluyum ve aslında doktor sayılırım. Oysa burada Hoseason'un emrinde çalışıyorum!»

Nezaket göstererek ona başından geçenleri sordum.

Bir ısıklık çaldı. «Benim başımdan bir şey geçmedi. Bir hikâyem yok. Sadece eğlenceyi sevdim. Hepsi bu kadar.» Sonra başaltından çıkıp uzaklaştı.

Büyük Kamara

Bir gece saat on birde Bay Riach'ın vardiyasından bir gemici ceke-tini almak için aşağıya indi. Onun çıkmasıyla da bir fısıltı başladı. «Sonunda Shuan onun işini görmüş.» Bir isim söylenmesine gerek yoktu. Hepimiz Shuan'ın kimi öldürdüğünü biliyorduk. Daha kimse bu konuda bir söz söyleyemeden, tepedeki kapak tekrar açıldı ve Kaptan Hoseason çabucak merdivenlerden indi.

Gemici fenerinin aydınlattığı başaltına bir göz attıktan sonra benim yanıma yaklaştı. «Oğlum, yukarıda çalışmanı istiyoruz. Ransome'la ranza değiştireceksiniz. Haydi hemen işinin başına git.»

O konuşurken iki gemici Ransome'u taşıyarak içeriye girdiler. O sırada gemi bir yana yattı ve lambanın sallanması ışığın çocuğun yüzüne vurmasına yol açtı. Bu yüz balmumu gibi beyazdı. Ransemo'un

hareketsiz yüzünde korkunç bir gülüş görmüşüm gibi geldi bana. O anda kanım dondu ve dehşetle içimi çektim.

Hoseason, «Haydi koş!» diye haykırdı.

Bunun üzerine gemicilerin ve kımıldamayan, sesi çıkmayan çocuğun yanından geçerek yukarıya çıktım.

Gemi kabaran denizde bata çıka ilerliyordu. İskele tarafına bakınca güneşin henüz batmakta olduğunu gördüm ve buna pek şaşıtm. Gece- nin o saatinde güneş olması garipti. Ama ben bu konuda bilgili değildim. İskoçya'dan ayrılalı çok olmuştu ve Orkney'le Shetland Adaları arasındaki denizdeydik.

Kaptan benim kış taraftaki kamaralara gitmemi ve orada kamarotluk yapmamı istliyordu. Kamarada kaptanla yardımcılara hizmet edecek ve yine orada uyuyacaktım. Bu kış kasara güverteden iki metre yüksekteydi. Başaltından sonra orası bana oldukça büyük geldi. İçeride ayakları yere çakılmış bir masa, bir bank, iki ranza gördüm. Bunlardan biri kaptanın, diğeri ikinci ve üçüncü kaptanlarındı. Onlar nöbet tuttukları için vardiyaları bitince yatabiliyorlardı. Ayrıca yerden tavana kadar olan büyük dolaplar gördüm. Bunlara gemi subaylarının eşyalarıyla kumanya konmuştu sanırım. Kamaranın ortasında da aşağı inen bir merdiven vardı. Oradan kumanyalığa geçiliyordu. En iyi etler, içkiler ve barut orada saklanmaktaydı.

İçeri girdiğim zaman tavandaki gemici lambası yanıyordu. Bay Shuan'ın önünde bir konyak şişesi ve teneke bir maşrapayla masanın başında oturduğunu gördüm. Uzun boylu, güçlü kuvvetli ve çok esmer bir adamdı. Gözlerini masaya dikmiş, aptallaşmış gibi öylece oturuyordu.

Benim içeriye girdiğimi fark bile etmedi. Hatta kaptan peşimsıra gelip yanındaki ranzaya dayanarak kötü kötü onu süzünce de oralı olmadı. Hoseason'dan çok korkuyordum. Ama o anda içimden bir ses ondan çekinmememi söyledi. Usulca kaptanın kulağına fısıldadım. «Durumu nasıl?»

Hoseason durumu bilmeyen ve bilmek de istemeyen kimselere

özgü bir tavırla başını salladı. Yüzü pek sertti.

Daha sonra Bay Riach da içeriye girdi. Kaptana bakışlarından çocuğun ölmüş olduğunu anladım. O da bizim gibi durdu. Böylece üçümüz de tek sözcük söylemeden Bay Shuan'a bakıyorduk. Bay Shuan ise karşımızda oturmuş, gözlerini masadan ayırmıyordu.

Birden şişeyi almak için elini uzattı. O anda Bay Riach uzanarak şişeyi kaptı. Olanca sesiyle, «Bu gemide içki yüzünden çok kötülükler oldu!» diye haykırdı. «Tanrının gemiyi lanetleyeceğinden eminim.» Şişeyi kaldırdığı gibi lumbozdan denize savurdu.

O anda Bay Shuan da ayağa fırladı. Hâlâ şaşkıncı ama duyguları gözlerinden okunuyordu. Yine öldürmeye hazırdı. Evet, o gece ikinci kez cinayet işleyebilirdi. Neyse ki, kaptan onunla kurbanının arasına girerek bu tatsızlığı önledi.

Kaptan, «Otur, alçak!» diye gürledi. «Ne yaptığını biliyor musun? Çocuğu öldürdün!»

Bay Shuan bu sözleri anladı sanırım. Çünkü oturup elini alnına dayadı. Sonra, «Ama,» diye mırıldandı. «Çocuk bana pis bir maşrapa getirdi.»

Bu sözleri duyunca kaptan, ben ve Riach korkuyla birbirimize baktık. Sonra Bay Hoseason ikinci kaptanın yanına yaklaştı. Onun omuzlarından tutarak kaldırıp ranzasına götürdü. Yatıp uyumasını söyledi. Yaramazlık eden bir çocukla konuşur gibiydi. Katil biraz ağladıysa da sonunda lastik çizmelerini çıkarıp yattı.

Bay Riach büyük bir öfkeyle, «Ah!» diye bağırdı. «Daha önce işe karışmalıydınız. Çok geç artık.»

Kaptan onu süzdü. «Bay Riach, bu gece olanlar Dysart'da duyulmamalı. Çocuk gemiden düştü. İşte hikâyemiz böyle. Hem böyle olduğuna dair beş altınına iddiaya da girebilirim!» Masaya baktı. «Neden iyi cins konyağı denize attınız sanki? Anlamsız bir iş doğrusu. Haydi, David, bana bir şişe konyak getir. Alt dolapta bulacaksın.» Bana bir anahtar attı. Sonra yine Riach'a baktı. «Sizin de bir kadeh içkiye ihtiyacınız var. Berbat haldesiniz doğrusu.»

Böylece ikisi oturup konuşmaya başladılar. O sırada ranzasında yatmış inleyen katil de dirseğinin üstünde doğrulup onlarla bana baktı.

İşte o geceden sonra büyük kamarada çalışmaya başladım. Kaptan sabah, öğle ve akşamları belirli saatlerde gelip yemeğini yiyordu. Yardımcılarıysa nöbet tutmadıkları saatlerde yemek yiyorlardı. Gün boyunca oradan oraya koşuyor, bu üçüne hizmet ediyordum. Geceleri de büyük kamaranın gerisinde güverteye bir battaniye serip yatıyordum. Yattığım yer çok sertti ve doğru dürüst uyku da uyuyamıyordum. Çünkü biri kamaraya gelip içki istiyordu. Veya su alıyorlardı. Bazen de üçü birarada oturup sabaha kadar konuşuyorlardı. Onların sağlıklarını koruyabilmelerine şaşıyordum. Hoş aslında böyle dayanabildiğim için asıl kendime şaşmam gerekirdi.

Diğer bakımlardan iş kolaydı. Masaya örtü serilmiyordu. Yemek de ya mısır unu bulamacı, ya tuzlu etti. Gemi sert havada yalpaya düştüğü için bazen tabakları taşımakta zorluk çekiyordum, elimden kayıyorlardı. Ama Bay Riach da, kaptan da bana bağışmıyor, sabırlı davranıyorlardı. Bana kalırsa Ransome öleli beri vicdanları sızlamaya başlamıştı. Bana ilişmemelerinin nedeni buydu.

Ama Bay Shuan'ın durumu farklıydı. Belki içki, belki işlediği suç, belki de ikisi birden onu rahatsız ediyordu. Onun bir kere bile sakin ve huzurlu olduğunu görmedim. Benim kamarada olmama da asla alışmadı. Her defasında gözlerini bana diyor ve uzun uzun süzüyordu. Bazen onun gözlerindeki korkuyu da okuyordum. Birkaç kez ben yaklaşmış tabakla yemeği masaya bırakınca korkuyla elini geri çekti. Yaptığını pek iyi hatırlayamadığını da sezmiştim. Zaten kamarada çalışmaya başladığımın ikinci günü bunu iyice anladım.

Kamarada Bay Shuan'la yalnızdık. Uzun süre bana baktıktan sonra ayağa kalktı. Yüzü balmumu gibi olmuştu. Bana yaklaştığını görünce ödüm patladı. Ama boşuna korkmuşum.

«Daha önce burada değildin sanırım,» diye mırıldandı. «Öyle değil mi?»

«Evet, efendim.»

«Burada başka bir çocuk vardı değil mi?»

«Evet, efendim.»

«Ah, ben de öyle düşünmüştüm,» diyerek dönüp yerine oturdu ve bir daha da konuşmadı. Sadece zaman zaman konyak istiyordu.

Belki size acayip gelecek... Bütün yaptıklarına karşın ona acıyordum. Bay Shuan evliydi ve eşi Leigh'le oturuyordu. Çocukları olup olmadığını bilmiyordum.

Başıma kötü şeyler gelmişti, ama yine de gemideki yaşam pek zor değildi. Gelgelelim bu durum pek uzun sürmedi. Ben de kaptanların yemeğinden yiyordum. Hatta gemide herkesin imrendiği turşulardan bile yemeye hakkım vardı. İstesem Bay Shuan gibi sabahtan akşama kadar içebilirdim. Ama böyle yapmak aklıma bile gelmedi. Ayrıca dostluk ettiğim biri de vardı. Bay Riach iyi eğitim görmüştü. Surat asmadığı zamanlar benimle arkadaş gibi konuşuyor, türlü şeyler anlatıyordu. Böylece bilgim artmaktaydı. Hatta benden hep uzakta duran kaptan bile zaman zaman yumuşuyor, gemisiyle gitmiş olduğu ilginç yerlerden söz ediyordu.

Zavallı Ransome'un hayali kamaradan ayrılmaz gibiydi. Dördümüz de bunu şiddetle hissediyorduk. Özellikle ben çocuğu unutamiyordum. Bay Shuan da bu yüzden acı çekiyordu. Bundan başka kendi derdim vardı. Orada biri ipe gitmesi gereken üç adama hizmet ediyordum. Yakında beni köle olarak satacaklarını da biliyordum. Ömrüm boyunca tütün tarlasında çalışacaktım. Bay Riach belki de tedbirli davrandığı için bu konuyu bir daha açmama izin vermedi. Kaptana yaklaşmayı denedim. Ama beni bir köpekmişim gibi kovuverdi. Bir tek sözümü bile dinlemedi. Günler geçtikçe umutsuzluğum da artıyordu. Sonunda fazla işim olmasına sevinmeye başladım. Böylece geleceği düşünmeme zaman kalmıyordu.

Kemeri Altın Dolu Adam

Hava bir türlü düzelmüyordu. Denizde çalkalanarak yol almaya çalışıyorduk. Bazen yelkenlerimizi şişirip biraz gidiyorduk. Ama sonra yine fırtına esiyor ve bizi geri itiyordu. Yolculuğumuzun dokuzuncu gününde İskoçya'nın kuzeybatısında olduğumuzu anlayarak şaşıtm. Ben çok daha fazla yol aldığımızı sanıyordum. Karaya da bir hayli yaklaştığımız. Üstelik kıyı sarp, sivri kayalarla doluydu! Tehlikeli bir durumdaydık doğrusu.

Bay Hoseason ikinci kaptanlarını çağırarak uzun uzun onlarla konuştu. Sonunda gemi güneye dönerek yelken açtı ve böylece rüzgâr bizi önüne katıp götürmeye başladı. Ertesi gün deniz daha sakindi. Ama bu kez de koyu bir sis basmıştı. Bu beyazımsı renkli, ıslak kalın sis tabakası yüzünden ilerisini seçmek olanaksızdı.

Bu durum da Bay Hoseason'la diğerlerinin hoşuna gitmedi. Yine uzun uzun konuştular. Ne çare ki, siste yapabilecekleri bir şey de yoktu sanırım.

Gün böyle telaşlı ve sıkıntılı geçti. Akşam olunca kaptanla Bay Riach gelip masaya oturdular. Bay Shuan nöbet tutuyordu. Onlara yemek verirken birden korkunç bir gürültü oldu ve geminin şiddetle sallandığını hissettim. Bunu gemicilerin bağırımları izledi.

Riach korkuyla, «Bir kayaya çarptık!» diye haykırdı. «Bir kayaya çarptık!»

Hoseason, onun gibi telaşlı bir tip değildi. Kaşlarını çatarak cevap verdi. «Hayır, Bay Riach, kayaya çarpmadık. Bir gemiye çarptık.»

Kısa süre sonra kaptanın haklı olduğunu anladık. O siste küçük bir tekneye çarpmıştık. Tekne ortadan bölünüp batmıştı. İçindeki gemiciler de denize dökülmüşlerdi. İçlerinden biri dışında hepsi ölmüştü.

Kurtulan adamın diğerlerinden daha uzakta, kıçta oturmakta olduğunu anladık. Bizim gemi çarpınca o sarsıntıda havaya fırlamıştı. Sonra

üstündeki uzun ve kalın paltoya aldırmadan kendini suya atmıştı. Küçük teknenin burnun yakın olan seren direğini yakalamış, böylece hayatını kurtarmıştı. Onun zeki, güçlü ve talihi olduğu anlaşıyordu. Neyse adamı denizden çıkararak bizim gemiye aldılar. Kaptanla birlikte kıçtaki kamaraya geldiği zaman bir şey olmamış gibi sakindi.

Ufak tefek, ince bir adamdı. Çok çevikti. Yüzü dürüst ifadeliydi. Yalnız açık renk gözlerinde garip bir pırıltı olduğunu farkettim. Adam kalın, uzun paltosunu çıkardı. Sonra en iyi cinsten iki tabancasını masaya bıraktı. Bu silahlar dikkatimi çekmişti, çünkü ikisinin kabzası da işlemeli gümüştü.

Beline takmış olduğu uzun kılıcı da o ara gördüm. Adam kaptana çok nazik davranıyordu. İkrâm edilen içkiyi de teşekkür ederek aldı. Onun çok iyi bir dost ama korkunç bir düşman olabileceğini düşündüm o an.

Bizim kaptan bu arada dikkatle yabancıyı inceliyor, özellikle giysilerine bakıyordu. Kurtarılan adamın üstüne tüyler takılı bir şapkası, kırmızı bir yeleği, iyi cins kumaştan siyah bir pantolonu vardı. Gümüş düğmeli kısa mavi ceket de aslında pek şıktı.

Kaptan sonunda, «Geminin batmasına çok üzüldüğümü söylemeliyim, efendim,» dedi.

Yabancı parlak gözlerini ona dikerek bir an öylece durdu. «Gemi batınca çok değerli dostlarımdan bazılarını kaybettim. Bir an önce karama çıkmak isterdim doğrusu.»

Hoseason, «Demek boğulanlar dostlarınızdı,» dedi.

«Ülkenizde bu kadar sadık dostlar olamaz. O adamlar benim için birer köpek gibi ölebilirlerdi.»

Kaptan nedense hâlâ ısrarla onu süzüyordu. «Dünyada gemilerin alamayacağı kadar fazla insan var, efendim.»

Yabancı, «Doğru!» diye bağırırdı. «Çok doğru. Siz dikkatli, her şeyi gören bir insansınız anlaşılan.»

Kaptan ağır ağır konuştu. «Ben Fransa'ya da gittim efendim.» Yüzünden ne demek istediği belliydi.

Yabancı birden irkildi. «Demek öyle.» Elini silahlarına doğru uzatacak oldu.

Kaptan, «Bir dakika durun!» diye atıldı. «Ben Jakobit değilim. Ama tehlikede olan insana acırım. Sırtınızda Fransız subayının ceketi var. Üstelik İskoç gibi konuşuyorsunuz. Günümüzde pek çok dürüst insan Jakobit'lerin tarafını tutuyor. Onun için bir şey demeye hakkım yok.»

Durumu anlar gibi olmuştum. İngiltere'yi yüz yıllarca Stuart hanedanı yönetmişti. Bu krallar İskoç asıllıydı. Ama halk onları sevmemiş, sonra başa başka kral ailesi gelmişti. Jakobit denilen bazı kimseler Stuart'ların yine başa gelmesi için savaşmış ama yenilmişlerdi. Kurtarılan yabancının da Jakobit'lerden olduğunu sezmiştim.

Kaptanın sözlerini dikkatle dinleyen adam başını salladı. «Durum böyle. Ben dürüst bir centilmenim. Stuart soyundan gelen kralların başa geçmesi için savaştığım da doğru. Fransa'daydım. Şimdiki kralın kırmızı ceketli askerleriyle dost değilim. Burada bir Fransız gemisiyle buluşacaktık. Ama sis kötü bastırdı. Bu nedenle gemi yolunu şaşırdı sanırım.»

Kaptan «Anlıyorum,» dedi.

Yabancı devam etti. «Beni Fransa'ya götürecek olursanız size istediğiniz kadar para veririm.»

Kaptan dudak büktü. «Buna imkân yok, efendim. Sizi Fransa'ya götüremem. Ama başka bir yerde karaya çıkarabilirim.»

Ben büyük bir ilgiyle bu konuşmayı izliyordum. O sırada Bay Hoseason benim köşede olduğumu gördü. Hemen, «Git bu beye yemek getir,» diye emretti.

İstemeye istemeye kamaradan çıktım. Çünkü yabancının sözleri dikkatimi çekmişti. Onun sözlerini dinlemek istiyordum.

Elimde tabakla geri döndüğüm zaman yabancının belinden para kemerini çıkardığını gördüm. Bu kemerden birkaç altın alarak masaya attı. O anda bizim kaptanın yüzü değişti. Altına ve para kemerine aç gözlerle baktı.

Yabancı, «Alın,» diye mırıldandı.

Gelgelelim Hoseason ağgözlü biriydi. Hemen, «Kemerdeki paranın yarısını bana verirseniz istediğinizi yaparım,» diye atıldı. «Bunu kabul etmelisiniz.»

Ancak yabancı altınları itip kemerine soktu. Sonra kemerini beline taktı. Korkusuz bir tavırla kaptanı süzerek konuştu. «Bu para benim değil, efendim. Bu altınlar başkanıma ait. Onun için size sadece altmış altın verebilirim. Beni Linnhe Loche'da karaya çıkarmanız şartıyla bu parayı vermeye razıyım.»

Kaptanın gözleri kısılıverdi. «Ya sizi kralın askerlerine teslim edersem? O zaman ne yaparsınız?»

Yabancı hâlâ sakindi. «Beni kırmızı ceketlilere teslim ederseniz üstümdeki altınları da hükümet alacaktır. Sizin elinize bir şey geçmeyecektir.»

Kaptan bir an bunu düşündü. Sonra, «Doğru,» diye karşılık verdi. «Çok doğru. Ama askerlere belinizdeki para kemerinden söz etmem. Altınları ben alırım.»

Yabancı, «Altınları siz söylemezseniz ben söylerim!» diye bağırıldı. «O zaman da metelik bile alamazsınız.»

Kaptan yine düşündü. Sonunda, «Pekâlâ öyleyse,» dedi. «Kabul ediyorum. Altmış altın verirseniz sizi istediğiniz kıyıya çıkaracağım. Bu konuda anlaştık.»

«Teşekkür ederim.»

Kaptan yabancıya yaklaştı ve el sıkıştıklarını gördüm. Ondan sonra Bay Hoseason başka bir şey söylemedi. Dönerek kamaradan çıkıp gitti.

Yabancıyla Arkadaş Oluyorum

Kaptan gittikten sonra yabancıyla kamarada yalnız kaldık. Dikkatle onu inceliyordum. Çünkü o güne dek bir Jakobit görmemiştim. Stuart

soyunu destekleyen bu Jakobit'lerin çoğu İskoçya'dan çıkmıştı. Hepsi de İngiltere Kralına başkaldırmışlardı. Kral George ve askerleriyle savaşmışlardı. Bütün bunları biliyordum. Kral George onları püskürtmeyi başarmıştı. Artık bu adamlar İskoçya'da bile güvende değillerdi. Onun için de içlerinden bazıları Fransa Kralının ordusuna katılmıştı. Zaman zaman bu adamlar başkanları için para toplamak üzere İskoçya'ya geliyorlardı.

Götürüp tabağı masaya, onun önüne bıraktım.

Dayanamayarak, «Siz bir Jakobit misiniz?» diye sordum. «Demek Kral İkinci James'i destekliyorsunuz?»

«Evet.»

Söylenecek başka bir şey bulamadığım için yüzüne bakakaldım.

Yabancı, «Ya sen?» diye sordu. «Sen nesen? Söyle bakalım yüzü gülmeyen yaratık. Sen bir Wig misin?»

Wig'ler Kral George'a sadık olan kişilerdi. Ben de aslında bir Wig'dim tabii. Ama durup dururken bu adamla tartışmak istemiyordum. Zaten gemide durumum kötüydü ve gelecekten de umudumu kesmiştim. «Onun gibi bir şey,» diye mırıldandım.

Yabancı dudak büktü. «Bunun bir değeri yok. Neyse, Bay Onun Gibi Bir Şey, bu şişe boşaldı.»

«Gidip içki dolabının anahtarını alayım, efendim.» Dönüp güverteye çıktım.

Sis hâlâ çok yoğundu. Kimseyi göremiyordum. Ama iki adım atar atmaz kulağıma sesler geldi. Dinlemeye başladım. Kaptanla iki yardımcısı biraz ileride durmuş, hafif sesle konuşuyorlardı.

Kaptanın, «Hayır bu uygun değil,» dediğini duydum.

Sonra Bay Riach'ın sesi yükseldi. «Onu kamaradan çıkarmamız daha iyi değil mi?»

Kaptan, «Yok, yok,» diye itiraz etti. «Bırak kamarada kalsın. Sonuçta kamara küçük bir yer. Orada kılıcını kullanması hemen hemen olanaksız. Onun güverteye çıkmasına engel olmalıyız.»

Bu kez Bay Shuan söze karıştı. «Bence onu güvertede temizlemek çok daha kolay.»

Bay Hoseason, «Hayır,» dedi. «Adamın kılıcını gördünüz. İyi dövüşmesini biliyor sanırım. Bu yüzden tehlikeye düşebiliriz.»

Bay Riach, «Söylediklerin uygun...» dedi. «Ancak onu kamarada yakalamamız mümkün olabilecek mi?»

Bay Shuan da ekledi. «Adam silahlı. Durumu sezerse bize karşı koyabilir.»

Kaptan, «Bunun için endişe etmeyin,» diye karşılık verdi. «Onu aldatmamız gerek. Onunla dostmuşuz gibi davranacağız. Böylece kuş-kulanmasına engel olacağız. Bize güvenmesini sağladıktan sonra da onu yakalayacağız. Aklıma iyi bir şey geldi. Birlikte kamaraya gideriz. Konuşmaya başlarız. Onun ilgisini çekecek bir konu açarız. O sırada birimiz bir yanında, diğerimiz de öbür yanında oluruz. Zamanı gelince onu kollarından tutar ve kısıkvrak yakalarız. Yakaladıktan sonra da geri-si kolay.»

Bay Riach hâlâ kaygılıydı. «Öyle mi düşünüyorsunuz?»

Kaptan, «Başka bir yol daha var,» diye devam etti. «Kamaranın iki kapısı var. Aynı anda kapılardan içeriye girerek onun üstüne atlayabiliriz. Bu durumda şaşıracaktır. Birimize karşı kendini savunmaya çalışırken, diğerimiz onun icabına bakar.»

Bu kötü kalpli, hain adamların sözlerini duyunca büyük bir korkuya kapıldım. Üstelik çok da şaşırmıştım. Kaptan o yabancıya söz vermedi mi, diye düşündüm. Benim bildiğim insan verdiği sözü tutar. Oysa kaptan adama söz verdikten sonra pis bir oyun oynamayı planlıyordu.

Bu duruma çok kızmıştım. Ama ne yapabilirdim? Kaçmama, oradan uzaklaşmama imkân var mıydı?

Kendi kendime, hayır, dedim. Sen bir şey olmamış gibi davranacaksın. Korkunu gizleyecek ve kaptanın yanına gideceksin. Ondan sonra da o adama yardım etmeye çalışacaksın. Kaptan sana da kötülük etti. Hiç olmazsa bu zavallı adamı öldürmesinler.

Bu kararı verince birden cesaretlenerek yürüdüm. Yaklaştığımla anlamaları için de ayaklarımı yere vuruyordum. Ayak seslerimi duyunca konuşmayı kestiler.

iyice yaklaşınca kaptan bana, «Ne var?» diye sordu.

«Kaptan,» dedim. «O bey bir içki istiyor. Lütfen anahtarı verir misiniz?»

Kaptan dalgın dalgın elini cebine attı. «Tabii, tabii.»

O anda Bay Riach bağırdı. «İşte bu fırsattan yararlanmalıyız!»

Kaptan ona baktı. «Hangi fırsat?»

Riach pek heyecanlanmıştı. «Davit bize yardım edebilir. Davit silahlarımızı alabilir.»

Kaptan bu fikri pek beğenmiş olacak ki, hemen bana döndü. Her zamankinden daha yumuşak bir sesle konuşmaya başladı. «Bay Riach haklı. Beni dinle, David. Kurtardığımız adam bizim düşmanımızdır. Üstelik çılgın biri. Bu İskoçyalı, Kral George'a düşman. Anlıyor musun?»

Sakin davranmaya çalıştım. «Evet, efendim.»

«İyi, iyi. Sözlerime kulak ver. Bu adam tehlikeli bir yaratık. Bize de zarar verebilir. Onun için gerekirse kendimizi savunmalıyız. Bunun için de silahlarımızın yanımızda olması gerek.»

«Anlıyorum, efendim.»

«İyi. Biliyorsun silahlarımız ve barutumuz kamaranın altındaki bölmede duruyor. Onları alıp bize getirmelisin.»

«Peki, efendim.»

Bay Hoseason yalandan gülümsedi. «Adama durumu belli etmeden silahları almalısın. Bunu yaparsan ben de Amerika'ya varınca sana yardım ederim. Orada bir dosta ihtiyacın olacak. Hem İskoçyalının altınlarının birazını da sana vereceğim.»

«Evet, efendim.»

Kaptan anahtarı bana verdi, dönüp yürüdüm. Adımlarım sanki geri geri gidiyordu. Kafam karmakarışık olmuştu. Ne yapabilirim, diye düşünüyordum. Kaptanla yardımcıları aşağılık katil ve hırsızlar. Beni de vatanımdan kaçırdılar. Onlardan her türlü kötülük beklenebilir. Sonra zavallı Ransome'u öldürdüler. Kötü niyetli yaratıklar. Peki ben ne yapacağım? Onların birini daha öldürmelerine yardım mı edeceğim? Onları dinle-

mezsem durumum ne olur? Hem bir adamla bir genç bu kadar denizci karşısında ne yapabilir?

Sözlerini dinlemez ve karşı gelirim, kaptanın beni öldürebileceğini biliyordum. Ya da beni satıp yirmi altın alabilmek için öldürmeyecek, yalnızca kırbaçlatacak. Yani neresinden bakarsam bakayım durumum hiç de iyi değildi.

Çaresiz arkadaki kamaraya döndüm. Yabancı masanın başında oturmuş yemeğini yiyordu. Tavana asılı gemici lambası yüzünü aydınlatmaktaydı. O anda kararımı verdim. Adam bana bakarak, «Şarap getirdin mi?» diye sordu.

«Şimdi bunu bırakın. Daha önemli bir şey var.»

«Ne?»

Yaklaşarak elimi omzuna dayadım ve hafif sesle, «Tehlikedesiniz,» diye fısıldadım.

Birden irkildi ve gözlerinde garip bir pırıltı belirdi. Konuşmasına zaman bırakmadan devam ettim. «Sizi öldürmeye gelecekler.»

Heyecanla doğruldu, «Kimler?»

«Kaptanla yardımcıları,» diye cevap verdim. «Zaten kısa süre önce buradaki kamarot çocuğu da öldürdüler. Şimdi sıra sizde. Altınlarınızı almak için bunu yapacaklar.»

Adam tabağı iterek ayağa fırladı.

«Ama henüz ölmüş değilim,» diye söylendi. «Daha beni ele geçirmediler.» Sonra gözlerimin içine baktı. «Bana yardım edecek misin?»

Onun bu davranışı beni de etkiledi. Hafif bir sesle, «Tabii edeceğim,» dedim. «Ben hırsız değilim. Cinayet işlenmesinden de hoşlanmam. Sizin için elimden geleni yapacağım.»

Bu arada bir şey dikkatimi çekti. Adam tehlikede olduğunu bilmekle birlikte oldukça sakindi. «O halde sorun yok. Peki senin adın nedir bakalım?»

«David Balfour,» diye cevap verdim. Sonra onun gibi iyi giyimli bir centilmenin soylu kimselerden hoşlanacağını düşünerek ekledim. «Shaw ailesindenim. Shaw toprakları bizimdir.»

İşin garibi, bu sözlerim aksi etki yaptı. Adam hiç de memnun kalmadı. «Benim adım da Stewart,» diye karşılık verdi. Yüzünde çok gururlu bir ifade belirmişti. «Tanıdıklarım bana 'Alan Breck' derler. Kendi topraklarım yok artık ama bir kralın adını taşıyorum. Neyse, şimdi bunları bırakalım. Ne yapacağımıza karar vermemiz gerekiyor.»

Alan Breck dönerek iki kapısı olan yuvarlak kamarayı incelemeye koyuldu.

Kapının biri açıktı. Kapatmak için koştum.

Ama Alan Breck, «Hayır, David,» dedi, «Kapıyı açık bırak. Sadece bir kapı açık olmalı. Böylece onlar da bu kapıdan girmek zorunda kalırlar. Böylece düşmanlarımla karşı karşıya gelirim. Arkamdan saldıramazlar. Evet, bu daha iyi.»

«Şimdi ne yapacaksınız?»

Hafifçe gülümsedi, «Savaşacağız.»

Gidip duvarda asılı duran bir kılıcı indirdi ve bana verdi. «Silahlar nerede?»

«Bu kamaranın altındaki bölmede.» Ona kapağı ve merdiveni gösterdim.

«İyi. Sen git silahları çıkar. Hepsine barut doldur.»

Dediklerini yapmak için koştum. Ben silahlara barut doldururken, o da uzun kılıcını çekerek havada sallamaya başladı.

Sonra içini çekti. «Yazık... Kamara çok küçük. Onun için kılıcımı istediğim gibi kullanamayacağım. Kılıcın sadece ucundan yararlanmam mümkün. Yazık...» Merakla ona bakıyordum. «Şimdi beni dikkatle dinle, David.»

Başımı salladım. «Dinliyorum.»

O anda heyecan ve korkudan göğsüm sıkışmış, ağzım kurumuştur. Kalbim deli gibi çarpıyordu, öleceğimi sandım.

Alan Breck gelip karşımda durdu. «Şimdi söyle bakalım. Kaç kişi saldırabilir?»

Kafamdan bir hesap yaptım. «On beş kişiler.»

Adam, «Yaa,» diye mırıldandı. «Bu kadar düşman yeterli sayılır.

Ben açık kapıyı tutacağım. Oradan kimseyi sokmayacağım. Sakın o tarafa ateş etmeye kalkma. Çünkü beni vurursun.»

«Hayır, o tarafa ateş etmem.»

«İyi. Kendimizi sonuna kadar savunacağız.»

«Peki ya öbür kapı?» diye atıldım. «Arkanızda bir kapı daha olduğunı unutuyorsunuz.»

Alan Breck dönerek öbür kapıya bir göz attı. «Doğru. İşte bu kapıyı da sen koruyacaksın. En iyisi lumbozun yanındaki ranzaya çık. O kapıya saldırarak olurlarsa mutlaka ateş etmelisin. Anladın mı?»

«Evet.»

«O halde sorun kalmadı.»

«Ama,» diye atıldım. «Kamaranın tepe camını unutuyorsunuz. Hem kapıyı korumama, hem de o tepe camına bakmama imkân yok.»

Alan Breck beni süzdü. «İşte bu doğru. Ama kulakların var sanırım. Öyle değil mi?»

Şaşırmıştım. «Var tabii.»

«Bu durumda kulaklarından da yararlanacaksın.»

Birden aklım başıma geldi. «Doğru! Camı kırarlarsa sesini duyayım.»

Alan Breck hafifçe gülümsedi. «Hiç olmazsa biraz kafan çalışmaya başladı.»

Yuvarlak Kamaraya Saldırı

Alan sözünü bitirdiği sırada açık kapının önünde kaptanın belirdiğini gördüm. Bay Hoseason beni uzun süre beklemişti. Dediğini yapmadığım için de çok öfkelenmişti. Kaşlarını çatarak, «Emirlerimi neden dinlemiyorsun?» diye çıkıştı.

Bir adım atacak oldu, aynı anda Alan elindeki kılıcı kaldırıp ona doğru çevirdi. Sert bir sesle, «Olduğun yerde kal!» diye gürledi.

Kaptan kılıcı görünce hareketsiz kaldı. Ama hiç de korkuya kapılmadı. Onun çok soğukkanlı olduğunu daha da iyi anladım.

Kaptan şaşırmış gibi bir tavırla, «Bir kılıç!» dedi. «Bana kılıç çekiyorsun ha? Sizi kurtarıp gemime aldım ve dostluk gösterdim. Bunlara karşılık bana kılıç çekiyorsunuz.»

Başkası olsa onun iyi niyetli biri olduğunu sanır ve kılıcını indirirdi. Neyse ki Alan Breck bu sözleri inanmadı. «Haydi adamlarınızı çağırın ve saldırıya geçin!» diye homurdandı. «O zamana kadar ben de bu kılıcı vücudunuza saplarım. Ben bu kılıçla şimdiye kadar epey Wig öldürdüm. Anlıyorsunuz değil mi?»

Kaptan ona cevap veremedi. Ama dönerek kötü kötü bana baktı. O anda kanımın donduğunu hissettim. Kaptan, «Bu yaptığını unutacak değilim, David,» diye uyardı. Sesi sert değildi. Ama tavırları beni dehşete düşürmek için yeterliydi.

Onun bir şeyler yapacağını sanıyordum. Ama başka bir şey demeden uzaklaştı.

Alan bana bakmadan konuştu. «Şimdi hazır ol, David. Çünkü savaş neredeyse başlayacak.»

Uzanıp duvardan bir de hançer aldı. Sağ elinde kılıcı, sol elinde hançerle beklemeye başladı. Ben de barut doldurduğum silahları ranzanın üstüne yerleştirdim. Sonra kendim de ranzaya çıktım. Küçük lumbozu açarak beklemeye koyuldum. O anda ne kadar umutsuz olduğumu anlatamam. Korkunç bir karamsarlık bütün benliğimi kaplamıştı. Kendi kendime, sabah olmadan öleceğim, diyordum. Evet, bu adamlar beni öldürecekler. Ama ondan önce olanca gücümle savaşıacağım. Hayatımı kurtarmaya çalışacağım. Biraz dua ettikten sonra yine beklemeye başladım.

Güverteden maden şakırtıları yankılandı. Durumu anladım. Denizcilere kılıç veriyorlardı. Bunu derin bir sessizlik izledi.

Ben böyle dururken birden bir gürültü ve bağırışmayla kendime geldim. Omzumun üstünden bakınca açık kapının önündeki adamı gördüm. Alan Breck ve Bay Shuan kılıçlarını çekmiş savaşıyorlardı.

Ne kadar heyecanlandığımı bilemezsiniz. Kendimi tutamayarak, «Kamarot çocuğu öldüren adam o işte!» diye bağırdım.

Alan sakın sakın cevap verdi. «Sen kapıyla cama bak!» Sonra kılıcını ikinci kaptanın vücuduna saplayıverdi.

Ben dönerek yine lumbozdan bakmaya başladım. Beş adamın koşarak geçtiklerini gördüm. Ağır bir kalası taşıyorlardı. Önce bunu ne yapacaklarını anlamadım. Sonra benim tarafımdaki kapıya şiddetle vurulunca aklım başıma geldi. Bu ağır kalasla kapıyı kırmak amacındaydılar.

O zamana dek hiç silah kullanmamış, bir insanı öldürmeye de kalkışmamıştım. Ama bunu yapmak zorundaydım. Olanca sesimle haykırdım. «Alın bakalım!» Sonra adamlara doğru ateş ettim.

Birinin bağırdığını duydum. Demek onu vurmuştum. Geri kalanlar kapıyı kırmaktan vazgeçerek durdular. İki kez daha ateş ettim. Gemiciler kalası attıkları gibi kaçtılar. Ölmek istemedikleri belli oluyordu.

O fırsattan yararlanarak dönüp Alan Breck'e baktım. Kılıcından kan damlıyor, önünde yerde Bay Shuan yatıyordu. İkinci kaptanın yüzü kâğıt gibi bembeyazdı. Birkaç gemici onu çekerek götürmeye yeltendiler. Adam da o sırada öldü.

Böylece kısa bir süre Alan Breck'le yalnız kaldık. «Kimseyi vurdun mu?» diye sordu.

«Kapıyı kırmaya çalışanlardan birini kolundan yaraladım. Pek emin değilim ama vurduğum kaptandı sanırım.»

Alan Breck başını salladı. «Ben de ikisini öldürdüm. Ama bu kadarı yeterli değil. Geri geleceklerdir. Bu hesaba göre daha on iki kişi var sanırım. Sen o lumboza dikkat et, David.»

Birden sakinleşmişim. Silahlarımı dikkatle doldurup beklemeye başladım. Dışarıda düşmanlarımızın tartıştıklarını duyuyordum. Hava kararmıştı. Onun için kimseyi göremiyordum. Ama onların dışarda beklediklerini de biliyordum. Bir süre geçti, sonunda birinin sert bir sesle emir verdiğini duyduk. Ancak hemen bir şey olmadı. Biz yine beklemeye devam ettik.

Bu arada beklemenin hiç de kolay olmadığını açıklamalıyım. O adamlara ateş ederken korkacak zaman bulamamıştım. Tam tersine sakin davranmıştım. Gelgelelim şimdi o kan damlayan keskin kılıcı hatırladıkça dehşete kapılıyordum. Böyle savaşmak çok korkunç bir şeydi doğrusu. Karanlıkta adamların gürültü etmemeye çalışarak ilerlediklerini duydum. Gemicilerin kamaranın dışına yaslandıklarını hissettim. Müt-hiş korkuyordum.

Biri yukarıya çıkmıştı. Kamaranın üstünden geçerek ilerledi. Sonra bir ses emir verdi ve bir grup gemici birden Alan'ın koruduğu kapıya saldırdılar. Aynı anda tepedeki cam şangırdayarak kırıldı. Bir adam yukarıdan içeriye atladı. Hemen tabancayı onun sırtına dayadım. Ancak tetiği çekemedim. Bunu yapmama imkân yoktu. Gemiciler birden dönüp küfrü bastı ve beni yakaladı. İşte o zaman dayanamayarak haykırdım ve ona ateş ettim.

O sırada başıma değan bir ayağı hissettim. Tepe camından bu kez de başkası iniyordu. Hemen ranzadan başka bir silah kaptım ve onu da bacağından vurdum. Gemiciler aşağıda serilmiş yatan arkadaşının üstüne düşüp kaldı. Dehşetle onlara baktım.

Ama Alan'ın feryadını duyunca aklım başıma geldi. Gemicilerden biri Alan'a saldırmış, onu sıkıca yakalamıştı. Alan hançerini havaya kaldırmaya çalışıyordu. Başka bir gemicinin kılıcı da havadaydı. Kapıda başkaları da vardı. Kılıcını kaldıran gemici Alan'ı öldürecekti. O anda savaşı kaybettiğimizi sandım. Kocaman kılıcımı kaptığım gibi ben de arkalarından saldırdım. İki adam yere devrildi. Alan geriye zıpladı, sonra diğerlerinin üstüne yürüdü. Gemiciler bu saldırı karşısında şaşırdılar ve kaçtılar. Alan Breck'in elindeki kılıç havada ısıklık çalarak parlıyor ve her darbeye birini yaralıyordu.

Birden kapıda kimsenin kalmadığını gördüm. Alan onları koyun sürüsü gibi güverteye sürdü. Adamların korkuyla başaltına kaçıp tepedeki kapağı kapattıklarını duyduk.

Savaş sona ermişti.

Alan'ın Şarkısı

Alan adamları böyle püskürttükten sonra hemen geri döndü. Kamarada üç ölü vardı. Kapının önüne serilmiş olan başka biri de ölmek üzereydi. Alan Breck'le ben düşmanları yenmiştik. Hem bu arada yaralanmamıştık. Bu çok büyük bir başarıydı.

Alan Breck kollarını açarak bana yaklaşıp, «David,» dedi. «Seni öz kardeşim gibi seviyorum. Aman Tanrım, ne kadar iyi savaştık değil mi?»

«Öyle.»

O gidip kamaradaki ölüleri sürükleyerek dışarıya çıkardı. Ondan sonra geçip masanın başına oturdu. Kılıcı da hâlâ elindeydi. Gözleri neşe ve mutlulukla parlıyordu. Bir şarkıya başlayıp sustu. Sonra tekrar denedi. Bu savaşla ilgili bir şarkı bestelediğini anladım. Sonunda şarkının istediği gibi olduğu kanısına vararak yüksek sesle söylemeye başladı. Kelt dilinde söylüyordu. Daha sonra bu şarkı çok ün kazandı ve sık sık duydum. Şarkıda Alan Breck kendini övüyordu. Bunda da haklıydı tabii.

Size bu şarkıyı uzun uzun çevirmeye çalışmayacağım. Ama dediğim gibi, Alan Breck kendi başarısını övüyordu. Bir bakıma da haksız sayılabilirdi. Çünkü bu başarıda benim de payım vardı. İki adam öldürmüş ve kaptanı da yaralamıştım. Yalnız şiir yazmak zordur. Belki de Alan Breck benden de söz etmek istemiş ama sözlerini şarkıya uyduramamıştı. Neyse, daha sonra yardımından dolayı beni bol bol övdü.

Dediğim gibi, söylediği şarkının sözlerini pek anlayamıyordum. Beni ilgilendirmiyordu zaten. O uzun bekleyiş ve iki şiddetli savaşmadan sonra yorgun ve bitkindim. Bir yere çöküp oturdum. Yine göğsüm sıkışıyordu. Soluk almakta güçlük çekiyordum. İki adamı nasıl vurduğumu hatırlıyordum. Bunu düşünmek de beni fena halde sarstı.

Birden dayanamayarak bir bebek gibi hüngür hüngür ağlamaya başladım.

Alan bu halimi görünce şarkıyı keşerek kalktı. Yanıma gelip omzuma dokundu. «Sen çok cesur bir gençsin,» dedi.

Cevap veremedim. Yanaklarımdan yaşlar süzülüyordu.

Alan Breck devam etti. «Yorgun düştün. Uyuman gerek. Böylece gücünü toplayabilirsin.»

Yüzümü silerek ona baktım.

«İkimizin birden uyuması tehlikeli olur,» diye devam etti. «Çok başarılıydın, David. Benim için çok değerli olduğumu söylemeliyim. Haydi şimdi sen yat. Ben nöbet beklerim. Daha sonra ben uyurken de sen nöbet tutarsın.»

Bir şey söylemeden ranzalardan birine uzandım. Alan yanında kılıcı ve tabancalarıyla masanın başında oturuyordu. Ona bakarken dalıp gitmiştim.

Üç saat sonra beni kaldırdı. Ben nöbet tutarken de Alan uyudu.

Ben beklerken bir şey olmadı. Gemiciler saldırıya kalkmadılar. Sabah olduğu zaman denizin pek sakin olduğunu gördüm. Sis dağılmıştı ama yağmur yağıyordu. Uçan kuşları görünce karaya yakın olduğumuzu anladım. Dışarıya çıkıp bakınca karayı seçtim. Skye'in taşlı tepeleri sancak tarafımızda kalıyordu. Biraz gerisinde de küçük Rom adası vardı.

Kaptan Barış Yapıyor

Sabah altıda kahvaltımızı ettik. Kamarada bulunan en iyi kumanyadan yararlandık tabii. Lezzetli yiyecekleri yedik.

Biz sofradayken Alan masadan bir bıçak alarak gümüş düğmelerinden birini kesti. Bana uzatarak, «Dün gece olanları hatırlamak için bu düğmeyi sakla,» dedi. «Bu düğmeyi gösterdiğin zaman sana yardım ederler. Alan Breck'in dostları hemen yardımına koşarlar.»

Bir kral gibi mağrur bir tavırla konuşuyordu. Onun cesaretine hay-

ran olduğumu söylemeliyim. Ama kendini fazla beğeniyordu. Döğmeyi alıp cebime attım ve gülmek için de kendimi tuttum. Alan Breck'i sinirlendirip kavgaya çıkarmanın bir anlamı yoktu.

Kahvaltımızı bitirdikten sonra masadan kalktık. Alan kaptanın dolabını karıştırarak bir elbise fırçası buldu. Ceketini çıkarıp dikkatle fırçaladı. Ondan sonra pantolonundaki lekeleri de silip temizlediğini gördüm. Kılığına pek düşkün olduğunu böylece anladım. Giydikleri hem pahalı cinsten, hem de şıktı. Ama hiç düşünmeden ceketinin bir döğmesini kesip bana vermişti. Onun kılığına ne kadar önem verdiğini farkedince bu armağanın değerini de anlar gibi oldum.

Alan Breck hâlâ üstünü süpürürken bir ses yankılandı. Bay Riach'ın sesini tanıdım. Güvertede durmuş bize sesleniyordu. Hemen ranzaya çıktım ve oradan da tepedeki pencereye tırmanarak dışarıya baktım. Bay Riach güvertede bekliyordu. Yarası yoktu. Sadece yüzü çizilmişti. Zaten onun pek savaştığını da sanmıyordum. Kavgaya karışmamıştı. Yalnız yaralanan adamlara bakması gerekmişti herhalde. Bütün gece onlarla uğraştığı için de yorgundu.

Beni görünce, «Bu dövüş hiç de iyi olmadı,» diye söylendi.

Dikkatle ona baktım. «Bu konuda bizim suçumuz yok. Biz kimseye saldırmak istemedik.»

Gözlerini benden kaçırdı. Bir şey istediği belliydi. Sonunda, «Kaptan arkadaşınla konuşabilir mi?» diye sordu.

Ona da güvenmiyordum artık. «Bu da yeni bir numara mı? Yine onu tuzağa düşürmeye mi çalışacaksınız?»

Bay Riach, «Hayır, David,» diye cevap verdi. «Adamlar dövüşecek halde değiller artık. Cesaretlerini kaybettiler. Zaten ben de kendi hesabıma kavgaya sevmem.»

Geri çekilerek Alan'a durumu anlattım. «Pekâlâ,» diye mırıldandı. «Kaptanla konuşacağım.»

Yine başımı pencereden çıkararak Bay Riach'a baktım. Alan Breck'in öneriyi kabul ettiğini söyledim.

Bay Riach biraz da titreyen bir sesle, «Biliyorsun gemiye geldiğin zaman sana iyi davrandım,» dedi.

«Evet, biliyorum.»

«Şimdi sen de bana bir iyilik et.» Kendisine bir içki vermem için yalvarmaya başladı. Ona bir maşrapa dolusu konyak verdim. Birazını içti, sonra elinde maşrapayla uzaklaştı.

Biraz sonra kaptan da lumbozun önünde belirdi. Yağmurda hareketsiz duruyordu. Yüzü bembeyaz olmuş ve kırıkmıştı adeta. Bir gece içinde yaşlanmış gibiydi. Ayrıca bir kolunu da kaldıramıyordu.

Alan hemen silahını onun yüzüne doğru çevirdi.

Kaptan, «Lütfen o silahı indirin!» dedi. «Size söz vermedim mi, efendim? Bana hakaret mi ediyorsunuz?»

Alan Breck oralı olmadı. «Kaptan, beni dinleyin. Dün beni gemiye aldığınız zaman da bir söz vermiştiniz. Sonra ne oldu? Bu sözü tuttunuz mu?»

Hoseason'un buna verebilecek bir cevabı yoktu. Onun için de konuyu değiştirerek bu güç durumdan kurtulmaya çalıştı. «Gemimi mahvettiniz. Hem bu sefer için yeteri kadar adamım da kalmadı artık. İkinci kaptanımı kılıcınızla öldürdünüz. Limana girmem ve yeterli sayıda gemici almam gerek. İşte orada bir yasa adamı sizinle konuşacaktır! O zaman bunların hesabını vereceksiniz.»

Alan yine oralı olmadı. «Ah! İşte bunu beğendim. Ben de bol bol konuşurum artık. Üstelik anlatacak güzel bir hikâyem var. Bir yanda on beş erkek, diğer yanda bir adamla bir çocuk... Utanılacak bir durum doğrusu. Herkesin sizinle alay edip güleceğinden eminim. Alay konusu olacaksınız!»

Hoseason'un soluk yüzü birden kıpkırmızı kesildi. Bir şeyler söylemek istediye de sesi çıkmadı.

Alan devam etti. «Hayır, beni limana götürmeyeceksiniz. Linnhe Loache'da karaya çıkaracaksınız.»

Kaptan bitkin haldeydi, yine de direnmeye çalıştı. «Kılavuz kaptanım öldü. Çok iyi bir denizciydi. Hiçbirimiz bu kıyıları bilmiyoruz. Hem haritam da yok. Genellikle biz hiç bu tarafa gelmeyiz. Kuzey Amerika'ya gidiyorduk. Fırtına yüzünden bu tarafa düştük. Gemiye kim yönetecek?»

Alan bir an düşündü. «Pekâlâ. Beni İskoçya'da bir yere bırakabilirsiniz. Ama Campbell yöresine çıkarmaya kalkmayın sakın. Bunu da başaramazsanız kötü bir denizci olduğunuz anlaşılır.»

Hoseason'un utanmaz bir insan olduğunu o zaman anladım. Çünkü, «Bunun için para ister, efendim,» dedi.

Alan, «Size altmış altın vereceğim,» dedi. «Bunu daha önce de söylemiştim.»

Kaptan yakını gibi konuştu. «Gemi de, hepimiz de tehlikeye girebiliriz. Bize kılavuzluk edebilir misiniz?»

Alan, «Ben denizci değilim,» diye karşılık verdi. «Ama sık sık bu kıyılara geldim. Buralarını biraz bilirim.»

Hoseason çaresiz razı oldu. «Tamam. Yalnız bu işten hoşlanmadığımı söylemeliyim. Rüzgâr şiddetleniyor... Dediğinizi yapmaya çalışacağım. Ama kralın gemilerinden birine rastlarsak görevliler teknemize çıkmaya kalkacaklardır. Onlar buraya gelirlerse beni suçlu bulmayın.»

Alan bir kahkaha attı. «Kaptan, krala ait bir gemi görürseniz kaçmaya bakın. Şimdi size bir şişe konyak ikram edeceğim. Buna karşılık iki kova su istiyoruz.»

Kaptan bunu da kabul etti. Biz suyu alarak kamarayı temizledik. Kan lekelerini silip cam kırıklarını dışarı attık. Kaptanla Bay Riach da içkilerini içtiler.

Stewart'lar ve Campbell'ler

Rüzgâr kuvvetlendi, Alan'ın topraklarına doğru yola koyulduk. Sabah güneşi pırıl pırıl parlıyordu. Pek çok adanın yakınından geçtik. Alan Breck'le ben kamarada oturuyorduk. Alan kaptanın en iyi cins tütününü içiyordu.

Bir ara bana böyle bir gemide ne işim olduğunu sordu. O zaman başımdan geçenleri ve amcamın kötülüğünü anlattım. Durumuma çok

üzüldü. İyi dost olmuştuk artık. Benim için elinden geleni yapacağını söyledi.

Ona dünyada çok az dostum olduğunu söyleyerek Rahip Campbell'den söz edecek oldum. Onun ne kadar iyi kalpli, yardımsever biri olduğunu söyleyecektim ki, Alan birden hiddetlenerek sözümü kesti.

Bu duruma anlam verememiştım doğrusu. Bir süre sessiz sedasız piposunu içti. Kaşları çatıktı.

Sonunda merakımdan dayanamadım ve «Alan,» dedim. «Neden Campbell'lerden hoşlanmıyorsun?»

Dik dik yüzüme baktı. «Ben Appin bölgesindenim. Stewart ailesindenim. Campbell'ler yıllardır bizim düşmanlarımızdır. Kaç kere bize saldırıp mallarımızı çaldılar. Topraklarımızı ellerine geçirdiler.»

«Ama... nasıl olur...»

«Sözümü kesme,» diye homurdandı. «Üstelik onlar dürüst savaşmazlar. Hiçbir zaman ellerinde kılıçlarıyla saldırıya geçmezler. Hep hileye ve yalana başvururlar! Evet, topraklarımızı elimizden aldılar. Sonra da yasanın kendilerini haklı bulduğunu öne sürdüler. Oysa bu sadece yalandı! Hepsine lanetler olsun!»

Doğrusunu isterseniz, bu sözlerin bir tekine bile inanmadım. Ama bu düşüncemi açıklamadım tabii. Alan'ı daha fazla sinirlendirmem doğru olmazdı. Hem kuzeydeki İskoçların durmadan kendi aralarında kavga ettiklerini ve dövüşüklerini de biliyordum.

Konuyu değiştirmeye çalıştım. «Bana başından geçenleri anlatmaz mısın, Alan?»

Pipoyu ağzından çekerek konuştu. «Babam Kara Birlik'te askerdi. Belki bilmezsin. Kara Birlik İngiliz ordusundaki ünlü İskoç alayına verilen isimdi. Harika kılıç kullanırdı. Zaten Bana kılıç kullanmasını da babam öğretti. Yalnız çok eliaçık, hatta savurgan bir insandı. Ömrü boyunca hiç para biriktirmedi. O ölünce ben de Kırmızı Ceketlilere katıldım.»

Şaşırmıştım. «Ne? Sen İngiliz ordusunda mıydın?»

Alan, «Evet,» diye karşılık verdi. «Ama sonra ordudan kaçtım. Kuzey İskoçlarına katıldım.»

Askerden kaçmanın yasalara aykırı olduğunu biliyordum. Bir asker için çok ağır bir suç sayılırdı. Dilimi tutup bunu da söylemedim. Onunla kavga etmek istemiyordum. Ama bu, askerlik onuruna yakışmazdı.

Alan, «Evet, ordudan kaçtım,» diye yineledi. «Kaçan bir askeri nasıl cezalandırdıklarını biliyorsun. Bunun cezası idamdır. Onun için de ben yasadışı bir insan sayılıyorum. Beni ele geçirecek olurlarsa hemen asacaklardır.»

Dayanamayarak, «Aman Tanrım» diye bağırdım. «Ordudan kaçmış bir askersin. Üstelik krala karşı ayaklananlarla işbirliği. Ayrıca Fransa Kralının ordusuna da girmişsin. Bu durumda ülkeye geri dönmeye neden kalktın?»

«Anlayacağın, dostlarımı ve vatanımı özledim, David. Fransa güzel bir yer doğrusu. Ama ben dağlardaki fundaları ve geyikleri özledim. Kuzey İskoçya'da çözümlemem gereken bir iş var. Bazen Fransız ordusuna katılacak birkaç genç adam buluyorum. Ama en önemli sorun Ardshiel'in işi. Kendisi benim klanımın başkanıdır. Zaten ona yardım etmek için ordudan kaçtım.»

Bu sözünden bir şey anlamayarak yüzüne baktım.

Alan, «İngilizler Kuzey İskoçya'nın bütün klanlarını yenince,» diye anlattı. «Ardshiel Fransa'ya kaçtı. Hükümet onun bütün topraklarına el koydu ve oradaki köylülerden de yıllık kiralari toplamaya başladı. Kızıl Tilki, hükümet adına oradaki kiracılardan parayı topluyor. Kızıl Tilki'ye lanet olsun!»

«Kızıl Tilki de kim?»

Alan, «O da Campbell'lerden biri,» diye cevap verdi. «Kızıl saçlı olduğu için bu adı takmışlar. Asıl adı Colin Roy. Glenure'li. Ah, onu bir elime geçirseydim!» Birden kaşları çatıldı ve dudakları hiddetle gerildi. «Appin bölgesindekiler... Yani Stewart'lar, Maccoll'lar ve Macrob'lar yoksul ama klanın başkanına çok bağlıdırlar. Onun için de hükümete para vermekle kalmıyorlar. Her yıl ayrıca başkan için de para yolluyorlar. İşte bu parayı ben toplayıp Fransa'ya götürüyorum.»

Yine şaşırarak, «Ne, iki defa mı kira ödüyorlar?» diye bağırdım.

«Evet, David. Glen'li James Stewart Kuzey İskoçyalılardan parayı topluyor. Hem akrabam olur, hem de babamın yakın arkadaşıydı.»

«Doğrusu çok güzel davranıyorlar! Ben Kral George'a sadık bir Wig'im ama Kuzey İskoçyalılara hayran oldum. Çok cömertler.»

Alan. «Evet,» dedi. «Sen bir Wig'sin ama aynı zamanda bir centilmensin. Campbell'ler gibi değilsin! Hele Kızıl Tilki'ye hiç benzemiyorsun!» Yüzü öfkeden morarmıştı. «Colin Campbell oradakilerin çift kira ödediklerini ve klan başkanına para verdiklerini duymuş. Avukatları ve kırmızı ceketlileri toplamış. Elinde kâğıtlarla Appin'e gelecek. Orada yaşayanları evlerinden attırarak. Bir gün onu yakalayıp vuracağım.»

«Alan, bu akıllıca bir iş değil. Boşuna nefes tüketiyorsun. Öfkeyle söylediğin bu sözler Kızıl Tilki'ye bir zarar vermiyor. Onu Tanrıya bırak. Tanrı yaptığı kötülüklerden dolayı onu cezalandıracaktır.»

«Ah!» diye atıldı. «Senin öğretmeninin bir Campbell olduğu anlaşılıyor.»

Devam ettim. «Hem o Campbell avukatlarla ve askerlerle gelirse yasalara göre hareket ediyor demektir. Kendi başına böyle bir işe kalkışamaz. Yani suç onda değil. Kızıl Tilki'yi öldürecek olursan başka biri onun yerine geçecektir.»

Alan dudak büktü. «Dövüşte olağanüstü olduğunu söylemeliyim. Ama diğer zamanlar kafan işlemiyor.» Sesi yumuşak olmakla birlikte öfkeleniği belliydi. Onun için bu konuyu kapatmayı daha uygun buldum.

«İstedığın zaman nasıl böyle Kuzey İskoçya'ya çıkabiliyorsun? Orada İngiliz askerleri dolu.»

Alan küçümseyen bir tavırla, «Her yerde İngiliz askerleri olabilir,» diye söylendi. «Yolda bir asker görürsem hemen başka tarafa saparım. Fundaların arasında bir dostun evinde gizlenirim.»

Bu arada yeni arkadaşımınla ilgili başka şeyler de öğrendim. Kuzey İrlanda'da beste ve şiirleriyle ün yapmıştı. Hem İngilizce, hem Fransızca biliyordu. İyi kılıç kullanıyordu. Onun için meç veya uzun kılıç kullanmak arasında bir fark yoktu. Ayrıca çok iyi nişancıydı. Bu arada hatalı

yönlerini de öğrenmiştim tabii. Bir kere kendini çok beğeniyor ve süslenmekten zevk alıyordu. En kötü yönü de, bir çocuk gibi hemen kızıp kavga etmeye kalkmasıydı. Ancak birlikte kamarada dövüşmemizi hatırlıyor ve bu yüzden de bana pek kızamıyordu. Bunun nedenini bilemiyordum. Cesaretime saygı mı duyuyordu? Yoksa onun cesaretini gördüğüm ve hayran olduğum için mi böyle davranıyordu. Bu adam başkalarının cesaretine hayrandı ama yine de cesaretini en fazla beğendiği kişi Alan Breck'di!

Gemi Batıyor

O gece geç vakit Kaptan Hoseason başını kamaranın kapısından uzattı. «Gelin!» diye seslendi. «Gelin şuna bir bakın!»

Alan sakın sakın onu süzdü. «Bu da yeni bir tuzak mı?»

Kaptan, «Boşa zaman harcamayın!» diye bağırdı. «Gemim tehlike-de!»

Bay Hoseason yalan söylemiyordu bu defa. Alan'la güverteye çıktık. Hava buz gibiydi. Dolunay etrafı aydınlatıyor, şiddetli bir rüzgâr esiyordu. Gemi Mull adasının batı sahilinin yakınındaydı. Teknenin burnunun birden bir dalgayla havaya doğru kalktığını gördüm. Kaptan eliyle güneyde kalan kayaları işaret etti. Bu kayalara çarpan dalgalar bembeyaz köpükler oluşturunuyordu. Biraz daha ileride daha da sivri kayalar vardı.

Hoseason, «Beni dinleyin,» diye atıldı. «Bu kayalardan hiç haberim yoktu. Burada böyle çok kaya var mıdır?»

Alan omuz silkti. «Ben kılavuz kaptan değilim. Ama kayaların on millik bir yeri kapladığını sanıyorum.»

Bunun üzerine kaptan dönüp Bay Riach'a baktı. Bay Riach da kaptana.

Hoseason, inler gibi bir ses çıkardı. «Bay Shuan yanımızda olsay-

di! O ne yapacağını bilirdi. Bu kayaların arasından geçmemiz mümkün olur mu? Bir geçit var değil mi?»

Alan, «Bilmiyorum,» diye karşılık verdi. «Ama bir şey hatırladım. Kara tarafında kaya azdır.»

Kaptan içini çekti. «Öyle olduğunu umarım.»

Ben merakla etrafıma bakıyordum. Kabarıp köpüren dalgalar hiç hoşuma gitmemişti. Güvertede Kaptan Hoseason'la Bay Riach'dan başka sadece üç gemici vardı. Çünkü diğerleri o kavgı sırasında yaralanmış veya ölmüştü. Böyle kötü bir havada yelkenli gemide az tayfa olması kötüydü tabii. Kaptanın emirlerini yerine getirmek için üç adam yeterli değildi.

Kaptan, «Bay Riach,» dedi. «Yelkenlerin arasına geçin ve sahili inceleyin. Durumu bana haber verin.»

Riach dönerek uzaklaştı. Biraz sonra sesini duyduk. «Kara tarafında pek kaya yok.»

Kaptan Hoseason bir an düşündü. Sonra Alan'a döndü. «Pekâlâ, efendim. Sizin sözünüze uyacağız. Söylediklerinizin doğru çıkması için Tanrıya yalvaracağım.»

Alan bana dönüp fısıldadı. «Ben de dua ediyorum. Çünkü bu sahil-ler konusunda pek de bilgili sayılmam.»

Dümenci emir alınca Mull adasının güneybatısına doğru döndük. O sipsivri kayalar artık karşımızdaydı. Bay Riach gözcülük ediyor, zaman zaman hemen dümen kırıp tehlikeden kaçıyorlardı.

Hoseason dümencinin yanında duruyordu. Yüzü son derece sertti ve halinden korkmadığı belliydi. Bu adam savaştığımız sırada cesaret göstermedi, diye düşündüm. Kolundan yaralanınca kaçmayı uygun buldu. Bay Riach da öyle. O da kavgaya katılmak istemedi. Ama her ikisi de denizci. Fırtınadan ve dalgalardan korkmuyorlar. Kendi işlerinde cesurlar. İşte bu yüzden onlara saygı duydum.

Sonra gözümlerim Alan'a ilişti. İki kaptanın aksine Alan'ın yüzü bembeyazdı ve korktuğu da belliydi. Kılıç kullanırken cesaretini ortaya koyan

adamin böyle bir durumda korkmasına hem şaşıtm, hem de üzüldüm. Ama yanılmış olabileceğimi de düşündüm. Belki de Alan'ı üzen başka bir şey vardı. Ancak o benimle konuşunca ilk düşüncemde yanılmamış olduğumu anladım.

Alan, «Ah, David,» diye fısıldadı. «Bu durum çok kötü.»

«Ne demek istiyorsun, Alan?»

Genç adam, «Böyle ölmek istemiyorum,» diye karşılık verdi. «Bu çok kötü olur.»

Dikkatle onu süzdüm. «Yoksa korkuyor musun?»

«Hayır,» diye atıldı. «Hayır. Sadece bu soğuk bir ölüm. Denizin dibine gitmek çok kötü.»

Bu sözleri beni düş kırıklığına uğrattı.

Deniz gittikçe kabarıyor ve rüzgâr da sertleşiyordu. Burundaki Bay Riach zaman zaman sesleniyor ve ona göre dümen kırılıyordu. Sonunda Bay Riach, «Karşıda kaya yok!» diye seslendi. «Göz alabildiğine deniz uzanıyor.»

Hoseason bu sözleri duyunca pek memnun kaldı. Alan'a dönerek, «Gemimi kurtardınız, efendim,» dedi.

Alan da biraz canlanır gibi oldu. Denizin dibine gitmeyeceğine sevinmişti. Ben de memnundum tabii.

Ama birden Bay Riach'ın bağırdığını duyduk. «Sancak tarafımızda çok yakında büyük bir kaya var!»

Aynı anda rüzgâr birden kesildi, şişen yelkenler boşalverdi. Bu yüzden tekne birden döndü ve hızla o kayaya çarptı. Güvertede hepimiz yere yuvarlandık.

Neyse, ben kendimi çabucak toplayarak ayağa kalktım. Ayışığında etrafı kolaylıkla seçebiliyordum. Çarptığımız büyük kaya küçük bir adanın hemen yakınındaydı. Kaya teknede çok büyük bir delik açmış olacaktı. Çünkü birden yan yattık. Dalgalar artık güvertenin üstünden aşıyor ve tekne tekrar tekrar kayalara vuruyordu. Geminin parçalanacağı belliydi. Yelkenlerin çıkardığı ses, rüzgârın iniltisi insana dehşet veriyor-

du. Bu arada başaltında yatan yaralı gemiciler de bağırmaya, imdat istemeye başlamışlardı.

Bay Riach'la gemiciler paniğe kapılmamışlardı. Güvertedeki büyük sandalı suya indirmeye çalışıyorlardı. Ben de koşarak gidip onlara yardım ettim.

Sadece kaptan yerinden kımıldamamıştı. Halatlara tutunmuş, öylece duruyordu. Tekne kayalara her vuruşunda da inler gibi bir ses çıkarak bağıyordu. O zaman onun gemisini ne kadar çok sevdiğini anladım. Bu gemi onun eşi, çocuğu ve hayatı sayılırdı. Bay Shuan'ın zavallı Ransome'a işkence etmesine ve onu öldürmesine ses çıkarmayan kaptan, gemisinin böyle parçalanmasına dayanamamıştı.

Sahile bir göz attım. Bilmediğim bir yerdeydim tabii.

Sonra Alan'a, «Burası neresi?» diye sordum.

Alan'ın yüzü yine kireç gibiydi. Bir süre soruma cevap vermedi. Sonra kendi kendine konuşur gibi mırıldandı. «Benim için çok kötü oldu bu işte. Gemi de tam çarpacak kayayı buldu. Burası Campbell'lere ait. Onların toprakları... Evet, karşıda gördüğün yerler Campbell'lerin.»

Güç bela büyük sandalı teknenin yanına kadar itebildik. Bir denizci birden haykırdı. «Tanrı aşkına sıkı tutun!» İnanılmayacak kadar kocaman bir dalga gelerek bir anda teknenin alabora olmasına yol açtı. Bu arada ben de kendimi denizde buldum.

Denize düşüp dibe giderken bir hayli tuzlu su yuttum. Sonra yukarıya çıktım ve nefes aldım. Yine suya battım. Dalgalar bana vuruyor, zorla sürüklüyorlardı. Güçlkle soluk alıyordum, bir sonra gelen dalga yine su yutmama neden oluyordu. Bu arada batan teknedeki epeyce uzaklaşmışım sanırım. Sonunda elime bir şey geçti. Can havliyle sıkı sıkı tuttum onu. Ancak bir süre sonra tutunduğum şeye bakmayı akıl edemedim. Geminin kırılan direklerinden birinin parçasıydı. Bu tahtaya tutanarak denizin sakin olduğu yere kadar geldim.

Gemiden iyice uzaktaydım artık. Bağırdım, bağırdım ama kimse sesimi duymadı.

Adaya çok yaklaşmıştım. Adadaki kayaları ve fundaları seçebiliyordum. Karaya çıkmak istiyordum ama yüzmesini iyi bilmiyordum. İki elimle direk parçasına tutundum. Ayaklarımla suyu tekmeleyerek ilerlemeye başladım. Böyle yüzmek çok zordu. Bununla birlikte bir saat sonra küçük bir koya girdim. Burası pek ıssız bir yerdi. Hayatımı kurtardığım için Tanrıya şükrettim. Su iyice sığlaşmıştı. Ayağa kalkıp yürüyerek kumsala çıktım.

Küçük Ada

Böyle yürüyerek adaya çıktıktan sonra maceramın en kötü kısmı başladı sanırım.

Vakit geçti. Belki de gece yarısı olmuştu. Isınabilmek için sahildeki kumlarda bir aşağı bir yukarı gidip geliyordum. Ortada ne bir insan, ne bir hayvan vardı. Ne de bir canlının sesi duyuluyordu. Yalnızca uzakta kayalara çarpan dalgaların sesi yankılanmaktaydı.

Denizin sesini dinlerken atılmış olduğum tehlikeyi düşündüm. Sonra aklıma Alan geldi. Acaba kurtulabilmiş miydi? Hem kurtulsa bile bu bölge baş düşmanı Campbell'lere aitti. Yani yine hayatı tehlikede sayılırdı.

O gece hiç yatmadım. Sabah olana kadar kumların üstünde yürüdüm. Güneş doğarken de bitkin haldeydim tabii. Ama yine de uyumayı düşünmüyordum. Etrafıma bakınca biraz ilerde bir tepe gördüm. Güç bela oraya tırmandım. Tepenin üstünde durup denize baktım. Görünürde ne gemi, ne de büyük kayık vardı. Kayalara çarpan geminin batmış olduğunu tahmin ediyordum. Ama büyük kayık ne olmuştu? Kendi kendime, gemidekiler nerede, dedim.

Denizin üstünde bir yelken parçası bile yoktu. Sonra karaya göz attım. Burası da çok ıssız bir yerdi. Ne bir kulübe, ne de bir insan görebildim. Sırtımdaki elbise sırlıslıklamı. Karnım da iyice acıkmıştı. Tepe-

den inerek kıyı şeridi boyunca yürümeye ve etrafa bakmaya karar verdim.

Bir süre yürüdükten sonra karşıma bir akarsu çıktı. İçerlerde bir yerden akıyordu. Suyu geçemediğim için dönüp kaynağına gitmeyi daha uygun buldum. Gelgelelim su daralacak yerde gittikçe genişledi. Birden durumu anladım. Bu bir akarsu veya dere değildi. Gördüğüm denizdi. Küçük ve bomboş bir adadaydım. Dört bir yanımda da deniz vardı! Suyu yüzerek geçmem de olanaksızdı. Çünkü çok derindi. Birden aklıma yelken direğinin parçası geldi. Ona tutunarak karaya erişebilmiştim. Belki yine bundan yararlanabilirdim.

Geri dönüp küçük adadaki tepeye tırandım. Oradan da aşağıya inerek koya geldim. Ama gemi direğinin parçası ortalıkta yoktu. Dalgalarla epey açığa gitmişti. Oraya kadar yüzmem ve direk parçasını alabilmem de imkânsızdı. O anda bütün umudumu yitirdim.

Üzüntüden ne yapacağımı şaşırmıştım. Karamsarlığa kapılmıştım. Artık kurtulmama imkân olmadığına inanıyordum. Ceplerimde de parayla Alan'ın düşmesinden başka bir şey yoktu. Ben köyde büyümüştüm. Toprağa, tarlalara alışkımtım. Adalar ve deniz konusunda hiç bilgim yoktu. Ne yapmalıyım, diye düşündüm.

Kumlukta ilerledim. Bir ara gözüme kabuklu deniz yaratıkları ilişti. Bunlar midye ya da başka bir şey olabilirdi. Birkaç tane topladım. Çok aç olduğum için kabukların içindeki etleri sıyırıp çiğ çiğ yedim. O çiğ midye veya istiridye midemi bulandırdı. Ama çok açtım, onun için yemeye devam ettim. Karnımı doyurabileceğim başka hiçbir şey yoktu.

Daha sonra yağmur başladı ve bütün gün devam etti. Ama sığınabileceğim bir yer de yoktu. Zaten üstüm ıslaktı, yağmurda daha da ıslandım. Gece olunca dayanamayacağımı anladım. Çok yorgun ve bitkindim. İki kayanın arasına girerek yattım. Ayaklarım bataklık gibi vıcık vıcık çamurların içindeydi.

İkinci gün yine adayı dolaştım. Her taraf kayalıktı. Uçan ve kayalara konan kuşları gördüm. Ama, kuş yakalamam olanaksızdı. Yanımda silahım olsaydı belki birini vurabilirdim. Gece barınabileceğim bir yer

aramaya başladım. Sonunda bir kalıntıya rastladım. Damı çoktan çökmüş bir kulübeydi. Sonra başımı kaldırarak karşı sahile baktım. Evler ve eski, büyük bir kilise görülebiliyordu. Orasının İskoçya sahili olduğunu biliyordum.

Birden gözlerim doldu. Kendi kendime, kendi vatanıma bu kadar yakın bir yerde tek başıma mı öleceğim, diye sordum. Hâlâ yağmur yağıyordu ve üşütmüş olduğum için boğazım da şişmişti. Bir yer bula-madığım için yine o yağmurda, ıslak kayaların arasında uyudum.

Üçüncü sabah tepede duran kızılımsı renkli geyiği gördüm. Ben kımıldayınca geyik hemen dönüp gözden kayboldu. Geyiğin karşı sahil-den yüzüp adaya geldiğini anlamıştım. Çok yükseklerde bir kartal uçuyordu. Ne çare ki, ben ne yüzerek, ne de uçarak karşı kıyıya gidebilirdim.

Karnımı doyurmak için yine midye aramaya başladım. Yere eğilirken bir altın para kayaların üstüne düştü. Para yuvarlanarak denize gitti.

Önce altının nereden geldiğini anlayamadım, sonra cebimde bir delik olduğunu farkettim. Bu delik yüzünden paralarım hep dökülmüş-tü. Cebimde sadece iki altınla bir gümüş para kalmıştı. Yerde bir altın daha buldum. Queen's Ferry'den cebimde aşağı yukarı elli altınla ayrılmıştım. Şimdi sadece üç altınım ve bir de gümüş şilinin kalmıştı. Bununla birlikte büyük bir servetin vârisiydim.

Son derece mutsuz ve umutsuzdum. Deniz suyu ve yağmur elbise-mi mahvetmişti. Boğazım hâlâ ağrıyordu ve gücüm de pek kalmamıştı.

Midyeleri görünce midem bulanmaya başladı. Ama bunları yemek zorundaydım. Çünkü yenilecek başka bir şey yoktu. Açlıktan ölmek istemiyordum. Çok da susamıştım. Deniz suyu çok tuzlu olduğu için içilmi-yordu. Kayaların arasına birikmiş biraz yağmur suyu bulup içtim, susuz-luğumu biraz olsun gidermiştim.

Adadaki sıkıntıları kolay kolay bitecek gibi değildi.

Sonunda yağmur dindi. Güneş çıkarak etrafı ısıttı. Denizin yakının-da düz bir kayaya uzandım. Güneşin sıcaklığında üstüm başım kurudu.

Güneş bana biraz cesaret vermişti. Hem dinlenmekle gücüme de kavuşmaya başlamıştım.

Birden karşımda yelkenli bir kayık gördüm. İki adam kayıkta oturmuş balık tutuyorlardı. Ne kadar heyecanlandığımı ve sevindiğimi bilemezsiniz. Olanca sesimle, «İmdat! İmdat!» diye bağırdım. Yalvarır gibi dizüstü çöktüm.

Adamlar sesimi duydular, beni de gördüler. Sonra bana seslendiler. Ama Kelt dili konuştukları için sözlerinden bir şey anlayamadım. Sonra gülerек, kürek çekerek oradan uzaklaştılar. Yalvarıp yakardım ama kayık durmadı. Adamlar uzaklaşıp gittiler.

Beni orada bıraktıklarına inanamadım. Sahil boyunca koşarak adamlara seslendim. Ama yelkenli kayık kısa süre içinde gözden kayboldu. Yere oturup öfkeyle bir çocuk gibi ağladım.

Yine midyeleri çiğ çiğ yedim. Midem bulanıyordu ve hastaydım. Gücüm hiç kalmamış gibiydi. Öleceğimi düşünmeye başlamıştım.

Dördüncü gün o küçük yelkenlinin yine adaya doğru geldiğini gördüm. Kayıkta üç adam vardı. Ben heyecanla bağırmaya başlayınca üçüncü adam güldü. Sonra teknenin içinde ayağa kalkarak ellerini salladı. İngilizce konuşuyordu. Dikkatle dinledim ve sadece «gel-git» sözünü anlayabildim.

O anda umutlandım doğrusu. Adam eliyle karşı kıyıyı işaret ediyordu.

Olanca sesimle, «Yani sular çekilmeye mi başladı?» diye sordum. «Evet,» dedi.

Bunun üzerine dönerek kumlarda koşmaya başladım. Adayı boydan boya geçerek yarım saat sonra akarsu sandığım boğaza eriştim. Orada su pek sığırdı şimdi. Sulara dalıp yürüye yürüye karşı tarafa, yani Mull adasına geçtim.

O küçük ada sadece deniz kabardığı zaman sularla çevriliyordu. Yani sadece sular yükseldiğinde orası bir ada sayılabilirdi. Ben sahil çocuğu olmadığım için suyun bu sırrını sezememiştim. Yelkenli kayıktaki Kuzey İskoçyalı adamlar da derdimi anlayamamışlardı. Benim deli

olduğumu sanmışlardı galiba. Ne yazık ki, o ara çok üzölmüş ve acı çekmiştim doğrusu.

Gümüş Düğmeli Genç

Mull adası da üç gün kaldığım küçük ada gibi kayalıktı. Burada da yola benzer bir şey göremedim. Sadece iri taşlar ve çamur vardı her tarafta. Ama sonra epey uzakta yükselen dumanı seçtim. O tarafa doğru yürüdüm. Akşam olurken bir eve geldim. Yaşlı bir Kuzey İskoçyalı adam evinin önünde oturmuş, piposunu tütürüyordu.

İhtiyar pek az İngilizce biliyordu. Onunla anlaşmakta güçlük çektim. Yine de gemidekilere ne olduğunu bana anlatabildi. Onlar karaya erişmişler ve geceyi ihtiyarın evinde geçirmişlerdi.

Yavaş yavaş bu ihtiyarın garip konuşmasına alışıyordum. «İçlerin-de beyefendi kılığında biri var mıydı?» diye sordum.

Adam bir an düşündü. «İçlerinden biri gemici kılığında değildi.»

O zaman Alan'ın kurtulmuş olabileceğini düşündüm. «Peki o beyin başında tüylü bir şapka var mıydı?»

İhtiyar beni süzdü. «Hayır, şapkası yoktu. Başı açıktı.»

İçimden, belki de Alan o sırada şapkasını kaybetti, dedim. Ama sonra yağmuru hatırlayarak gülümsedim. Yok, yok, Alan şapkasına bir şey olmaması için ceketinin altına gizlemiştir! Onun şık kılıklara düşkün olduğunu biliyordum.

Yaşlı adamla bir süre konuştuk. Birden durup dikkatle bana bakarak, «Gümüş düğmeli genç sen misin?» diye sordu.

Önce ne demek istediğini anlamadım. Ama sonra Alan'ın ceketinden koparıp verdiği düğmeyi anımsadım. «Evet, benim.» Düğmeyi çıkarak yaşlı adama gösterdim.

İhtiyar başını salladı. «Tamam. Sana bir haber vermem gerek. Arkadaşın peşisıra Torosay'a gitmeni söyledi. Kendisi Torosay'lıymış. Seni orada bekleyecekmiş.»

Bu haber beni memnun etti. Yaşlı adam daha sonra beni eve sokarak karısına tanıttı. Yaşlı kadınla adam gemi battıktan sonra başıma gelenleri büyük bir ilgiyle dinlediler. Kadın bana çorba ve yiyecek verdi. Karnım doyunca yorgunluğumu daha fazla hissederek derin bir uykuya daldım. Bu iyi insanlar ertesi güne kadar orada öyle uyumama ses çıkarmadılar. Onlara para vermek istedim, ama kabul etmediler.

Neyseki karnımı doyurmak, uyku ve aldığım haber nedeniyle kendime gelir gibi olmuştum. Alan'ı bulacağım için de seviniyordum. İhtiyarlarla vedalaşarak yola koyuldum.

Yolda pek az insana rastladım. Kuzey İskoçyalılar yoksul insanlardı. Daha doğrusu bu kayalık yerde yaşayanlar öyleydi sanırım. Çoğu da pek az İngilizce biliyordu. Bana bir türlü Torosay'ın yolunu tarif etmediler. Onun için de çoğu zaman oradan oraya giderek zaman kaybettim. Bir gece kulübe sayılabilecek küçük bir evde yattım. Evin sahibi beş şiline karşılık bana yatacak yer verdi. Ertesi gün de bana Torosay'ın yolunu tarif edeceğini söyledi. Ama ertesi gün beni kandırmaya kalktı ve beni evinin biraz ilerisinde bıraktı.

Daha sonra karşılaştığım adam da paramı elimden almayı düşünüyordu. Neyse onun yanından kaçmayı da başarabildim.

Sonunda Torosay'a geldim. Oradaki handa küçük bir oda tuttum. Karnımı doyurduktan sonra da deliksiz bir uyku çektim. Yolda geçirdiğim dört günden sonra böyle dinlenmek kendime gelip güçlenmeme yardım etmiş, boğazımın ağrısı da geçmişti.

Ertesi gün çıkıp etrafı dolaştım. Her gün Torosay'dan Kinlochaline'e giden bir tekne olduğunu öğrendim. Sahilde en yakın yer de orasıydı. Teknenin sahibi de Neil Macrob adında biriydi. Alan'ın klanından söz ederken Macrob adını söylediğini hatırlıyordum. Tekne doluydu ama ben Neil Macrob'la konuşmaya kararlıyım.

Kinlochaline'e gelince adamı bir kenara çekip konuşma fırsatını bulabildim ancak.

«Bay Macrob,» dedim. «Ben birini arıyorum. Adı Alan Breck.» Sonra ona bir şilin vermeye kalktım.

İskoçyalı birden çok hiddetlendi. «Bu bana hakaret demektir. Bir beyefendi böyle davranmaz.»

O anda hata yaptığımı anladım. Bu adam yoksuldu ama Alan gibi gururluydu.

Onu yatıştırmak için uzun uzun özür diledikten sonra kendisine Alan'ın düğmesini gösterdim.

Adam, «Pekâlâ,» diye mırıldandı. «Gümüş düğmeli genç sensin demek. Bana emir verildi. Sana yardım edeceğim. Ama bir daha Alan Breck'in adını ağzına alma. Ayrıca pis paranı Kuzey İskoçyalı bir beyefendiye vermeye de kalkma.»

«Özür dilerim. Sizi kırmayı asla istemezdim.» Durup adama baktım. «Şimdi ne yapmam gerekiyor?»

Neil Macrob, «Sana verilecek bir haberim var,» dedi. Alan'ın emrini tekrarladı. «Bu gece Kinlochaline'deki handa kalacaksın. Yarın da Morven'e geçeceksin. Orada dostunun bir arkadaşının evine gideceksin. Üçüncü gün de iki göl aşman gerekiyor. Daha sonra Appin'de Duror'a gideceksin. Oranın yolunu sorarsın artık.»

Dikkatle onu dinliyordum.

Macrob devam etti. «Sonra Aucharn'a varacaksın ve Glen soyundan James'in evini bulacaksın.»

«Bütün dediklerinizi yapacağım.» Bir yandan da unutmamak için söylediklerini kendi kendime tekrarlıyordum.

Neil Macrob, «Sakın Wig'lere, Campbell'lere ve kırmızı ceketlilere gözükme,» diye tembih etti. «Onları göreceksin olursan hemen fundaların arasına saklan.»

Bu sözlerinden durumu anladım. Benim de Alan gibi İskoçya Kralını destekleyen biri olduğumu sanmıştı.

Kinlochaline'deki han berbat bir yerdi. Yine de rahat rahat uyudum. Ertesi günü hanın alt katındaki büyük odada kahvaltı ederken bir rahiple dost oldum. Bay Henderland Kuzey İskoçya'da dolaşmaya çıkmıştı. Elinde de Kelt dilinde yazılmış bir din kitabı vardı. Bu kitabı Essendeand'den Bay Campbell'in çevirmiş olduğunu öğrenince adamla konuş-

maya başladım. İkimiz de aynı yöne gidecektik. Onun için handa hesaplarımızı gördükten sonra birlikte çıkıp yürümeye başladık.

Bu arada kafamı kurcalayan şeyleri bu rahipten öğrenebileceğimi düşünüyordum. Rahip benim Alan'ı tanıdığımı bilmiyordu tabii. Onun için Kızıl Tilki'den söz ettim.

Bay Henderland, «Appin'deki durum çok tatsız,» diye anlattı. «Glen soyundan James Stewart Ardahiel'in üvey kardeşidir. Çok sert ve acımasız bir insandır. O topraklardaki kiracılara hiç acıtmıyor. Hükümet oradaki köylülerden kira alıyor. Ama James Stewart da zorla adamlardan ayrıca para topluyor.»

Ben durumu böyle bilmediğim için durakladım. Sonra güçlüğüle mırıldandım. «Çok tatsız bir iş.»

«Öyle. Sonra Alan Breck var...»

Heyecanımı belli etmemek için kendimi zor tuttum. «Ya! Peki o kim oluyor?»

Bay Henderland, «Cesur bir adamdır,» diye cevap verdi. «Ondan her şey beklenir. Her türlü işe girişebilir. Gerekirse adam bile öldürebilir. Alan Breck, James'in sağ koludur. Ona her işde yardım eder. Yalnız Alan Breck'e saygı beslediğimi de söylemeliyim.»

Ben hâlâ Kızıl Tilki'yi merak ediyordum. «Ya Colin Campbell?»

«Colin Campbell'in işi pek zor doğrusu. Yarın kiracıları topraklardan atmak için kırmızı ceketlilerle Appin'de olacak. Appin'de yaşayan Stewart'lar sert ve cesur insanlardır. İskoç Kralının soyundan gelirler. Bana kalırsa, onlar Colin Campbell'i öldüreceklerdir.»

Bu sözler hiç hoşuma gitmedi. Gideceğim yerde olay çıkacağını duymak hiç de hoş değildi.

Bay Henderland benden hoşlanmıştı. O geceyi evinde geçirmem için beni davet etti. Küçük evi Linnhe Gölünün kıyısındaydı.

Onun davetini memnunlukla kabul ettim. Çünkü Alan'ın arkadaşı-nın evine gitmeyi hiç istemiyordum. Önce bana yolu göstereceğini söyleyen yalancı rehber, sonra da öfkeli Neil Macrob'la uğraşmışım. Bu nedenle Kuzey İskoçya'daki yabancılardan çekiniyordum doğrusu.

Bay Henderland ertesi gün bana yardım ederek bir kayıkçı buldu. Bu adam o gün öğleden sonra Linnhe Gölünden geçip Appin'e gidecekti. Kayıkçı beni götürmeyi kabul etti. Böylece bütün gün yürüyerek yorulmaktan kurtulmuş oldum.

Kızıl Tilki

Göl çok derindi ve iki taraftaki dağlar da çok yüksekti. Sert iklimli, ıssız bir yerdı burası. Ama Alan burayı seviyordu.

Güneş gölün öbür tarafındaki sulara vurmuştu. Etrafıma bakınırken kıyıda hareket eden bir şeyler gördüm. Sonra askerlerin kırmızı ceketleriyle kınısız kılıçların pırlıtsısını farkettim. Bu askerler Appin'de oturanları yerlerinden atmaya gidiyorlardı. Üzülecek bir durumdu doğrusu.

Neyse, gölü geçtik ve kayıkçı beni karşı kıyıya çıkardı. Başımı kaldırıncı karşıdaki ormanı gördüm. Lettermore ormanı olacaktı bu. Dağın bir yamacı huş ağaçlarıyla kaplıydı. Yerler de eğrelti otu doluydu. Tam ormanın ortasından bir yol geçiyordu. Bu yol kuzeyden güneye doğru gitmekteydi. Ben ormanın kenarında yere oturarak biraz ekmek yedim. Bu arada da kendi durumumu düşünmeye başladım.

Bay Henderland'ın Appin'li Stewart ailesi konusunda söyledikleri beni endişelendirmişti. Kendi kendime, ne yapmalıyım, diye sordum. Neden Alan'ın peşisıra gidiyorum? O yasalardan kaçan bir adam. Belki de bir katil. Neden dönüp güneye, kendi yerime gitmiyorum sanki?

Ben böyle oturmuş derin derin düşünürken insan ve nal seslerini duydum. Dört kişi huş ağaçlarının arasından geçerek yaklaşıyordu. Orada yol dardı. Onun için adamlar sıraya dizilmiş yürüyorlar, atlarını da dizginlerinden tutmuş çekiyorlardı.

Öndeki adam dikkatimi çekti. Kendisi kızıl saçlı, iriyarı, gururlu bir beyefendiydi. İkinci adam temiz, siyah bir elbise giymiş ve beyaz bir peruk takmıştı. Avukat olduğu hemen anlaşılıyordu. Üçüncüsü uşaktı.

Dördüncüsü ise şerif, yani yasa adamıydı.

İlk adam bana yaklaştığı sırada eğretili otlarının üstünden kalktım. «Affedersiniz efendim,» dedim. «Aucharn'a hangi yoldan gitmeliyim acaba?»

Kızıl saçlı, iriyarı bey durarak beni garip garip süzdü. Sonra arkasından gelen avukata döndü. «Bu işe ne dersin? Bu kötü bir işaret mi? Ben Duror'a gidiyorum. Oraya gitme nedenimi de biliyorsun. Şimdi bu genç karşıma çıktı ve bana Aucharn'ın yolunu soruyor.»

Avukat, «Bu işin alaya gelecek tarafı yok. Böyle şaka yapmamalısın,» dedi.

Adamlar dikkatle bana baktılar.

Colin Roy Campbell, «Aucharn'da ne yapacaksın?» diye sordu. Onun kim olduğunu anlamıştım. Karşımdaki Kızıl Tilki'ydi. Ben ses çıkarmayınca o devam etti. «Aucharn'da kimi göreceksin?»

«Ev sahibini göreceğim.»

«Yani Glen soyundan James Stewart'ı.» Colin Campbell ya da diğer adıyla Kızıl Tilki yine avukata döndü. «Ne dersin? Yoksa adamlarını toplamaya başladı mı?»

Avukat ağzını açamadan ben atıldım. «Eğer benden söz ediyorsanız yanılıyorsunuz. Ben onun adamlarından biri değilim. Sizin adamlarınızdan biri de olamam. Ben Kral George'a sadık bir insanım.»

Kızıl Tilki hafifçe kaşlarını çattı. «Senin gibi dürüst bir insanın kendi topraklarından uzakta ne işi var? Hem bu dürüst kişi neden Ardshiel'in üvey kardeşini arıyor? Burada güçlü olduğumu söylemem gerek! Kralın askerleri benim emrimde şimdi!»

Bana böyle çıkışmasına kızdım. Benden kuşkulananmaya ne hakkı vardı? Dayanamayarak, «Sizin sert bir insan olduğunuzu söylemişlerdi zaten,» dedim.

O hâlâ bana bakıyordu. Sonunda kendi kendine konuşur gibi, «Cesur bir gence benziyorsun. Ben, cesaretle konuşan kimselere saygı duymuşumdur hep. Sana James Stewart'ın evinin yolunu kolaylıkla tarif edebilirim ama bugün olmaz.»

Yine avukata döndü. «Sen ne dersin?»

O sırada dağ tarafından bir patlama yankılandı. Colin Roy Campbell yere yığıldı.

Kızıl saçlı, iriyarı adam, «Ah, ölüyorum,» diye feryat etti. «Ah, ölüyorum.»

Avukat onu yerden kaldırarak sıkıca tuttu. Uşak hem şaşırmış, hem de korkmuştu. Yaralı adam ellerini göğsüne götürdü ama parmakları ceketinin düğmelerinden kaydı. Derin bir soluk aldı. Başı omzuna düştü ve öldü.

Avukatın yüzü bembeyaz kesilmiş, dudakları gerilmişti. Sesi çıkmıyor ve kaygıyla etrafına bakınıyordu. Uşak açık açık ağlıyordu. Ben de büyük bir korkuya kapılmışım.

Şerif askerleri getirmek için koşa koşa geri gitti. Avukat da ölen adamı yere yatırarak doğruldu.

Ben dağa doğru koşarak bağırdım. «Katil! Katil orada!»

İriyarı bir adam hızlı hızlı dağa tırmanıyordu. Madeni düğmeleri olan siyah bir ceket giymişti ve elinde de bir silah vardı. Acaba ateş eden o muydu?

Tekrar bağırdım. «Bakın orada! Onu görüyorum.»

Adam omzunun üstünden bize baktıktan sonra koşmaya başladı. Kısa süre içinde ağaçlar onu gizledi. Sonra yine ortaya çıktı. Hızlı hızlı tırmanmaktaydı. İlk tepeyi tırmanıp arkasına geçince kayalar onu gözlerden sakladı.

Birinin bana, «Dur, dur! Geri gel!» diye seslendiğini duydum.

Arkama baktım. Avukatla şerif yanyana durmuş beni çağırıyorlardı. Ormanın sol tarafından da kırmızı ceketliler çıkıyordu.

Hayretle, «Neden ben oraya geleyim?» diye seslendim. «Siz buraya gelmelisiniz!»

Avukat birden, gürledi. «Şu genci yakalayana tam on altın var! O da katilin yardımcısı. Bizi durdurmak için genci buraya gönderdiler. Evet, o da suçlu.»

Bunu duyar duymaz büsbütün korkuya kapıldım. İnsanın hayatının

tehlikeye girmesi dehşet vericiydi. İnsan hayatını kaybedeceğinden korkmaya başlayınca cesareti de kalmıyor, adı korkağa çıkıyordu. Benim katilin yardımcısı olduğumu sanmışlardı!

Çok şaşırdığım için yerimden kımıldayamadım. Ne yapabildim? Her şey bir anda olup bitmişti. Düşünecek zaman kalmamıştı.

Askerlerin yelpaze gibi açıldıklarını gördüm. Kimi benden tarafa koşuyordu. Kimi silahını bana doğru çevirmişti. Ben yine de yerimden kımıldayamıyordum.

Sonra rüyada gibi öyle dururken bir ses duydum. «Haydi ağaçların arasına dal. Buraya gel.»

Bu ses çok yakından gelmişti. Onun için de hiç düşünmeden emre uydum. Aynı anda da silah sesleri duyuldu.

Huş ağaçlarının arkasına geçerek askerlerden gizlendim. O sırada Alan'ı gördüm. Ağaçların gerisinde elinde bir oltayla duruyordu. Bana bakarak, «Gel,» diye tekrarladı. Koşmaya başlayınca peşisıra gittim.

Bir süre ağaçların arasından koştuk. Sonra alçak tepelerin gerisine gizlendik. Bir ara emekleyerek eğrelti otlarının arasına daldık. Çok hızlı gidiyorduk. Güçlkle soluk alabiliyordum. Bir ara ciğerlerim patlayacakmış gibi geldi bana.

On beş dakika kadar böyle gittik, sonunda Alan durdu. Eğrelti otlarının üstüne uzandık. Alan gözlerimin içine bakarak konuştu. «Durum çok ciddi. Hayatını kurtarmak istiyorsan beni izle.»

Yine kalkıp aynı hızla ama daha büyük dikkatle gitmeye başladık. Bu kez geri gidiyorduk. Dağın yukarılarında bir yerde bayır aşağı indik. Sonunda Alan yere atladı. Ormanın içinden çıkmıştık.

Alan balık oltasını yere attı. Başını eğrelti otlarına gömerek yattı. Derin derin soluk alıyordu. Benim de göğsüm sızlıyor, başım dönüyordu. Ağzım kurumuş, gücüm kuvvetim kalmamıştı. Tıpkı bir ölü gibi onun yanına serilip kaldım.

Alan'la Ormanda Konuşma

Böyle bayır yukarı, sonra bayır aşağı koşmak ikimizi de çok yormuştu. Ama Alan kendini kısa sürede topladı. Ormanın kenarına kadar gidip etrafa baktıktan sonra dönerek oturdu.

«Eh, David,» dedi. «İyi koştuk doğrusu.»

Ben ne ağzımı açtım, ne de başımı kaldırdım. Güçlü kuvvetli, iyi bir beyefendinin karşımda öldüğünü görmüştüm. Bu manzara gözlerimin önünden gitmiyordu. O adama acıyordum. Ama önemli olan bir şey daha vardı. Biri Kızıl Tilki'yi öldürmüştü. Alan o adamdan nefret ettiğini söylemişti. Hem Alan usta nişancıydı. Sonra Alan cinayet işlendiği sırada oradaydı. Ağaçların arkasına gizlenmiş ve askerlerden de kaçmıştı.

Ateş eden o muydu, diye düşündüm. Yoksa adamın öldürülmesi için emir mi verdi? Ama ikisinin de önemi yok artık. Bu ıssız Kuzey İskoçya topraklarındaki tek arkadaşım katil. Onun yüzüne bakamadım.

Alan hafif bir sesle, «Hâlâ yorgun musun?» diye sordu.

Yüzüm eğretili otlarına gömülü cevap verdim. «Hayır... Hayır yorgun değilim artık. Konuşabiliriz. Senden ayrılmam gerektiğini anlıyorum. Senden çok hoşlanmıştım, Alan. Bir dost olduğunu düşünmüştüm. Ne yazık ki, ikimizin yolları ayrı. Yaptıkların Tanrının hoşuna gidecek şeyler değil.»

Alan birden ciddileşti. Bunu sesinden anladım. «Ortada iyi bir neden olmadıkça senden ayrılacak değilim, David. Kötü bir şey yaptığını düşünüyorsan hemen söylemelisin.»

«Neden söz ettiğimi biliyorsun,» diyecek oldum.

Sözümü kesti. «Belki benden sıkıldın. Ama bunun nedenini bilmeliyim. Bana hakaret edip etmediğini anlamam gerek.»

«Alan,» dedim. «Campbell'in öldüğünü çok iyi biliyorsun.»

Bir süre sesini çıkarmadı. Konuşmaya başladığı zaman da iyice resmleşmişti. «Shaw soyundan Bay Balfour, ben bir beyefendiyi öldürmeyi planlarsam bunu böyle bir yerde yaparak klanımın başını derde sok-

mam. Hem adam öldürebilmek için bir tabancam veya kılıcım olması gerekir. Balık oltasıyla cinayet işlenmez.»

İşte bu aklıma gelmemişti. «Bak, bu doğru!»

Alan sözlerine devam etti. «Şerefim üzerine yemin ediyorum. Bu işle hiç ilgim yok.»

Bu sözleri duyunca içim rahat etti. «Tanrıya şükürler olsun!» diye bağırıp doğrularak ona elimi uzattım.

«Bir Campbell için bu kadar tatsızlık çıkmamalıydı. Üstelik bu aile çok da kalabalık sanırım. Daha pek çok Campbell var.»

«Beni suçlamamalısın,» diye karşılık verdim. «Gemide söylediklerini hatırlamıyor musun? Kızıl Tilki'den nefret ediyordun. Onun ölmesini istiyordun. Ama düşünmekle bir işi yapmak ayrı şeyler. Bunun için yine Tanrıya şükürler olsun. Onun canını almadığın için sevinçliyim, Alan. Sana dostluk elimi uzatıyorum.»

İki eliyle elimi yakaladı. «Sen dostumsun,» diye mırıldandı. «Onun için de yaptığın her şeyi affedebilirim.»

Kısa bir süre orada oturduk. Alan «Bir an önce bu topraklardan ayrılmanız gerekiyor. Kızıl Tilki'nin ölümünden sonra kırmızı ceketliler Appin'de herkesi sorguya çekmeye kalkacaklardır. Ben ordudan kaçtım. Seni de bir katilin suçortağı sanıyorlar. Burada güvende değiliz,» dedi.

Bu sözler doğrudu. «Peki nereye gidebiliriz?»

Alan, «Güney İskoçya'ya,» diye cevap verdi.

Buna memnun oldum. Çünkü ben orada doğmuştum. Mirasım da orada beni bekliyordu. Üstelik geri dönüp amcamı cezalandırmam gerektiğini de biliyordum. Kızıl Tilki'nin ölümüyle hiç ilgim yoktu, ama beni suçlu sanmışlardı. Bu nedenle asılmaktan korkuyordum.

Evet, bir an önce kendi yerime dönmeliydim. «Ben de seninle geleceğim, Alan.»

«Çok zorluk çekeceğiz ama. Çok yorulacağız ve sık sık aç kalacağız. Barınabilecek yer bulmamız da güç olacak. Fundaların arasında uyuyacağız. Vahşi hayvanmışız gibi bizi vurmaya kalkacaklar. Ben bu

hayatı bilirim ve alışığım. Ama sen öyle değilsin. Ne çare ki, yapabileceğimiz başka bir şey yok. Ya benimle birlikte fundaların arasına gizleneceksin ya da asılacaksın.»

Huş ağaçlarının arasından baktık. Dağın yamacında kırmızı ceketliler dolaşıyordu. Hâlâ bizi arıyorlardı.

Alan birden gülümsedi. «Kırmızı ceketliler yorulunca bizi aramaktan vazgeçeceklerdir. Burada oturup yemeğimizi yiyebiliriz. Biraz da dinleniriz, David. Sonra Aucharn'a akrabam James Stewart'ın evine gideriz. Oradan giysilerimi, silahlarımı ve biraz da para alırım. Ondan sonra da yola çıkarız artık.»

Oturup karnımızı doyurduk ve güneşin batmasını seyrettik. Alan'a o adada çektiklerimi anlattım. O da gemi batarken olanları anlattı. «Senin denize düştüğünü görünce küpeşteye koştum. Birkaç kez suya batıp çıktığını gördüm. Sonra kırılan direğin parçasını yakaladığını farkettim. O zaman içim biraz rahat eder gibi oldu. Karaya çıkabileceğini düşündüm. Bu yüzden sana haber bıraktım. O sırada diğerleri uzun kayığı denize indirmeyi başardılar. Tam güvertedekiler bu kayığa binerken korkunç bir dalga geldi. Can havliyle kendimizi kayığa attık. Sular tekneye doldu. Başaltının da su içinde kaldığını gördüm. Oradaki yaralı adamlar yardım isteyerek bağıldılar ama kimsenin onlarla ilgilenmesine imkân yoktu. Gemiciler hemen küreklere asıldılar. Kayık tekneden ayrıldı.»

Alan, «Sonra bir dalga daha geldi,» diye devam etti. «Gemi içindeki yaralılarla birlikte denizin dibine gitti. Hepsisi de gemiden çıkamadıkları için boğuldular. Gemiciler hâlâ kürek çekiyorlardı. Korkudan ödleri patladığı için sesleri çıkmıyordu. Sonunda karaya geldik. O zaman Hoseason'un aklı başına geldi. Eliyle beni işaret ederek, 'Yakalayın onu!' diye bağırdı. 'Tutun onu.' Ama gemiciler korktukları için yerlerinden kımıldamadılar. Bana yaklaşmak istemiyorlardı. O zaman Hoseason, 'Görmüyor musunuz yapayalnız!' diye gürledi. 'Hem üstünde para var. Gemiye kaybettik. Arkadaşlarınız da başaltında öldüler. Kabahat bu adamda!' Gemiciler beni yakalamak için yaklaştılar. Güvertede üç gemici vardı

biliyorsun. Hafif yaralı iki kişi de onlara katılmıştı. Hoseason'la Riach'ı da sayarsan tam yedi kişiydiler. Evet, bire karşı yedi kişi. Tam beni tutacakları sırada Riach, 'Durun!' diye haykırdı. 'Hata ediyorsunuz.' Adamlar Riach'dan da emir almaya alışık oldukları için durdular.»

Alan, «Bana kalırsa Riach aslında kötü bir insan değildi,» dedi. «Geminin batmasına, yaralıların boğulmasına üzül müştü. Ama yine de beni suçlamadı. Bana bakarak, 'Kaç!' diye haykırdı. Buğün üzerine koşmaya başladım. Ben ayrıldığım sırada onlar aralarında tartışmaya ve kavga-gaya girişmişlerdi. Riach'ı diğerlerinin eline bırakmak istemezdim ama gitmem gerekiyordu. Durup seni de arayamazdım. Çünkü Campbell'lerin topraklarında ydım. Onlar da dostlarım değildir.»

Aucharn'a Gidiyoruz

Kayalık dağın yamacına tırmandık. Gökyüzü bulutlu olduğu için etraf çok karanlıktı ama Alan yolu biliyordu. Saat on buçuğa doğru aşağıdaki ışıkları seçebildik. İnsanlar bir eve girip çıkıyorlardı.

Alan, «James çıldırdı mı?» diye söylendi. «Kırmızı ceketliler gelirlerse başına iş açabilirler. Herhalde adamlarından birini yola gözcü dikmiştir. Zaten askerlerin hiçbirinin bu dağlardan aşarak yolu bulamayacağını bilir.»

Alan üç kere ıslık çaldı. İlk ıslıkta aşağıdakilerin hepsi hareketsiz kaldılar. Korktukları anlaşılıyordu. Ama üçüncü ıslıkta Alan'ın geldiğini anlayarak işlerine devam ettiler.

Biz tepeden inince uzun boylu, hoş bir adamın kapıda beklediğini gördük. Alan'la Kelt dilinde konuştular.

Alan, «James Stewart,» dedi. «İngilizce konuşmalısın. Çünkü bu genç Kelt dilini anlamıyor.» Koluma girerek beni akrabasının yanına götürdü. «Kendisi Güney İskoçya'dan geliyor. Soylu bir ailenin oğlu. Adını söylemeyeceğim. Onun güvenliği için böyle davranmam gerek.»

Glen ailesinden James Stewart beni nezaketle karşıladı. Hatırımı sorduktan sonra yine Alan'a döndü. «Bu korkunç bir kaza!» diye bağırdı. «Bu yüzden masum insanların başı derde girecek.»

Alan dikkatle onu süzdü. «Öyle sanırım. Colin Roy Campbell öldü. Buna memnun olmalısın.»

James, «Evet,» diye karşılık verdi. «Memnun olmam gerekir belki. Kızıl Tilki'nin ölmesini sık sık istediğimi biliyorum. Bunu defalarca söylemişimdir. İşte sonunda istediğim oldu, Alan. Ama bunun suçunu kime yükleyecekler? Kime yükleyecekler?»

Alan dudak büktü. «Bunun cevabını benden daha iyi biliyorsun.»

«Bu iş Appin'de oldu. Onun için de Appin'de yaşayanların başı derde girecek. Ben evli barklı bir insanım. Bir ailem var. Bizler suçsuz. Bunu biliyorsun.»

James böyle konuşurken ben hizmetkârlara baktım. Bazıları merdivenlere çıkmıştı. Bir an ne yaptıklarını anlayamadım. Dikkat edince onların evin ve ağılların damlarından tabanca, tüfek ve kılıçları aldıklarını gördüm. Uşaklar silahları alıp indiriyorlardı. Yere bırakılan silahları başkalarına alıp götürüyor ve tepenin dibinde bir yere gömüyordu.

Adamlar telaşlı telaşlı çalışıyor ve çok hafif sesle konuşuyorlardı. O zaman İngiliz Kralının Kuzey İskoçyalıların silah kullanmasını yasakladığını hatırladım.

O sırada bir kız elinde bir bohçayla evden çıktı.

Alan hemen onunla ilgilendi. «Bu kızın götürdüğü nedir, James? Saklayacağı nedir?»

James, «Bazı şeyleri gizlememiz gerektiğini biliyorsun, Alan,» diye karşılık verdi. «Kırmızı ceketliler Appin'i baştan aşağı arayacaklardır. Onun için gördüğün gibi silahları saklıyoruz. Kızın götürdüğü bohçada da senin elbisen var sanırım. Şu Fransız subay kılığın.»

Alan bunu duyunca birden heyecanlandı. «Yani benim Fransa'dan aldığım elbiseyi toprağa mı gömecek? Asla olmaz! Buna izin veremem.»

Yaklaşıp kızın elinden bohçayı aldığı gibi içeriye girdi. Kılığını değiştirecekti sanırım.

Ben dışarıda tek başıma kaldım. James Stewart iyi bir insandı. «Benimle gelin,» diye mırıldandı ve birlikte mutfığa gittik. Adam yumuşak bir sesle konuşuyordu. Bana aç olup olmadığımı sordu. O telaş arasındayken benimle böyle ilgilenebilmesine şaşıtm. Onun soğukkanlı, cesur ve mert bir insan olduğunu anlamıştım.

James'in karısı ocağın yanında oturuyordu. Kadıncağız yüzünü elleriyle örtmüş ağlıyordu. Büyük oğluysa masanın başına oturmuş bir deste kâğıdı incelemekteydi. Zaman zaman kâğıtlardan birini ateşe atıp yakıyordu.

Kırmızı suratlı bir hizmetçi kız da oralarda bir şeyler arıyordu. Zaman zaman da bir adam başını kapıdan uzatarak bazı şeyler söylemekteydi.

James bana türlü şey sordu. Hayatımla, olanlarla ilgilendi. Kendi derdi yokmuş gibi beni avutmaya çalıştı. Sonra, «Beni affedeceğinizi umarım,» diyerek ayağa kalktı. Mutfakta dolaşmaya başladı. O da bir şeyler arıyordu.

Bir ara durup içini çekti. «Bu korkunç kazayı hiçbir zaman unutmuyacağım. Bu yüzden suçsuz kimselerin başına felaket gelecek.»

Sonra oğluna yaklaştı. Onun yakmaya çalıştığı kâğıda bir göz attı. Oğlu yanlışlıkla yakılmaması gereken bir kâğıdı ateşe atmaya kalkmıştı. Adam ona bir tokat attı.

«Deli misin?» diye haykırdı. «Beni astıracak mısın?»

Bunu Kelt dilinde sözler izledi. Ne söylediğini anlayamadım ama James'in oğlunu azarladığı belliydi. Genç adam hiç sesini çıkarmadı.

Buna karşılık James'in karısı daha yüksek sesle ağlamaya başladı.

Bu durumları görmek beni üzmüştü. Ne yapacağımı düşünüyordum. Hiç suçum yokken avukatla şerif beni yakalatmaya kalkmışlardı. Katilin suçortağı olduğumu söylemişlerdi. Onların elinden beni Alan kurtarmıştı. Ancak dertlerim sona ermişe benzemiyordu. Alan keşke beni buraya getirmeseydi, diye düşündüm. Bu insanlar da üzüntülü. Ama nereye kaçabilirdik. Bütün kabahat bende. O adadan kurtulduktan sonra neden kendi bölgame dönecek yerde Kuzey İskoçya'yı dolaşmaya

kalktım sanki? Bu gidişle doğduğum yere dönemeyeceğim sanırım. Oysa oraya gitmem ve amcamdan bu kötülüğünün hesabını sormam gerek.

Ben böyle kara kara düşünürken Alan döndü. Kızın elinden aldığı Fransız elbisesini giymişti. Ama kırmızı yeleği de, mavi ceket de eskisi gibi şık ve güzel değildi artık. Deniz suyu elbiseyi lekelemiş ve buruşturmuştu.

Alan, «Sen de kılığını değiştirmelisin,» dedi.

Hayretle yüzüne baktım. «Yanımda başka giyecek yok.»

«Ziyarı yok. Sana giyecek bir şeyler buluruz.»

Alan seslenince James'in ortanca oğlu mutfağa geldi. Arkadaşım beni işaret ederek Kelt dilinde bir şeyler söyledi. Genç de, «Lütfen benimle gelin,» dedi. Onun ardısıra çıkarak bir odaya gittim. Genç bana bir takım elbise ve geyik derisinden yapılmış bir çift de çizme verdi. Üstümü başımı temizleyip kılık değiştirince biraz rahatlar gibi oldum. O geyik derisi çizmeleri önce yadırgadımsa da, sonra çok rahat olduklarını anladım.

Mutfağa döndüğümde Alan'la James karşılıklı oturuyorlardı. Alan olanların hepsini sanırım söylemişti. Çünkü James hemen, «Birlikte buradan kaçmalısınız,» diye atıldı. Uşaklar bize birer kılıç ve tabanca getirdiler.

«Ben kılıç kullanmasını bilmem,» dedimse de belime takmak zorunda kaldım. Ayrıca barut, küçük bir torba yulaf unu, bir demir tava ve bir şişe de Fransız konyağı getirdiler. Artık fundaların arasında yaşayabileceğimizi düşünüyorlardı galiba.

Yalnız para sorunu çıktı. Bende sadece iki altın kalmıştı. Alan'ın kemerinin altın dolu olduğunu görmüştüm. Ama geri döner dönmez parayı gereken yere yollamıştı. Bu dürüst habercinin cebinde sadece yarım şilin vardı.

Alan, James'in parası olduğunu sanıyordu. Adam toprakları kirala-
yan köylülerin yerlerinden atılmaları için avukata başvurmuş, sık sık Edinburg'a gitmek zorunda kalmıştı. Onun için de sadece bir şilin

kadar parası kalmıştı. Bu bozuk paraların çoğu bakırdı. Onları da bize vermeye kalktı.

Alan, «Bu para bize yetmez,» diyecek oldu.

James başını salladı. «Biliyorum, Alan. Ama güvenlikte olacağınız bir yere gidip gizlenmelisiniz. Sonra bana haber yollarsınız. Şimdi bir iki altın bulabilmek için bekleyip vakit kaybedemezsiniz. Askerler sizi arıyorlar. Bu kazayı sizin üstünüze yıkmaya çalışacaklardır. Seni suçlarlarsa çok kötü olur. En yakın akraban benim. Buradayken de seni evimde barındırdım. Onun için de senin suçortağın sayılacağım. Kendim için asla üzülmem...» İyi kalpli adamın rengi solmuştu. «Suçlu bularak beni asabilirler. O zaman buradaki dostlarımızı kim koruyacak?»

Alan, «Appin için çok kötü olur,» diye karşılık verdi.

James içini çekti. «Bu korkunç bir gün. Sen de ben de budalayız, Alan! Neden o adamı öldürmek istediğimizi söyledik acaba? Şimdi bizden şüphelenecekler.» Eliyle duvarı yumruklamaya başladı.

Alan, «Doğru söylüyorsun,» dedi. «Güney İskoçya'dan gelen arkadaşım da bana aynı şeyi söyleliydi. Ben onun sözlerine aldırış etmedim. Boşuna nefes tükettiğimi söylemişti. Yalnız bunu yapmakla kalmadım, başımı da derde soktum.»

James birden dönerek dikkatle Alan'a baktı. «Bu durumda yapılacak bir tek şey var. İkimiz de Kızıl Tilki'yi öldüreceğimizi söyledik. Beni yakalarlarsa buradakiler yardımsız kalacak. Bu da Appin'in mahvolması demektir. Onun için seni suçlamak zorundayım Alan. Cinayeti senin işlediğini söyleyeceğim. Hatta seni bulana ödül vereceğimi de ilan edeceğim. Bunun için bana kızmazsın değil mi?» Yalvarır gibi konuşuyordu.

Alan başını salladı. «Anlıyorum, haklısın.»

James, «Bu arada sen kaçmalısın, Alan,» diye devam etti. «İskoçya'dan uzaklaşmalısın. Güney İskoçyalı arkadaşın da öyle. Çünkü arkadaşının da suçortağı olduğunu söyleyeceğim. Bunu anlıyor musun? Bana hak verdiğini söylemelisin.»

Alan'ın birden kızardığını gördüm. «Onu buraya ben getirdim, James. Böyle bir şey yapmak kalleslik olur.»

James, «Beni dinle, Alan!» diye bağırdı. «Olayları olduğu gibi görmeye çalışmalısın. Nasıl olsa askerler onu arıyorlar. Bu arada ben de onu ihbar edersem ne olur yani? Burada yaşayanları düşün, Alan. Sonra benim eşim ve çocuklarım da var. Bu davaya bakacak olanları biliyorsun. Hepsi de Campbell'lerden seçilecek. Jüri de öyle.»

Alan sakın sakın konuştu. «Beni ele verebilirsin. Ama onun adını ağzına almamalısın!»

James, «Adını söylemeyeceğime söz veriyorum, Alan!» dedi. «Ama tipini tarif edeceğim. Sırtındaki kılığı anlatacağım. Kaç yaşında olduğunu belirteceğim.»

Bu sözlerine biraz şaşıtm. Çünkü adımı bilmiyordu ve ismimi vermeyeceğini söylemekle fedakârlık yapar gibi bir tavır takınmaktaydı.

Alan, «Sana şaşıyorum!» diye karşılık verdi. «Ona bu elbiseyi sen verdin. Demek askerlere elbiseyi tarif edip onu yakalatacaksın.»

«Hayır, hayır, Alan. Yalnızca Mongo'nun gördüğü elbiseyi... gencin çıkardığı elbiseyi tarif edeceğim.» James'in umutsuz durumda olduğunu anlamıştım. Köydekileri kurtarabilmek için her çareye başvurmayaya kararlıydı.

Alan dönerek bana baktı. «Sen ne diyorsun? Burada benim sorumluluğumdasın. Onurum seni korumaya yeterlidir. Hoşuna gitmeyecek bir şeyin yapılmasına da izin vermeyeceğim.»

«Bir şey söyleyeceğim,» dedim. «Boşuna tartışıyorsunuz. Ben bir yabancıyım. Ama bana kalırsa suçu işleyeni arayıp bulmak gerek. Onu yakalayın, böylece bu suçsuz insanların rahata kavuşmalarını sağlayın.»

Bu sözümü duyunca Alan'la James telaşla bağırdılar. Bu konuyu açmamamı söylediler. Böyle bir şey yaparlarsa Cameron'ların ne diyeceğini soruyorlardı. O anda Kızıl Tilki'yi Cameron'lardan birinin öldürdüğünü anladım.

Sabrım kalmamıştı. «Pekâlâ Alan'ı ihbar edin. Beni de ihbar edin. İsterseniz Kral George'u da ihbar edin. Aslında hepimiz de suçsuzuz. Ama istediğinizin bu olduğu anlaşılıyor. Sonuçta ben Alan'ın arkadaşı-

yım. Onun yakınlarına yardımım olabilecekse bu tehlikeyi göze almaya hazırım.»

Böyle konuşmamın doğru olduğunu düşünmüştüm. Çünkü razı olsam da, olmasam da oradan ayrılır ayrılmaz bu insanların beni ihbar edeceklerinden emindim. Yanılıyormuşum meğer. Çünkü ben bu sözleri söyler söylemez Bayan Stewart oturduğu yerden fırlayarak yanımıza geldi. Önce benim, sonra Alan'ın boynuna sarılarak ağladı. Aileye böyle yardıma çalıştığımız için bizlere teşekkür etti. «Alan,» dedi. «Bunu yapmak senin aileye karşı olan görevindir. Ama buraya gelip bizi en kötü halimizde gören bu gencin hareketini övmem gerek.» Bana döndü. «Adınızı bilmiyorum, oğlum. Yine de yüzünüzü ölene kadar unutacak değilim. Çok iyisiniz ve kimse sizi ihbar edemeyecek.»

Kadının bu kesin konuşması üzerine James susmak zorunda kaldı. Alan da bir şey diyemedi. Beni ihbar etmeyeceklerine memnun olmuşum. Alan'la yola çıkmam yeterince tehlikeli olacaktı zaten.

Kısa süre sonra bu aileyle vedalaşarak oradan ayrıldık. Karanlık gecede doğuya doğru gidiyorduk.

Kayalık Vadi

Bazen yürüyor, bazen koşuyorduk. Şafak sökerken daha da hızlı koşmaya başladık. Geçtiğimiz yerler çorak ve kayalıktı ama zaman zaman kulübeler ve evler görüyordum. Demek buralarda da oturanlar vardı. Bu evlerin çoğu da tepelerin arkalarına gizlenmişti.

Bunlardan birine geldiğimiz zaman Alan beni yolda bırakarak gidiyor ve kapıya vuruyordu. Uykudan kalkan biriyle kısaca konuştuktan sonra geri dönüyordu. Böylece geçtiğimiz yerlerde yaşayanlara haber veriyordu. Bu durum da garibime gitmişti. Alan canını kurtarmak için kaçarken durup Kızıl Tilki'nin öldüğünü bildiriyordu. Uğradığımız yerlerde yaşayanların çoğu bu haberi çoktan almışlardı zaten. Alan'ın bu işle

uğraşacak yerde yalnızca kaçmayı düşünmesi gerekmez miydi?

Acele etmekle birlikte hava ışımaya başladığı sırada bir barınak bulamamıştık. Güneş ışınları bizi köpüre köpüre akan bir nehrin bulunduğu taşlık bir vadide yakaladı. Vadinin dört bir yanında ulu dağlar vardı ama orada ne bir ot, ne bir ağaç görebildim. Alan sanki gerekiymiş gibi bana burasının adını söyleyip vaktiyle orada olanları anlatmaya kalktı. Ama ben Kelt dilindeki adı duymamla unutmam bir oldu.

Alan konuşmayı keserek kaşlarını çatı ve etrafına bakındı. «Burası bize göre bir yer değil. Askerlerin gözetleyebileceği bir yer burası.»

Ondan sonra da bütün gücüyle koşmaya başladı. Nehrin yanına indi. Orada nehri adeta bölen kocaman ve üstü düz bir kaya olduğunu gördüm. İki taraftan sular deli gibi bir hızla akıyordu. O anda yüreğim ağızma geldi, ama Alan bir zıplayışta kayanın üstüne çıkmayı başardı. Kaya küçük olduğu için dengesini bulabilmek için diz çökerek durdu. Biraz ileriye gitse o deli sulara kapılacaktı. Ben aradaki uzaklığı gözlemlerimle ölçmeden ve ne yaptığımı düşünmeden onu izledim. Alan beni yakalayıp oturttu.

İkimiz yan yana bu ıslak ve kaygan kayanın üstünde oturuyorduk artık. Akan suya baktık bir süre. Karşı kıyıyla aramızdaki uzaklık, atladığımız yerden daha da genişti. O anda büyük bir korkuya kapılarak elimle gözlerimi örttüm. Alan beni omuzlarımdan yakalayarak sarstı. Onun konuştuğunu görüyordum ama suyun homurtusu ve kalbimin çarpıntısı sözlerini duymama engel oluyordu. Alan bu davranışıma öfkelenmiş sanırım. Yüzü kıpkırmızı kesildi ve ayağını şiddetle kayaya vurdu. O anda yine coşkun suları gördüm. Tekrar gözlerimi kapatarak titredim.

Bayılmak üzereydim ki, Alan'ın konyak şişesini ağızma soktuğunu hissettim. Konyağı ağızma döktü. Çaresiz yuttum ve bir anda kan beynime çıktı, içim yanmaya başladı. O anda Alan ağzını kulağıma yaklaştırarak haykırdı. «Ya asılır ya boğulursun!»

Bana arkasını dönüp bir anda öbür kıyıya atlayıverdi. Kayanın üstünde tek başıma kalmıştım. Yani rahatça oturacak kadar yerim vardı artık. Alışık olmadığım konyak yüzünden damarımın şakağımda attığını

duyuyordum. O anda hemen atlamazsam bir daha cesaret edemeyeceğimi anladım. Cesaretim yoktu ama umutsuzlukla karışık bir öfke harekete geçmemi sağlayınca kendimi öbür kıyıda buldum. Ayağım ıslak otlarda kaydı. Suya giderken Alan beni önce saçlarımdan, sonra da yakamdan tutarak olanca gücüyle çekti. Nehirden uzaklaştırdı.

Bu arada bir kelime bile konuşmadı. Yine olanca gücüyle koşmaya başladı. Ben de güç bela onun peşine takıldım. Aslında epey yorgun ve bitkindim. O nehirden atlamak da beni büsbütün endişelendirmişti. Ne kadar gittik bilmiyorum. Alan büyük bir kayanın dibinde durdu. Aslında bu bir değil iki kayaydı. Altı metreden yüksek olan kayalar tepeden birleşmişti. İlk bakışta oraya çıkılamayacağını düşünüyordu insan. Hatta çok çevik olan ve her yere kolaylıkla tırmanan Alan bile iki kez kayıp yere düştü. Ama üçüncüsünde benim omuzlarıma çıktı ve bütün gücüyle zıpladı. O anda kemiklerimin kırıldığını sandım. Alan kayadaki çıkıntıya tutunmuştu. Sonra ayaklarını basacak bir yer buldu. Belinden kalın deri kemeri çıkararak sarkıttı. Bunun ve kayadaki oyukların yardımıyla ben de tırmanarak yanına çıkabildim.

Ancak o zaman neden böyle tırmanmış olduğumuzu anlayabildim. İki kayanın arkası iyice oyuktu. Yani oraya uç, hatta dört kişi rahatlıkla gizlenebilirdi.

Bu arada Alan hiç konuşmuyordu. Onun olanca gücüyle koşması, atlaması, tırmanması büyük bir korkusu olduğunu açıklamaktaydı. Neyse, kayanın öbür tarafına kayarak gizlendik. Ortalık iyice aydınlanmıştı. Yüzüstü yatmış çevreyi seyrediyorduk. Etraf taşlıktı ve nehir köpürerek akıyordu. İleride bembeyaz köpüklü çağlayanlar vardı. Ama ortalıkta ne bir kulübe, ne de bir canlı görünüyordu. Yalnızca birkaç kartal yüksek bir tepeye konmuş bağıırıyordu.

Alan bir süre sonra gülümsedi. «Evet, şimdilik güvende sayılırız. Atlamasını pek bilemiyorsun doğrusu.»

Bu sözler utancımdan kızarmama neden oldu sanırım. Onun için hemen ekledi. «Bunun için üzülme. Asıl suç bende. İnsan bir şeyden korkabilir ama bunu yapmaya kalkması onun cesur olduğunu gösterir. Hem o su çok korkunçtu. Evet, asıl suç bende.»

«Neden?»

«Neden mi?» diyerek güldü. «Bu gece ne kadar budala olduğumu kanıtladım. Bir kere yanlış yola saptım. Oysa Appin benim doğup büyüdüğüm yer. Buraları avucum gibi bilirim. İşte yanlış yola saptığımız için de sabah olunca gizlenilmesi imkânsız olan bu taşlık vadide bulduk kendimizi. Hepsi bu kadar da değil.»

Endişelenerek, «Ne var?» diye sordum.

«Yanıma bir su şişesi almayı bile akıl edemedim. Bu uzun yaz gününde yanımızda hiç su yok. Sadece yulaf unu ve konyak var. Belki şu anda bunun önemsiz olduğunu düşünüyorsun, David. Ama akşam olmadan sızlanmaya başlayacağını biliyorum.»

Nehirden geçerken korkmuştum. Bu yüzden de cesur olduğumu kanıtlamak hevesindeydim. «İstersen konyağı boşaltalım. Ben şişeyi alıp gideyim nehirden su doldurayım.»

«Yok, konyağı dökmemeliyiz. O da gerekebilir. Hem konyak sana yardım etmeseydi hâlâ nehrin ortasındaki taşın üstünde oturuyor olacaktın. Sonra oldukça yoruldun. Herhalde Alan Breck Stewart'ın başkalarından biraz daha hızlı yürüdüğünü farketmişsindir.»

«Sen mi?» diye bağırdım. «Sen yürümüyordun. Peşinden koşarken neredeyse ciğerlerim patlayacaktı.»

«Demek çok hızlı koşuyordum ha? Ama zaman kaybetmememiz gerektiğini biliyorsun. Yeterince konuştuk, oğlum. Haydi biraz uyu. Ben etrafı gözetlerim.»

Toprağın üstüne yattım. Kısa süre sonra da derin bir uykuya dalmıştım.

Sabah saat dokuzda Alan beni sarsarak uyandırdı. Bir eliyle ağzımı örttü. «Hişt! Horluyorsun.»

Birdenbire uyandırıldığım için sinirlendim doğrusu. «Peki neden horlamayacakmışım sanki?»

Yüzü endişeliydi ve kayanın yanından aşağıya bakarken bana da işaret etti. Onu izledim.

Hava çok açık ve sıcaktı. Vadiyi rahatlıkla görebiliyordum. Suyun

yarım mil kadar ötesinde toplanan kırmızı ceketliler, büyük bir ateş yakmışlardı. Mola vermişlerdi anlaşılan. Birkaçı yemek pişiriyordu. Yakınılarındaki bir kayanın üstünde de tüfeği güneşte parlayan bir gözcü nöbet beklemekteydi. Kayanın yüksekliği bizimki kadar vardı sanırım. Daha aşağıya bakınca su boyunca aralıklı olarak dizilmiş olan kırmızı ceketlileri de seçtim. Adamlar dikkatle etraflarına bakınıyorlardı.

Onlara göz atar atmaz hemen başımı geri çekip saklandım. Şafak sökerken bomboş olan vadinin kırmızı ceketli askerlerle dolması çok garipti doğrusu.

Alan, «İşte ben de bundan korkuyordum, Davie,» diye fısıldadı. «Askerler iki saat önce geldiler. Senin uykunsa çok ağır. Zor durumdayız doğrusu. Kayanın bu tarafından çıkıp kaçmaya kalkarsak bizi dürbünleriyle görebilirler. Ama gece bastırınca kayaların dibinden süzülüp kaçmamız mümkün olabilir.»

«Peki, gece olana kadar ne yapacağız?»

Alan, «Burada yatıp pişeceğiz,» diye karşılık verdi.

O gün ne kadar sıkıntı çektiğimi anlatamam. Kayaların üstüne uzanarak hareketsiz kaldık. Güneş bizi yakıyordu. Bir ara kayalar öyle kızdı ki, dayanabilmemize şaşıtm. Aradaki topraklı kısma ancak bir kişi sığıyordu. Oraya nöbetleşe uzanıyorduk. Kızgın kayada yatarken öleceğimi bile düşündüm. İşkenceden farksızdı.

Askerler bütün gün vadinin dibinde, nehrin yanında kaldılar. Zaman zaman nöbet değiştiriyorlar ve etrafı araştırmaya çıkıyorlardı. Sayıları da çok fazlaydı. Bu kadar çok kırmızı ceketliyi birarada ilk kez görüyordum. Askerler kayaların arasında dolaşıyorlar, zaman zaman ellerindeki süngüleri oradaki çalıların arasına saplıyorlardı. Onların bu hareketini gördükçe nefesim kesiliyordu. Bir ara bizim kayanın yanına da geldiler. O zaman hiç kımıldamadan yattık.

Adamların konuşmalarını da duydum. Biri, «Çok sıcak doğrusu,» diye yakındı.

Başka biri de ona hak verdi. «Öyle, güneş kavuruyor.»

Neyse, biraz sonra uzaklaştılar da ben de yerimden kımıldadım.

Başım dönüyor, midem bulanıyordu. Romatizmaya yakalanmışım gibi ağrılar hissediyordum. Bunlara kızgın güneş ve hareketsiz yatmak neden olmaktaydı sanırım.

Tanrıya şükür, güneş bize daha fazla zarar vermedi. Güneş yavaş yavaş batıya kayarken bizim kayanın yanına gölge düştü. Yani askerlerin göremediği taraf gölgede kalmıştı.

Alan ses çıkarmadan doğrularak bana baktı. «Bir ölümün diğerinden farkı yoktur.»

«Ne demek istiyorsun?»

«Burada kalıp pişmektense aşağıya inmeyi denemeliyiz.»

Alan kayadan kayarak aşağıya iniverdi. Ben de onu izledim ve yere serildim. Çünkü o kadar saat güneşte kalmak beni bitkin düşürmüştü. Alan'ın kalkıp koşacağını sanıyordum. Ama o da yanıma yattı. Gölgenin tadını çıkarmak istiyordu anlaşılan. Burası gerçekten eski yerimize oranla çok iyiydi. Bir iki saat orada kaldık. O taraftan geçebilecek bir asker bizi hemen görebilirdi. Neyse ki, o yöne kimse gelmedi. Kırmızı ceketliler hâlâ kayanın öbür tarafından geçiyorlardı. Böylece o çift kaya bizi yine gözlerden gizledi.

Gölgede dinlenerek gücümüzü biraz olsun toplamıştık. Askerler de nehrin kıyısına çekilmişlerdi. Alan, «Artık yola çıksak iyi olur,» dedi.

«Evet.»

«Önce sürüne sürüne gideceğiz.»

Karınlarımızın üstünde sürünerek biraz ilerledik. Sonra Alan ayağa kalkıp koşmamızı söyledi. Onun peşisıra çekirge gibi zıplayarak kayadan kayaya atladım. Yüreğim ağzıma gelmişti. Sonra yine yere yatıp sürünerek ilerledik.

Kırmızı ceketliler vadinin bu tarafını aradıklarını düşünüyorlardı herhalde. Güneşten de iyice sersemlemişlerdi. Nöbet tutanlar bile uyuklar gibiydi. Gözcüler de nehrin kıyısında idiler. Biz nehirden dağlara doğru uzaklaşıyorduk. Yani aramız gittikçe açılıyordu. Bununla birlikte bu düşünce de içimi rahat ettirmiyordu. Bir tek askerin bizi görmesi yeterliydi. Hem bu taşlık, engebeli yerde gizlenmiş başka askerler de olabiliyordu.

Güneş batarken epey yol almıştık. Çok ağır gitmiş, bazen sürüne-
rek ya da emekleyerek ilerlemiştik ama nehirde bir hayli uzaklaşmayı
başarmıştık. Ancak kayanın üstündeki nöbetçiyi hâlâ görebiliyorduk.
Tam o sırada karşımıza çıkan akarsu bütün korkumuzu unutturdu. Bu
berrak su ileride nehirle birleşiyordu. İkimiz birden kendimizi suya attık.
Suyun serinliğinin yanan vücuduma ne kadar iyi geldiğini anlatamam.
Serinlerken bir yandan da kana kana su içiyordum.

Bir süre orada kaldık. Çünkü kıyı yüksekti ve bizi gizliyordu. Tekrar
tekrar şu içtik. Yanan vücudumuzu ıslattık. İyice canlanıp kendimizi top-
ladık.

Alan yulaf unu torbasını çıkardı. Küçük tavayı da aldı. «Burada ateş
yakıp pişirmemize imkân yok, Davie. Ama soğuk suyla bulamaç haline
getirilen yulaf unu da aç bir insana lezzetli gelebilir.»

Dedikleri doğrudu ve bu bulamacı büyük bir iştahla yuttuğumu
söylemeliyim.

Bir süre daha yatarak dinlendik. Güneş batıp karanlık basınca tek-
rar yola koyulduk. Önce usul usul gidiyorduk ama sonra cesaretlendik.
Doğrularak hızlı hızlı yürümeye başladık. Hava serinlediği için yürürken
pek yorulmuyordum artık. Ama zaman zaman ayaklarım taşlara takılı-
yordu.

Ay çıktığı zaman bizi yolda buldu. Önce bulutların arasındaydı, son-
ra birden etrafı aydınlattı ve çevremizdeki ulu dağları gördüm. Alan
hayatından memnun gibiydi. Düşmanlarımızdan iyice uzaklaştığımıza
inanıyordu. Onun için de neşeli neşeli ılık çalmaya başladı.

Kaymaya Devam Ediyoruz

Temmuz ayının başında Alan'ın düşündüğü yere erişebildik. Bir
dağın zirvesindeki geniş bir çatlaktı vardığımız yer. Oradan bir su akı-
yordu. Yan tarafta da küçük bir mağara vardı. İleride birkaç huş ağacı

gördüm. Onların gerisinde bir çam ormanı uzanıyordu. Manzara pek güzeldi doğrusu. Mamor bölgesini Appin'den ayıran masmavi gölü de görebiliyordum.

Bu zirvenin adı Corynakeigh'di. Zaman zaman bulutların içinde kalıyordu, yine de güzel bir yerdi. Orada kaldığımız beş gün hayatımdan memnun olduğumu belirtmeliyim.

Geceleri mağarada uyuyorduk. Funda dallarını keserek kendimize yatak yapmıştık. Üstümüze de Alan'ın uzun paltosunu örtüyorduk. Burasını kırmızı ceketlilerin bulamayacağından emindik. Onun için de cesaretimiz artmıştı. Ateş yakıp yulaf unu pişiriyor ve akarsuda avladığımız alabalıkları kızartıyorduk. En büyük eğlencemiz balık tutmaktı. Hem yulaf ununu gelecek günler için saklamayı istiyor, hem de birbirimizle yarışıyoruz. Hangimizin daha fazla balık tutacağı bizi sabahtan akşam kadar oyalıyordu.

Bu konuda daha başarılı olduğumu söyleyebilirim. Alan o sırada bana kılıç kullanmasını öğretmeye karar verdi. Çünkü bu konudaki bilgisizliğime üzülüyordu. Ayrıca ondan daha fazla balık yakalamama da sinirleniyordu sanırım. Böylece kılıç egzersizleri sırasında benden güçlü olduğunu göstermek niyetindeydi. Alan'ın sert bir öğretmen olduğunu söylemeliyim. Ders boyunca beni şiddetle azarlıyor ve kılıçla üstüme yürüyordu. Bazen kılıcını vücuduma saplayacağını sanıyordum. Çoğu zaman korkuya kapılarak dönüp kaçmak istiyorsam da, inadım bana engel oluyordu. Böylece bu derslerden biraz yararlandım sanırım. Kılıçla kendimi savunmasını öğrendim. Aslında Alan benden pek memnun kalmamıştı ama ben hiç de fena olmadığını düşünüyorum.

Bu arada kaçmayı kafamızdan çıkardığımızı sanmamalısınız. Daha geldiğimiz günün sabahında Alan'la konuşmaya daldık. «Kırmızı ceketliler bu dağlı akıl edene kadar çok uzun zaman geçecektir,» dedi.

«Demek buraya kaçabileceğimiz akıllarına gelmedi.»

«Uzun süre de gelmeyecektir. Şimdi James'e haber yollamalıyız. Bize para bulması gerek.»

Bu sözlere şaşıtım doğrusu. «James'e nasıl haber yollayacaksın?

İssiz bir yerdeyiz. Yakalanmamak için bir süre burada kalmak zorundayız. Haber götürecek kimse olmadığına göre, uçan kuşlardan birini haberci olarak kullanmayı mı düşünüyorsun?»

Alan, «Darılma ama, David,» dedi. «Senin kafan fazla çalışmıyor doğrusu.»

«Yani dediğini yapabilecek misin?»

«Tabii.» Alan oturup gözlerini ateşe dikerek düşünmeye koyuldu. Sonra bir dal bulup parçaladı ve bir haç yaptı. Bu haçın dört ucunu da ateşe sokarak yakıp kararttı.

Sonra biraz da çekinerek bana baktı. «Sana bir düğme vermiştim? Şimdilik onu geri verebilir misin? İnsanın verdiği armağanı geri istemesi hoş değil, ama ceketimden bir düğme daha kesmek istemiyorum.»

Ona düğmeyi verdim. O da paltosundan ince bir parça kesti. Düğmeyi ona takıp haça bağladı. Sonra bu haça küçük bir huş dalıyla bir de çam dalı ekledi.

Yaptığı şeye memnun memnun bakarak gülümsedi. «İşte oldu. Bulduğumuz yerden biraz ileride küçük bir köy var. Koalısnacon köyü. Orada arkadaşlarım yaşıyor. Kendilerine çok güvenirim ve hayatımı onların ellerine bırakabilirim.»

Heyecanlandım. «Öyleyse o köye gidelim.»

Alan dudak büktü. «Ama aynı köyde pek güvenemeyeceğim kimseler de var. Onların ne yapacağı belli olmaz. Bildiğin gibi başıma para koydular, David. Hem klanımızı ve köyümüzü kurtarmak için bu parayı James kendisi koydu. Campbell'lere gelince... Onlar Stewart'lara düşmandırlar. Bir Stewart'a zarar vermek için seve seve para harcarlar. Durum böyle olmasaydı o köye gider ve arkadaşlarımın yanına sığınır-dım. Diğerlerinin bana ne yapacaklarına aldırmazdım. Oysa şimdi hayatımız söz konusu.»

«Peki ne olacak?»

Alan, «Durum böyle olunca,» diye sözlerini sürdürdü. «Beni görmeleri çok daha uygun. Her yerde kötü insanlar vardır. Kötü insanlardan korkmam. Asıl tehlikeli olanlar zayıf kimselerdir. Onların insana ne

yapacakları belli olmaz. Onun için hava kararınca buradan ayrılıp o köye ineceğim. Bu yaptığım şeyi John Breck Maccoll adındaki bir dostumun penceresine bırakacağım. Kendisi Appin çiftliğinde çalışır. Yaptığı işe karşılık pay alır.»

Çok şaşırdığımı söylemeliyim. «Ne istiyorsan yap. Ama arkadaşın bu düğme bağlanmış dal parçalarını bulunca ne düşünecek sanıyorsun? Adamcağız sadece şaşıracaktır.»

Alan, «Onun daha akıllı olmasını isterdim doğrusu,» dedi. «Yine de ne demek istediğimi anlayacaktır. Sen Kuzey İskoçya'da yaşayanları bilmiyorsun, David. Bizler haberleşmek için türlü işaretlerden yararlanırsınız. Bu yaptığımı 'Alevi Haç' denilir. Bu klanların biraraya toplanması için gönderilen bir işarettir. Bunu onun penceresine bırakacağım. Arkadaşım bu ara klanların toplanıp ayaklanması için bir neden olmadığını biliyor. Klanların toplanması istenmiyor, diye düşünecektir. Ama bir şey var... Ondan sonra da benim düğmemi farkedecektir. Stewart soyundan Duncan'ın düğmelerini burada herkes tanır. Demek Duncan'ın oğlu o dağda gizleniyor, diyecektir. Ve bana ihtiyacı var. Gidip onu görmeliyim. İşte bu kadar.»

İyice şaşırmıştım. «Böyle olduğunu kabul edelim. Ama arkadaşın gizlendiğimiz yeri nasıl anlayacak? Burada pek çok ormanlık dağ var.»

Alan, «Şimdi doğru söz ettin!» dedi. «Ama John Breck huş dalıyla çam dalını görecek. Kendi kendine, Alan hem huş hem çam ağaçları bulunan bir yerde saklanıyor, diyecek. Bu yörede hem huş, hem çam bulunan bir tek yer vardır. İşte o zaman da burasını hatırlayacak. Ve gelip bizi burada bulacak. Eğer bunu yapamazsa kendisini şeytan alsın, David. Çünkü bu haberi anlayamayacak bir Kuzey İskoçyalı hiç bir işe yaramaz.»

Bu sözleri ilgimi çekmişti. Dayanamayarak alay ettim. «Olağanüstü bir buluş! Ama iki satır yazı yazıp durumu haber verseydin daha iyi olmaz mıydı?»

Alan bana bakarak bir kahkaha attı. «Çok akıllısınız doğrusu, Shaw soyundan Sayın David Balfour. Ona kısa bir mektup yazmak benim için

de daha kolay olurdu. Ne çare ki, John Breck'in onu okumasına imkân yok, okuma yazma öğrenmesi için iki, üç yıl okula gitmesi gerekir. Bu kadar uzun süre burada beklersek belki canımız sıkılır diye düşündüm.»

Bu söze verilecek bir karşılık bulamadım.

O gece Alan, Alevli Haçı götürerek arkadaşı John Breck'in pence-resine bıraktı. Kaygıyla dönmesini bekledim. Geri geldiğinde biraz düşünceliydi. «Ne oldu?» diye sordum.

«Köye sessizce girdim, ama köpekler kokumu alarak havlamaya başladılar, evlerde lambalar yandı. İnsanların kapıları açıp dışarıya çıktıklarını duydum. Bir kapıda da kırmızı ceketli birini gördüğümü söyle-meliyim. Hiç hoşuma gitmedi tabii. Onun için yarın mağaranın önünde kalacağız ve çok dikkat edeceğiz. Askerler buraya gelmemeliler. John Breck'i bekleyeceğiz. Arkadaşım gelirse ona işaret verip buraya çağırırız.»

Ertesi gün beklemeye başladık. Tam öğle üzeri bir adamın dağın ağaçlık olmayan tarafından çıktığını gördük.

Alan onu farkederek etmez belirli bir ısıklık çaldı. Adam hemen bizden tarafa döndü. Alan her ısıklık çalışında adam biraz daha yaklaşıyordu. Sonunda ısığın yönüne göre yürüyerek gizlendiğimiz yeri buldu.

Üstübaşı toz toprak içinde, kırk yaşlarında, sakallı biriydi. Kelt dilinde konuşmaya başladı. Alan'ın bu konularda çok dikkatli olduğunu bili-yordum.

«Dostum, lütfen İngilizce konuş. Arkadaşım bu dili bilmiyor.»

Adamın İngilizcesi bozuktuk. Onun için derdini güçlüklerle anlatabildi. Sert bir görünüşü vardı, ama bana biraz geri zekâlıymış gibi geldi. Ya da İngilizceyi doğru dürüst konuşamadığı için böyle sandım.

Alan, «Bir haber götürmeni istiyorum,» dedi. «James'e bir haber vereceksin. Sana söyleyeceklerimi ona tekrarla.»

«Hayır, böyle ağızdan haber götüremem. Yarı yolda ne diyeceğimi unuturum. Olmaz!»

Alan'ın bu sözlere kızacağını sandım. Çünkü bu dağbaşında ne

kalemimiz, ne mürekkebiz, ne de kâğıdımız vardı. Ama o sandığımdan çok daha zeki idi. Biraz etrafı arayarak bir kumrunun tüyünü buldu. Barutla suyu karıştırarak mürekkebe benzer bir şey yaptı. Sonra cebinden bir belge çıkardı. Bu onun Fransız Ordusunda subay olduğunu belirten belgeydi. Alan bir kenarını yırttı. Teleği de tıpkı bildiğimiz tüy kalem gibi kullanarak sulu baruta batırıp yazmaya başladı.

Sevgili akrabam,

Lütfen parayı bu mektubu getiren kimseye ver. O yerimizi biliyor. Böylece para elimize geçecektir.

Seni seven kuzenin, A.S.

«Bunu al James Stewart'a götür.»

John Breck buna itiraz etmedi. Kâğıdı katlayarak cebine soktu. Olan bildiğince çabuk gidip döneceğini söyleyerek hemen kalktı ve bayır aşığı koşmaya başladı.

Adamdan üç gün ses seda çıkmadı. Üçüncü gün güneş batmak üzereyken ormandan bir ısıklık yankılandı. Alan da karşılık verdi. Biraz sonra John Breck'i gördüm. Sağına soluna bakınarak bizi arıyordu.

Alan heyecanla onu karşılayarak, «Ne var?» diye sordu.

Adam bu defa doğrudan doğruya İngilizce konuştu. Yine duraklayarak konuşuyordu ama dediklerini anladık. «Her yer kırmızı ceketlilerle dolu. Bu arada akrabasının durumu da iyi değil.»

«James ne yapıyor?»

John Breck, «James Stewart hapiste,» diye karşılık verdi. «Sen kaçtıktan kısa süre sonra kırmızı ceketliler gelmişler. Etrafı arayınca silahları bulmuşlar. James Stewart'ı ve bazı adamlarını hapse atmışlar. Kızıl Tilki'nin ölümüyle onun ilgisi olduğunu da iddia etmişler. Ama sonunda iş senin üstüne kalmış.»

Alan bu habere üzülür gibi oldu. James'i sevdiğini biliyordum. Zaten klandakiler birbirlerine çok düşkünlüler. Kendi kendine konuşur gibi mırıldandı. «Neyse onu cinayete karıştıramamışlar. Bir süre sonra

onu bırakacaklardır herhalde. Bunun için de fazla para gerekecektir. Bu parayı nereden bulacağız?»

Bizim haberci devam etti. «Artık herkes Kızıl Tilki'yi senin vurduğuna inanıyor! Seni yakalayana yüz altın verileceği ilan edildi.»

«Hepsi bu kadar mı?»

Adam, «Hayır,» der gibi başını salladı. Sonra iç cebinden katlanmış bir kağıt çıkardı. «Bayan Stewart sana mektup gönderdi.»

Arkadaşım mektubu açıp okuduktan sonra bana uzattı.

Sevgili Alan,

James'in hapse girmesi bizleri çok sarstı. Biliyorsun klanın işlerine o bakıyordu. Onun sadık adamlarından bazılarını da yakaladılar. Kendine iyi bak. Kırmızı ceketlilerin eline geçmemelisin. Böyle bir şey felaket olur. Sana bulabildiğim bütün parayı yolluyorum. Bunu komşulardan borç aldığı mı söylemeliyim. Daha fazla para yollamak isterdim ama mümkün olmadı. Bununla yetinebileceğini umarım. Bu arada senin yüzünden yanındaki küçük arkadaşının hayatı da tehlikede. Onun için çok daha dikkatli davranmalısın. Yakalanman için dağıtılan ilanlardan birini de yolluyorum. Tanrıya emanet olun.

Janet Stewart

Merakla ilana baktım. Bu kâğıtta Alan'ın tarifi vardı. Dikkatle yazılanları okudum. Alan'dan ufak tefek, otuz beş yaşlarında bir adam diye söz ediliyordu. Çiçekbozuğu olduğu da belirtilmişti ama böyle bir şey yoktu aslında. Hem o çok daha gençti. Ayrıca kılığı da uzun uzun anlatılmıştı. «Siyah dar pantolon, kırmızı yelek, gümüş düğmeli, mavi Fransız ceketi ve dantelleri iyice eskimiş beyaz bir gömlek,» sözcükleri dikkatimi çekti.

Alan kılığının böyle hatırlanıp yazılmasından memnun kalmıştı. Ama «dantelleri eskimiş» sözüne gelince gömleğine adeta dehşetle bak-

tı. Üzüldüğü belliydi. Bu adam hayatının tehlikede olduğunu düşünmüyor, sadece gömleğinin dantelini dert ediyordu.

Dayanamayarak, «Alan,» dedim. «Kılığını değiştirmelisin. Bu ilanda tipini pek tarif edememişler. Sadece kılığın çok belirgin. Üstünü değiştirirsen sorun kalmaz.»

Alan, homurdandı. «Buna imkân yok! Fransa'ya başka bir kılıkta dönemem. Bunu asla yapamam!»

O sırada John Breck konuştu. «Askerler yanınızda biri olduğunu duymuşlar. Yani bu gencin hayatı tehlikede. James Stewart'ı çekemeyen biri onu da kırmızı ceketlilere tarif etmiş. Ama galiba bir hata yapmış. Çünkü gencin kılığı böyle değil.»

Alan kaşlarını çattı. «Demek onu kılık değiştirmeden önce gören biri konuşmuş.»

Bu durum hiç hoşuma gitmemişti. Alan cinayet yüzünden aranıyor ve her an öldürebilirlerdi. Yanında olduğum için ben de suçortağı sayılıyordum. Beni gören kişi eski kılığımı tarif etmişti. Yani şimdi sırtımdakilerden kimsenin haberi yoktu. Alan'dan ayrılacak olursam, diye düşündüm. Kimse bana dikkat etmez. Böylece tehlikeden uzaklaşmış olurum. Beni bir yerde tutuklasalar bile bir şey yapamazlar. Adımı söyler ve gideceğim yeri belirtirim. Köyde Bay Campbell de benim dürüst bir insan olduğuma tanıklık eder. Ama askerlerin aradığı birinin yanında yakalanmam asılmama neden olabilir. Ya da hapislerde çürüyebilirim.

Gittikçe karamsarlığa kapılıyordum. O sırada habercinin elini cebine atarak para çıkardığını gördüm. Alan'ın avucuna dört altın saydı, sonra bozuk paraları verdi. Janet Stewart beş altın bulabilmişti. Bunu görünce daha da endişelendim.

Kendi kendime, Alan, bu kadarcık parayla Fransa'ya nasıl geçecek, dedim. Beş altın ona yetmeyecektir. Bu yüzden daha güç durumlarla karşılaşacağız. Ama benim yanımda iki altın var. Dikkatli davranırsam bu para beni Queen's Ferry'e götürebilir. Orada avukat Rankeil-or'u bulabilirim belki. Böylece her şey yoluna girer.

Oysa arkadaşım benim gibi kuşkulu değildi. Bana yardım ettiğine,

beni koruduğuna inanıyordu. Onu bırakıp gitmekle kalbini kıracağımı biliyordum. Kararsızlık içindeydim. Kendimi kurtarmam gerektiğine inanıyordum. Ancak beni dost sayan bir insanı nasıl bırakabilirdim? Sonunda ondan ayrılmamaya ve olacaklara boyun eğmeye karar verdim.

Alan paraları cebinden çıkarıp küçük bir keseye doldurarak, «Bu para az,» diye mırıldandı. «Ama gereken şeyleri yapabileceğim.»

John Breck ona baktı. «İstediğin başka bir şey yoksa ben gideyim artık.»

Alan, «Düğmemi ver,» dedi. «Onu da aldıktan sonra bu gençle yola koyulacağız.»

Sert bakışlı adam beline asmış olduğu geyik derisinden yapılmış çantasını karıştırdı. Sonra başını kaldırıp Alan'a bakarak içini çekti. «Düğme... Düğme kaybolmuş galiba.» Alan'ın düğmesini kaybettiğini söylemeye çalışıyordu.

Buna önem vermedim. Ama Alan birden olanca sesiyle bağırdı. «Ne! Düğmemi mi kaybettin? Bana babamdan kalan düğmeyi kaybettin ha! Sana fikrimi açık açık söylemeliyim, John Breck. Doğduğundan beri bu kadar büyük bir hata yapmamışsındır. Düğmemi nasıl kaybedersin?»

Alan ellerini dizlerine dayamış, adama bakarak gülümsüyordu. Ama bu gülüş hiç de hoş değildi. Onun öfkelenişini ve adama bir şeyler yapacağını hissettim.

Belki John Breck dürüsttü. Düğmeyi kaybettiğini sanmıştı ya da Alan'a atalarından kalan bu düğmeyi saklamak istemişti. Ama Alan'ın öyle baktığını görünce korktu. Telaşla yine çantasını karıştırmaya başladı. Sonunda gümüş düğmeyi bularak Alan'a geri verdi.

«Bunu geri vermekle iyi ettin,» dedi Alan. «Sonuçta Maccoll'ların onuru sözkonusuydu. Artık gidebilirsin. Bize yardım ettiğin için teşekkür ederim.»

Adam hızla uzaklaşınca bana döndü Alan. «İşte düğmeni geri veriyorum. Kısa bir süre için ondan ayrılmaya razı oldun. Bunun için sana teşekkür ederim. Çünkü bu düğme sana olan dostluğumun kanıtıdır.

Şimdiye kadar düğmemi kimseye vermedim. Sen bana hep iyi davran-
dın. Benim için hayatını tehlikeye attın. İyi bir insan olduğunu biliyorum
ve sana her zaman yardım edeceğim.»

Bu sözlerden sonra ondan ayrılmaya imkân kalmadığını daha iyi
anladım. Bana dostluğunu veren birini bırakamazdım.

Kısa süre sonra biz de her şeyimizi toplayarak oradan ayrıldık.
Yolumuza devam ettik.

Tehlike

On bir saat durmadan yürüdük. Sabah erken saatte bilmediğim
sıra dağlara geldik. Karşımızda ıssız, kurak topraklar uzanıyordu. Ora-
dan geçmemiz gerekliydi. Alan, «Bu toprakların bir kısmı bataklıktır,»
dedi. Dikkatle bakınca bazı yerlerden yükselen buharı gördüm. Kızgın
güneş bataklığın sularını buharlaştırıyordu.

Bir tepenin yanında oturarak kendimize yulaf lapası pişirdik. Karnı-
mızı doyurduktan sonra ciddi bir konuşma yaptık.

Alan, «David,» diye başladı. «Beni iyi dinle. Geceyi burada geçirip
ondan sonra yola devam edebiliriz. Ya da tehlikeyi göze alarak şimdi
karşıya geçmeyi deneyebiliriz. Ne dersin?»

İçimi çektim. «Doğrusunu istersen iyice yoruldum. Ama gerekiyorsa yine de yürüyebilirim.»

Alan, «Sen durumu bilmiyorsun,» diye atıldı. «Appin'e dönmek
bizim için ölüm demektir. Güneyde Campbell'lerin toprakları uzanıyor.
Oraya yaklaşmamamız gerek. Kuzeye gitmemizin de bir yararı yok.
Çünkü gitmek sadece yolu uzatmak demektir. Sen Queen's Ferry'e git-
mek istiyordun. Ben de Fransa'ya geçeceğim. Onun için en iyisi doğu-
ya gitmemiz.»

Neşeli gözükmeye çalıştım. «Pekâlâ, doğruya gidelim.» Aslında
düşünecek halde değildim. Bir an önce Queen's Ferry'e varmak ve
Alan'dan ayrılmak istiyordum.

Alan, «O halde doğuyu seçtik,» diye karşılık verdi. «Ama oralar düzlüktür. Yani saklanabileceğimiz yer bulmamız güç olacaktır. İş kadere kalacak. Kırmızı ceketliler bir tepeye çıkacak olurlarsa bizi rahatça görebilirler. Onların çoğunun atlı olduğunu biliyorsun. Peşimizden gelerek bizi çabucak yakalayabilirler. Orası hiç de iyi bir yer değil, David. Bunu sana açıklamam gerek. Gündüzleri geceden daha da tehlikeli olabilir.»

Bu durumdan bezmeye başlamıştım. «Bana bak, Alan. Appin'e gidersek öleceğimizi söylüyorsun. Yanımda fazla para yok. Yiyeceğimiz azaldı. Askerler de peşimizde. Eninde sonunda bizi bulacaklardır. Onun için bir an önce kaçmaya bakalım. Orası tehlikeli olabilir. Ben bayılana kadar yürüyeceğime söz veriyorum.»

Alan bu sözlerimden çok memnun kaldı. «Zaman zaman bana göre bir arkadaş olmadığını düşünüyorum. Çünkü içten pazarlıklısin ve sinsileşiyorsun. Bazen de çok cesur bir insan olduğunu ortaya koyuyorsun. O zaman seninle gururlanıyorum. Seni kardeşim kadar sevdiğimi de söylemeliyim, David.»

Bu arada sis dağıldı ve etrafımızı iyice gördük. Bir taraf bataklık, öbür taraf da çorak topraktı. Kalkıp doğuya doğru yol almaya başladık. Dört yanımızda dağlar vardı. Bunlardan birine çıkacak kimse bizi hemen görebilirdi. Onun için de yandaki fundaların arasına girmemiz gerekti. Çoğu zaman yüzükoyun sürünerek ilerliyorduk. Hava açıldı ve güneş de çok yakıcıydı. Konyak şişesine doldurmuş olduğumuz su bir süre sonra bitti. Sürünerek ilerlemediğimiz zamanlar ikibüklüm yürüyorduk. Bunun da vücudu ne kadar yorduğunu bilemezsiniz.

Böyle yol ala, dinlene epey gittik ve öğle üzeri sık fundaların arasına uzandık. Ben uyumaya hazırlandım. İlk nöbeti Alan alacaktı. Ama daha gözlerimi kapar kapamaz Alan'ın beni sarstığını duydum. Meğer bana öyle gelmiş. Aslında bir hayli uyumuştum ama yorgunluktan bitkin haldeydim. Alan bıraksa daha da uyuyacaktım. Saatimiz yoktu. Alan yere bir dal soktu. Gölgesine göre geçen zamanı hesaplayacaktım. Gölge doğuya düştüğü zaman onu kaldırmamı söyledi.

Gelgelelim dediğim gibi çok bitkindim. O daha bakarken gözlerim

kapandı. Kendimi zorlayarak gözlerimi açtım. Ancak kısa süre sonra yine dalmışım. Böyle uyuyor, bir süre sonra da sıçrayarak uyanıyordum.

Son uyanışımda bana epey zaman geçmiş gibi geldi. Güneş oldukça alçalmıştı. Alan'ın yere diktiği dala bakınca utancımдан ağlayacak gibi oldum. Nöbet tutamamış ve zamanı geçirmiştim. Üzüntüyle başımı çevirdim ve donup kaldım. Güneydoğudan yaklaşmakta olan atlıları görmüştüm. Uyuyakaldığım için onları farketmemiştim. Kızıl ceketli atlılar bir yelpaze gibi açılmış yaklaşıyorlardı. Bizi yakalayacaklardı.

Alanı uyandırdım hemen. Önce askerlere, sonra yere diktiği dala baktı ve kaşlarını çattı. Bakışları üzüntü ve öfke doluydu. Ama bana bir şey söylemedi.

Telaşla, «Şimdi ne yapacağız?» diye sordum.

Alan hâlâ askerlere bakıyordu. «Tavşanlar gibi davranacağız. Şu dağı görüyor musun?» Eliyle kuzeydoğuyu işaret etti.

«Evet, görüyorum.»

«Tamam. Şimdi o tarafa kaçacağız. Bu dağın adı Ben Alder'dir. Tepeler, çukurlar, mağaralarla dolu işsiz bir dağdır. Sabah olmadan oraya erişebilirsek kurtulduk demektir.»

Şaşıarak, «Ama Alan,» diye atıldım. «O dağa gitmek için askerlerin önüne çıkmamız gerekecek.»

«Evet, öyle olacak. Ama Appin'e doğru gidersek ikimizin de öleceğini bil. Haydi oğlum David. Çabuk ol.»

Alan ellerini yere dayadı. Sonra gerçekten bir tavşanmış gibi koşmaya başladı. Çok hızlı gidiyordu. Bu arada sık fundaların arasından geçiyor ve askerlere gözükmemeye çalışıyordu. Ben de ona uyararak peşisıra koştum. Fundalar ellerimi, yüzümü çiziyordu. Sırtım ve belim şiddetle ağrımaya başladı, ama sesimi çıkarmadan dayandım.

Zaman zaman yüksek ve sık fundalara geliyorduk. O zaman Alan bana işaret ediyordu. Nefes nefese oturup biraz dinleniyorduk. Alan bu arada dalları aralayıp etrafı gözetliyordu. Neyse korkum boşunaymış. Askerlerin bizi gördüklerini sanmıştım. Ama bizi farketmemişler, kendi

yollarına gidiyorlardı. Sayıları da çok fazlaydı doğrusu. Kendi kendime, talihimiz varmış, biraz daha geç uyansaydım onlardan kaçmamız gerekecek veya ellerine düşecektik. Zaman kazanarak yana kaçabildik neyse, dedim.

Bununla birlikte tehlikeyi hâlâ atlatmış değildik. Bir terslik olabilir ve ele geçebilirdik. Fundaların arasından bir kuş havalandığı zaman bile biz hareketsiz kalıp bekliyorduk. Askerler bizim tarafta bir hareket olduğunu sezerlerse gelip çevreyi araştırabilirlerdi.

Vücudumun sızlaması, göğsümü delecek gibi atan kalbim, berelenmiş ellerimin acısı, boğazımın yanması yüzünden az kalsın kaçmaktan vazgeçiyordum. Ama Alan'dan çok korktuğum için son gücümü de harcayarak yola devam ettim.

Alan'ın durumu benden de zordu. Çünkü üstünde yerlere kadar inen kalın bir palto vardı. Yüzü önce kıpkırmızı oldu, sonra ağzının çevresi bembeyaz kesildi. Nefes alırken ısıklık çalar gibi ses çıkarıyordu. Dinlenirken, gördüğü şeyleri kulağıma fısıldamaktaydı. Sesi de iyice kısılmıştı, ama cesaretini hiç kaybetmemişti. Maceranın başındaki gibi neşeli, canlı ve kendinden emindi. Bu adamın dayanıklılığına çok şaşıtığımı söylemeliyim.

Hava kararırken bir boru sesi duyduk. Fundaların arasından bakınca askerlerin toplanmakta olduklarını gördük. Düzlüğün ortasında ateş yakıp kamp kurdular ve mola verdiler. Geceyi orada geçireceklerdi sanırım.

Alan'a dönerek, «N' olur biz de yatıp uyuyalım,» diye yalvardım.

Alan, kaşlarını çatı. «Bu gece uyku yok, oğlum. Çünkü askerler bir süre sonra burayı kuşatacaklar. Uyursak ellerinden kurtulamayız. O zaman buradan sadece kanatları olan kuşlar kaçabilir. Biz tam zamanında harekete geçtik. Kurtulacağımız sırada her şeyi tehlikeye atmak istemezsin değil mi? Hayır, hayır, yolumuza devam edeceğiz. Güneş doğduğu zaman Ben Alder'de güvende olacağız.»

«Alan,» dedim. «Söylediklerini yapmayı isterim, ne var ki bu çok

zor. Cesaretimin olmadığını sanmamalısın. Ama gücüm kalmadı. Biraz halim olsaydı sana uyar, hemen yola devam ederdim. Fakat kıınıldayacak halde değilim.»

«Biraz çabalasan...?»

«Hayır, çok bitkinim.»

Alan, «Pekâlâ öyleyse, seni taşıırım.» diye cevap verdi.

Şaka ettiğini sanarak şaşkınlıkla yüzüne baktım. Gelgelelim bu ufak tefek adam çok ciddi idi. Onun bu kadar kararlı ve iradeli olduğunu görmek beni utandırdı.

İçimi çekerek, «Sen önden git. Peşinden geleceğim,» dedim.

Yüzüme dikkatle baktı. «Aferin David,» der gibiydi. Sonra yine hızla koşmaya başladı.

Hava karardıktan sonra ortalık biraz serinler gibi oldu. Gökyüzünde tek bulut bile yoktu. O sırada çığ yağmaya başladı, bundan çok hoşlandım. Böylece oldukça serinlemiş oldum. Soluk almak için durunca çevreye bakındım. Güzel bir yaz gecesi idi. Dağların gölgeleri seçiliyor, arkamızda kalan askerlerin yaktığı ateş düzlükte parlak bir nokta gibi gözüküyordu. Evet, burası geceleri pek güzeldi ama ben canımdan bezmiştim. O anda büyük bir öfkeye kapıldım. Acı çekerek, sürüklenerek o dağa gitmem gerekiyordu.

Kendimi düşünemiyordum artık. David Balfour denilen gencin geçmiş i ya da geleceğı beni ilgilendirmiyordu. Önemli olan attığım adımlardı. Ayağımı her oynatışta umutsuzlukla bunun son adımım olduğunu düşünüyordum. Buna neden olan Alan'dan da nefret ediyordum. Eski bir asker olduğu için emir vermesini biliyordu. Ben de yola çıktığımızdan beri sadece verilen emirleri yerine getirmiştım. O disipline düşkün bir insandı ve gerektiğı zaman ölmesini bilirdi. Bu gidişle ben de ölecek-tim galiba.

Aradan sanki yıllar geçti ve sonunda güneş doğdu. Bu arada biz tehlikeyi geride bırakmış ve hayvanlar gibi yerde sürüneceğimize kalkıp yürümeye başlamıştık. Ama her adım canımı yakıyordu. İkimiz de bitkin

düştüğümüz için sendeleyerek gidiyorduk. Bizi uzaktan görseler çok yaşlı olduğumuzu sanırlardı. Dudaklarımız gerilmiş, gözlerimiz kısılmıştı. Bütün düşündüğümüz, adım atmak, yürümekti. Güneşin ilk ışınları doğayı pembemsi bir renge boyuyordu.

Alan da benim kadar yorgundu tabii. Ona bakmadım çünkü ayaklarımın üstünde durmaya çalışıyordum. Çevreye göz atarsam yere yıkılacağımlı biliyordum. Alan'ında yorgunluktan aptallaştığını kısa süre sonra anladım, yoksa kör gibi o tuzağa düşmezdi.

Alan iki üç adım öndeydi ve ben de güçlükle onu izliyordum. Birden fundaların hışırdadığını duydum. Üstü başı yırtık pırtık üç veya dört adam birden ortaya çıkarak bize saldırdılar. Sonra bizi sırtüstü yatırıp, gırtlaklarımıza birer hançer dayadılar. Buna aldırış ettiğimi de pek sanmıyorum. Vücudumun her yanı sızladığı için adamların sert tutumlarını pek farketmedim. Sadece artık yürümediğim için memnundum.

Yattığım yerden gırtlığıma hançeri dayayan adama baktım. Yüzü güneşten iyice esmerleşmişti ve gözleri de açık renkti. Ama ondan korkmuyordum. Sonra Alan'la başka birinin fısıldaşarak Kelt dilinde konuştuklarını duydum. Ne dediklerini anlayamadım. Sonra boğazlarımızdaki hançerleri çektiler. Silahlarımızı alıp fundaların arasında oturmamıza izin verdiler.

Alan, «Onlar Cluny'nin adamları, talihimiz varmış. Çok iyi yere düştük,» diye anlattı.

Zorlukla dudaklarımı oynattım. «Ya! Öyle mi?»

«Evet. Burada beklememiz gerekecek. Bizi yakalayanlar Cluny'nin gözcüleriydi. Başkanlarına benim geldiğimi haber verecekler. O zamana kadar burada oturacağız.»

Birden Vourich Klanının Başkanı Cluny'i hatırladım. Bu adam altı yıl kadar önce büyük bir ayaklanmaya yol açmış, başına para konmuştu. Adamlarıyla birlikte Fransa'ya kaçtığı söylenmişti.

Şaşkınlıktan biraz kurtulunca, «Sen Vourich Klanının Başkanı Cluny'i mi söylüyorsun?»

«Evet.»

«Cluny hâlâ burada mı?»

Alan, «Evet burada,» diye karşılık verdi. «Hâlâ kendi topraklarında yaşıyor.»

«Ama nasıl olur?»

«Klanı onu koruyor. Kral George'un bu konuda yapabileceği bir şey yok, burada olduğunu bilmiyorlar tabii.»

İyice meraklandığım için başka sorular da soracaktım. Ne varki Alan bana engel oldu. «Yorgunum, David, uyumak istiyorum.» Başka bir şey söylemeden, yan dönüp derin bir uykuya daldı.

Ben de çok yorgundum, ama uyuyamıyordum. Sırtüstü yatarak gözlerimi kapattım ve öyle dinlenmeye çalıştım. Sonunda haberci geri geldi. Cluny'nin bizi görmekten memnun olacağını söyledi. Bunun için ayağa kalkmamız ve yürümemiz gerekiyordu.

Alan uyuduğu ve dinlendiği için neşeliydi. Aç olduğundan söz ediyor, lezzetli yemekleri sayıyordu. Oysa benim midem bulanıyor, yemek yemeyi istemiyordum. Daha önce kendimi kurşun gibi ağır hissederken, şimdi tüy gibi hafiflemiştim. Sanki yürümüyor havada uçuyordum. Hafif bir rüzgâra kapılıp gidebilirdim. Bu arada korkunç bir umutsuzluğa da kapılmışım. Neredeyse hüngür hüngür ağlayacaktım.

Bir ara Alan'ın kaşlarını çatarak bana baktığını gördüm ve kızmış olduğunu düşündüm. Bir çocuk gibi korkuya kapıldım. Ama sonra gülümsediğimi farkettim. Böyle bir zamanda gülümsemenin anlamsızlığını biliyor ama bir şey yapamıyordum. Neyse ki Alan iyi bir dosttu. Sonra iki adam beni kollarımdan yakalayarak havaya kaldırdılar. Arkadaşım onlardan yardım istemişti. Uçar gibi ilerledik. Aslında ağır gidiyorduk ama bana böyle geliyordu işte.

Cluny'nin Kafesi

Ağaçlarla kaplı çok dik bir yamaca geldik. Rehberlerimizden biri, «İşte burada!» diyerek önden yürüdü.

Ağaçların gövdeleri bu yara adeta yaslanmıştı ve biz bunlara basa basa yukarıya çıktık.

Tam tepeye gelince ağaçların arasında garip bir ev gördüm. Çevredekiler buraya 'Cluny'nin Kafesi' adını vermişlerdi. Ağaçların dalları ve gövdeleri düzeltilmiş, aralarına kazıklar çakılmış ve üstleri yosun kaplanmıştı. Yerdeki topraklar da düzeltilmişti. Evin tam ortasındaki bir ağaç damı tutan sütun görevi yapıyordu. Duvarlar söğüt çubuklarıyla kaplanmıştı. Ev yumurta biçimindeydi ve tepede bir arı kovanı gibi duruyordu.

İçerisi beş, altı kişinin rahat rahat yaşayabileceği kadar genişti. Kayanın içini oyarak bir ocak yapmışlardı. Ateş yandığı zaman yükselen dumanlar kayanın renginde olduğu için aşağıdan bakanların bunu farketmelerine imkân yoktu.

Buranın Cluny'nin saklandığı yerlerden sadece biri olduğunu öğrendim. Bu bölgede onun gizlendiği pek çok mağara vardı. Gözcülerinin verdiği haberlere göre askerlerden kaçıp bir barınaktan diğerine gidiyordu. Klanı onu çok sevmekte ve korumaktaydı. Diğerleri kaçmışlar ya da yakalanmışlardı ama Cluny hâlâ kendi bölgesinde yaşıyordu ve altı yıldır buradaydı.

Onun beş yıl kadar bu bölgede kaldığını; yıllar sonra başkanından emir alarak Fransa'ya geçtiğini, kısa süre sonra da Fransa'da öldüğünü duydum.

Biz kapiya geldiğimiz sırada o kayadan oyulmuş ocağın yanında oturmuş, bir adamın pişirdiği yemeğe bakıyordu. Sade giyinmişti. Başına örgüden gecelik takkesi geçirmiş, piposunu içiyordu. Ama bir kral kadar gururlu olduğunu söylemeliyim. Ayağa kalkıp bizi karşılaması da görülecek şeydi doğrusu.

Cluny, «Bay Stewart, hoş geldiniz efendim! Gelin ve arkadaşınızı da getirin. Ama onun adını bilmiyorum.» dedi.

Alan da onu selamladı. «Ya siz nasılsınız, Cluny? İyi olduğunuzu umarım, efendim. Size arkadaşım Bay David Balfour'ı: tanıtmakla şeref duyarım. Kendisi Shaw topraklarının sahibidir.»

Alan yalnız kaldığımız zamanlar soyluluğumla alay ediyor ama yabancıların yanındayken bana önem veriyordu.

Cluny, «İkiniz de içeriye buyrun, beyler,» diye gülümsedi. «Burası garip bir yerdir, ama burada kral soyundan birini bile ağırladım. Kimden söz ettiğimi anlamışsınızdır herhalde Bay Stewart.»

Alan başını salladı. «Evet.»

«Neyse şu beceriksiz uşağım tabakları masaya dizdikten sonra oturup yemek yeriz. Bu arada benimle bir kadeh içersiniz değil mi? Yorgunluğunuzu alır.»

Cluny gidip bir şişe alarak kadehlere konyak koydu. «Hayatımın biraz sıkıcı geçtiğini söylemeliyim. Pek insan göremiyorum, dostlarım da yok. Kendi başıma oturup düşünüyorum.»

Ben bezgin bezgin adamı dinliyordum. Gelgelelim Alan pek canlıydı. «Anlıyorum, efendim.»

Cluny, devam etti. «Uzun bir günden sonra başka bir uzun günün geleceğini düşünerek büyük bir sıkıntı duyuyorum. Şimdi kurtulmanızın şerefine içeceğim!»

Uşak bize de birer kadeh verdi. Çok yorgun olmama ve ayakta salınmama rağmen o konyağı içtim. İlkinde olduğu gibi birden içim yandı ve kan beynime çıktı. Bu arada korkularımın yatıştığını hissettim. Hâlâ yorgun ve şaşkındım ama konuşulanları daha kolaylıkla izleyebiliyordum.

Tuhaf bir yere gelmiştik doğrusu. Ev sahibimiz de garip bir insandı. Cluny yıllarca böyle saklandığı ve insanlardan uzak kaldığı için içine kapanmıştı. Hem bazı alışkanlıklar edinmişti. Evdeki özel köşesine kimsenin oturmasını istemiyordu. Evini bildiği gibi düzenlemiş ve eşyaları

yerleştirmişti. Bunların yerlerinden kımıldamaması gerekiyordu. En önem verdiği konulardan biri de yemekti. Bizimle konuşurken bir yandan da yemeği pişiren adama bakıyordu.

Cluny, Alan'la konuşmasını sürdürdü. «Bazı geceler eşim ya da bazı yakın arkadaşlarım beni görmeye geliyorlar. Bazen ben onlara gidiyorum. Ama çoğunlukla yalnızım. Yanımda bulunan adamların aracılığıyla istediğim kimselere haber yolluyorum.»

Adamın derli toplu olması dikkatimi çekmişti. Kafamdan geöenleri anlamış gibi, «Yanımdakilerden biri berberdir,» dedi. «Sabah olur olmaz gelir ve beni traş eder, bana ülkede olanları haber verir. Çok dolaştığı için de epey şey duyar. Dışarıdan haber alabilmek beni ne kadar memnun ediyor bilseniz.»

Sonradan Cluny'nin berberini durmadan sorguya çektiğini öğrendim. Adam yalnız kaldıktan sonra da berberin söylediklerini tekrarlayarak oyalanıyordu.

Soru sormasının da nedeni vardı tabii, o yasadışı sayılıyordu. Yine de klanını iyi idare etmesini biliyor, öğrendiği şeyler karar vermesini kolaylaştırıyordu. Onun topraklarında yaşayanların ülkenin yasalarına önem verdikleri yoktu. anlaşmazlık olunca adamları onu görmek için kafese geliyor, Cluny'nin bir sözü dışmanlıkların sona ermesine yeterli oluyordu. Haksız bulunan taraf uygun görölen parayı ödüyor ve sorun öözömleniyordu.

Klandakiler ona büyük saygı gösteriyorlardı. Bu topraklarda yaşayanların çoğu yoksuldu. Cluny'i ihbar etmekle ellerine büyük para geçebilirdi. Oysa en yoksulları bile böyle bir şeyi düşünmüyorlardı. O korkulan, sert ama adil bir babadan farksızdı onlar için.

Cluny o gün bize geyik eti ikram ederken, «Prende de o gün aynı şeyi ikram etmiştim,» diye anlattı. «Mutfağımda yiyecek sıkıntısı çekilmez. Her istediğim bulunur.»

Geyik eti belki de çok lezzetliydi. Ne yazık ki tabaktaki ete bakarken midem bulandı, birkaç lokmayı güçlükle yuttum. Cluny'se hâlâ ağır-

ladığı Prens Charlie'yi anlatıyordu. Doğrusunu isterseniz bir prensin yasadışı birinin evine gelmesinin aptallık olduğunu düşündüm. Prens iyi eğitilmiş, çok nazik bir insandı ama pek de akıllı değildi.

Yemek bittiğinde bir köşeye çekilip dinlenmeyi istiyordum. Oysa Cluny hemen bir deste iskambil çıkararak «Haydi, biraz da oyun oynayalım artık.» dedi.

O zaman durakladım. Babam bana hiçbir zaman kumar oynama-mam konusunda öğüt vermişti. O anda yorgun olduğumu söyleyerek özür dileyebilir ve masadan uzaklaşabilirdim. Ama açık sözlülükle, «Baş-kalarının işlerine karışmamam,» diye atıldım. O anda yüzümün kıpkırmızı olduğunun farkındaydım. Yine de sakın sakın, «Kumardan nefret ede-rim. Elimi de oyun kâğıtlarına sürmem.» dedim.

Cluny neşeli neşeli kağıtları karıştırırken birden durdu. «Bu ne demek oluyor? Bunlar ne biçim sözler? Cluny Macpherson'un evinde böyle konuşmaya nasıl cesaret ediyorsunuz?»

Ben ne diyeceğimi şaşırmıştım ki Alan araya girdi. «Bay Balfour için hayatımı verebilirim. O dürüst ve cesur bir beyefendidir. Bu sözleri-me dikkat etmelisiniz. Karşınızda konuşan kişi bir kralın adını taşımakta-dır. Benim 'Dost' dediğim insanlar her zaman seçkin centilmenlerdir. Ama bu genç oldukça yorgun. Uyuması ve dinlenmesi gerek. İskambil-leri düşünecek durumda olmaması sizinle bana engel olamaz. İstedіği-niz oyunu oynayabiliriz.»

Cluny, «Efendim,» diye cevap verdi. «Bu yoksul evimde her beye-fendi istediğini yapabilir. Arkadaşınız isterse tepeüstü de durabilir. Buna da ses çıkarmam. Ancak siz veya diğer centilmen durumdan şikâ-yetciyse o zaman dışarıya çıkıp kozlarımızı paylaşmaya hazırım. Guru-rum bunu gerektirmektedir.»

Benim yüzümden iki dostun birbiriyle dövüşmesini istemiyordum tabii. Hemen, «Afedersiniz efendim. Alan'ın söylediği gibi yorgunum. Hem babama da kumar oynamayacağıma dair söz verdim. Oğullarınız varsa onların size verdikleri sözleri tutmalarını istersiniz, değil mi?»

Cluny, «Daha fazla konuşmanıza gerek yok,» diye söylendi. Eliyle kafesin köşesinde fundalardan yapılmış bir yatağı işaret ederken, durumdan hiç de memnun olmadığı belliydi. Bana kötü kötü bakıyordu. Onlar gibi Jakobit ve Kuzey İskoçyalılar için söylediğim sözler de hoş değildi sanırım.

Ayakta duramayacak hale gelmiştim. Gösterilen yere uzanır uzanmaz kendimden geçtim sanırım. Bu baygınlık gibi durumdan kafeste kaldığımız günler boyunca da pek kurtulamadım. Bazen uyanıyor ve konuşulanları duyuyordum. Bazen sadece kulaklarıma bazı sesler geliyor, şiddetli horultuları işitiyordum. Zaman zaman konuştuğumu ya da bağırdığımı da biliyorum. Çünkü her defasında bana cevap veriliyordu. Ne var ki kâbus da görmüyordum. Sadece korkunç bir karanlığa dalmıştım. Olduğum yer, yattığım yatak, o sesler, ocaktaki ateş ve ben bu karanlıklardan kurtulamıyordum.

Cluny'nin berber olan adamı aynı zamanda doktorluk da yapıyordu. Bana bakması ve ilaç vermesi için onu çağırdılar. Gelgelelim sadece Kelt dilini bildiği için de sözlerini hiç anlamadım. Bu sözleri çevirmelerini istemeyecek kadar hastaydım. Yalnızca hasta olduğumu biliyordum ve beni ilgilendiren tek şey buydu.

Günlerce yattım. Bu arada Alan'ın Cluny'le kumar oynadığını da biliyorum. Başlangıçta Alan kazanıyordu. Çünkü bir kez doğrulup onlara baktığımda masada yığınla pırlıl pırlıl altın vardı. Ortadaki paranın en az yüz altın olduğunu anladım. Ağaçların arasına yapılmış bu garip kulübede bu kadar para bulunmasına da şaşarken, Alan'ın durumunun iyi olmayacağını da düşündüm. Cluny'nin zengin olmasına karşılık Alan'ın yeşil kesesinde topu topu beş altın vardı.

Alan'ın talihi ikinci gün döndü sanırım. Öğle üzeri beni uyandırıp yemek yememi söylediler ama tekrar reddettim. Berberin uygun bulduğu acı bir ilacı bana içirdiler. Kafesin açık kapısından içeriye dolan güneş ışınları gözlerimi rahatsız ediyordu.

Sonra Cluny'nin masanın başında olduğunu da farkettim. Nedense

tek başına kalmış kâğıtları karıştırıyordu. Alan da yanımda çömelmiş yüzüme bakıyordu. Gözleri iri iri, ateşi varmış gibi parlıyordu.

Alan hafif sesle, «Paranı bana ödünç ver,» dedi.

«Neden?»

Alan, «Sadece bir borç işte,» diye mırıldandı.

«İyi de neden? Bunu anlayamadım.»

Alan, «Aman, David,» diye söyledi. «Benden bu kadar parayı esirgemezsın değil mi?»

O anda, aklım başımda olsa benden metelik alamazdın, diye düşündüm. Onu başımdan savmak için de bütün paramı verdim.

Üçüncü sabah erkenden uyandım. Kafese geleli kırk sekiz saat olmuştu. Çok yorgun ve bitkindim ama ateşim düşmüş, kendime gelmiştim. Karnım da çok açtı. Çabalayarak yataktan kalkmayı başardım. Kahvaltımı ettikten sonra kafesin kapısından çıkarak dışardaki tahtanın üstüne oturdum. Hava serin, gökyüzü gri bulutlarla örtülüydü. Orada öylece hayallere daldım. Yiyecekler ve haberlerle gelen adamlar sessizliği bozmaktaydı.

Sonunda içeriye girdim. Cluny bir adamını sorguya çekiyor, Alan da onun karşısında oturuyordu. İskambiller masadaydı.

Klanın başkanı beni görünce dönüp Kelt dilinde bir şeyler söyledi.

«Özür dilerim efendim,» dedim. «Kelt dilini bilmem.»

Kumara itiraz ettiğimden beri her sözüm ya da davranışım Cluny'i sinirlendiriyordu. Öfkeyle homurdandı. «İsminizi duyan da sizin Kelt dilini bildiğinizi sanır. Bu iyi bir Kelt adı. Sorun şu: Adamlarım güneyde asker olmadığını haber verdiler. Gidebilecek durumda mısınız? Anlamak istiyordum.»

Masada iskambiller vardı ama hiç altın yoktu. Hem Cluny'nin önünde imzalanmış birçok küçük kâğıt birikmişti. Alan'ın durumunundan hayatından hiç de memnun olmadığı belliydi. Durumu anlayarak üzüntüye kapıldım.

Alan'a bakarak, «Tümüyle iyileşip iyileşmediğimi bilmiyorum ama o azıcık para bizi epey uzun bir yola götürecektir.» dedim.

Alan alt dudağını ısırarak yere baktı. Sonunda, «David,» diye mırıldandı. «Parayı kaybettim. İşte gerçek bu.»

«Benim paramı da mı?»

Alan inler gibi bir ses çıkardı. «Evet, senin paranı da kaybettim. Bunu bana vermemeliydin. İş kart oyunlarına geldi mi ben aklımı tama-
miyle kaybederim.»

Cluny, atıldı, «Saçmalamayın! Biz sadece eğlendik. Paranızın hepsi-
ni geri alacaksınız. Hatta gerekirse daha fazlasını vereceğim. Sizin gibi
bir beyin durumunu zorlaştırmak ve parasını almak doğru olmaz.» Elini
cebine atarak avuçla altın çıkardı. Yüzü kıpkırmızı kesilmişti.

Alan sesini çıkarmadı. Gözlerini yere dikmiş oturuyordu.

Ev sahibine döndüm. «Lütfen benimle bir dakika dışarıya gelir misi-
niz, efendim?»

Başını salladı. «Memnunlukla gelirim.» Peşimsıra yürüdü ama pek
şaşırdığı ve sinirlendiği belliydi.

Dışarıya çıktık. «Önce, bu büyük cömertliğiniz için size teşekkür
etmeliyim.» dedim.

Cluny, bağırdı. «Saçma, saçma! Hangi cömertlik? Bunun kadar tat-
sız ve üzücü bir iş daha görmedim. Ama ne yapabilirim? Bu arı kovarı
gibi kafese kapanıp oturmamı mı istiyorsunuz? Dostlarım buraya geldik-
lerinde vakit geçirmek için biraz oyun oynuyoruz. Onlar kaybedecek
olurlarsa da o zaman...» Durakladı.

Bu fırsattan yararlandım. «Evet, onlar kaybederlerse paralarını geri
veriyorsunuz. Kazanırlarsa sizin paranızı keselerine atıp gidiyorlar! Çok
cömert olduğunuzu daha önce de söyledim, efendim. Ne yazık ki böy-
le bir durumda kalmak da çok tatsız doğrusu.»

Kısa bir sessizlikten sonra Cluny konuşmak için ağzını açtı ama bir
şey söyleyemedi. Bir süre bekledim. Adamın yüzü daha da kızarmıştı.

«Ben henüz çok gencim, Bay Cluny,» dedim. «Bana sanki oğlunuz-
muşum gibi öğüt vermenizi diliyorum. Arkadaşım sizin epey altınınız
kazandıktan sonra benim paramı da kaybetti. Bunu geri alabileceğimi

mi sanıyorsunuz? Bu doğru olur mu? Böyle yapmam dürüstlüğe yakışır mı? Ne yaparsam yapayım bunun gururlu bir insan için zor olduğunu anlıyorsunuz değil mi?»

Cluny, içini çekti. «Benim durumum da zor, Bay Balfour. Ben evime davet ettiğim kimseleri kumarda soymaya çalışmıyorum. Evimde dostlarıma hakaret etmem. Buna karşılık bana hakaret edilmesine de gelemem!» deyip öfkeyle morardı.

Sesimi daha da yumuşattım. «Görüyorsunuz ya efendim, biraz haklıymışım. Kumar oynamak beyefendilere göre bir şey değil. İnsan bunun zararını görüyor. Neyse...» Adamın yüzüne baktım. «Sizin cevabınızı bekliyorum.»

Cluny ömründe kimseden benim kadar nefret etmedi sanırım. Öfkeyle bana bakarken dudakları gerilmişti. Ama sonra benim çok genç olduğumu düşünüp, dürüst davranması gerektiği kanısına vardı sanırım. Açıkçası bu hepimiz için de çok üzücü ve utandırıcı bir durumdu. Ama Cluny dürüst davranarak kendini bu iştenden sıyrıldı.

«Bay Balfour,» diye mırıldandı. «Siz herkesde kusur bulan birisiniz. Bununla birlikte oldukça cesur olduğunuzu da söylemeliyim. Bir centilmen gibi hareket ediyorsunuz. Haklısınız, oğluma da aynı öğüdü verirdim. Bu parayı alın ve sizinle el sıkışalım.»

Kavga

Alan'la beni karanlık gecede Errocht gölünden geçirerek kıyıya çıkardılar. Biz de güneyde barınabileceğimiz başka bir yere gittik. Burası Rannoch gölünün yakınındaydı ve yolu Cluny'nin adamlarından biri gösterdi. Bu adam bütün eşyamızı ve Alan'ın uzun paltosunu taşıyordu. Beni yere yıkabilecek ağırlıktaki bu yük ona vız geliyordu. Hızlı adımlarla ilerleyen adam ufak tefek ve cılızdı. Bir kavgaya tutuşsak onu

kolaylıkla yenebilirdim. Ama yürümeye gelince adam eşsizdi. Hem çok da dayanıklıydı.

İyileşmeseydim kolay kolay yürüyemezdim sanırım. Yataktan yeni kalktığım için bitkindim ve durumumuz da beni düşündürüyordu. Bu durumdayken İskoçya'nın zorlu yerlerinden geçmek hiç de kolay değildi.

Yine, Alan'dan ayrılmam yerinde olur, diye düşünüyordum. Tek başıma yoluma devam etmeliyim. Ama bunu yapma isteğimle birlikte utancım da artıyordu. Alan beni dost biliyordu. Her zaman bunu söylemişti.

Alan bana dönerek, «Haydi, git. Büyük tehlikedeyim. Benimle gelmen seni de tehlikeye atar,» deseydi ne iyi olacaktı. O zaman rahatlar ve onu bırakırdım.

Ama beni seven bir dostu dönerek, «Sen büyük tehlikesin. Oysa benim durumum öyle değil. Dostluğun bana dert oluyor. Kendi başına kalıp bu zorluklara katlanman daha doğru,» diyebilmek imkânsızdı. Bunu düşünmek bile yüzümün utançtan kızarmasına yol açıyordu.

Bununla birlikte Alan bir çocuk gibi, üstelik çok yaramaz ve kötü niyetli bir çocuk gibi davranmıştı. Ben yarı baygın yatarken paramı istemesi hırsızlıktan farksızdı. Ama şimdi yanımda cepleri bomboş yürüyordu, aldığım paradan da rahat rahat yararlanmak istiyordu. Evet, bu parayı onunla paylaşmaya hazırım ama benim cömertliğimden yararlanmaya kalktığını düşündükçe daha da kızıyordum.

Aklımda bunlar varken, ağzımı açarsam ona kötü bir şey söyleyeceğimden korkuyordum. Onun için yine kötü sayılacak bir şey yaptım ve arkadaşşıma hiç bakmadım.

Errocht gölünün yanındaki düzlükte ilerlerken daha fazla dayanamayarak bana yaklaştı. «David,» dedi. «İki arkadaşın küçük bir olayı böyle büyütmemesi gerekir. Özür dilemem gerekiyorsa bunu da yaptım zaten. Şimdi söylemek istediğin bir şey varsa söyle.»

Ben de «Ah, hiçbir şey yok,» dedim.

Alan'ın şaşkınlığından zevk aldığım için kendi kendime kızdım.

Tekrar konuşmaya başladığı zaman sesi titriyordu. «Hayır... Sana suçun bende olduğunu söyledim. Bir şey demeyecek misin?»

Soğuk soğuk, «Suç sendeydi tabii» diye karşılık verdim. «Ama sana sitem etmediğimi de kabul edersin sanırım.»

«Asla. Hiçbir zaman bunu yapmadın. Ne var ki şu anda yaptığın çok daha kötü. Ayrılacak mıyız? Söylediğin halde aynı şeyi tekrarlayacak mısın? O iki gölün arasında insanların ayrı ayrı gizlenebilecekleri birçok yer var, David. Ben de istenmediğim yerde kalamam.»

Bu sözler bir ok gibi yüreğimi deldi sanki. Böylece kötü düşüncelerimin ortaya çıktığını sandım.

«Alan Breck!» diye bağırdım. «Başın dertteyken arkamı dönüp gideceğimi mi sanıyorsun? Böyle bir şeyi bana nasıl söyleyebilirsin? Tutumum da bu iddianın doğru olmadığını açıklıyor. Evet, ben o düzlükte uyuyakaldım, doğru ama çok yorulmuştum. Bu yüzden beni suçlayan doğru değil...»

Alan, atıldı. «Seni hiç bir zaman suçlamadım!»

«Ama... hakkında böyle şeyler düşündüğümü sanman da garip değil mi? Şimdiye kadar hiçbir dostumu yalnız bırakmadım. Sana da böyle bir şey yapacak değilim. Birlikte birçok maceralar yaşadık. Bunları sen unutsan bile ben hep hatırlayacağım.»

Alan'ın sesi daha da hafifledi. «Bir tek şey söyleyeceğim, David. Sana hayatımı borçluydum. Şimdi de para borçluyum. Bu yükümü hafifletmeye çalışmalısın.»

Bu sözleri beni etkilemek yerine büsbütün sinirlendirdi. Kötü davrandığımı bildiğim için hem kendime hem de Alan'a kızdım.

«Benden konuşmamı istedin. Pekâlâ, bunu yapacağım. Bana kötülük ettiğini, senin yüzünden bir hakareti kabullenmek zorunda kaldığımı biliyorsun. Ama seni şu ana kadar suçlamadım. Bana hakaret ettikleri için gülüp şarkılar söyleyeceğimi sanıyorsan yanılıyorsun. Neredeyse olanlar için yere diz çöküp sana teşekkür etmemi bekleyeceksin! Biraz

da başkalarını düşünmelisin, Alan Breck. Başkalarını daha fazla düşünürsen belki kendinden daha az söz edersin. Seni seven biri bir hakarete katlanıyorsa sen de ağzını açıp onun sinirlerini bozmamalısın. Hem şimdi bu konuyu açıp kavgaya kalkışmanın ne anlamı var?»

Alan, «Pekâlâ,» dedi. «Başka bir şey söylemeyeceğim.»

Ondan sonra konuşmadık. Konaklayacağımız yere gelince yemeklerimizi yedik ve yine birbirimize bir şey demeden uyuduk.

Cluny'nin adamı ertesi gün akşam üzeri bizi Rannoch gölünden geçirip uygun yolu anlattıktan sonra yanımızdan ayrılacaktı. Yine dağa tırmanacaktık. Göller bölgesindeydik. Böylece dağlardan dolaşıp yarım daire çizecek Lyon, Lochay, Dochart göllerini geçerek Kippen'e inecektik. Alan bu yolu hiç beğenmemişti. Çünkü yol baş düşmanı olan Cle-norchy Campbell'lerinin topraklarından geçiyordu.

Alan, «Doğuya gitmemiz daha uygun,» diye karşı çıktı. «Böylece Athole Stewart'larının topraklarına gireriz. Onlar bizle aynı soydan, yalnız başkanları ayırdır. Böylece gideceğimiz yere daha çabuk varırız.»

Ama bize yol gösteren adam bu bölgeyi çok iyi biliyordu. Stewart'ların topraklarında kırmızı ceketlilerle karşılaşacağımızı söyledi. O Cluny'nin en güvendiği adamlardan biriydi ve her bölgedeki askerlerin sayısını biliyordu. Buna karşılık Campbell'lerin topraklarında bizi rahatsız edecek bir durum olmayacaktı.

Alan sonunda istemeye istemeye razı oldu. «İskoçya'nın en kötü topraklarından geçeceğiz. Orada dikenler, kargalar ve Campbeller'den başka bir şey yoktur. Ama sen buraları çok iyi bildiğin için dediğini yapacağım.»

Böylece adamın dediği yoldan giderek üç gece o dağlarda yol aldık. Vadilerdeki nehirleri aştık. Bir kere bile güneş çıkmadı. Gündüzleri yağmurdan sırlıklam olmuş fundaların üstünde uyuyor, geceleri de sarp kayalara tırmanıyorduk. Bazen sis yüzünden yolumuzu kaybediyorduk. O zaman hava ışıyana kadar beklememiz gerekiyordu. Ateş yakmamız söz konusu değildi. Yanımızda yiyecek olarak biraz yulaf

unuyla kafesden aldığımız soğuk et vardı. Bu arada hiç su sıkıntısı çekmiyorduk.

Hava ve sıkıcı yerler yüzünden yolculuğumuz daha da zor bir hal almıştı. Bir türlü ısınamıyordum ve soğuktan dişlerim birbirine vuruyordu. Adadaki gibi boğazım şişip ağrımaya başlamıştı. Göğsüme saplanan sancı da bir türlü geçmek bilmiyordu. O ıslak fundaların üstüne yatığım da sık sık kâbus görüyordum. Shaw'ların kulesini bir şimşek aydınlatıyor, ölen Ransome'u aşağıya taşıyorlardı. Shuan kamaranın kapısında yere düşüp ölüyordu.

Böyle bir rüyadan sonra uyanınca kendimi kötü bir yerde, su içinde buluyordum. Suyu karıştırılmış yulaf ununu yerken yağmur yüzümü kırbaçlıyor, yakamdan girip sırtımdan akıyordu. Veya sis bizi tümüyle sarıyor, dayanılmayacak kadar sert ve soğuk bir rüzgâr çıkıyordu.

Bu tatsız yolculuk sırasında da birbirimizle hiç konuşmuyorduk. Ben hâlâ hastaydım ve ayrıca yapılanları da kolay kolay unutmuyordum. Çabuk alınmazdım ama bir kere kızdım mı affetmem zor olurdu. Buna karşılık Alan yol boyunca benimle ilgileniyor, yardım etmeye çalışıyordu. Kızgınlığımın geçeceğini ummaktaydı. Ama ona aldırıyor, yardımlarını istemiyor ve hatta onu görmezlikten gelmeye kalkıyordum.

Üçüncü gün güneş doğarken bir tepeye erişmiştik. Burası açıkta bir yerd. Onun için hemen yemeğimizi yiyip, yatıp uyumamıza imkân yoktu. Gece yağmur devamlı yağmış, şafak vakti hava kapalı olmakla birlikte bulutlar epey yükselmişti.

Alan yüzüme bakarak endişeyle gözlerini kıstı. «Senin çıkınını alma izin ver.» Cluny'nin adamından ayrıldığımızdan beri bunu belki dokuzuncu defa söylüyordu.

Buz gibi bir sesle, «Kendi eşyalarımı rahatlıkla taşıyorum,» diye cevap verdim.

Alan'ın yüzü kıpkırmızı oldu. «Bir daha söylemeyeceğim David. Sabırlı bir insan sayılmam.»

«Sabırlı olduğunu iddia eden yok zaten.» Bu sözleri ancak on

yaşında, terbiyesiz bir çocuk söyleyebilirdi.

Alan cevap vermedi ama davranışlarından ne düşündüğü belliydi. O an kendini affettiğini anladım. Cluny'deki olaydan kendini suçlu bulmuyordu artık. Tüylü şapkasını yana eğip, ılık çalarak çevik adımlarla yürümeye başladı. Zaman zaman da alaylı alaylı beni süzüyordu.

Üçüncü gece yine yağmur yağarken hava da çok soğuktu. Her yanımda çamur içinde kalmıştı. Hastaydım, her yerim ağrıyor ve bir yandan da titriyordum. Rüzgâr iliklerimi dondururken, ılık çalan sesinden de sersem olmuştum.

Alan o sırada alaylı alaylı konuşmaya başladı. Her sözünde beni iğneliyor ve çok üzüyordu. Suçun bende olduğunu biliyordum. Ama pişman olmayacak kadar da yorgun ve bitkindim. Biraz daha yürüyebileceğimi ve ondan sonra bu ıslak dağlarda bir koyun ya da tilki gibi öleceğimi düşünüyordum. Daha sonra kuşlar leşimi yiyecekler ve kemiklerim güneşte kuruyup bembeyaz olacaktı. Ateşim vardı galiba. Çünkü böyle bir ölümü hayal etmeye başlamıştım. Alan ancak o zaman pişman olacak, bana neler borçlu olduğunu o zaman anımsayacaktı. Bu yüzden Alan'ın alaylarına cevap vermiyordum. Ama her seferinde kısa süre sonra pişman olacağını düşünmekteydim.

Kendi kendime, asıl ben seninle alay edeceğim. Öldüğüm zaman yüzüne tokat yemiş gibi olacaksın. Ah bu ne eşsiz bir intikam olacak! Bana yaptıklarından dolayı çok pişman olacaksın, diyordum.

Bu arada sağlığım gittikçe bozulmaktaydı. Bir keresinde dizlerim bükülüverdi ve yere yıkıldım. Alan şaşkınlık içindeyken kendimi zorla toplayıp hemen yürümeye başladım. O da bu olayın üstünde durmadı. Ateşim gittikçe yükseliyor, kâh titriyor, kâh terliyordum. Daha fazla devam edemeyeceğimi anladığımda Alan'la hesaplaşmam gerektiğini düşündüm. Bana yaptıklarını ona ödetecektim.

Bana yine alaylı bir söz söylediği sırada durdum. Titreyen bir sesle, «Bay Stewart,» dedim. «Benden yaşça büyüksünüz. Onun için daha da nazik olmanız gerekir. Durmadan benimle alaya kalkmanız doğru

mu? Beyler arasında anlaşmazlık çıktığı zaman bile nazik davranmak gerekir.»

Alan karşımda dururken şapkasını geriye itmiş, ellerini pantolonunun ceplerine sokmuştu. Bana bakarak kötü kötü güldü. Sonra ıslıkla bir Jakobit şarkısını çalmaya başladı. Bu şarkıyı ben de biliyordum. Kralın komutanlarından General Cope Preston, Pan'da yenildiği zaman Kuzey İskoçyalılar çok sevinerek bu şarkıyı yapmışlardı.

O zaman Alan'ın bu savaşa girmiş olduğunu anımsadım. O kralın ordusunda görev alarak savaşmıştı.

«Bu şarkıyı pek seviyorsunuz galiba, Bay Stewart?» dedim. «Yoksa her iki tarafta da yenildiğinizi hatırlattığı için mi bundan hoşlanıyorsunuz?»

David, durdu. «Şeytan,» diye söylendi.

«Artık nazik olmama gerek kalmadı. Bundan böyle kraldan da, dostlarım Campbell'lerden de nezaketle söz edeceksiniz...»

Alan, «Ben bir Stewart'im...» diye başlayacak oldu.

«Ah, evet. Siz bir kralın adını taşıyorsunuz. Oysa Kuzey İskoçya'ya geldiğimden beri böyle kral adı taşıyan pek çok kişi gördüm. Onlar için yalnızca tek şey söyleyebilirim. Yıkanıp temizlenseler iyi olacak.»

Alan çok hafif bir sesle, «Bana hakaret ettiğinin farkında mısın?» diye mırıldandı.

«Buna üzüldüm işte. Ancak sözlerim henüz bitmedi. Sizi hem kralım hem de Campbell'ler yendiler. Benim yaşımda bir çocukla alay etmek marifet değil. Siz onların karşısından bir tavşan gibi kaçtınız.»

Alan hareketsiz duruyor, uzun paltosunun etekleri rüzgârda uçuyordu. «Çok yazık,» dedi. «Bazı şeyleri unutmaya imkân yoktur.»

«Sizden unutmanızı istemedim. Sizin kadar ben de hazırım.»

«Hazır mı?»

«Evet, hazırım. Ben bazı kimseler gibi övünmeye meraklı değilim. Haydi gelin!» Kılıcımı çekerek Alan'ın öğretmiş olduğu gibi savunma durumuna geçtim.

«David!» diye bağırdı. «Deli misin? Sana kılıç çekemem, bu cinayet olur.»

«Bana hakaret ettiğiniz zaman bunu düşünmeliydiniz.»

Alan, «Doğru!» diye bağırdı. «Doğru!» Bir an şaşkın şaşkın ellerini ovuşturdu. «Doğru.» Kılıcını çekerek durdu ama daha başlamadan yere attı. «Hayır, hayır, hayır. Bunu yapamam... Yapamam.» Yere çöküp kaldı.

O zaman kızgınlığının geçtiğini anladım. Sadece üzgün, hasta ve bitkin olduğumu hissettim. Söylediğim şeyleri geri alabilmek için neler vermezdim. Ama söylenenleri unutmanın imkânı var mıydı? Alan'ın bana ne kadar iyi davrandığını anımsadım. O kötü günlerde bana yardım etmiş, moral vermişti. Sonra o hakaretler aklıma geldi. Bu yüzden cesur arkadaşımı kaybetmiştim. O sırada yan tarafımdaki sancı daha da arttı. Sanki göğsüme bir kılıç saplıyorlardı. Bayılacak gibiyken aklım başıma gelir gibi oldu.

Özür dilemekle söylediğim şeyleri unutturamazdım. Hiçbir şey bunları arkadaşımın aklından silemezdi. Özür dilemekle değil ama yardım istemekle Alan'ın dostluğuna tekrar kavuşabilirdim. Onun için de gururumdan fedakârlık ederek, «Alan, bana yardım etmezsen burada öleceğim!» dedim.

Hayretle yüzüme baktı.

«Bu doğru,» diye devam ettim. «Çok hastayım. Beni bir eve kadar götürmeye çalış... Hiç olmazsa orada rahat ölürüm.» Rol yapmama gerek yoktu. Neredeyse ağlayacaktım. Sesim taştan bir kalbi bile eritebilirdi.

Alan, «Yürüyebilir misin?» diye sordu.

«Hayır... Yardım etmezsen yürüyemeyeceğim. Bir saatten beri dizlerim bükülüyor. Göğsümde dayanılmaz bir sızı var. Rahat soluk alamıyorum. Ölersem beni affedebilir misin, Alan? Sen iyi bir dostsun. En öfkelendiğim zamanlar bile böyle düşündüm.»

Alan, «Sus! Sus!» diye bağırdı. «Böyle konuşma! David, oğlum...» Susup hıçkırdı. Sonra toparlanarak devam etti. «Dur kolumu omzuna atayım. Hah, şöyle. Bana dayanabilirsin. Seni ilk gördüğümüz eve götüreceğim. Balwhidder'e geldik. Burada çok ev vardır. Hem de dostlarımızın evleri var. Böyle daha rahat mısın, David?»

«Evet, böyle gidebilirim.» Onun kolunu tuttum.

Yine ağlamaklı oldu. «David, ben hiç de iyi bir insan değilim. Ne aklım, ne merhametim var. Senin sadece bir çocuk olduğunu düşünemedim. Böyle yürümeye dayanamayacağını, çok hasta olduğunu farke demedim. David beni affetmeye çalışmalısın.»

«Bu konuyu bırak artık,» diye söylendim. «Bu işde ikimiz de suçluyuz. Birbirimizin kusurlarını düzeltmemize de imkân yok. Onun için birbirimize dayanmaya çalışmalıyız, Alan. Göğsüm çok acı veriyor, hiç ev yok mu buralarda?»

Alan, cesaretle, «Bir ev bulacağım, David,» dedi. «Şuradan aşağıya ineceğiz. Suyun yakınında evler olması gerek. Zavallı oğlum. Sırtıma binsen daha rahat etmez misin?»

«Ah, Alan, senden otuz santim uzun olduğumu unutuyorsun galiba.»

Alan, birden irkilerek, «Öyle şey olur mu?» diye karşılık verdi. «Belki aramızda dört, beş santimlik önemsiz bir fark var. Ben uzun boylu bir erkek sayılmam tabii.» Sonra dayanamayarak hafifçe güldü. «Düşünüyorum da... Galiba sen haklısın. Evet benden on beş santim uzunsun... Hatta belki de bir karış.»

Alan'ın kavga çıkmaması için sözlerini geri alması hoştu doğrusu. Göğsümdeki o korkunç acı olmasaydı gülecektim. Ama gülerken de ağlardım sanırım.

«Alan.» dedim. «Neden bana karşı bu kadar iyisin? Neden sana teşekkür etmesini bile bilmeyen birine böyle önem veriyorsun?»

Alan, «Onu ben de bilemiyorum!» diye konuştu. «Önceleri sakinliği-

ni, hiç kavga etmemeni beğeniyordum. Şimdiyse seni daha çok sevdiğimi söyleyebilirim!»

Gaydacılar

Alan ilk gördüğümüz evin kapısını çaldı. Bu bölgede kapı çalmak tehlikeli olabilirdi. Çünkü burada büyük bir klan yaşamıyordu. Campbell'ler gelip pek çok kişiyi topraklarından atmışlardı. Bu insanlar da çevreye dağılıp bulabildikleri topraklara yerleşmişlerdi. Buralarda klanları ortadan kalkmış aileler yaşıyordu. Ailelerden bazıları Stewart'larla dosttu. Bazılarıysa Stewart'larla kavgalıydı. Karşımıza ne çıkacağını bilemiyorduk, ama Alan, beni düşünerek bu tehlikeyi göze almıştı.

Neyse ki talihimiz varmış. Evin Stewart'larla dost olan Maclaren'lerden Duncan'a ait olduğunu öğrendik. Ev sahibi Alan'ı tanıyordu. Onun cesareti ve mertliğini de duyduğu için de bizi çok iyi karşıladı. Alan durumu anlatır anlatmaz beni yatağa yatırdılar. Bir doktor bulundu. Doktor, «Bu delikanlı çok hasta,» dedi. «Fena üşütmüş.»

Belki doktor çok bilgiliydi ya da genç olduğum için vücudum dayanıklıydı. Bu yüzden bir hafta sonra gözlerim açıldı. Bir ay geçmeden sapasağlam ve gücüme kavuşmuş olarak yola çıktık.

Hasta yattığım sırada Alan gitmeye razı olmamıştı. Bu konuda ona çok ısrar ettim. Kalması çok tehlikeliydi. İki üç dostuna da bu sırrı açtık. Onlar da Alan'a gitmesini salık verdiler. Ama dediğim gibi beni dost bilen Alan buna yanaşmadı. Gündüzleri civardaki ormanın yanındaki küçük mağaraya gizleniyor, geceleri de beni görmeye geliyordu.

Onu gördüğüm zaman ne kadar memnun olduğumu söylemeye gerek yok. Bayan Duncan evinin böyle değerli bir konuğa layık olmadığını söylüyordu. Bay Duncan ise müzik meraklısıydı ve evinde iki tane

gaydası vardı. Ben biraz iyileşmeye başlayınca Duncan'la Alan her gece gayda çalarak bize müzik şöleni çekmeye başladılar.

Bir kez atlıların vadiden geçtiklerini gördüm. Yattığım yer pencerenin yanındaydı ve onları gözden kaybolana kadar seyrettim. İşin garip yanı uzun süre o evde kalmama rağmen ne bir şerif ne bir yasa adamı kim olduğumu anlamak için gelmedi. Oysa o çevrede duyulmuştuk. Pek çok kimse her gün beni ziyaret ediyordu. Üstelik Alan'ı yakalayana verilecek ödülü bildiren ilanlar tekrar basılmış, bunlardan birini de benim yatağımın ayak ucuna asmışlardı. Duncan ve diğerleri benim Alan'la geldiğimi biliyorlardı. Yasalara göre Alan'ın suçortağı sayılacağı-
nın da farkındaydılar. Bununla birlikte kimse bu konuyu açmıyordu.

Sadece bir kez olay çıktı. Bu da bir MacGregor olan Robin Og'un ziyaretiydi.

Duncan onun geldiğini görüp hemen yanıma gelerek bana durumu haber verdi. «Bu iş hoşuma gitmedi,» dedi. «Çünkü Alan Breck Stewart'la Robin Og düşmandırlar.»

Bu haber beni de kaygılandırdı tabii.

Robin gururlu bir tavırla eve girip Duncan ve karısına iyi geceler diledikten sonra, benim yatağıma yaklaştı.

«Adınızın Balfour olduğunu duydum,» diye söze başladı. «Ağabeyim 1745'de savaşta yaralandıydı. Onu Balfour adında bir doktor tedavi edip bacağını kurtardı. O sizin akrabanız mı? Öyleyse sizin için her şeyi yapabilirim.»

Ben ailemle ilgili bir şey bilmiyor sadece babamla amcamın Balfour olduklarının biliyordum. «Böyle bir akrabam olup olmadığını bilemiyorum,» derken çok utandım.

Robin hafifçe dudak büktü. «Demek boşuna buraya gelmişim.» Bana arkasını dönerek yürüdü. Odadan çıkarken selam vermeye bile gerek görmedi. Onun Duncan'a, «İçeride yatan çocuk babasını bile tanımayan, akrabasız bir ahmak,» dediğini de duydum.

Bu sözlere kızdım ama ailemi tanımadığım için de çok üzüldüm. Robin Og kapıdan çıkıp gideceği sırada Alan'la karşılaştı. Yattığım yerden sokak kapısını görebiliyordum. İkisinin de birden gerilediklerini ve birbirlerini kötü kötü süzdüklerini farkettim. İkisi de boylu boslu olmadıkları halde tıpkı tavus kuşları gibi gururla kabarıyorlardı. İkisinin de kılıcı vardı. Duruşlarından ellerini kılıçlarının kabzasına attıklarını anladım.

Robin, «Siz Bay Stewart'sınız değil mi?» diye mırıldandı.

«Öyle, Bay MacGregor. Bunun saygıdeğer bir isim olduğunu düşünüyorum.»

«Topraklarımda olduğunuzdan haberim yoktu.»

Alan, «Buranın dostlarım Maclaren'lerin toprakları olduğunu sanıyorum,» diye cevap verdi.

«Bu konuda bazı kuşkuvar. Aksi de olabilir. Neyse bunu bırakalım. Duyduğuma göre kılıcına güvenen bir insanmışsınız. İyi kılıç kullanıyor muşsunuz.»

Alan büsbütün kasıldı. Aşağı gören bir tavırla, «Doğuştan sağırırsanız bir şey diyemem,» diye söylendi. «Bay MacGregor kılıcımı nasıl kullandığımı herkes bilir. Ayrıca Appin'de tek kılıç kullanan da ben değilim. Akrabam ve klanımızın başkanı olan Ardshiel birkaç yıl önce sizin adınızı taşıyan bir beyle karşılaşmıştı. Belki bunu hatırlarsınız.»

Robin, durakladı. «Evet.»

«Bu karşılaşma sizin adınızı taşıyan bey için hiç de iyi olmamış.»

Robin sakın gözükmeye çalışıyordu. Ama son sözler üzerine öfkeyle geriledi. «Siz babamdan söz ediyorsunuz sanırım. Öyle değil mi?»

Alan, «O beyin babanız olmasına hiç şaşmam,» diye karşılık verdi. «Lafını ettiğim kişi yenilmişti. Ayrıca adına Campbell soyadını ekleme zevksizliğini de göstermişti.»

Robin kendisini güçlkle tutup boğuk bir sesle konuştu. «Babam yaşlı biriydi. Evet o oldukça yaşlıydı. Onun için de güçler eşit değildi tabii.»

«Ya, öyle mi?»

Robin, «Neyse ki sizinle aşağı yukarı aynı yaşıyoruz,» diye devam etti. «Onun için çok daha iyi bir çift meydana getirebiliriz.»

O anda dehşete kapıldım. Robin arkadaşşıma düelloya davet ediyordu. Aslında Robin'in kılıç kullanmakta usta olup olmadığını bilmiyordum. Belki de çok iyiydi. Ama ben Alan'ı görmüş, onun eşsiz bir kılıç ustası olduğunu da anlamıştım. Ama asılmaktan kaçarken bir olay çıkması hiç de doğru değildi.

Alan sakın sakın konuştu. «Ben de aynı şeyi düşünüyordum zaten.»

Hastalığımı unutarak yataktan kalkmaya çalıştım. Duncan da bu horoz gibi kabaran iki adamı kollarından yakalamıştı. Ancak onlara engel olabilmek çok güçtü. Bununla birlikte Duncan, elinden geleni yapmaya kararlı görünüyordu.

Ne var ki bir kere Robin arkadaşşıma kafa tutmuştu. Bu durumda şerefli bir centilmenin düello yapmayı kabul etmesi gerekirdi. Alan'ın asla kavgadan kaçmadığını da biliyordum. Üstelik uzun süre yollarda kalmış ve epey sıkıntı çekmiştik. Olanlar Alan'ın sinirlerini iyice germişti. Onun için böyle bir durumda dövüşeceğı belliydi.

Robin, «Ben hazırım,» dedi. Eli hâlâ kılıcının kabzasındaydı. Alan da başını salladı. «Sorun yok öyleyse.»

Bayan Duncan Maclaren bir kenarda duruyor, yüzünden kaygı duyduğu anlaşılıyordu. Duncan'ın suratı da kireç gibi olmuştu. Birden iki adamı iterek aralarına girdi. «Beyler beni dinlemenizi rica edeceğim. Ben başka bir şey düşündüm.»

Bir an önce kavgaya başlamak isteyen iki adam dik dik ona baktılar. Robin, «Şimdi düşünülecek başka ne olabilir?» diye sordu.

Alan da, «Yapılması gereken şey belli,» dedi.

Duncan kararlıydı. «Siz birbirinizle boy ölçüşmek istiyorsanız buna engel olacak değilim. Ama mutlaka kılıç kullanmanız gerekmez.»

Robin'le Alan, şaşkınlıkla ona baktılar ama bir şey söylemediler.

Duncan, devam etti. «Evet, başka şekilde yarışabilirsiniz. Evde iki tane gaydam var. İkinizin de usta gaydacılar olduğunu biliyorum. Bir müzik yarışması yapacağız. Böylece hanginizin daha usta müzisyen olduğunu anladığımızda biriniz bu yarışmayı kazanacaksınız.»

Alan gözlerini bir an bile Robin'den ayırmamıştı. Robin de hâlâ ona bakıyordu. Ev sahibinin sözlerini dinlerken bile birbirlerini gözetlemekteydiler.

Alan alaylı bir tavırla gülümsedi. «Böyle bir söylenti duyduğumu hatırlıyorum, Bay MacGregor. Siz gerçekten gayda çalmasını biliyor musunuz? Söyledikleri gibi gerçekten iyi bir müzisyen misiniz?»

Robin fena halde sinirlenerek, «Gayda çaldığım zaman çıkan sesler eşsizdir!» diye bağırdı.

Alan dudak büktü, «Bu büyük bir iddia doğrusu, inanmak zor.»

Robin daha da öfkelenerek, «Ben bundan önce çok daha büyük iddialarda bulundum» diye bağırdı. «Hem karşımdakiler de çok daha olağanüstü insanlardı. Sözlerimin doğru olduğunu da ispatladım.»

Alan onun damarına basmaktan zevk alır gibi omuz silkti. «Bu işi anlamak kolay.»

Duncan işin kan dökülmeden halledileceğini düşünerek, memnunklukla hemen gidip gaydalarını getirdi. Ev sahibimizin en değer verdiği şeylerin bu çalgılar olduğunu biliyordum. Duncan neşeli bir tavırla konuşmaya çalıştı. «İşte gaydalarım... İkisi de aynı derecede güzeldir. Sesleri çok iyidir. Oturmanızı rica edeceğim, beyler.»

Bu arada masaya tabaklar koyup soğuk etleri dizdi ve Athole nektarı denilen içkiyi çıkardı. Bu içki viski, süzme bal ve kaymağın çırpılmasıyla yapılıyordu.

İki düşman her an birbirlerinin üstüne atılmak üzereyken bile nezaket kurallarını unutmuyorlardı. Karşılıklı geçerek oturdular. Onları görenler birbirleriyle dost olduklarını sanırdı. İkisi de birden çok nazikleşmişti.

Duncan Maclaren, «Koyundan yapılan bu soğuk rostoyu tatmanızı isterim,» dedi. «Çok lezzetlidir, beğeneceğinizi umuyorum. Hem Athole nektarını da içmelisiniz. Bildiğiniz gibi karımın ailesi Atholelidir. Bu içki de oraya özgüdür.

Robin adamın bu ikramlarını reddetti «Gayda çalmadan önce yemek yiyip içmek soluğu keser. İnsan istediği gibi gayda çalamaz.»

Duncan biraz yiyeceğin kötü bir etki yapmayacağını söylediye de Robin oralı olmadı.

Alan «Bir şey söylemem gerekiyor efendim» diye söze başladı. «Tam on saattir yemek yemediğim için karnım aç. Açlık da nefesi keser. Bu yiyecek ve içecekten daha fazla etkiler insanı. Aç birinin rahat soluk alması da mümkün değildir.»

Robin kaşını kaldırarak onu süzdü. «Sizi zor durumda bırakmak istemem, Bay Stewart. Daha sonra yarışmayı kaybedince buna açlığın neden olduğunu söylemenizi de istemem. Onun için istediğiniz gibi yiyip için. Ben de size uyacağım.»

Alan tabağına küçük bir parça et koydu. Robin de aynını yaptı. Sonra ikisi de bardaklarına Bayan Maclaren'in yaptığı ünlü içkiyi doldurup, bardaklarını kadının şerefine kaldırdılar. Alan ağır ağır yemeğini yerken Robin eti önden önce bitirmişti. Gaydalardan birini alıp dizlerine dayadı ve neşeli bir şarkıyı çalıverdi. İyi çalıyordu doğrusu.

Alan, «Evet, evet,» diye mırıldandı. «Gayda çalmasını biliyorsunuz.» Sonra gaydayı düşmanın elinden alıp aynı şarkıyı tıpkı Robin gibi çalmaya başladı. Aralarında hiç fark yoktu. Ama birden bunda değişiklikler yapmaya başladı. Şarkıyı kendi eklediği güzel sesler ve notalarla süslüyordu. Bunu ancak usta bir müzisyen yapabiliirdi.

Robin'in çalışı hoşuma gitmişti. Ama Alan'ın çalışına hayran olduğumu da söylemeliyim. Bu arada müziğe bayılan Bay Duncan oturmuş büyük bir zevkle dinliyordu.

Robin parça bitince dudak büktü. «Pek fena sayılmaz, Bay Ste-

wart. Ne var ki şarkıyı değiştirip kendinizden bir şeyler eklerken başarılı değildiniz. O sesler kulağıma hiç de hoş gelmedi.»

Alan'ın yüzünün birden kıpkırmızı olduğunu gördüm. Arkadaşımın öfkелendiğini anladım. Alan olanca sesiyle bağırdı. «Bunu bana mı söylüyorsunuz! Yalan! Kışkandığınız için yalan uyduruyorsunuz!»

Robin, oralı olmadı. «Sizi müzik yarışmasında yendiğimi kabul ediyorsunuz değil mi?»

«Hayır.»

«Yok, müzikte sizden üstünüm. Şimdi şansınızı kılıcınızla denemeyi ister misiniz?»

Alan, «Pekâlâ Bay MacGregor,» diye söylendi. «Size 'Yalancı' dediğim için özür dilerim. Şimdilik bu sözümü geri alıyorum. Bu arada Duncan'ın hakemlik etmesini istiyorum.»

Duncan tatsızlık çıkmaması için atıldı. «Nasıl isterseniz.»

Ama Robin oralı olmayarak dudak büktü. «Kimsenin hakemlik etmesine gerek yok. Kulaklarınız iyi duyuyor. Siz Maclaren'den çok daha iyi karar verebilirsiniz. Beni dinleyin ve sonra kararınızı açıklayın. Bir Stewart'ın bu kadar iyi gayda çalabileceğini hiç sanmazdım. Müzikten anlıyorsunuz. Şimdi gaydayı bana verin.»

Alan bu sözler karşısında bir şey demeyip elindeki gaydayı Robin'e uzatmakla yetindi.

Robin yine aynı parçayı çaldı. Sonra Alan'ın yaptığı çeşitlemelere geçti. Bunları aklında tutabilmesine şaşıtm. Adam bunları çalmakla kalmadı. Daha da güzel sesler çıkardı gaydadan.

Ömrümde onun gibi gayda çalan birini daha dinlememiştım. Alan'a bir göz attığımda gururlanarak oturduğunu gördüm. Parça sona erince arkadaşım somurtarak, «Evet,» diye söylendi. «Müzikten anlıyorsunuz.»

«Size hakemlik etmenizi söylemişim, Bay Stewart. Onun için dinlemenizi rica edeceğim.» Robin yine aynı parçayı başladı. O çeşitlemele-

re geçerek bunları tamamiyle değiştirdi. Çalışındaki olağanüstülüğe şaşmamak mümkün değildi. Onun müziğini dinlerken insan adeta kendinden geçiyordu. Bu müzikte neşe, zevk, güzellik ve ritm vardı. Pek şaşırmışım doğrusu.

Bu arada arkadaşımın yüzünün morardığını da farkettim. Oturduğu yerde tırnaklarını kemiriyor, büyük bir hakaretle karşılaşmış birine benziyordu. Öfkesinden ne yapacağını şaşırmıştı.

Sonunda, «Yeter!» diye bağırdı. «Yeter! Gayda çalmasını bildiğin anlaşılıyor. Hem bunu ustalıkla yapıyorsun. Ama yeter artık.» Alan yerinden kalkmak isterken adamla dövüşmek istediğini anladım.

Oysa Robin ses çıkarmamasını ister gibi bir elini kaldırdı. Sonra başka bir parçaya başladı. Bu eşsiz bir şarkıydı ve adam da müthiş çalıyordu. Ama önemli olan bu değildi. Robin'in çaldığı Appin'li Stewart'ların en ünlü şarkısıydı. Alan'ın yol boyunca bunu ıslıkla çaldığını veya söylediğini de duymuştum.

şarkı başlar başlamaz Alan'ın yüzü değişti. Yerinde rahatsızca kıpırdanırken ne yapacağını bilemez gibiydi. Daha şarkı sona ermeden yüzündeki öfkenin kaybolduğunu gördüm. Gözlerinde garip bir hüznü belirtmişti. şarkıdan başka bir şey düşünmediği belliydi. Çok sevdiği evini anımsamıştı sanırım.

Sonunda gaydacı sustu. Alan, «Robin Og,» dedi. «Siz olağanüstü bir müzisyensiniz. Kimse sizin gibi gayda çalamaz. Sizin bulunduğunuz yerde benim gayda çalmaya yüzüm yok. Sizinle asla yarışamam, beni hemen yenersiniz. Buna karşılık sizi başka türlü yenmem mümkün. Kılıcımı çekecek olursam durum hemen değişir. Çünkü düelloda sizden üstünüm. Bu da haksızlık olur! Sizin gibi gayda çalan bir insanı öldürmeye içim varmaz doğrusu. Bunu yapamam!»

Böylece kavga sona erdi. Robin aslında kendini beğenmiş bir adamdı ve Alan gibi çabuk öfkeleniyordu. Ama bu sözleri duyunca memnun olup düşmanlığını unuttu. Bütün gece yemek yiyip, Bayan

Maclaren'in içkisinden içip, gayda çaldılar. Bu durumdan en fazla Duncan memnun oldu sanırım. Çünkü adam müziği çok seviyordu. Gün ışıdı ama üç adam hâlâ gayda çalmaktaydılar. Robin ancak güneş epey yükseldikten sonra evden ayrılabilirdi.

Köprü

Ben iyileştikten sonra Maclaren'lerin evinden ayrıldık. Bu iyi insanlar karşılık olarak bir şey kabul etmediler. Ama yastığımın altına bir altın bıraktım. Ağustosun sonuna geliyorduk ve hava da çok güzeldi. Yanımızdaki para çok azdı. Alan kendi parasını kaybetmişti. Benim bir altınım da bize uzun süre yetemezdi. Onun için de bir an önce Queen's Ferry'e gitmemiz gerekiyordu. Avukat Rankeillor'u bulmam lazımdı. Kasabaya vaktinde yetişemezsek, ya da Bay Rankeillor bana yardım etmezse durumumuz çok kötü olacaktı. Bunları düşündükçe çok üzülüyordum.

Bu arada Alan kendini eskisi kadar aramadıklarından emindi, «Ara-
dan uzun süre geçti,» diyordu. «Onun için bu olay önemini kaybetmeye başladı. Hatta kalenin orada ve Stirling Köprüsünde bile pek asker ol-
cağını sanmıyorum.»

Ben bu görüşte değildim. Alan'ın fazla iyimser olduğunu biliyor, dikkatli davranmamız gerektiğini tekrarlıyordum.

Yolumuza devam ederken bu konu açıldı. Ben kendi düşüncemde ısrar ettim. Ama Alan, «Askerlikte belirli ilkeler vardır,» dedi. «Sen askerlik yapmadığın için bilmiyorsun. En beklenmedik yere gitmekle kazançlı çıkarsın. Bizi o kalede beklemedikleri için oradan geçeceğimiz akıllarına bile gelmez. Onun için nehrin çıktığı yerin oradan dönerek Kippen'e veya Balfron'a inmemiz tehlikeli olabilir. Oraları arıyorlar. Bizim oraya

ineceğimizi sanıyorlar. Böylece bizi yakalayacaklarını umuyorlardı. Oysa biz doğru eski Stirling Köprüsüne gidersek kimsenin dikkatini çekmeyiz. Bu konuda iddialaya bile girebilirim.»

İlk gece Stathire'de Duncan'ın akrabası olan bir Maclaren'in evinde kaldık. Ağustosun yirmi biriydi. Ertesi gün güneş batarken usulca evden ayrıldık. Alan benim tekrar hastalanmamı istemiyordu. Onun için de geceleri yol alıp gündüzleri uyumamızı uygun bulmaktaydı. Yirmi ikinci gün yine bir tepenin yanındaki fundaların arasında yattık. Bu kez hava güzeldi ve üşümedim. Kupkuru yerde yatıp, tatlı güneşte on saat uyku çekmek bana pek iyi geldi. Uzaktan geçen geyikleri görebiliyorduk. Etraf da pek güzeldi doğrusu. O gece nehrin kıyısına indik, tepeleri aştık ve aşağıda kalan Stirling kasabasını ve büyük şatoyu gördük. Kasaba bir düzlüğe kurulmuştu. Tam ortasında da o kocaman şato vardı. Burasını bir kale haline getirdiklerini biliyordum.

Allan nehrinin ortasında küçük bir kumluk ada vardı. Oradaki fundada, bitki ve otların arasında sırtüstü yatacak olursak bu otların arasına gizlenebilirdik. Alan, «Burada kalalım,» diye düşüncesini açıkladı. Böylece Stirling Şatosunu da seyrediyorduk. Bir ara trampetler çaldı ve askerlerin geçit resmi yaptıklarını gördük.

Nehrin yakınındaki tarlalarda adamlar çalışıyorlardı. Onların konuşmalarını bile dinleyebiliyorduk. Onun için de sessiz sedasız fundada ve otlar arasında yatmamız gerekiyordu. Doğrulacak olursak köylüler bizi hemen görebilirlerdi. Minik adanın kumları sıcaktı. Başımızı da yumuşak otlara dayıyorduk. Maclaren'lere para vererek gerekli yiyecekleri aldırıştık. Onun için yiyeceğimiz de boldu. Daha da önemlisi burada güvendedik.

Güneş alçalıp, etrafa gölgeler indiği sırada tarladakiler de işlerini bırakarak evlerine döndüler. Havanın iyice kararmasını bekledikten sonra yola koyulduk. Stirling Köprüsüne gidiyorduk. Yolu izlemiyor boy atmış ekinlerin bulunduğu tarlalardan geçiyorduk.

Şatonun bulunduğu tepenin tam altındaki bu eski köprü dar ve yüksekti. Buna ne büyük ilgiyle baktığını da anlatamam. Ancak bu köprüyü geçtikten sonra güvene kavuşabilecektik. Evet, Alan'ı ülkenin her yerinde arıyorlardı. Ama bu topraklardan uzaklaşınca durum değişecekti. Gideceğimiz yerde Alan'ı tanıyacıklarını sanmıyordum.

Biz köprüye yaklaştığımızda ay henüz çıkmamıştı. Kalenin önünde birkaç ışık vardı. Kasabadaki evlerden bir kaçının pencerelerinde de ışıklar olduğunu gördüm. Ortalık çok sessizdi ve yolumuzun üstünde de hiç nöbetçi yoktu sanırım.

«Haydi,» diye mırıldandım. «Hemen köprüden geçelim, Alan.»

Ne var ki Alan birden endişelenmişti. «Etrafın bu kadar sessiz olması hoşuma gitmedi. Onun için şu tümseğin arkasına yatarak çevreyi biraz inceleyelim. Bir tuzağa düşmek istemiyorum.»

Onun sözünü dinledim. Tümseğin arkasına uzanarak fısıltıyla konuşup etrafı dinlemeye başladık. Ama rıhtıma vuran suyun sesinden başka bir şey de duymadık.

Sonunda elindeki sopaya dayana dayana ilerleyen bir kadının köprüye doğru gittiğini farkettilik. Kadın bizim yattığımız yerin biraz ilerisinde durarak inlercesine ses çıkardı. Çok yaşlı ve yorgun olduğu ve uzun bir yoldan geldiği anlaşılıyordu. Bir süre durup dinlendikten sonra köprüye doğru yürüdü.

Kadın ufak tefek ve köprü de karanlıktı. Kısa süre sonra onu gözden kaybettik. Sadece kadının ayak sesleri köprüye vuran sopasının takırtısı ve öksürükleri yankılanıyordu. Bu sesler de git gide uzaklaştı.

«Kadın karşıya geçti galiba,» diye fısıldadım.

«Hayır. Hâlâ ayak seslerini duyabiliyorum.»

O sırada biri sert sert, «Kim o?» diye haykırdı. Silahın taşlara çarparken çıkardığı sesi de duyduk. Herhalde köprünün başındaki nöbetçi uyuyakalmıştı. Kadının gürültüsünden uyanmış olacaktı adam. Bu durumda karşıya geçme fırsatını yitirmiştik.

«Yazık,» diye mırıldandım. «Biraz önce köprüden geçebilecektik demek. Ama artık imkânsız.»

Alan, «Yok, yok yanılıyorsun. Orada yakalanırdık. Bu köprüden geçemeyeceğimiz anlaşılıyor, David.»

Başka bir şey söylemeden karını üstü sürünerek bir tarlaya daldı. Peşisıra gittim, alan gözükmeyeceğimize karar verdikten sonra ayağa kalktı ve doğruya giden yola çıktı. Onun ne yapmaya çalıştığını anlayamamıştım. Büyük bir düş kırıklığına uğramıştım. Onun için de Alan'ın anlatacağı şeyleri anlayacak durumda değildim.

Kendi kendime, çok yazık, dedim. Köprüden geçebilseydik her şey kolaylaşacaktı. Bir süre sonra gidip Bay Rankeillor'un kapısını çalacak, mirasımı almak istediğimi söyleyecektim. Durumumuz yine eskisi gibi zor. Hâlâ kalenin öbür tarafındayız ve hâlâ kaçmaya çalışıyoruz. Bu gidişle avukatı göremeyeceğim galiba.

Bir süre yol aldıktan sonra sordum. «Ne yapacağız?»

«Bu durumda ne yapabiliriz, David. Onlar düşündüğüm gibi aptalca davranmadılar. Yine de bu kaleyi geçmemiz gerekiyor.»

«Peki neden doğruya doğru gidiyoruz?»

Alan, «Bir tek şansımız var,» diye karşılık verdi. «Köprüyü geçmeden nehri aşmamız mümkün olabilir belki.»

«Gittiğimiz tarafta köprü yok. O nehri nasıl geçeriz.»

Alan, «Doğru,» dedi. «Köprü geride kaldı ama nöbetçilerin bulunduğu bir köprünün bize ne yararı var.»

«Anlıyorum. O halde nehri yüzerek karşı kıyıya geçeceğiz.»

Alan, «Nehri ancak iyi yüzücüler geçebilir,» diye mırıldandı. «Sen biraz yüzebiliyorsun ama benim yüzmeyle başım hoş değildir. Kısa süre sonra taş gibi dibe giderim.»

«O halde ne yapacağız? Durumumuzu daha da güçleştiriyoruz. Gittiğimiz yönde nehir genişleyip denize dökülüyor. Onun için karşı kıyıya erişmek imkânsız.»

Alan, «Fakat, oğlum,» diye cevap verdi. «Kayık denilen şeyler var. Bir kayık bulup yararlanabiliriz sanırım.»

Bu sözler daha da karamsarlaşmama yol açtı. «Ama Alan, kayık kiralayabilmek için para gerekir. Oysa bizim paramız yok. Sadece birkaç şilinimiz kaldı.»

«Yani para olmadıkça kayık bulamayacağımızı mı sanıyorsun?»

«Evet.»

Alan dönerek bana baktı. «David, hayalin hiç de geniş değil. Ayrıca inancın da yok. Bu işi bana bırak. Ne yapıp yapıp bir kayık bulacağım. Gerekirse borç alıp dilenir ve bir kayık bulurum. Veya çalarım. Daha olmazsa bir kayık yaparım!»

«İşte bunu görmek isterdim! Yalnız başka bir şey daha var. Bir köprüyü geçersen geride iz kalmaz. Oysa nehri geçersen kayığı karşı kıyıda bırakman gerekecek. Bu da dikkati çeker tabii. Kayığın neden oraya gittiğini araştırarak kuşkulanıp seni hatırlayacaklar...»

Alan, sabırsız sabırsız bağırdı. «Bir kayık bulursam sorun kalmaz. Bizi karşıya geçirecek kişi bunu geri götürmesini de bilir sanırım. Onun için bu saçma sapan sözleri bırak ve yürü. Önümüzde epey yol var. Bırak senin yerine Alan düşünsün.»

Bütün gece yol aldık ve Ochill dağlarının eteğine geldik. Sabahleyin aç ve bitkin durumda bir köye vardık. Bu köy nehre çok yakındı ve tam Queen's Ferry'nin karşısında kalıyordu. Evet, karşıda Queen's Ferry'nin köylerinden Hope vardı.

Etrafımıza bakındık. Evlerin bacalarından dumanlar yükseliyordu. Çiftçiler tarlalarda çalışıyor, tekneler kıyidan kalkıp Hope'ye gidiyordu. Hope'den gelen tekneleri de gördüm. Bu benim için son derece zevkli bir manzaraydı. Gözlerimi bu yemyeşil tepelerden, masmavi denizden alamıyordum. Evet nehri, geçmiştik. Karşımızdaki denizdi.

Kendi kendime güney kıyısında Bay Rankeillor'un evi var, dedim. Orada büyük bir servet beni bekliyor. Ama ben kuzeyde kıyıya yakın

bir yerde duruyorum. Üstelik elbiselerim de berbat, dilenciden farkım yok. Cebimde de sadece üç şilin kaldı. Yanımda da kanundan kaçan bir adam var. Bu durumda ne yapabilirim?

Alan ses çıkarmadan karşı kıyıya bakmaktaydı.

Dayanamayarak onun kolunu tuttum. «Ah, Alan! Düşün bir kere! Karşıda isteyebileceğim her şey beni bekliyor. Kuşlar uçarak karşıya gidiyorlar. Denizdeki tekneler de öyle. Canı isteyen herkes oraya gidebiliyor. Sadece ben gidemiyorum. Ah, bu ne kadar üzücü durum!»

Alan ses çıkarmadı.

Köyde küçük bir handan peynir ve ekmek alıp çıkınımıza koyarak oradan ayrıldık. Sahildeki ağaçların arasına girip gizlendikten sonra kar-nımızı doyuracaktık. Önümüzde beş yüz metre kadar bir yol vardı. Ben yürürken denize bakıyor ve acı acı içimi çekiyordum. Alan'ın derin derin düşündüğünün farkında değildim.

Sonunda durup bana baktı. «Bu peynirle ekmeği aldığımız kıza dik-kat ettin mi?»

«Evet, güzel ve iyi bir kızdı sanırım.»

Alan «Öyle mi düşündün?» diye bağırdı. «İşte bu iyi haber sayılır David.»

Şaşıarak, «Ben bu durumda bir iyilik göremiyorum. Kızın iyi olma-sının bize ne yararı var?»

Alan anlamlı anlamlı beni süzdü. «Bundan yararlanarak bir kayık bulabileceğimizi düşünüyorum.»

«Bunun olabileceğini hiç sanmıyorum.»

Alan, «Beni iyi dinle David,» diye söze başladı. «O kızıdan yararlanabiliz. Kızın sana acımasını sağlamamız gerekli. Böylece sana yardım için elinden geleni yapacaktır. Dur bakayım.» Dikkatle beni süzdü. «Keş-ke rengin daha soluk olsaydı ama zararı yok. Zaten bitkin haldesin. Üstündekiler paçavradan farksız. Çamur içindesin. Canından bezmiş, umudunu kesmiş bir halin var. Sahibini kaybetmiş bir köpeğe benziyor-

sun. Seni gören sırtındaki ceketini bir korkuluğun üstünden çaldığını sanır. Haydi geri dönelim. O kız bize kayık bulabilir.»

Durakladım. «Orası bir han. Başkaları gelip bizi görebilir. Başlangıçta da oraya girmemiz hataydı aslında.»

Alan, dudak büktü. «Burası küçük bir köy. Herkes tarlalarda çalışıyor. Kız handa yalnızdı sanırım.»

Çaresiz dönerek arkadaşımın peşisıra gittim..

Alan, «David Balfour,» dedi. «Sen garip bir beyefendisin. Şimdi yapacağın şeyin de garip olduğunu biliyorsun. Belki bu sana komik geliyor ama benim boynumu korumak istersen bu işde ciddi davranırsın. Ben kızın yanına gider gitmez rol yapmaya başlayacağım. Ancak böyle darağacından kurtulabilirim. Benim yüzümden seni de suçlu bulacaklarını biliyorsun. Bunları aklında tut ve ona göre davran.»

«Pekâlâ. İstedğin gibi olsun.»

Köye yaklaşınca Alan koluna girmemi ve çok bitkinmişim gibi kendisine yaslanmamı söyledi. Küçük hanın kapısını açtığı zaman beni yarı taşır gibiydi. Kızcağzı bizi karşısında görünce şaşırdı. Hoş bu kadar çabuk geri dönmemize kim olsa şaşardı.

Alan ona durumu anlatacak yerde beni götürüp bir iskemleye oturttu. Sonra bir kadeh konyak isteyip bir çay kaşığıyla bana bu konyağın birazını içirdi. Sonra bir bebeği doyuran dadı tavrıyla bana peynir ve ekmek yedirmeye çalıştı. Bu arada son derece ciddi, üzüntülü ve endişeliydi. Onun bu davranışları bir yargıcı bile etkilerdi sanırım. Kızın durumumuzla ilgilenmesine şaşmadım. Bir adam, yoksul, hasta ve bitkin arkadaşına yardım etmeye çalışıyordu. Kız daha da yaklaşarak yandaki masaya dayanıp, «Arkadaşınızın nesi var?» diye sordu.

Alan birden büyük bir öfkeyle kıza dönünce şaşırdım. «Nesi mi var?» Olanca sesiyle bağıırıyordu. «O yüzlerce millik yolu aştı. Yatak bulamadığı için ıslak toprakların üstünde uyudu. Bir de 'Nesi var?' diyorsunuz. Hasta hem de çok hasta!» Bana yemek yedirmeye devam

ederken bir taraftan da söylenip duruyordu.

Kızı, mırıldandı. «Bu kadar zorluğa katlanamayacak kadar genç o.»

Alan, ona bakmadı bile. «Hem de çok genç.»

Kız, «Bir ata binip gitmesi daha uygun olur,» diye fikrini açıkladı.

Alan yine büyük bir kızgınlıkla ona dönerek kükredi. «Peki binmesi için atı nereden bulayım? Yoksa at çalmamı mı söylüyorsunuz?»

Kızın böyle azar işitince kızacağını düşünüyordum. Haklıymışım, bir süre sesini çıkarmadı. Ama arkadaşım ne yaptığını biliyordu. Bazı konularda çok saf olmakla birlikte böyle durumlarda son derece kurnazdı.

Kız, «Siz herhalde soylu insanlarsınız,» diye konuştu. «Öyle olduğu anlaşılıyor.»

Alan, biraz yumuşar gibi oldu. «Öyle olduğumuzu söyleyelim. Bunun ne yararı var? Soyluluk insanın cebine para doldurmaz ki.»

Genç kız parasını kaybetmiş soylu bir lady gibi içini çekti. «Öyle. Çok doğru söylediniz.»

Bu konuşmalar olurken ben iskemlede bitkin bir tavırla oturuyor, gülmek mi ağlamak mı gerektiğini bilemiyordum. Ama son sözler üzerine dayanamayarak Alan'a beni rahat bırakmasını söyledim. Yalandan hoşlanmadığım için birden boğazım kurumuş ve sesim çok boğuk çıkmıştı. Kız sesimin böyle fısıltı gibi çıkmasının nedenini de hastalık ve yorgunluk olduğunu sandı.

Neredeyse üzüntüsünden ağlayacaktı zavallı. «Onun hiç dostu yok mu?»

Alan, «Olmaz olur mu?» diye bağırdı. «Ama onların yanına erişebilmemiz gerek! Zengin arkadaşlar... rahat yatabileceği yataklar... iyi besinler. Onu iyileştirecek doktorlar... Hepsi var. Ne yazık ki bu zavallı gece gündüz böyle dolaşıyor ve fundaların arasında yatıyor.»

Kız, sordu. «Ama neden?»

Alan, «Bunu size söyleyemem,» diye cevap verdi. «Bunun yerine

ıslıkla bir parça çalabilirim.» Öne doğru eğilerek o zaman Jakobit'lerin şarkısı diye bilinen parçaya başladı.

Kız, telaşlanıp dönerek kapıya baktı. «Susun, susun.»

«İşte durum böyle.»

Kız, «O çok küçük!» diye yakındı.

«Yaşı...» Alan, elini boynuna götürdü. «Evet, yaşı buna uygun.»

Böylece asılabileceğini anlatıyordu.

Yüzü kızaran kız, «Çok yazık olur!» diye haykırdı.

Alan, başını salladı. «Bir şeyler yapamazsak böyle olacağını biliyoruz.»

Kız bu sözlerden sonra bizi bırakıp hanın arka tarafına kaçtı. Biz de yalnız kaldık. Alan işler yolunda gittiği için pek neşeliydi. Oysa bana 'Jakobit' denildiği ve çocukmuşum gibi davranıldığı için ben sinirlenmiştim.

«Alan,» dedim. «Daha fazlasına dayanamayacağım.»

Arkadaşım beni süzdü. «Şimdi bu işi alt üst edersen sonuç kötü olur. Sen hayatını kurtarırın ama Alan Breck'in öleceğini de bil.»

Bu çok doğrudu. Bu yüzden sadece inleyebildim. Bu iniltim de Alan'ın işine yaradı. Çünkü kız sesimi duymuştu. Elinde bir tabak etli börek ve bir şişe birayla geri geldi.

Kız, «Zavallı çocuk,» diyerek tabakla şişeyi masaya bıraktı ve beni neşelendirmek ister gibi omzuma dokunduktan sonra «Haydi yiyin» dedi. «Bunlar için para istemez. Bu han benim... Daha doğrusu babamın. Babam da bugün kasabaya indi.»

Biz kızın ısrar etmesini beklemedik. Peynir ve ekmek fena değildi ama etli börek miş gibi kokuyordu.

Böyle yiyip içerken kız yine gidip yandaki masaya dayandı ve kaşlarını çatarak düşünmeye başladı.

Sonra Alan'a bakarak, «Doğrusunu isterseniz siz fazla konuşuyorsunuz,» dedi.

«Öyle. Fakat ben kimlerle konuşacağımı iyi bilirim.»

Kız, «Sizi ele verecek değilim,» diye mırıldandı. «Bunu söylemek istediniz herhalde.»

Alan, başını salladı. «Evet, siz mert bir insansınız. Böyle bir şey yapmayacağınızdan eminim. Bize yardım etmeniz için size bir şey daha açıklamam gerekli.»

Kız, irkildi. «Yok, yok söylemeyin. Size yardım etmeme imkân yok. İmkân yok.»

Alan, onu süzdü. «Ama ya yapabileceğiniz bir şeyse?»

Kız, cevap vermedi.

Alan, «Beni dinleyin kızım,» diye devam etti. «Bu köyde epey kayak var. Buraya gelirken kıyıda birkaç tekne gördüm. Bize bir kayak gerekli. Biri gecenin karanlığından yararlanarak bizi sessiz sedasız karşıya geçirebilir. Yalnız onun da ağzını sıkı tutan, iyi niyetli biri olması gerek. Böylece iki kişinin hayatı kurtulacak, hem bu çocuk ölmeyecek... hem de ben bu sorumluluktan sıyrılacağım. Ona yardım ettiğim için ben de zor durumdayım...»

Kız, sesini çıkarmadı.

Alan, «Kayığı bulamazsak mahvolduk,» dedi. «Cebimizde sadece üç şilin kadar para var. Bununla nereye gider ne yaparız? Sonunda darağacının yolunu tutacağız. Doğru söylediğimden emin olabilirsiniz. Yağmur yağar şimşekler çakarken siz rahat yatağınızda yatacak, gündüzleri gürül gürül yanan ocağın karşısında karnınızı doyuracaksınız. O zaman aklınıza şu zavallı çocuk gelmeyecek mi? Onun açlıktan ölmek üzere olduğunu ve çamurlar içinde süründüğünü düşünmeyecek misiniz? O bu hasta haliyle kaçmaya çalışacak. Kendisinin dünyada Tanrıyla benden başka dostu yok.»

Alan kızı çok nazik davranıyordu. Bundan hoşlandığını anlamıştı. Bir yandan da kızın bana acıması için elinden geleni yapıyordu.

Ama ben de için için kızı da acıyımdım. Kızcağızın yasadışı

kişilere yardım etmekten korktuğunu da sezmiştim. Onun için ortaya çıkıp bu korkularını biraz yatıştırmaya karar verdim.

«Acaba Queen's Ferry'de Bay Rankeillor adında birini biliyor musunuz?»

Hayretle yüzüme baktı. «Ünlü avukat Rankeillor'u mu söylüyorsunuz? Onun adını herkes bilir.»

«İşte, onu görmem gerekiyor,» diye mırıldandım. «Bay Rankeillor'un evine gitmem gerekiyor. Aslında ben sandığınız gibi biri değilim. Sadece korkunç bir yanlışlık oldu. Beni Jakobit sandılar. Oysa ben daima kralımıza sadık bir insanım. İskoçya'da benim kadar kralı seven biri daha bulunamaz. Beni bu durumdan yalnızca Bay Rankeillor kurtarabilir. Onun için yardımınızı rica edeceğim.»

Kız bu sözleri duyunca rahatladı. Gözlerinde bir pırıltı belirdi. Ama Alan'ın kaşları çatılmıştı. Böyle yalancı yerine konmaktan hoşlanmamıştı.

Kız, «Size başka bir şey sormama gerek yok!» diye bağırdı. «Bay Rankeillor'un iyi bir insan olduğunu biliyorum. Lütfen yemeğinizi bitirin ve bu köyden uzaklaşmaya bakın. Gidip kıyadaki ağaçların arasına gizlenin. Bana güvenebilirsiniz. Size yardım edeceğim. Karşı tarafa geçmeniz için bir çare bulacağım.»

Ayağa kalkarak kızın elini sıktım. «Çok teşekkür ederim. Bu iyiliğinizi asla unutmayacağım.»

Alan da kızın yardım edeceğini duyunca öfkelenmekten vazgeçmiş heyecanla ayağa fırlamıştı. «Size dertlerimizi açtığımız zaman çok iyi bir insan olduğunuzu anlamıştım. Çok teşekkür ederim.»

Acele böreğimizi yiyip handan çıktık. Köylüler tarlada olduğu için kimseye gözükmeden oradan uzaklaşıp sahile indik. Kıyadaki huş ve çam ağaçlarının arasına girdik. Ağaçlar sık olmadığı için oradan geçen biri de bizi kolaylıkla görebilirdi. Onun için yere yatmaya karar verdik. Yine de bizi farkedebilirlerdi. Ancak bu tehlikeyi göze almak zorunday-

dık. Yapabileceğimiz başka bir şey yoktu.

Civarda kimseler yoktu. Ama birkaç saat sonra bir tatsızlıkla karşılaştık. Burnu içkiden kızarmış, gözleri kanlı bir adam ağaçların arasına girerek yanımıza oturdu. Beraberinde gaydasını ve bir şişe de viski getirmişti. Oldukça sarhoşa benziyordu. Ağzını açar açmaz ona kötülük yapmış kişileri sayıp dökmeye başladı. Söylediğine göre o çevrede ona kötülük yapmayan kimse kalmamıştı. Bunları uzun uzun bize anlattıktan sonra kuşkuyla bizi süzdü. «Burada ne yapıyorsunuz?»

Adama hak verdim. Çünkü saatlerdir o ağaçların arasında yatıyorduk.

Alan, hemen «Dinleniyoruz,» diye cevap verdi. «Biraz yorulduk.»

«Yaa? Peki nerden geliyorsunuz?»

Doğrusu ben böyle sorular karşısında şaşırır ve cevap da veremezdim. Gelgelelim Alan rahat bir tavırla konuştu. «Biz Queen's Ferry'den geliyoruz. Burada mola verdik. Bir dostumuzu bekliyoruz. O gelince yola çıkıp Stirling'e gideceğiz.» Adam bu kez bize o kasabayla ilgili sorular sormaya başladı. Oraya hiç gitmemişti. Oysa Alan'ın kasaba hakkında bilgisi vardı. Böylece arkadaşım anlattığı şeylerle yabancıyı oyaladı.

Adam bir süre sonra gitti. Ama biz kuşkulandık. O ilk gördüğü yabancılarla konuşabilen ve hemen dertlerini anlatan bir tipti. Gittiği yerde de bizi anlatabilirdi. Alan'ın tipini tarif etmesi bizi büyük tehlikeye atardı. Sabırsızlanmaya başladık. Saatler bir türlü geçmiyordu.

Sonunda karanlık basıp, evlerdeki ışıklar yanınca bir süre daha bekledik. Evlerdeki ışıklar teker teker söndüğünde saat on biri geçiyordu. Beklemek çok zordu.

Buraya kadar yakalanmadan geldik, diye düşündüm. Queen's Ferry karşıda ve avukat Rankeillor da orada oturuyor. Yolun sonuna geldik sayılır. Karşıya geçince bu sıkıntılardan kurtulacağız. Ama bir terslik olursa bu kadar uğraş boşa gidecek.

Alan'a baktım, kaşları çatılmıştı. Arkadaşımın da aynı şeyleri düşünmekte olduğunu hissettim. Onun durumu daha kötüydü. Ben belki kendimi kurtarabilirdim, ama Alan yakalanırsa ölecekti.

O sırada çok hafif bir ses duyarak ikimiz birden doğrulduk. Çevreyi dinlemeye başladık. Yine aynı ses yankılandı. Alan savaştırmak ya da kaçmak için doğrulmuştu ama sonra birden gevşediğini gördüm. Duyduğumuz suya dalan küreklerin çıkardığı sestti.

Alan'a dönerek, «Kızın bulduğu kayık geliyor,» diye fısıldadım.

Alan benden daha dikkatliydi. «Bunu henüz bilmiyoruz. Başkası olabilir, yatıp bekleyelim.»

Yere uzandık. Kalbim deli gibi çarpıyor ve kızın söz verdiği gibi kayığın gelmesi için dua ediyordum. Kısa bir süre sonra kayığı gördüğümde içindeki kıızı da farkedebildim. Sevinçle doğrularak kalktım.

Zavallı kızcağız bizim durumumuzu başkalarına açmayı uygun bulmamıştı. Sırrımızı açmakla bizi zor duruma düşüreceğini düşünüp babası uykuya dalınca pencereden atlayıp kaçmış ve bir komşunun kayığını da çalmıştı. Tek başına bize yardıma gelmişti.

«Size nasıl teşekkür edeceğimizi bilmiyorum.» diye mırıldandım.

«Hişşt! Susun. Kimse sesimizi duymamalı. Bana teşekkür etmenize de gerek yok. Bir an önce sizi karşıya geçirmeliyim. Bu işi başarabilmek için sessiz olmamız ve acele etmemiz gerek.»

Kız haklıydı. Bir daha konuşmadık. O da bizi Lothian'da karaya çıkardı. İkimizin de elini sıktı. Teşekkürlerimizi dinlemeyi istemeyerek küreklerle asılıp kayığı çevirdi. Köyüne dönüyordu.

O uzaklaştıktan sonra birbirimize baktık. Söyleyebileceğimiz hiçbir şey yoktu. Böyle büyük bir iyiliğe karşılık verememiştik. Alan uzun süre kayığın arkasından baktıktan sonra başını salladı. Sonra, «Ne kadar iyi bir kıız,» diye fısıldadı. «Ne eşsiz bir kıızı o, David.»

Ben de aynı kanıdaydım tabii.

Uzulca oradan uzaklaşarak oralarda yatabileceğimiz ağaçlık bir

yer bulduk. Alan yine kızı övmeye koyuldu. Ben de, başına bir şey gelmez umarım. Zavallı kızı kandırdık. Çok iyi kalpli olduğu için bize yardım etti. Gece kayığı çalarak karşı kıyıya gittiğini duymayacaklarını umarım. Bizim yüzümüzden onun başına bir şey gelmemesini ve üzülmemesini dilerim diye düşünüyordum.

Bunları düşünürken uyuya kalmışım.

Avukat Rankeillor'u Buluyorum

Ertesi gün Alan'la konuşup karar verdik. «Gündüz kimseye gözükmemeye çalış,» dedim. «Güneş battıktan sonra da Newhalls civarındaki tarlalardan birine gizlen. Benim ıslığımı duyana kadar sakın kımıldama.»

«Nasıl bir ıslık çalacaksın?»

«Airlie'nin Güzel Evi şarkısını çalacağım.» Bu en sevdiğim şarkı olduğu için aklıma gelmişti.

Alan, «Olmaz,» diye karşılık verdi. «Bu şarkıyı herkes biliyor. Yoldan geçen bir çiftçi de ıslıkla bunu çalabilir. ıslığı duyup ortaya çıkmam da tehlikeli olur tabii.»

Durakladım. «Peki neyi çalayım?»

«Başka şarkı bilmiyor musun?»

Bildiğim birçok İskoç şarkısı vardı. Ama Alan'ın başlangıçta da söylediği gibi bunların hepsi de sevilen parçalardı. Alan ıslığı duyar duymaz geldiğimi bilmek istiyordu. Sonunda bana Kuzey İskoçya'da çok söylenen bir şarkıdan birazını öğretti. Bunu ıslıkla çalmayı denedim. Ondan sonra da durmadan bu şarkıyı tekrar ettim, çünkü unutmaktan korkuyordum. Parçayı o kadar iyi öğrenmişim ki ölene kadar da unutmama imkân yok sanırım.

Bu şarkıyı her duyuşumda yere oturmuş, eliyle tempo tutarak ıslık çalan Alan gelir aklıma.

Daha güneş doğmadan Queen's Ferry'e vardım. Burası güzel bir yerdi. Taştan yapılmış evler çok bakımlıydı. Kasaba pek büyük değildi, ama temiz ve düzenli bir yerdi. O anda sırtımdaki eski püskü elbiseden ne kadar utandığımı bilemezsiniz.

Neyse güneş yükseldi ve evlerin bacalarından dumanlar yükselmeye, pencereler açılmaya başladı. Evlerden çıkanlar işlerine gidiyorlardı. Onlara bakarken daha da karamsarlaştım ve kalan umudumu da yitirdim. İddiamı kanıtlayacak bir şey olmadığını anlamıştım. Aslında Shaw'un sahibi bendim. Ne yazık ki bunu kanıtlamak bir yana kim olduğumu belirtmek bile imkânsızdı. Üstümde kimliğimi açıklayan tek belge bile yoktu. Evet, çok güç durumdaydım. O anda hayallerden kurtulmuş, gerçeği bütün açıklığıyla görüyordum.

Kendi kendime, sonunda kim olduğumu kanıtlasam bile, bu iş uzun sürecektir. Oysa cebimde sadece üç şilin var. Üstelik ölüme mahkûm edilmiş ve aranmakta olan bir adamı da ülkeden kaçırmam gerekiyor. Bu işde başarısızlığa uğrarsam beni de asacaklardır.

Ben kasabada bir aşağı bir yukarı dolaşırken sokaktakilerin dik dik baktıklarının da farkındaydım. Adamlar birbirlerini dürterek alaylı alaylı gülüp bir şeyler söylüyorlardı. Beni çok aşağı gördükleri de belliydi. Telaşlanmıştım, bu durumda değil avukatı inandırmak onu görmem bile mümkün olamayacaktı belki.

O dürüst kasabalılardan birine avukatın yerini sorabilmek için cesaretimi toplamaya çalıştım ama bunu yapamadım. Paçavralar içinde, pis bir gencin onlarla konuşmasına imkân var mıydı? Bay Rankeillor gibi tanınmış birinin evini soracak olursam yüzüme bakarak kahkahalarla güleceklerdi herhalde.

Onun için ana yolda bir aşağı bir yukarı dolaştım. Daha sonra sahibini kaybetmiş bir köpek gibi rıhtıma indiğimde, umutsuzluk bütün benliğimi sarmıştı. Saat dokuza gelmişti sanırım. Böyle üzgün üzgün giderken çok güzel bir evin önünde durdum. Yeni boyanmış evin tertemiz,

kocaman pencereleri vardı. Pencerelerin içlerine saksılarla renk renk çiçekler sıralanmış, bir köpek de merdivende oturmuş esniyordu. Biliyor musunuz, o anda köpeğin durumuna bile imrendim.

Böyle bakarken kapı açılarak başına peruk takmış, iriyarı bir adam çıktı. Yüzünden akıllı, iyi niyetli ve önemli biri olduğu anlaşılıyordu.

Utancımдан kasabada kimsenin yüzüne bakamamış ve başımı önüme eğerek dolaşmışım. Ama o anda adamla göz göze geldik. Adam başını çevirip gideceği yerde dikkatle beni süzdü ve sonra ağır ağır yürüyerek yanıma geldi. «Burada ne arıyorsunuz?» diye sordu.

Adamın sesi yumuşaktı ve bu bana cesaret verdi. «Queen's Ferry'e bir iş için geldim efendim.»

«İş mi?»

«Evet,» diye karşılık verdim. «Acaba bana Bay Rankeillor'un evini gösterebilir misiniz?»

Adam, durakladı. «Biraz önce çıktığım ev Bay Rankeillor'undur.»

«Ya...»

Adam, «Daha da garibi,» dedi. «Bay Rankeillor benim.»

Bu sözleri duyunca birden umutlanır gibi oldum. Bütün cesaretimi toplayarak, «O halde efendim beni dinlemenizi rica edeceğim.» dedim.

Avukat kaşlarını kaldırarak beni süzüp resmiyetle, «Sizi tanımıyor ve adınızı da bilmiyorum. Yüzünüz bana yabancı.»

«Adım David Balfour,» diye konuştum.

Şaşırmış gibi birden sesi tizleşti. «David Balfour mu?»

«Evet efendim?»

«Peki Bay David Balfour, siz nereden geldiniz?»

İçimi çekerek, «Pek çok yer dolaştıktan sonra buraya varabildim,» diye karşılık verdim. «Ama başımdan geçenleri size gizlice anlatmam çok daha doğru olur sanırım.»

Adam düşünceli bir tavırla dudağını ısırarak beni süzmeye devam etti. Bakışları daha da ısrarlıydı şimdi. Sonra sokağa bir göz attı. Bir

karar vermeye çalışır gibiydi.

«Evet,» diye mırıldandı. «Evet en doğrusu da bu kuşkusuz. Benimle gelin.» Geri dönerek eve girdi ve ben de onu izledim. İçeriye girince avukat göremediğim birine seslendi. «Bu sabah işim var, kimse beni rahatsız etmesin.» Beni kitaplar ve kâğıtlarla dolu küçük bir odaya soktu. O masaya geçip oturdu. Sonra, «Lütfen siz de oturun,» dedi. Ne var ki bir yandan temiz koltuğa ve benim üstümdeki paçavralara bakıyordu. Bu durumdan pek hoşlanmadığı belliydi.

Çamurlu, pis kılığımdan utanmakla birlikte gösterilen yere iliştim. Avukat, «Bir işiniz olduğunı söylemişsiniz,» diye mırıldandı. «Lütfen bunu kısaca anlatın. Fazla vakit almayın. Hemen konuya girmeniz yerinde olur. *Nec gemio bellum Trojanum orditur ab ovo*. Bunu anladınız mı bilmem?» Dikkatle beni süzüyordu yine.

Gülümseyerek karşılık verdim. «Bu Latince söze uyarak hareket edeceğim efendim. Size her şeyi çabucak açıklayacağım.»

Memnunlukla başını salladı. O Latince sözü sırf beni sınamak için söylediğini sezmiştim. Böylece benim pis bir dilenci olmadığımı anlamıştı. Eğitim görmüş biri olduğumu biliyordu artık.

Bu durum bana cesaret verdi. Kendimi biraz topladım. «Durumu kısaca anlatayım. Shaw topraklarında hakkım olduğunı sanıyorum.»

Avukat cevap verecek yerde bir çekmeden dosya çıkararak açığı masaya koydu. Sonra yüzüme baktı. «Evet?»

Cesaretim tükenmişti yine. Söyleyebileceğim bir şey kalmadığını sanıyordum. Bay Rankeillor, «Haydi, haydi Bay Balfour,» diye mırıldandı. «Devam edin. İsterseniz ben size soru sorayım. Önce doğduğunuz yeri söyleyin.»

«Essendean'de doğdum efendim.»

«Hangi yıl, hangi ay.»

«1733 yılının 12 Mart'ında,» diye cevap verdim.

Gözlerini dosyaya dikerek bir şeyler okudu. Belki de sözlerimin

doğru olup olmadığını inceliyordu. Bu duruma bir anlam verememiştin. «Peki anneniz kimdi?»

«Annemin kızlık adı Grace Pittarrow'muş. Ailesi Angus'luymuş sanırım.»

«Ya babanız?»

«Babam Alexander Balfour'du.»

«Kendisi ne iş yapardı?»

«Babam Essendean'deki okulun öğretmeni idi.»

Bay Rankeillor, «Kimliğinizi kanıtlayacak bir belgeniz var mı?» diye sordu.

«Hayır, efendim.»

«Yaa!» Avukat düş kırıklığına uğramış gibi bana baktı.

Cesaretimi toplayarak atıldım. «Beni Essendean'de tanırlar. Bütün belgeler Essendean'in rahibi Bay Campbell'dedir. O istediğiniz kâğıtları buraya yollayabilir. Zaten amcamın da durumu kabul edeceğini sanıyorum.»

«Ne demek istiyorsun?»

«O da yeğeni olduğumu açıklamak zorunda kalacaktır.»

Avukat, «Bay Ebenezer Balfour'u mu söylüyorsunuz?» dedi.

«Evet, efendim.»

O zaman Bay Rankeillor'un durumla daha da ilgilendiğini farkettim. «Yani siz amcanızı gördünüz mü?»

«Görmekle kalmadım, beni evine de aldı.»

«Demek böyle. Çok garip bir durum doğrusu.»

Söyleyecek bir şey bulamadığım için sesimi çıkaramadım.

Avukat, «Hoseason adında biriyle karışlaştınız mı?» diye sordu.

Üzüntüyle içimi çektim. «Evet, efendim. Ne yazık ki o adam karışma çıktı. Onun yüzünden oldukça acı çektiğimi söylemeliyim. Ama insanlara güvendiğim için suç bende olmalı.»

Rankeillor, kaşlarını çatı. «Ne demek istiyorsunuz?»

«Amcam beni istemiyordu,» diye söze başladım. «Hoseason adlı adamın yardımıyla beni ortadan kaldırmayı düşündü. Güpegündüz beni bu kasabadan kaçırdılar. Gemide çekmediğim kalmadı. Kaptan Hoseason kötü bir adamdı. Daha sonra gemisi kayalara çarparak parçalandı, ben de çok uzak bir yere düşmüştüm. Pek çok maceradan sonra işte şimdi karşınızdayım. Zaten başıma gelenler yüzünden böyle dilenci kıılığındayım.»

Adam hikâyemi çok ilginç bulmuştu. «Demek bindiğiniz gemi battı. Peki nerede oldu bu iş?»

«Mull Adasının güney tarafında. Benim çıktığım adanın adı da Erraid'di efendim.»

Avukat, «Ah sizin coğrafyanız benimkinden iyi,» diye güldü. «Şimdiye kadar anlattıklarınız öğrendiklerime uyuyor. Yani verdiğiniz bilgilerle dosyada yazılı olanlar birbirini tutuyor. Yalnız bir tek şeyi anlayamadım. Kaçırıldığınızı söylediğiniz de ne demek istediniz?»

Şaşkınlıkla yüzüne baktım. «Sadece beni kaçırdıklarını söyledim. Ben babamın mirasını konuşmak için sizin evinize geliyordum. Ama yol-da Bay Hoseason beni durdurup konuştu ve çok nazık davrandı. O sırada adamları da yakında bekliyordlardı. Kaptan gemisini görmem için beni davet ettiğinde budalalığımdan kabul ettim. Amcam da beraber gelecekti. Ne yazık ki kayıkla tekneye gidince başıma vurup beni bayıltılar ve amcam da karaya döndü. Beni geminin dibinde karanlık, pis bir yere attılar. Kendime geldiğimde ellerim ve ayaklarım bağlıydı. O sırada gemi de denize açılmıştı tabii. Kısa süre içinde durumu anladım. Beni Kuzey Amerika'ya götürüp köle olarak bir çiftliğe satacaklardı. Neyse ki Tanrının yardımıyla bu korkunç durumdan kurtuldum.»

Avukat önündeki dosyaya bakarak bir sayfa çevirdi. «Gemi 27 Haziran'da kaybolmuş. Bu gün 24 Ağustos. Yani aradan epey zaman geçmiş, Bay Balfour. İki aya yakın bir süre.»

«Öyle efendim.»

«Dostlarınız bu yüzden bir hayli telaşlandılar. Bu süre içinde neler olduğunu bilmeliyim. Böylece tam bilgi edinmiş olacağım.»

Cevap vermeden, bir an düşündüm. Sonra, «Bay Rankeillor,» dedim. «Bu ayların zorluklar içinde geçtiğini söylemeliyim. Fakat size hikâyemi anlatmadan bir şeyden emin olmam gerekir. Dertlerimi açacağım kimsenin dost olduğunu bilmeliyim.»

Avukat, dudak büktü. «Bu sonu gelmez bir tartışmaya yol açabilir. Hikâyenizi dinlemedikçe size tam anlamıyla güvenmeme imkân yok. Ancak başınızdan geçenleri bildikten sonra sizin dostunuz olabilirim. İnsanlara güvenmesini bilerseniz hayatınız daha kolay olur, Bay Balfour. Bir atasözü vardır. 'Kötülük yapanlar, kötülükten korkanlardır,' derler.»

Yine içimi çektim. «Fazla güvenim yüzünden başıma türlü kötülükler geldiğini unutuyorsunuz efendim. İşlerine baktığınız Bay Ebenezer Balfour'a güvendiğim için o esir gemisine düştüm. Bu yüzden az kalsın Amerika'da bir çiftliğe satılacaktım.»

Kendime güvenim gittikçe artıyordu. Bay Rankeillor'un beni başından savmayacağını anlamıştım. Avukat son sözlerimi duyunca dayanamayarak güldü.

«Yok, yok, durum sandığınız kadar kötü değil. Ben gerçekten amcanızı temsil ediyordum. Onun avukatıydım. Ne var ki siz maceralara atıldığınız sırada birçok şey oldu. Herhalde kulaklarınız sık sık çınlamıştır çünkü sizden çok söz edildi.»

Bu sözlerle şaşırdım. «Benden mi söz edildi?»

Avukat, «Evet,» diye karşılık verdi. «Gemi kayalara çarpıp battığı gün Bay Campbell, büroma gelerek sizin nerede olduğunuzu sorup benden bilgi istedi. Ne kadar şaşırdığımı bilemezsiniz. Sizin varolduğunuzdan bile haberim yoktu. Babanızı çok iyi tanıdığım, amcanızı da bildiğim için aklıma çok kötü şeyler geldi doğrusu. Bunun üzerine gidip Bay Ebenezer'i gördü. Sizi görmüş olduğunu kabul etti.»

Bay Rankeillor hafifçe gülerek sözlerine devam etti. «Amcanız size

çok fazla para verdiğini söyledi. Buna inanmama imkân yoktu tabii. Sizin eğitiminizi tamamlamak için Avrupa'ya gittiğinizi söyledi. Sizi tanı-mıyordum. Bir gencin eğitimini tamamlamak için Avrupa'ya gidişini mantıklı buldum. Bunun üzerine amcanıza sizin neden Bay Campbell'e bir mektup bile yazmamış olduğunuzu sordum. Amcanız, 'Yeğenim geçmişini tamamiyle unutmak istiyordu,' dedi. Nerede olduğunuzu bil-mek istiyorduk. Böyle ısrar etmem amcanızı sinirlendirdi. Nerede oldu-ğunuzu bilmediğini ama Leyden'de olabileceğinizi ileri sürdü. Bu durumda yapabileceğimiz bir şey yoktu. Ancak amcanız kendinden şüphe ettiğimi anlayarak beni avukatlığından çıkardı.»

Buna şaşmakla birlikte memnun da oldum. «Demek öyle.»

«Evet. Daha sonra Kaptan Hoseason, bu kasabaya geldi. Gemisi-ne yolcu olarak bindiğinizi gemisinin battığını ve boğulduğunuzu söyle-di. Bay Campbell olayı duyunca çok üzüldü. Geminin taşıdığı şeyler konusunda bir sürü şey duymuştum. Amcanızın kötü bir oyun oynamış olduğunu sezdim. Ama kanıtlayabileceğim bir şey yoktu. İşte Bay Balfour size bütün olanları anlattım. Böylece bana ne kadar güvenile-bileceğinize de kendiniz karar vereceksiniz.»

Aslında avukat sık sık Latince sözler kullanmaya meraklıydı ve anlattığımdan daha ağır bir dille konuşuyordu. Yine de içten tavırları ve gülüşü sayesinde ona güvenim arttı. Bay Rankeillor daha iyi tanımak istemiş gibi gözlüğünü takarak beni süzdü.

«Efendim,» dedim. «Size hikâyemi anlatırsam bir arkadaşımın sırla-rını da açıklamış olacağım. Bu yüzden hayatı tehlikeye girebilir. Anlata-caklarımı başkalarına söylemeyeceğinize söz vermelisiniz. Benle ilgili şeyler önemli değil. Sizin yüzünüze bakmak bana yeteri kadar güven veriyor.»

«Arkadaşınızla ilgili şeyleri kimseye açıklamayacağım.» Birden çok ciddileşmişti. «Yalnız benim avukat olduğumu unutuyorsunuz galiba. Hikâyenizde yasalara aykırı şeyler varsa bunları üstü kapalı geçmenizi rica edeceğim.»

Bunun üzerine amcama gittiğim günden başlayarak bütün olanları anlattım. O gözlüklerini alına doğru itip gözlerini kapatmıştı. Bir ara onun uyuya kaldığından korktum. Ama avukatın bütün sözlerimi dinlediğini anladım. Üstelik inanılmaz bir belleği vardı. Duyduğu şeyi asla unutmuyordu. Hatta o Keltlilere özgü garip isimleri bile bir duyuşta ezberlemişti. Bunları yıllar sonra bana hatırlatınca şaşım doğrusu.

Yalnız Alan Breck'den söz edince garip bir şey oldu. Appin'deki cinayet yüzünden Alan'ın adı duyulmuştu tabii. Onu yakalayana ödül verileceği de biliniyordu. Bu isim ağzımdan çıkar çıkmaz avukat yerinde kımıldanıp gözlerini açtı.

«Beni dinleyin, Bay Balfour,» dedi. «Gerekli olmayan isimleri söylemeniz doğru değil. Hele yasalara karşı gelen o Kuzey İskoçyalıların adlarını sakın söylemeyin.»

Yüzüne bakakaldım. Sonra kendimi topladım. «Haklısınız herhalde, ama bir kere ağzımdan kaçtı. Onun için böyle devam edeceğim.»

Bay Rankeillor, «Yok, yok,» diye karşılık verdi. «Belki farkına varmadınız ama bazen kulaklarım pek iyi duymaz. Onun için arkadaşınızın ismini duyduğumdan emin değilim. Evet, bu ismi anlayamadım. En iyisi arkadaşınızdan 'Bay Thompson' diye söz edelim. Böylece bir tatsızlık olmaz. Hikâyenizde başka Kuzey İskoçyalılardan söz edecekseniz...» Bir an durdu. «Onlara da takma isimler vermeniz daha uygun olur.»

Avukat cin gibi bir adamdı ve Alan Breck'in adını da duymuş, cinayeti anlatacağımı da sezmişti. Ama bu nedenle sorumluluk altına girmek istemiyordu. Ona hak verdim. Gerçekleri bilmemezlikten gelmek istiyordu, bu da beni ilgilendirmezdi tabii. Gülümsedim. «Thompson Kuzey İskoçyalılara yakışacak bir isim değil. Yine de öyle istiyorsanız sorun yok.»

Hikâyemi anlatırken de Alan'dan Bay Thompson diye söz ettim. Aynı şekilde öldürülen Kızıl Tilki ile James Stewart'a da uydurma isimler taktım.

Sözlerimi bitirince avukat arkasına yaslanarak gözlerini açtı. «Doğrusu maceralarınız oldukça ilginç. Bu maceralarınızı yazsaydınız heyecanlı bir roman olurdu. Bu kadar kısa süre içinde böyle işlere karışabilmenize şaşıtım doğrusu. Ayrıca başınızı derde sokmakta çok ustasınız. Yine de zaman zaman kafanızı kullanmışsınız.»

Parmaklarını kenetleyerek yüzüme bakıp devam etti. «Arkadaşınız Bay Thompson'un soylu ve cesur biri olduğu anlaşılıyor. Ne var ki fazla heyecanlı bir tip. Hem biraz da kan dökmeye meraklı sanırım. Gemi battığı zaman boğulsaydı çok daha iyi olurdu. Evet, çok yetenekli bir insan ama ölmesi daha uygundu tabii. Çünkü sizi çok zor durumlara düşürebilir. Bununla birlikte ondan ayrılmamakla iyi etmişsiniz. O da sizi bırakmamış. Açıkçası sizi seven bir dost o. Ama Bay Thompson'un yüzünden ipe de gidebilirdiniz. Neyse, karanlık günler geride kaldı artık. Kısa süre içinde bütün üzüntülerinizden kurtulacağınızı umuyorum.»

Avukat yaptığım hataları belirtip bana öğütler verdi ama bir yandan da büyük bir dostluk ve neşeyle beni süzüyordu. Onun bu davranışı içimi rahatlatmıştı. Uzun süreden beri yasadan kaçan insanlarla dolaşmak zorunda kalmış, kırlarda, bayırlarda yatıp uyumuştum. Onun için temiz bir evde, bir koltukta oturup tertemiz giyinmiş, akli başında bir beyefendiyle konuşmak çok hoştu.

Bunları düşünürken gözlerim üstümdeki paçavralara takıldı. Birden o yakıcı hüznü hissettim. Avukat bakışımı görmüş ve ne düşündüğümü anlamıştı.

«Bana bir dakika izin verin,» diyerek ayağa kalktı. Odadan çıktığında birine seslendiğini duydum. «Sofraya bir tabak daha koyun. Bir konuğum var. Bay Balfour yemeğe kalacak.»

Avukat geri dönerek onunla gelmemi işaret etti. Birlikte bir merdivenden çıkıp, evin üst katında bir odaya girdik. Avukat, «Size sıcak su yollatacağım,» dedi. «Sabun, tarak ve diğer gerekli şeyleri burada bulacaksınız.»

Adam gidip bana çamaşır ve bir takım da elbise getirdi. Bunlar oğluna aitti. Yıkayıp temizlendikten sonra aşağıya inmemi söyleyerek ayrıldı.

Mirasımı Almak İçin Harekete Geçiyorum

Yıkayıp temizlenince ne kadar rahatladığımı bilemezsiniz. Bay Rankeillor'un oğlunun elbisesi de bana uydu. Aynaya bakınca o dilencinin geçmişte kaldığını anladım. David Balfour tekrar yaşamaya başlamıştı, yine de rahatsızdım. Bu eve paçavralar içinde gelmiş ve başka birinin elbisesini ödünç almıştım. Bir yandan Alan'ın ne durumda olduğunu düşünüyordum.

Saçlarımı tarayıp odadan çıktığımda Bay Rankeillor beni merdiven başında karşıladı. Böyle değiştiğim için beni tebrik etti. «Babanıza ne kadar benzediğinizi şimdi çok daha iyi görüyorum,» diye konuştu. Sonra beni tekrar çalışma odasına soktu.

Karşılıklı oturunca, «Beni dinleyin, Bay David,» dedi. «Herhalde merak ettiğiniz şeyler vardır. Babanızla amcanızın yıllarca birbirlerini görmemesini merak etmişsinizdir sanırım.»

«Doğru efendim.»

Avukat, «Bu çok ilginç bir hikâyledir,» diye söze başladı. «Onların neden bozuştuklarını söylemek beni biraz utandırıyor. Buna bir gönül işi neden oldu.»

«Ne kadar şaşırdığımı bilemezsiniz. Ama nasıl olur? Amcamın kimseyi sevebileceğine inanmam. Onu benden çok daha iyi tanıyorsunuz, Bay Rankeillor.»

Avukat, «Doğru, doğru,» diye mırıldandı. «Fakat Bay David amcanız hep böyle yaşlı değildi. Bir zamanlar o da genç bir adamdı. Belki

çok şaşacaksınız ama kendisi çok yakışıklı, son derece şık ve zarifti. Safkan atlara binerek kasabadan geçerken herkes onu görmek için kapılara çıkardı. Bunu kendi gözlerimle gördüğümü söylemeliyim. O zamanlar amcanıza çok özenirdim. Çünkü ben rastgele bir adamın rastgele oğluydum. Oysa amcanız Shaw ailesinin, zengin yakışıklı ve şımarık oğluydu.»

«İnanılacak gibi değil. Bu bir rüyaya benziyor.»

Avukat, içini çekti. «Öyle... öyle... İnsanlar gençliklerinde bambaşkadırlar. Yaşlanınca pek çok şey değişir. Hepsi bu kadar da değil. O zamanlar amcanız son derece cesurdu. Akla hayale gelmeyecek işlere kalkışır, türlü maceralara atılırdı. Hatta bir kez dostluk kurduğu kötü niyetli insanlar amcanızı soyup bir hendeğe atmışlar. Babanız onu o halde alıp kasabaya getirdi. Çevredekilerin ne kadar eğlendiklerini bilemezsiniz.»

Büyük bir dikkatle dinliyor, amcamın gençliğinde böyle bir insan olduğuna hâlâ inanamıyordum. Avukat sözlerine devam etti. «Sonra Bay Ebenezer âşık oldu. Yalnız bu biraz üzücü bir durumdu. Çünkü iki kardeş de aynı kızı seviyorlardı. Bay Ebenezer kendinden emindi. Aile onu çok şımarttığı için her istediğini elde etmeye alıştı. Yakışıklı, hoş, zengindi. Gelgelelim kız ona aldırış etmedi. Bu durum karşısında Bay Ebenezer deliye döndü. Kendi kendisini kandırmış olduğunu anlayınca çok kızıp ağabeysine düşman olmuştu. Kasabadakiler bu olayı ilgiyle izliyorlardı.»

«Bay Ebenezer kederinden kâh hastalanıp yataklara düşüyor kâh atına atladığı gibi ıssız yerlere gidiyordu. Kasabaya indiği zamanlar da hana gidip durmadan içiyor ve herkese derdini anlatıyordu. Böyle bir yenilgiyi kabul etmesi çok zordu. Aile sevgili oğullarının durumu yüzünden son derece üzgündü. Babanız... Babanıza gelince...» Avukat bir an susup yüzüne baktı. «Babanız çok iyi bir insandı, Bay David. Kişilik sahibiydi ama kardeşinin karşısında durabilecek gücü yoktu. Bay Ebe-

nezer'in bütün yaptıklarını sessiz sedasız seyrediyor, kardeşini azarlamak, mantıklı hareket etmesini söylemek aklına bile gelmiyordu.

«Sonunda bir gün ikisinin de sevdikleri kız isyan etti. İsminin ağzından ağza gezmesinin hoşuna gitmediğini söyledi. Bay Ebenezer onunla evlenmek istiyordu. Babanız da öyle. Her ikisi de genç kızın önünde diz çökerek evlenme teklif ettiler. Genç kız akıllıydı. Siz de aklınızı annenizden almışsınız. O Bay Ebenezer'in şımarık, bencil ve aklına eseni yapan, güvenilmeyecek biri olduğunu anlamıştı. Ne var ki amcanız evlenme teklif ederken babanızı kabul etmesi de zordu. Onun için kız ikisini de evinden kovdu. Bu olayın da kasabalıları çok eğlendirdiğini söylemeliyim.»

Bunun saçma bir iş olduğunu düşünüyordum. Fakat babamın da bu işe karıştığını unutamıyordum.

«Peki sonra ne oldu?»

«Aslında dediğim gibi amcanız çok fazla şımarmıştı. Biri kendisini iyice dövseydi belki aklı başına gelirdi. Ama babanız bunu yapacak tip değildi. İşte o sırada genç kız, babanızla evlenmeyi kabul ettiğini bildirdi. Bay Ebenezer bunu duyunca deliye döndü. Babanızın onu yatıştırmaya kalkması büyük bir hataydı. Çünkü Bay Ebenezer haksızdı ve durumu kabul etmiyor, kendisine kötülük yapıldığını ileri sürüyordu. Başkası olsa buna aldırılmazdı. Ama babanız iyi ve yumuşak bir adamdı. Kardeşini yatıştırmak için ona türlü şeyler vaat etti. Sonunda bir anlaşmaya vardılar. Kardeşlerden büyüğü o genç hanımı, küçüğü ise malikâne ve serveti alacaktı.»

Avukat gözlüğünün arkasından beni süzdü. «Bay David insanlar sık sık merhametten ve cömertlikten söz ederler. Ama fazla merhametli ve cömert kimseler de çoğunlukla hata yaparlar. Aslında bir beyefendinin avukatına başvurması ve yasalara göre hareket etmesi daha doğrudur. Böylece yasaların kendisine verdiği şeylerden yararlanır. Babanız cömertliği ve iyi niyeti yüzünden kendine kötülük etti. Anneniz ve siz de

bunun acısını çektiniz. Annenizle babanız yoksul bir hayat sürdüler. Siz de bir köyde yoksul olarak büyüdünüz. Oysa babanıza kalan servet çok büyüktü. Bunu şımarık kardeşine verecek yerde kendisi alsaydı hayatınız çok değişecekti. Bu arada Shaw topraklarında yaşayan çiftçilerin ne kadar zorluk çektiklerini de bilemezsiniz!»

«Anlattıklarınız çok garip doğrusu,» diye mırıldandım. «Bir insanın kişiliği bu kadar değişebilir mi?»

Bay Rankeillor, başını salladı. «Doğru. Olayların da bu işde rolü var. Bay Ebenezer çok mutsuzdu ama büyük bir servete konmuştu. Fazla gururlu olduğu için de servetiyle övünmeye kalktı. Onu tanıyanlar rahatsız olup uzaklaştı, tanımayanlar ise Bay Alexander'ın ortadan kaybolmasını kötüye yordular. Bay Ebenezer'in ağabeyisini öldürerek serveti ele geçirdiğini söylediler. Böylece amcanız dünyada yapayalnız kaldı.»

Avukat, «Anlaşma sonucu eline yalnızca para geçmişti,» diye devam etti. «Paradan başka bir şeyi olmadığı için paraya fazla önem vermeye başladı. Gençliğinde çok bencildi zaten. Yaşı ilerledikçe bu bencillik daha da arttı. Sonunda da o eve kapanıp kaldı. Son derece cimri oldu. Siz de durumunu görmüşsünüz zaten.»

Dayanamadım. «Bir şey soracağım, efendim. Benim durumum nedir? Yani yasalara göre bir hakkım var mı?»

Avukat, «Bütün topraklarla para sizindir,» diye karşılık verdi. «Bu konuda kuşkunuz olmasın. Babanızın bir kâğıt imzalayıp imzalamadığını bilmiyorum. Böyle bir şey yapmış olsa bile önemsiz. Çünkü yasalara göre bütün servet ve mal varlığı ailenin büyük oğluna kalır. Siz de Alexander Balfour'un oğlusunuz. Onun için de bu mirasın varisisiniz.»

Yine umutlanmaya başlamıştım. «O halde sorun çıkmayacak.»

Avukat, içini çekti. «Amcanızı gördünüz. İnatçı bir insandır. Haksızlığını bile sizinle uğraşmaya kalkacak, ağabeysinin oğlu olmadığınızı da iddia edecektir. Bunu kanıtlamak öyle zor değil. Yalnız davalar her

zaman pahalıya mal olur. Hele böyle aile davalarında bilinmemesi gerekenler ortaya çıkar ve duyulur. Ayrıca sizin durumunuz da hassas. Davaya girecek olursak sizin Bay Thompson'la arkadaş olduğunuz da ortaya çıkabilir. O zaman durumunuz çok güçleşir. Aslında sizi kaçırmaları bizim lehimize. Bunu kanıtlayabilseydik her şeyi kolaylıkla hallederdik. Ama bunu kanıtlayacak delillerimiz ve tanıklarımız yok. Bay Hoseason, böyle bir şeyi red edecektir tabii.»

«Peki ne yapacağız?»

«Bana sorarsanız amcanızla pazarlık etmelisiniz. Hatta ona Shaw topraklarını da bırakmalısınız. Doğduğundan beri orada yaşıyor. Yirmi beş yıldır da Shaw toprakları onun sayılıyor. Ondan bolca para almalısınız. Öldüğü zaman da her şey size kalacaktır tabii. Çünkü amcanızın da tek varisi sizsiniz.»

«Buna razıyım,» dedim. «Ama amcam bana para vermeyi kabul eder mi? Aileyle ilgili olayların ortaya çıkmasını hiçbir zaman istemem.»

«Doğru düşünüyorsunuz. Amcanızdan parayı almak için de bir şeyler yapacağız artık.»

O anda aklıma bir şey geldi. Amcamın gözünü korkutarak her şeyi halledebildik belki. «Bence en önemlisi amcamla konuşup kaçırma olayından dolayı onu dava edeceğimizi söylemek iyi fikir sanırım.»

Bay Rankeillor, başını salladı. «Kaçırma işinden söz edip onun gözünü korkuttuktan sonra dava açmaya gerek kalmadan işi halletmeliyiz. Çünkü sizi zorla bindirdikleri *Convenant* gemisinden tanıklar bulabiliriz. Bu adamlar yemin edip tanıklığa başlayınca sizin kaçırıldığınızı da söylemek zorundadırlar. Ama o arada arkadaşınız Bay Thompson'dan da söz edebilirler. Bu da hem sizi hem arkadaşınızı zor duruma düşürür. İşte böyle bir şeyi asla öğüt vermem.»

«Zaten,» diye cevap verdim. «Gemiden kurtulanlar sayılı. Ancak Bay Riach tanıklık edebilir. Ama dediğiniz gibi diğer durumun ortaya çıkmaması gerek.» Bir an düşündükten sonra ona planımı açtım.

Avukat, beni büyük bir dikkatle dinledikten sonra başını salladı. «Güzel bir plan. Fakat bunu uygulayabilmemiz için Thompson dediğiniz adamla karşılaşmam gerekecek değil mi?»

«Öyle sanıyorum efendim.»

Bay Rankeillor, alnını uğuşturdu. «Hayır, Bay David, bu iş olamaz. Arkadaşınız Thompson'u kötülemiyorum. Onun yaşadışı karıştığı bir tek olay bile bilmiyorum zaten. Ama bilseydim... Sözlerime dikkat edin Bay David, eğer bir şey bilseydim onu yasalara teslim etmem gerekirdi. Bu benim görevimdir. Şimdi size soruyorum: Onunla karşılaşmam doğru mu? Belki de o adam türlü karanlık işlere girmiş ve herşeyi size anlatmamıştır. Hatta belki ismi Thompson da değildir!» Avukatın gözleri neşeli neşeli parlıyordu. «Çünkü bu tip adamlar işlerine geldikçe isimlerini değiştirirler.»

«Karar vermek size düşer efendim,» diye mırıldandım.

Yine de planımı beğendiğinin de farkındaydım. Çünkü yemeğe çağrılana kadar avukat bu durumu düşündü. Bay Rankeillor'la yemek yerken bu konular hiç açılmadı. Daha sonra yine çalışma odasına döndük. Avukat hâlâ aynı konuyu düşünmekteydi.

Bir ara, «Arkadaşınız Bay Thompson'la ne zaman ve nerede buluşacaksınız?» diye sordu.

Ona durumu açıkladım.

Bu kez, «Bay Thompson'a güvenebilir misiniz?» dedi.

«Evet.»

Bay Rankeillor'un kafası süratli çalışıyordu. «O yaşlı tilkiyi tuzağa düşürdüğümüzü kabul edelim bir an. Benim söylediğim koşulları kabul edecek misiniz. Yani şimdilik Shaw'u ona bırakıp para almaya razı mısınız?»

«Evet, efendim.»

Avukat kahvesini içerken bana değişik sorular sordu. Hepsine de cevap verdim. Arkasına yaslanıp gözlerini kapatırken her şeyi unutmu-

şa benziyordu. Bir süre sonra gözlerini açarak masasından bir kâğıt çekti ve bir şeyler yazmaya başladı. O ara beni bile unutmuştu. Sonra masasındaki küçük çingırağı çaldı.

Kâtibini çağırıyordu. Adam odaya girince de, «Torrance,» dedi. «Şu yazdıklarımı al ve hemen temize çek. Bu işi bitirdikten sonra da şapkanı giyip hazır ol. Bu bey ve ben bir yere gideceğiz sende bizimle geleceksin. Belki tanıklık etmen gerekir.»

Kâtip çıkar çıkmaz heyecanla bağırdım. «Yani bu planı uygulayacak mısınız, efendim?»

Avukat masada duran sürahidene kadehine şarap koydu. «Öyle gözüktüyor, Bay David. Artık işden söz etmeyip başka şeyler konuşalım. Biliyor musunuz Torrance'i her görüşümde aklıma komik bir olay gelir. Bir kez yine Torrance'in böyle tanıklık yapmasını istemiştım. Onunla gündüz saat dörtte Edinburg'da belirli bir yerde buluşacaktık. İkimiz de ayrılıp kendi işimize gittik. Torrance bu arada gidip içki içmiş. Söylediğim yere geldiğinde sarhoş olduğu için beni tanıyamadı. Ben de gözlüğümü unutmuştum. Gözlüğüm olmazsa bir şey görmem. İşte bu yüzden ben de kendi kâtibimi tanıyamadım.» Bu sözleri söyledikten sonra kahkahalarla gülmeye başladı.

«Garip bir rastlantı,» diye mırıldanarak nazik davranmak için gülümsedim. Ne var ki avukat beni şaşırtan bir şey yaptı. O gün öğleden sonra sık sık bu olayı ayrıntılarıyla tekrarladı ve her seferinde de güldü. Sonunda onun bu budalalığınan utanmaya başladım doğrusu.

Alan'la buluşacağımız zaman yaklaşıncı Bay Rankeillor'la evden çıktık. Avukat koluma girdiğinde Kâtip Torrance de cebinde belge, elinde üstü örtülü bir sepetle peşimizden geliyordu. Kasabadan geçerken avukat tanıdıklarına sık sık selam verdi. Bazı adamlar onu durdurup özel işleriyle ilgili şeyler sordular. Böylece Bay Rankeillor'un kasabalılarca çok sayılan biri olduğunu da anladım. Herkes onun fikirlerine güveniyordu.

Evleri geride bırakarak Hawey Hanı'yla kaçırıldığım rıhtıma yaklaştık. Oraya bakarken ne kadar kötü olduğumu anlatamam. Kaçırıldığım gün gözlerimin önünde belirdi. Bunlardan çoğu yoktu artık. Zavallı Ransome, ölüp gitmiş, Shuan cezasını bulmuş, diğerleri de batan gemiyle denizin dibini boylamışlardı. Bense bütün olaylardan kurtulmasını bilmiş ve sonunda sağ salım buraya dönmüştüm. O anda şükretmem gerekirdi ama rıhtıma bakarken üzüntüyle diğerlerini anımsadım.

Ben böyle düşünürken birden Bay Rankeillor bağırды ve elleriyle ceplerine vurdu. Sonra gülmeye koyuldu.

Avukat, «Aman ne komik!» diye bağırды. «Size anlattığım o hikâyeden sonra gözlüğümü unutmamış mıyım!»

Ancak o zaman avukatın bana birkaç defa anlattığı o küçük olayın anlamını çözebildim. Gözlüğünü bilerek evde bırakmıştı. Böylece Alan'ın yardımlarından faydalanacaktı ama miyop olduğu için arkadaşımın yüzünü seçemeyecekti. Böylece yasalardan kaçan bir adamı da görmemiş sayılacaktı tabii. Bu da olağanüstü bir fikirdi doğrusu. Çünkü işler kötüye de gidebilirdi. O zaman Rankeillor arkadaşımın kim olduğunu söyleyemez ve yemin edemezdi. Aslında kasabada pek çok kişiyle konuşmuş ve hepsini de tanımıştı. Rankeillor'un gözlerinin söylediği kadar bozuk olmadığını anlamıştım. Bu ustaca düzenlenmiş bir oyundu doğrusu.

Hanın önünden geçerken hancının kapıda durmuş pipo içtiğini farkettim. Hiç değişmemişti adam. Bay Rankeillor, bana dönerek, «Siz önden gidin,» diye mırıldandı. Kendi geride kalıp kâtibiyle konuşarak ilerledi. Ben gözcü gibi öndeydim.

Tepeye tırmanırken Alan'dan öğrendiğim Kelt şarkısını ıslıkla çalmaya başladım. Bir süre sonra buna cevap verdiğini duyunca içim rahat etti. Alan bir ağacın arkasından çıktı. Arkadaşım bütün gün ıssız yerlerde dolaşmaktan yorulmuş ve bıkmışdı. Üstelik karnını da doyuramamıştı.

Ama giysilerimi görür görmez gözleri parladı ve neşelendi. Onu bir

kenara çekerek olanları anlattım. Sonra amcama bir oyun oynayacağımızı belirterek bana yardım etmesini istedim. Birkaç soru sorup ne yapması gerektiğini öğrenince hemen değişti.

«Doğrusu olağanüstü bir fikir bu David. Hem bu rolü yapacak kimseyi de iyi seçmişsin. Bu işi ancak Alan Breck başarabilir. Yani her şeyi görüp, sezen, zeki bir beyefendiye ihtiyacın var. Anladığım kadarıyla avukatın beni görmeyi pek istemiyor.»

Ona avukatın neler düşündüğünü de anlattım. Sonra bağırarak Bay Rankeillor'a el salladım. Avukat tek başına yaklaştı. «Size arkadaşım Bay Thompson'u tanıtayım,» dedim.

Avukat son derece nazik bir tavırla konuştu. «Sizinle tanıştığıma çok memnun oldum, Bay Thompson. Ne yazık ki gözlüğümü unutmuşum. Gözlüğüm olmayınca burnumun ucunu göremem. Dostumuz Bay David...» Benim omzuma bir yumruk attı. «Benim gözlüksüzken körden farksız olduğumu söylemiştir sanırım. Onun için yarın sizi görüp de tanımadan yanınızdan geçersen sakın şaşmayın.»

Avukat Alan'ın tanınmayı istemeyeceğini düşünerek bu sözleri söylemiş ve onun memnun kalacağını sanmıştı. Oysa arkadaşım bütün Kuzey İskoçyalılar gibi gururluydu. Onun için de sinirlendiğini hissettim.

Alan, «Rica ederim efendim,» diye cevap verdi. «Bunun hiç önemi olmadığını belirtmeliyim. Burada Bay Balfour'a yardım etmek için buluştuk. Ama size bakıyorum da aslında ortak bir tarafımız olamayacağını da çok iyi anlıyorum. Yine de özür dilemenize sevindim.»

Rankeillor bu sözlerden hiç alınmadı. Aksine neşeyle konuştu. «Benim istediğim de adaletin yerine gelmesi zaten, Bay Thompson. Bu işde asıl rol sizinle bana düşüyor. Onun için baştan sizinle anlaşmamız gerekiyor. Bana kolunuzu vermenizi rica edeceğim. Hava karardı ve gözlüğüm olmadığı için yolu pek seçemiyorum. Bay David siz de Torrance'le bizi izleyin lütfen. Kâtibim çok ilginç bir insandır. Onunla konuşmaktan zevk alacaksınız. Yalnız onun maceralarınızı ya da... Bay

Thompson'un başına gelenleri bilmesine gerek yok.»

Böylece ikisi kol kola önden yürürken aralarında alçak sesle konuşuyorlardı. Torrance'la ben de gerideydik.

Shaw'ların evine geldiğimizde hava iyice kararmış saat onu geçiyordu. Güneybatıdan esen hafif rüzgâr yaprakları hışırdattığı için eve yaklaşırken ayak seslerimiz duyulmadı. Eve iyice sokulduk ama bir ışık görmedim. Amcam yatmış olacaktı. Bu da bizim için çok daha iyiydi. Durup aramızda fısıldaşarak konuştuk. Avukat, Torrance ve ben usulca evin yanına doğru süzüldük. Orada çömelerek gizlenip, beklemeye başladık.

Biz yerimizi aldıktan sonra Alan ortaya çıktı ve gizlenmeye gerek görmeden ön kapıya gitti. Hızlı hızlı kapıya vurmaya başladı.

Tuzak

Alan bir süre kapıyı yumrukladı. Yumruk sesleri evde ve bahçede yankılanıyor içeriden hiç ses çıkmıyordu. Sonra bir pencerenin usulca yukarıya kaldırıldığını duydum. Amcam, aşağısını gözetlemek için yerini almıştı anlaşılan. Ama o karanlıkta bizleri asla seçemezdi. Kapıyı yumruklayan Alan'ı da sadece kara bir gölge gibi görüyordu sanırım. Her şey yolunda gidiyordu. Yatağından kaldırdığımız bu dürüst adamı endişelendirecek bir şey yoktu. Daha doğrusu amcam böyle düşünüyordu. Yine de beklenmedik konuşunu bir süre sessiz sedasız izledi.

Konuşmaya başladığı zaman da sesinin hafifçe titrediğini duydum. Amcam, «Ne oluyor?» diye sordu. «Bu saatte insan rahatsız edilir mi? Karanlıkta gelen birine güvenilmez. Benim gece kuşlarıyla alışverişim yok. Buraya neden geldin? Elimde bir silah olduğunu da bil.»

Alan bir adım geri çekilerek yukarıya baktı. Sonra gemicilere özgü

sert bir sesle konuşmaya başladı. «Siz misiniz Bay Balfour? Elinizdeki silaha dikkat ederseniz iyi olur.»

Amcam hiddetle, «Buraya neden geldin?» diye çıkıştı. «Hem kimsin sen?»

Alan da sesini yükseltti. «Bağırarak adımla etrafa duyurmaya hiç niyetim yok doğrusu. Buraya gelmemin bir nedeni var tabii. Hem bu benden çok sizi ilgilendiren bir olay. Eğer bağırarak söylememi istiyorsanız sorun yok. Hatta bunu bağırarak bile söyleyebilirim.»

Amcam, «Neymiş o?» dedi.

Alan, bağırdı. «David.»

«Ne dedin?» O anda amcamın sesi değişmiş ve tizleşmişti.

Alan, homurdandı. «Bu kadarı yetmedi mi? İsmi kalanını da söyleyeyim mi?» Birden daha da sertleşmişti.

Bir sessizlik oldu. Sonra amcam kuşkulu kuşkulu söylendi. «Seni içeriye alayım bari.»

Alan, «Bunu yapmanız sizin için iyi olur,» diye karşılık verdi. «Ama bakalım ben içeriye girmeyi istiyor muyum? En iyisi size düşüncemi söyleyeyim. Seninle şu kapının önünde durup bu işi konuşmamız çok daha uygun olacak. Ya burada konuşuruz ya da bu işi bırakırız. Çünkü ben de sizin kadar inatçı ve sinirli bir insanım. Hem daha soylu bir aileden geldiğimi de söylemeliyim.»

Alan'ın birden böyle sinirlenmesi Ebenezer'i şaşırttı. Bir süre sesi çıkmadı. Ne yapması gerektiğine karar vermeye çalışıyordu sanırım. «Pekâlâ... Pekâlâ... İsteddiğini yapalım.» Pencereyi kapattı ama aşağı inmesi, kapıyı açması epey zaman aldı. Sürgüleri çekip zincirleri çıkarırken kalbinin korkuyla çarptığından emindim. Sonunda kapının gıcırdadığını duyduk. Amcam usulca dışarıya süzüldü sanırım. Çünkü Alan bir iki adım geriledi. Böylece üst basamakta durdu. Amcamın elinde kocaman bir silah olduğunu da gördüm.

Ebenezer, «Silahımı görüyorsun ya,» diye bağırdı. «Bir adım atacak olursan kendini ölmüş bil.»

Alan'ın sesi alaylıydı. «Çok naziksiniz doğrusu.»

Amcam, «Bunun nezaketle ilgisi yok,» diye karşılık verdi. «Ancak böyle tehlikeli durumlarda hazır olmak isterim. Şimdi birbirimizi anladığımıza göre istediğini söyleyebilirsin.»

Alan, «Konuşmamdan İskoçya'nın kuzeyinden gelme bir beyefendi olduğumu anladınız sanırım,» dedi. «İsmimi söylememe gerek yok, hikâye benimle ilgili değil. Ama dostlarım Mull adasının yakınında yaşıyorlar. Orayı duymuşsunuzdur herhalde. Anlaşılan orada bir gemi batmış. Ertesi gün ailemden biri ateş yakmak için kumsalda batan geminin tahatlarını toplarken, yarı baygın bir gence rastlamış. Genci ayıltmış. Sonra başka beyefendiler bu genci alarak eski, yıkık bir şatoya hapsedmişler. Bugüne kadar da bu iş yakınlarım için çok masraflı olmuş doğrusu.»

Alan, «Bu yakınlarım biraz çılgın sayılırlar,» diye devam etti. «Onlar da ismini verebileceğim bazı kimseler gibi yasalara aldırılmazlar. Onlar gencin dürüst akrabaları olduğunu öğrenmişler. O sizin öz yeğeninizmiş, Bay Balfour. İşte onlar sizi bulmamı ve bu işi konuşmamı istediler. Şimdi sizinle anlaşılamazsak bir daha yeğeninizi göremeyeceğinizi de söylemeliyim. Çünkü bu arkadaşlarımın maddi durumları hiç de iyi sayılmaz. Bir daha yeğeninizi göremezsiniz.»

Amcam, öksürdü. «Bu iş beni ilgilendirmiyor. Yeğenim iyi bir genç sayılmazdı. Onun için bu olaya karışacak da değilim.»

Alan'ın sesi yükseldi. «Evet, evet, anlıyorum. Yeğeninizi sevmediğinizi iddia ederek kurtulmalık parasını azaltmaya çalışıyorsunuz.»

Amcam, «Yok,» diye cevap verdi. «O genç beni hiç ilgilendirmiyor. Onun için para ödeyecek de değilim. Onu kesseniz bile umrumda değil.»

Alan homurdandı. «Hayır, bu sözlere inanamam. Kan bağları çok güçlüdür. Bana yalan söylemeyin! Ağabeyinizin oğlunu böyle ortada bırakamazsınız. İnsan bunu yapmaktan utanır. Bu iş duyulacak olursa bu çevrede sizi pek seveceklerini de sanmıyorum.»

Ebenezer, «Zaten bu çevrede sevilmem. Hem bu işin duyulmasına imkân yok. Ben ağzımı açıp tek sözcük bile söyleyecek değilim. Sen ya da arkadaşların da böyle bir şeye cesaret edemezsiniz. Onun için boşuna konuşuyorsun, oğlum.»

Alan, bağırdı. «Pekâlâ. O zaman her şeyi David açıklayacaktır.»

Amcam, «Nasıl olur?» diye gürlledi.

Alan, onun öfkelenmesine aldırmadı sanırım. «Bu çok basit bir iş. Arkadaşlarım para almak umuduyla yeğeninizi tutuyorlar. Ne var ki para gelmeyeceğini anlayınca genci bırakacaklardır. Evet, bu işe çok kızacaklar ama sonunda onu salvereceklerdir.»

Ebenezer, «Bu hoşuma gitmedi,» diye söylendi. «Yeğenimin ortaya çıkmasını istemem.»

«Ben de aynı şeyi düşünmüştüm zaten!»

Ebenezer, «Ne demek istiyorsun?» diye sordu.

«Aman Bay Balfour, duyduğuma göre iki olasılık vardı. David'i seviyorsanız parayı verir ve onu geri alırsınız. Eğer... geri almamak için önemli nedenleriniz varsa, o zaman da onu salıvermememiz için bize para verirsiniz. Sözlerinizden yeğeninizi sevmediğinizi anladım. Böylece ilk düşündüğümün doğru olmadığı ortaya çıktı. Bu durumda ikincisini yapacaksınız. Bu da benim işime gelir. Çünkü hem arkadaşlarımla hem benim ceplerimiz parayla dolacaktır.»

Ebenezer, «Ne demek istediğini anlayamıyorum,» diye çıkıştı.

Alan, o zaman bağırdı. «Aman efendim numara yapmayı bırakın! Benim bir beyefendi olduğumu anlamış olmalısınız. Bir kralın adını taşıyorum. Kapınızı boşuna tekmeleyecek değilim. Bana ya nezaketle cevap verir ve dediğimi yaparsınız, ya da kılıcımınla barsaklarınızı deşiveririm.»

Amcam, fena halde telaşlandı. «Aman, bana bir dakika izin ver. Senin nen var kuzum? Ben kendi halinde bir insanım ve öyle nezaket kurallarından da pek anlamam. Bununla birlikte sana olabildiğince

nazik davranmaya çalışıyorum. Hem beni tehdit etmeye de kalkma. Barsaklarımı deşeceksin ha! Silahım ne güne duruyor?»

«Senin elindeki silah işe yaramaz! Bu bir sümüklüböceği bir kırlan-gıçla karşılaştırmaya benzer. Benim elimdeki parlak çelik senin barutun-dan çok işe yarar. Daha sen parmağını oynatıp tetiği çekmeye yeltenir-ken şu kılıcı kabzasına kadar göğsüne sokuveririm.» Alan, kaba bir tavırla konuşmaya başlamıştı.

Amcam, aşağıdan aldı. «Doğru, doğru... Nasıl istersen öyle olsun. Seni kızdıracak bir şey yapmam, sadece ne istediğini söyle. Bakalım bu konuda anlaşabilecek miyiz?»

Alan, «Sadece gerçeği bilmek istiyorum!» diye bağırdı. «İşi çabu-cak halletmeliyiz. Çabuk söyleyin. Genci bırakalım mı, öldürelim mi?»

Ebenezer, pek telaşlandı. «Aman Tanrım! Bunlar ne biçim söz-ler...»

Alan, «Genci bırakalım mı yoksa öldürelim mi?» diye tekrarladı.

Amcam, inledi. «Rica ederim onu salırmeyin. Ama öldürmenizi de istemem. Kan dökülmesinden hoşlanmam!»

«Yani onu tutmamızı istiyorsun. Nasıl istersen. Ama bu daha pahalı-ya gelecektir.»

Ebenezer, «Pahalı mı?» diye bağırdı. «Elini kana boyamanı istemi-yorum. Neden pahalı olacakmış?»

Alan, sert bir sesle güldü. «Her ikisi de suç sayılır! Üstelik öldürmek daha kolay, daha çabuk ve daha güvenli bir çare sayılır. Buna karşılık o genci orada tutmak sıkıcı bir iş. Birinin devamlı onunla ilgilenmesi gere-kecek.»

Amcam, kararını vermişti. «Öyle de olsa arkadaşların onu hapsed-sinler. Aynı yerde kalsın, ben suç işlemekten hoşlanmam. Çılgın bir Kuzey İskoçyalıyı memnun etmek için cinayet işletecek değilim.»

Alan, «Doğrusu çok dürüstsün!» diye alay etti.

Ebenezer, bu hakarete aldırış etmedi. «Ben dürüst düşünceli biri-

yim, para vermem gerekiyorsa veririm. Yalnız bu arada o gencin ağabeyimin oğlu olduğunu da unutmalsın.»

Alan, «Vay, vay, vay,» diye söylendi. «Neyse şimdi paraya gelelim. Bunu çözümlmek öyle kolay değil. Her şeyden önce bazı noktaları bilmem gerekiyor. Örneğin bu iş için Hoseason'a kaç para verdin?»

Amcam, birden şaşırarak bağırdı. «Hoseason mu? Ne demek istiyorsun? Ona neden para vereyim?»

Alan, «Genci kaçırmayı için tabii,» dedi.

Ebenezer iyice telaşlanmıştı. «Yalan! Bu pis bir yalan! Yeğenimi kimse kaçırmadı. Hoseason, sana yalan uydurmuş. Kaçırılmak mı? Asla!»

Alan, «Suç ne bende ne de sende,» diye karşılık verdi. «Hoseason'un da suçu yok. Ona güvenilmez ama neyse...»

Ebenezer, haykırdı. «Ne demek istiyorsun? Sana bu işi Hoseason mu anlattı?»

Alan da, «Ne sanıyordun sıska ihtiyar!» diye bağırdı. «Bu işi başka kimden öğrenebilirdim. Hoseason'la ben ortağız, kazancımızı bölüşürüz. Bu işde aptallık ettin. Bana yalan söylemenin bir yararı yok. Hem Hoseason gibi biriyle anlaştığın zaman başını derde soktuğunu da bimeliydin. Onu özel işlerine asla karıştırmayacaktın. Ama olan olmuş yapmışsın bir kere. Artık sonuçlarına da katlanacaksın. Sadece bilmem gereken bir şey var. Ona kaç para verdin?»

Amcamın sesi titriyordu. «Bunları sana Hoseason mu anlattı?»

«Kimin neyi anlattığı sadece beni ilgilendirir.»

Amcam, «Onun söyledikleri yalan,» diye atıldı. «Hepsi de yalan. Yalnız doğru olanı şu... Ona yirmi altın verdim. Yine de seninle açık açık konuşacağım. Hoseason genci götürüp Kuzey Amerika'da satacaktı. Carolina'daki çiftliklerde çalıştırmak için köle istiyorlar. Ona genci satmasını ve parayı almasını söyledim. Nasıl olsa bu para benim cebimden çıkmayacaktı.»

O anda avukat doğrulup ortaya çıkarak, «Teşekkür ederim, Bay Thompson,» dedi. «Rolünüzü çok iyi başardınız.» Sonra amcama bakarak son derece nazik bir tavırla ekledi. «İyi geceler, Bay Balfour.»

Ben de onun peşisıra koştum. «İyi geceler Ebenezer Amca!»

Torrence de, «Güzel bir gece değil mi, Bay Balfour,» dedi.

Amcam tek sözcük bile söyleyemeden durmuş bize bakıyordu. Taş kesilmişti sanki. Alan bu fırsattan yararlanarak onun elindeki silahı kaptı. Avukat da onu omzundan tutarak içeriye sokup mutfağa götürdü. Ocağın yanındaki iskemleye oturttu. Biz de peşleri sıra gittik.

Amcam neredeyse bayılacaktı. Rengi uçmuş, dudakları titriyordu.

Bay Rankeillor, «Haydi, haydi kendinizi toplayın, Bay Ebenezer,» diye mırıldandı. «Bu kadar üzülmemelisiniz. Çünkü sizi dava etmeyeceğiz, ne de olsa David'in amcasısınız. Suçlu bulunup hapse girmenizi istemiyor. Şartları mümkün olduğu kadar hafifleteceğiz.»

Amcam, hâlâ donuk gözlerle ona bakıyordu.

«Aramızda anlaşacağız, Bay Ebenezer. Şimdi bize mahzenin anahtarını verin. Torrance gidip babanızdan kalan şaraplardan bir şişe getirsin. Bu olayın şerefine içeceğiz.»

Avukat sonra bana dönüp elimi tutarak, «Bay David,» dedi. «Servetinizin size mutluluk getireceğini umarım. Siz bu mutluluğu hak ettiniz zaten.»

«Teşekkür ederim, efendim.»

Avukat, Alan'a döndü. Neşeli neşeli gülümsedi. «Yaptığınız olağanüstü rol için sizi kutlamalıyım, Bay Thompson. David size çok şey borçlu.»

Alan bu sözleri duyunca gururla başını kaldırdı ama daha bir şey söylemeden avukat devam etti. «Yalnız bir şey dikkatimi çekti. Bunu bir türlü anlayamadım. Sizin isminiz James mi? Yoksa Charles mi? Ya da George mu?»

Alan bir hakaret sezmiş gibi kaşlarını çatı. «İsmimin bunlardan biri olması mı gerekiyor, efendim?»

Rankeillor, «Bir kralın isminden söz ettiniz de,» diye cevap verdi. «Şimdiye kadar tahta çıkan Thompson adında bir kral bilmiyorum, ya da duymadım. Herhalde bunu laf olsun diye söylediniz.»

Alan'ın bu söze müthiş kızdığını söylemeliyim. Bu yüzden darılıp bir köşeye oturdu ve somurtmaya başladı. Hiçbir söze de cevap vermiyordu. Sonunda gidip kendine teşekkür ettim. Elini tutarak onun asıl adını fısıldadım. «Sen olmasaydın asla başarıya erişemezdik,» dedim. Böylece yatıştı ve yanımıza gelmeye razı oldu.

Bu arada mutfaktaki ocakta kocaman bir ateş yakmıştık. Şarap şişesi de açılmıştı. Torrance de sepetin üstündeki örtüyü çekti. Bunun içindeki lezzetli yiyecekleri çıkardı. Alan'la ben oturarak karnlarımızı doyurduk. Bu sırada amcamla avukat yan odada pazarlıktaydılar. Bir saat sonra anlaşmış olarak odadan çıktılar. Amcam ve ben, avukat Rankeillor'un hazırlattığı anlaşmayı imzaladık. Bu anlaşmaya göre amcam servetinin üçte ikisini bana verecek, yine gelirinin üçte ikisini de ben alacaktım. O öldükten sonra Shaw toprakları ve her şey bana kalacaktı. Amcam, bütün bunları yerine getirmesi için Rankeillor'u görevlendirmeyi de kabul etmişti.

Ayrılık

Bütün sorunlarım çözülmüştü. Büyük bir servetin sahibi idim artık. Kimse bana karışamaz, amcam kötülük edemezdi. Ne yazık ki Alan'ın derterleri sona ermemişti. Ona da çok şey borçlu olduğumu biliyordum. Kızıl Tilki'nin öldürülmesi ve James Stewart'ın durumu da beni hâlâ düşündürmekteydi.

Ertesi sabah altıda Shaw'ların evinin önünde Bay Rankeillor'la gezinirken olayları ona açıkladım. Bir yandan da ilerideki ormana, tepelere, tarlalara göz atıyordum. Burası benim atalarımın topraklarıydı. Bunlara

bakarken büyük bir gurur duyuyor ve kalbim de heyecanla çarpıyordu.

«Durumu anlıyorsunuz,» dedim. «Arkadaşıma olan borcumu ödemeliyim. Onun bu cinayetle ilgisi yok, ama onu yakalarlarsa asacaklar.» Bu arada Alan'dan hâlâ 'Bay Thompson' diye söz ediyorduk.

Avukatım, başını salladı. «Çok haklısınız, Bay David. Yalnız Bay Thompson'un akrabalarının işlerine karışmayın. Siz arkadaşınıza olan borcunuzu ödemelisiniz.»

«Peki ne yapabilirim.»

Bay Rankeillor, «Ne pahasına olursa olsun, onun bu ülkeden kaçmasına yardım etmelisiniz.» diye cevap verdi.

«Çok haklısınız. Yalnız ben yine de onun yakınlarına da yardım etmeyi düşünüyorum. Onlar bana çok iyi davrandılar. Özellikle Bayan Stewart...»

Bay Rankeillor, biraz düşündü. «Bunun çeşitli sorunlara yol açacağını biliyorsunuz sanırım. Siz bu cinayetin unutulduğunu sanıyorsanız, yanılıyorsunuz. Campbell'ler çok güçlü bir klandır. Colin Roy Campbell'in intikamını almak istiyorlardı. Bu durumda karışmanız doğru olur mu?»

«Bana bir şey yapamazlar ki,» diye itiraz ettim. «Sonuçta benim bu işle ilgim yok.»

Bay Rankeillor, beni süzdü. «Hayır, doğru düşünmüyorsunuz. Campbell soyundan gelen Dük Argyle, akrabasını öldüren kimsenin yakalanmamasına çok kızdı. Hem bu ünlü dük, krala da çok yakındır. Yani kral onun isteklerini reddetmez. Cinayet işlendiği sırada siz Colin Roy Campbell'in yanındaymışsınız.»

«Öyle ama...»

Sözümü kesti. «Sizi avukat da şerif de uşak da görmüş. Yüzünüzü unutmuş olduklarını da sanmıyorum. Anlattıklarınıza göre avukat sizin suç ortağı olduğunuzu söylemiş ve yakalanmanızı istemiş. Oradan arkadaşınızın yardımıyla kaçabilmişsiniz. Şimdi çıkıp o aileye yardıma kal-

karsanız sizinle uğraşacak, suç ortağı olduğunuzu iddia edeceklerdir. Kendinizi ne kadar savunursanız savunun bunun aksini iddia edemezsiniz. Ayrıca siz Bay Thompson'la birlikte kaçmışsınız. Sizi görenler de olmuş. Bu da suçlu olduğunuza inanmalarına yol açacaktır.»

Avukat, derin bir nefes alarak devam etti. «Sizi dava edecekler. Jüridekilerin hepsi de Kuzey İskoçyalı olacak. Yargıç da Kuzey İskoçya'dan seçilecek. Onların size acıyacaklarını sanmayın. Böyle ısrar ederseniz suçlu bulunur ve darağacına gidersiniz.»

Biraz düşündüm. Bay Rankeillor'un doğru söylediğini anlamıştım. Ama yardımdan kaçmam doğru muydu? «Bildiğiniz gibi beni köle olarak satılmaktan kurtaran da Bay Al... yani Bay Thompson'dur. Sonra o olmasaydı amcamdan mirasımı da alamayacaktım. Bay Thompson, ailesine çok bağlıdır. Onlara yardım etmem hoşuna gidecektir. O bura'dan uzaklaşmak zorunda. Birinin klan'a yardım etmesi gerek.»

«Ama olacakları biliyorsunuz.»

Bir an durakladım. «Yani bu işin sonunda beni asarlar değil mi?»

Bay Rankeillor, «Sevgili oğlum,» dedi. «Bu durumu vicdanınıza sormalısınız. Tanrı size yol gösterecektir. Bu yaşta size böyle bir öğüt vermemeliydim. Güvenli ama utanılacak yolu seçmenizi söylememeliydim. Bütün sözlerimi geri alarak sizden özür diliyorum. Gidin ve görevinizi yapın. Gerekliyse bir erkek gibi asılın. Hayatta asılmaktan çok daha kötü şeyler de vardır.»

Gülümsedim. «Asılmaktan daha korkuncunu bilemiyorum efendim.»

Avukat, «Yok, yok,» diye bağırdı. «Çok daha kötü şeyler vardır. Amcanızı ele alalım. Amcanız böyle şerefsiz işlere kalkışacak yerde asıl-saydı çok daha iyi olurdu. İnsan dünyada onuruyla yaşar.»

Avukat, kendisini toplayıp sakinleşerek devam etti. «Ayrıca beni düşündüren bir nokta daha var. Sözü geçen aile zor durumda. Onlara para yardımı yapabilirsiniz. Böylece kendilerini kurtarmaları kolaylaşır.

En iyisi gidip çok iyi dostum olan bir avukatla konuşun. Kendisi o ailenin durumuyla ilgilensin. Büyük bir servetiniz var. Avukat bundan yararlanarak aileyi kurtarabilir, sizin tanıklık yapmanıza da gerek kalmaz. Evet, en doğrusu bu. Şimdi benimle gel, eve girelim. İki mektup yazmam gerekiyor.»

Amcamın daha doğrusu atalarımın evine döndük. Ben mutfakta Alan'la otururken avukat da yandaki odada iki mektup yazdı. Sonra beni yanına çağırdı.

«Bay David, size önce bankerlerime yazdığım mektubu vereyim. British Linen Bankasına gideceksiniz. Amcanızdan aldığım parayı o bankerlere teslim edeceğim, o şirketten istediğiniz kadar para çekebileceksiniz. Böylece Bay Thompson'a yardım edeceksiniz. Paranızı dikkatle harcayacağınızdan eminim. Çünkü aklı başında bir insansınız. Size bu kadar yardım eden Bay Thompson konusunda cömert olmalısınız. Böylece onun buradan kaçmasını ve dışarıda kendine yeni bir yaşam kurmasını sağlayabilirsiniz.»

Bana bu kadar yardım eden avukatıma teşekkür ettim.

Adam, bana ikinci mektubu uzattı «Bunu da değerli bir avukat olan arkadaşıma verin. Kendisi o klanın sorunlarıyla ilgilenecektir. Ayrıca arkadaşım, Bay Thompson'un ülkeden çıkabilmesi için de bir yol bulacak, Fransa'ya geçebilmesi için her şeyi yapacaktır. Kısacası Bay Thompson'un bir gemiyle Fransa'ya geçmesini sağlayabilir, ona güvenebilirsiniz. Çok sıkı ağızlı, dürüst ve akıllı bir insandır.»

Avukat ayağa kalkınca sevgiyle elini sıktım ve ona tekrar teşekkür ettim. «Bir şeye ihtiyacınız olursa bana haber verin,» diye mırıldandı. «Zaten artık işlerinize ben bakıyorum. Herhalde sık sık görüşeceğiz.»

Birlikte sokak kapısına gittik. Avukat, kâtabi Torrance'e seslendi. Adam, Bay Thompson'la tekrar görüşmek istemiyordu. Onun için de benimle kapının önünde vedalaştı. «Tanrı yardımcınız olsun, Bay David,» diye konuştu. Kâtabini yanına alarak evden ayrıldı.

Şimdilik amcamın olan bu evde daha fazla kalmama neden yoktu. Alan'a oradan ayrılmamızı söyledim. Ben mirasım almak için Edinburg'a gidecektim. Zaten Bay Rankeillor'un arkadaşı olan avukat da oradaydı.

Birlikte kapıdan çıkarak bahçe yolunda ilerledik. Birden durup dönerek eve baktım. Bu ev atalarımın kalmıştı. Bacalarından duman çıkmayan, bazı kısımları yarım kalmış büyük evde kimse oturmuyordu sanki. Sadece en üst katın pencerelerinden birinde kımıldayan sivri bir gecelik takkesi farkettim. Sivri takke sağa sola sallanıyor, deliğine kaçmaya hazırlanan bir tavşanı hatırlatıyordu. Amcamın orada durmuş başını sallayarak bizi seyrettiğini anladım.

Buraya geldiğimde hiç de iyi karşılanmadım, diye düşündüm. Bu evde kaldığım sürece dostluk görmedim, hiç olmazsa buradan ayrılırken arkamdan bakıyor. Evet, amcam üzüntüyle arkamdan bakıyor.

Dönüp yürüdüm.

Alan'ın hiç sesi çıkmıyordu. İkimiz de üzüntülüydük. Gemide karşılaşmış ve dost olmuştuk. Birbirimize yardıma çalışmıştık. Alan en iyi dostumdu. Ayrılma saatimiz yaklaşıyordu. O yine gidip gizlenecek, ben de onu kaçırabilmek için avukatla konuşacaktım.

«Beni dinle Alan,» dedim. «Saklanacağın yeri bana söylemelisin. Her gün belirli bir saatte oraya gelip bana öğrettiğin ıslığı çalacağım. Böylece buluşur konuşuruz. Avukatın kısa süre sonra seni kurtaracağını sanıyorum. Bu topraklardan uzaklaşacaksın.»

Neşeli gözükmeye çalışmakla birlikte çok üzgündü. «Bir daha birbirimizi görmeyeceğiz.»

«Yok, yok böyle söylememelisin. Fransa pek uzakta değil. Bir gün gelir seni orada bulurum.» Sözlerime kendim de inanmaya çalışıyordum.

Alan biraz avunur gibi oldu. Yolda başımızdan geçenlerden söz etmeye başladık. Bir çok tehlike atlatmıştık doğrusu. Ben sık sık ona,

«Bay Thompson,» diye takılıyordum.

Alan da, «Zengin ve soylu Bay David Balfour,» diye gülüyor, yeni kılığımı alay ediyordu. Onun çamurlar içindeki eski elbisesiyle benim kılığım arasında çok fark vardı doğrusu. Bir ara, «Saklandığın yere giyecek de getireceğim,» dedim. «Böylece kılığın değişirse seni kolay kolay kimse tanıyamaz.»

Sinirlenir gibi oldu. «Yani bu ceketi çıkaracağımı mı sanıyorsun?»

«Şimdilik çıkarmalısın. Daha sonra yani kaçtıktan sonra yine giyersin. Hem sana çok şık bir elbise getireceğimi de bil.»

Bu söz hoşuna gitti. Çünkü giyime ve şıklığa pek düşkündü.

Sonunda Corstorphine tepesine geldik. Orada durarak aşağıda kalan büyük şehre baktık. Edinburg beni bekliyordu. Alan «Tepenin eteğindeki ormanda gizleneceğim.» diye konuştu. «Beni orada bulacaksın. Her gün güneş batarken beni arayabilirsin.»

Bay Rankeillor şehre parasız gitmemi istememiş ve bana birkaç altın vermişti. Bunları cebimden çıkararak zorla Alan'ın eline tutuşturdum. Ben avukatı bulana kadar onun aç kalmasını istemiyordum.

Sonra sessizce aşağıdaki büyük şehre baktık.

Alan, «Tanrıya emanet ol,» diyerek sol elini uzattı.

Bu eli tutup hafifçe sıktım. «Hoşçakal.» dedim.

Sonra yamaçtan aşağıya doğru indim. Bir daha da dönüp ona bakmadım. Alan da bana seslenmedi. Ona yardım edeceğimi biliyordu. Ülkeden kaçana kadar onu sık sık görecektim. Ama o dostluk gerilerde kalmıştı. Evet, elimden gelen her şeyi yapacaktım. Bununla birlikte yollarımız ayrılmıştı artık.

Üzgün üzgün büyük şehre doğru giderken kendimi çok yalnız hissediyordum. Neredeyse yolun kenarına oturarak bir bebek gibi hıçkırma hıçkırma ağlayacaktım.

Öğleye doğru başkentin sokaklarındaydım. On, on beş katlı binaları, yolları dolduran insanları, dükkânlardaki türlü eşyaları görünce ne

kadar şaşırdığımı anlatamam. Gördüklerim beni sersemlettiği için kala-balığa karışarak nereye gittiğimi bilmeden ilerledim. O sırada yine küçük köyün yanındaki ormanda saklanacak olan Alan'ı düşünüyordum. İçimde çok derin bir üzüntü vardı.

Elimi cebime soktuğumda parmaklarım yuvarlak bir cisme değdi. Bunu çıkararak baktım. Alan'ın dostluğunu kanıtlayan düğme daha çok üzülmeme yol açtı.

Birden bir kapının önünde durdum. Bunun üstünde British Linen Bankası yazılıydı.

Kader beni bu kapıya getirmişti. Benim için yeni bir yaşam başlıyordu artık.

S O N

BUNU BİLİYOR MUSUNUZ ?

Thomas A. EDISON

Atalarımızın karanlığa karşı ilkel ateşlerle savaşı verdiği çağlardan günümüzün elektrik ışığına dek, tüm insan yapısı aydınlatmada, ateş halinde yanan maddeler kullanılmıştır. İlk kez içindeki teli çok çabuk ısıtarak yakmadan ışık veren, Edison'un elektrik ampulüdür. Edison'un elektrik ampulüyle aydınlanan dünyamızda, bugün her şey elektrikle gerçekleştirilmektedir.

Tarihin gelmiş geçmiş en büyük yeni buluşçusu Thomas Alva Edison, 11 Şubat 1847 yılında B.Amerika'daki Ohio eyaletinin Milan kasabasında dünyaya gelmiştir. Anne babasının «Küçük Al» diye çağırdıkları, zayıf yapılı, kocaman kafalı bir çocuktur. Bu yüzden kasaba doktoru Al'ın bir «beyin rahatsızlığı» geçirebileceği yolunda ana babasını uyar-mıştı.

Milan kasabasındaki yaşamının ilk yedi yılında, Küçük Al gerçekten de kafasında bir «rahatsızlık» olduğunu kanıtlamak için elinden geleni ardına koymadı. Ne zaman batıdan gelen bir tren kasabada dursa, saç başı darmadağın, koşarak trene yetişen küçük oğlan, bir solukta şu soruları sıraladı: «Nereden geliyorsunuz? Nereye gidiyorsunuz? Neden? Bu nedir, şu nedir? Siz kimsiniz?» İnsanlar ona bu yüzden kız-

salar bile, Küçük Al'ın pek umurunda olmazdı bu. Merakının önüne geçmesinin yolu yoktu çünkü. Tüm kasabayı boydan boya dolaşır, dükkâncıları soru yağmuruna tutar, ağaçlara dikkatle bakarak «ne yaptıklarını görmeye» çalışırdı.

Dedik ya meraklı bir çocuktu Küçük Al. Hem de ne merak! Cıvcıv çıkacak umuduyla kaz yumurtalarının üstüne oturmak mı istersiniz, derenin üzerine köprü kurmaya kalkışmak mı... suya düşüp boğulmasına ramak kalmıştı. Yine merakı yüzünden tahıl asansörünü keşfetmeye kalkışmıştı da, düşüp neredeyse boynunu kırıyordu. Bir keresinde de içinde neler oluyor diye arı kovanını açıp bakmamış mı! O önde, arılar peşinde bir kovalamacadır başlamış... bunlar yetmezmiş gibi, bir de yolda rast geldiği koçtan poposuna bir tos yememiş mi!

Yedi yaşına geldiğinde, ailesi Michigan eyaletinin Port Huron kentine taşındı ve Al orada okula başladı. Başlar başlamaz da «tembellerin şahı» ilan

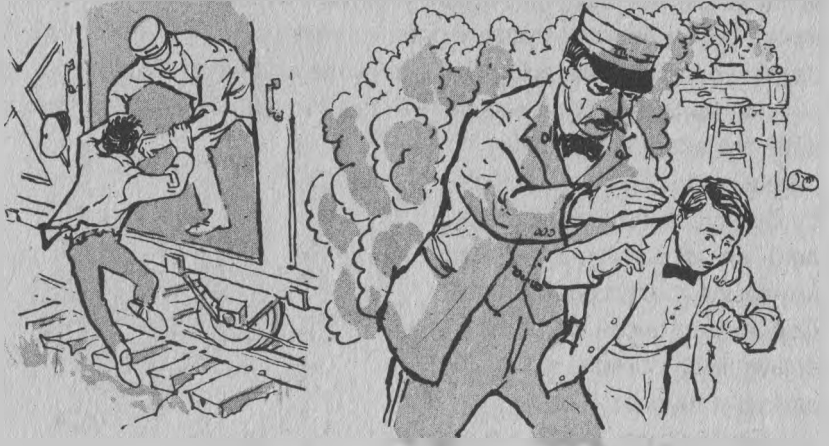
edildi. Çünkü küçük oğlan sorulara yanıt vermek değil, soru sormak istiyordu. Şu işe bakın: Öğretmeni onun «ahmak» olduğunu söylemişti. Al da eve koşup bir daha asla okula gitmeyeceğini bildirdi. Gitmedi de.

Annesi ilkokul öğretmeni ve çok zeki bir kadındı. Kendini oğlunun eğitimine adadı. Al da harika bir öğrenci oldu. Okumayı seviyordu. Hem çok hızlı okuyabiliyor, hem de okuduklarını kelimesi kelimesine anımsayabiliyordu. Çoğumuzun ancak bir tek satırı anlayabildiği sürede, o tüm bir sayfayı yutuyordu.

On iki yaşına bastığında, Al ünlü klasiklerin çoğunu okumuş ve çok ama pek çok teknik kitabın içeriğini de belleğine kaydetmiş bulunuyordu. «Fen Bilimleri Sözcüğü» gibi teknik bir kitap geçmesin eline, hemen başlardı deneylere ve o deneyler de nelerere yol açmazdı ki! Bir gün bir arkadaşını kendi yaptığı bir kuvvet şurubunu içmesi için kandırdı; sözümona çocuk havadan daha hafif olacaktı onu içince. Al arkadaşının böylece uçabileceğini düşünüyordu, ama şurup çocuğu yalnızca hasta etti. Al da bu çabasının karşılığı olarak bir temiz patak yedi.

Evin mahzeninde deneyler

yapmak üzere bir laboratuvar kurmuştu kurmasına, gelgelelim malzeme ve kitaplar için paraya ihtiyacı vardı. Al ağızlarından girdi, burunlarından çıktı, ailesinden çalışmak için izin kopardı ve böylece Port Huron'la Detroit arasındaki trenlerde gazete satmaya başladı.

Bu kez yeni laboratuvarını bir yük vagonunda kurmuştu. Derken, elden düşme bir baskı makinesi satın alarak ilk kez trende gazete basma işine girişmiş oldu. Başka gazetelerden de temsilcilikler aldı ve yanında çalışmak üzere delikanlılar tuttu. Genç bir işadamlı olarak başarılı da oluyordu gitgide. Kazancıyla istediği kadar kitap ve kimyasal maddeler alabiliyordu artık.

Günün birinde trenin kondüktörü yarı şaka yarı ciddi Edison'u kulağından tuttuğu gibi yük vagonundan attı. Daha sonra laboratuvardaki fosfor gazları yüzünden yangın çıkınca, bu kez Edison kondüktörden kulağına fena bir yumruk yedi. Bu olay Edison'un sağır olmasına yol açtı. Ama delikanlının sağırlığı da umursadığı yoktu. Hatta çevresindeki gürültülerden kurtulduğu için dikkatini işine daha iyi verebildiğini söylüyordu.

On beş yaşındayken Edison bir gün hayatını tehlikeye atarak, hızla gelmekte olan trenin yolu üstündeki bir çocuğun canını kurtardı. Çocuğun telgrafçı olan babası da Edison'a bu mesleği öğreterek onu ödüllendirdi. Edison bundan sonraki beş yılını telgraf dağıtarak geçirecekti.

Bir gün postanenin telgraf odasında çalışırken, aklına parlak bir fikir geldi. Çalar saati küçük bir düzenle telgraf aygıtının koluna bağlayarak, her saat başı gönderilmesi gereken

mesajın otomatik olarak yollanmasını sağladı. Böylece kendisi de yan gelip yatıyor, bol bol uyuyabiliyordu. Gelgelelim bir gün yakalanıp işinden kovuldu. Edison yoluna ve okumaya devam ediyordu. Bir başka işinde telgraf odasının zemininde dolaşıp duran fareler ve hamamböceklerini elektrikle öldüren bir sistem geliştirdi. Yine nereye gitse elinden kitap düşmüyordu.

1868 yılında Boston'da telgrafçı olarak çalışırken, bir elektrikli oy sayacı yaptıysa da, kimse bu buluşla ilgilenmedi. Ertesi yıl New York'a gittiğinde, cebinde beş parası yoktu. Bir fincan çay için dilendiği günler oldu; sonra bir dolar borç bularak iş aramaya başladı. Rastlantı bu ya, bir telgrafhaneden içeri girdiğinde, görevlilerin bozulan aygıtın başında uğraştıklarını gördü. Edison telgraf aygıtını onarır onarmaz da işe alındı. Bundan sonra ilk önemli buluşunu, borsa fiyatlarını şeride kaydeden aygıtı yaptı. Bunun 40.000 dolara satılmasına kendisi de şaşmadı değil. Bu parayla New Jersey'in Newark semtinde bir atölye kurdu. O sırada

henüz yirmi iki yaşındaydı. Artık tüm zamanını buluşlara adayabiliirdi. 1880'le 1886 yılları arasında 122 yeni buluşun patentini aldı. Bu arada daktilo makinesini tam geliştirmiş ve tek bir tel üzerinden dakikada 3.000 sözcük ileten «otomatik telgraf»ı icat etmişti.

Edison daha sonra New Jersey'in Menlo Park semtinde yalnızca yeni buluşlara adanan gerçek anlamda ilk modern laboratuvarı kurdu. Teknisyen, matematikçi ve mühendisleri çevresine toplayarak, çok az insanın dayanabileceği bir tempoyla, çoğu kez günde 18 saat çalışmaya koyuldu. Alexander Graham Bell'in bulduğu telefon aygıtının geliştirilmesi gerekiyordu ve Edison her zamanki özgüveniyle kolları sıvadı. Zorlu bir çalışmadan sonra telefonu daha kullanışlı hale getiren karbon iletiyi buldu. Bu arada Bell'le Edison iyi arkadaş olmuşlardı.

Edison'un en önemli buluşlarından biri olan *fonograf*, dünya çapında ilgi uyandırmıştır. Edison'un iki milyon dolar harcayarak geliştirdiği «konuşan makine»yi görmek ve işitmek için insanlar laboratuvara akın etmeye, Menlo Parkına özel tren seferleri düzenlenmeye başlamıştı. Gazeteler fonograftan «çağın en önemli buluşu» olarak söz ediyorlardı.

Bundan sonra Edison *akkor ışık* üzerinde çalışmaya başladı. Pek az insan böyle bir şeyin gerçekleşebileceğine inanıyordu. İngiliz Parlamento'sunca bu konuyu incelemekle görevlendirilen bir komite, raporunda şöyle diyordu: «*Bu sorunu çözmek insanoğlunun gücünü aşmaktır.*» Ama Edison başardı. 21 Ekim 1879'da yapımını bitirdiği ampul kırk beş saat yandı! Edison akkor ışığını geliştirerek dünyanın kullanıma sundu.

Dünya daha bu yeni buluşun şaşkınlığını atlatamamıştı ki, Edison bu kez *film kamerasını ve projektörünü* yaptı. Jim Corbett'le bir rakibini kamerasının önünde boks yapmaları için tutunca, insanlar Edison'un bu yeni buluşu karşısında gözlerine inanmakta zorluk çektiler.

Edison'un öteki buluşları arasında şunlar sayılabilir: *Mikrofon, akümülatör bataryasının geliştirilmesi, bir helikopter taslağı, demir cevherini mıknaatısla ayıran bir sistem, ayna camı yapımının geliştirilmesi, «dö-*

külmüş» betondan evlerin yığinsal üretimi için bir proje, röntgenin geliştirilmesi, fluoroskop, film makinesiyle fonografin birleştirilmesi, elektrik motorunun, elektrikli trenin ve otomobilin geliştirilmesi.

Edison durup dinlenmeden okuyor, yeni buluşlar yapıyor ve inanılmaz bir hızla ilerliyordu. Kendisine ne zaman çalışmayı bırakıp dinleneceğini soranlara da şöyle diyordu: «Cenaze törenimden bir gün önce!»

Thomas Alva Edison 1931 yılında 84 yaşındayken hayata gözlerini yummuştur. Ölümüne yakın günlerde solidago adlı bir bitkiden sünger elde etmeye çalışıyordu. Edison dünya tarihinde en çok onurlandırılan kişilerden biri ve hiç kuşkusuz günümüze dek gelmiş geçmiş yeni buluşçuların en büyüğüdür. Genç mühendislere şu ünlü deyişiyle öğüt verirdi: «Deha yüzde bir oranında esin ve yüzde doksan dokuz oranında çabadan oluşmuştur.» Gerçekten de kendisine «dâhi» denmesinden hiç hoşlanmazdı.

Dünya çapında üne kavuşmak onu hiç şımartmamış, başını döndürmemişti. 1889 yılında Avrupa'ya gittiğinde insanlar sokaklarda onun adını bağırlıyorlardı. Operaya girdiğinde dinleyiciler ayağa kalkar, orkestra marş çalardı. Onu milyonlarca insan Londra, Roma ve Berlin'de alkışlamıştır. B.Amerika'ya döndüğünde bir kahraman gibi karşılanmıştı. Tüm bunlara tepkisi ise, yaşam görüşünün tipik bir ifadesiydi: «Yolculuğum olağanüstü bir deneyimdi ve onuru yalnızca benim değil, Amerika'nındır.»

İşte bu, bir zamanlar «ahmak» ve «tembeller şahı» diye nitelenen ve dünyaya 1200 yeni buluş sunarak hayatı herkes için daha rahat ve ilginç kılan Thomas Alva Edison'un yaşam öyküsüdür.

